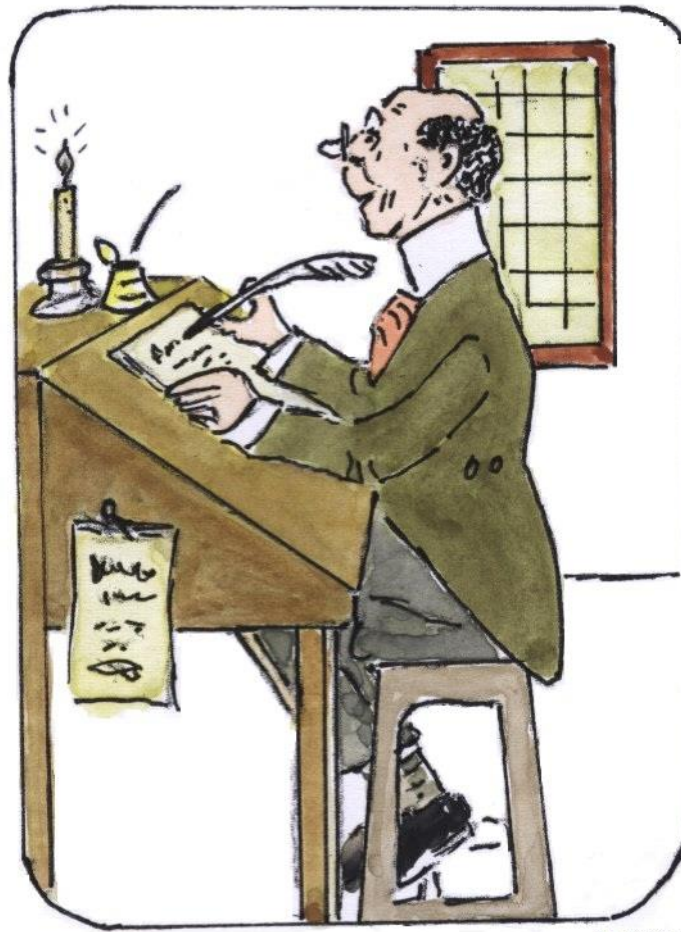

PIETER CORNELISS van LEVENDALE

NOTARIS IN TROEBELE TIJDEN

Geannoteerde extracten uit protocol D (RAZE 2041) 1598 – 1601

(naar [hoofdscherm](#) Levendale)

P.A. Harthoorn 2011

P.A. Harthoorn
Amsterdam
Juni 2012

M.P. Smallegange
Waddinxveen
Tekstbewerker

Inhoudsopgave

1	Protocol D	14
1.1	Begin Protocol D	14
1.2	Protocol (zie foto 29).....	14
1.3	Testament Jan Jans cleermaecker	14
1.4	Testament Jan Franss boxmaecker	14
1.5	Koop landhuijs in Ellewoutsdijk door Catharina Boijs.....	15
1.6	Pachtcontract tussen Catharina Boijs en Laureijs Andriess	15
1.7	Borg Pieter Reijns stellenaeer	15
1.8	Herroepen testament.....	16
1.9	Verklaring over coop van meede.....	16
1.10	Testament Jan Jooss en Jacobmijnken Bartels	16
1.11	Verklaring Witto Berthelsz over dood Mattheus Geerts in Sevilla.....	17
1.12	Pachtcontract Tobias Cornelis Wicxdorp en Willem Franss in Crabbendijcke ..	17
1.13	Procuratie van Herman Jans aan Jan Franss boxmaecker	18
1.14	Aantekening Levendale onderaan de bladzijde	18
1.15	Testament Geleijn Jacobs	18
1.16	Procuratie Jacques van Hulst voir Hove van Hollant.....	19
1.17	Procuratie Tobias Henricxen	19
1.18	Procuratie van Marinus Martins Hoedekenskercke.....	19
1.19	Transport obligatie aen Pieter in de 3 haringen.....	19
1.20	Procuratie Louis Fruitiers	20
1.21	Procuratie Bouduin Assuerus	20
1.22	Procuratie Jacob Cornelis Hertsen bailliu Hoedekenskercke	20
1.23	Procuratie Hans van Dorremael.....	20
1.24	Huwelijkse voorwaarden Jacques Buijs en Barbara Kijckenpost	20
1.25	Verklaring Jan Vergouwe over verkoop van wol door Niclais Geerts.....	21
1.26	Procuratie Jan Gerbrandsz tot Utrecht.....	21
1.27	Procuratie voor brouwerij te Quaendamme.....	22
1.28	Vervolg brouwerij te Quaendamme	22
1.29	Testament Pieter Suije en Anthonia Quaenturfs	23
1.30	Procuratie Christoffel Jaspers van den Beugel	23
1.31	Testament Pieter Cornelis Baersdorp	23
1.32	Huwelijkse voorwaarden Adriaen Lenards en Digna Jans.....	23
1.33	Verklaring op verzoek van Pieter Vitu ivm oneere oft achterclap	24
1.34	Verklaring Jan Arents Ruijch over coop weij	24
1.35	Pacht schor bij Terneuzen en Axel	25
1.36	Verklaring over goede naam en faam van Olivier Corneliss	25
1.37	Procuratie Cornelis Simons Manneeff in erfenis Jan Foortsen	25
1.38	Testament Adriaen Gilliss en Maijken Martins.....	26
1.39	Procuratie om tienden van St Salvatoris Oudemunster	26
1.40	Procuratie van Anthonij Helder beenhouwer	26
1.41	Wederom verklaring over goede naam en faam van Olivier Corneliss.....	26
1.42	Procuratie Jan Maertens van de Stringh ivm erfenis Geleijn Jacobs.....	27
1.43	Procuratie Paschasius Revel	27
1.44	Verklaring Daniel de Renialme over procuratie van familie de Jonge	27
1.45	Verklaring Pieter Lenardts Tack van Baerland	27
1.46	Verklaring over coop meede op zondag.....	28

1.47	Verklaring Jan Costens op verzoek van Jacob Smallegange over coop bombazijn	28
1.48	Verklaring van Jan de Ridder over Francijne dochter van zijn broer Thomas de Ridder	28
1.49	Borgstelling van Pieter Corneliss in de 3 haringen	29
1.50	Constituering van Catharina Boijs voor het hof van Holland	29
1.51	Testament Pieter de Bisschop en Elisabeth Steurs	29
1.52	Obligatie van Adriaen Jans Willems, te buiten gaen van het consultum Velleiani	30
1.53	Procuratie Jacob de Witte	30
1.54	Terug leveren van een paijbrieff door Willem Jans	31
1.55	Schuldbekentenis Jan Baij tavernier te 's Heer Abtskerke aan Jacques Denijs brouwer.....	31
1.56	Procuratie Jacob Diricx Turck aan zijn vader	31
1.57	Verklaring Cornelis Jans Boone over accoord om een boerderij in Krabbendijcke over te laten.....	31
1.58	Verklaring Cornelis Dignus over koop van een schuit.....	32
1.59	Procuratie Frans van de Perre	32
1.60	Huwelijkse voorwaarden Pieter Jans van Cloetinghen en Lijsbeth Logiersdr	32
1.61	Testament Remeus de Bruijne en Maijken Ghijselincx	33
1.62	Testament Maijken Jansdr ? en Cornelis Matthijss	33
1.63	Afwikkeling sterfhuis Macharis Jans	33
1.64	Testament Lijsbeth de Hakkelaarster	34
1.65	Procuratie van Jacob Diricx Turck	34
1.66	Accoord vuytcoop sterfhuis Janneken Jansdr	34
1.67	Pachtcontract Cornelis Bartholsz Vermuijen	34
1.68	Testament Daniel Miverius	35
1.69	Betaald door Pieter Burij	35
1.70	Testament Foordeken Adriaens Foorts Rhijn.....	35
1.71	Procuratie de Renialme om Marinus Cornelis Gort te manen.....	35
1.72	Procuratie Arnouldt van Haesdonck.....	35
1.73	Testament Loonken Antheunisdr	36
1.74	Belediging Adriaen Pieters Cock schipper.....	36
1.75	Overdracht van een erfelijke rente aen Henrick Sonnius	37
1.76	Procuratie Boudewijn Assuerus	37
1.77	Huwelijkse voorwaarden Adolph van Oostee en Cornelia Cornelisdr Jacobsdr Kempe.....	37
1.78	Testament Aelken Harrentsdr.....	38
1.79	Testament Maijken huishoudster van David van der Werve.....	38
1.80	Overdracht tienden door de erfgenamen van Jan Foortsen aan Cornelis Baltens	38
1.81	Testament Crijn Corneliss en Maijken Geleijnsdr	38
1.82	Doodslag Cornelis Geerdse Moncke	39
1.83	Afbetaling obligatie	39
1.84	Afbetaling van land	40
1.85	Verklaring over het geven van giften	40
1.86	Verklaring erfelijk gedeelte in Steenberg	40
1.87	Verkoop erfelijke gedeelte aan land in Steenberg	41
1.88	Procuratie door Engel Melchiors de Bonte	41
1.89	Een zoetelaerskeet in Krabbendijcke.....	41

1.90	Procuratie Michiel Stoffels.....	42
1.91	Testament Jan Marinuss van Baarland	42
1.92	ProcuratieAdriaen Arnouds	42
1.93	Betalen van een afgebrand huis	42
1.94	Donatie weij in Wemeldinge	43
1.95	Procuratie Janneken Jaspers	43
1.96	Bemiddeling in een proces	43
1.97	Testament Pieter de Coster	44
1.98	Testament Quirijn Adriaen Coster.....	44
1.99	Testament Marinus Adriaens Coster	44
1.100	Accoord en afrekening administratie van tienden in Monnickenpolder Krabbendijcke.....	44
1.101	Verklaring Daniel Junis de Jonge.....	44
1.102	Transport huis in Middelburg.....	45
1.103	Procuratie Zacharias de Jonge	45
1.104	Constituering Pieter Suije.....	45
1.105	Verkoop Macharis Jacobs	45
1.106	Transport land door Willem Maertens	45
1.107	Kwestie over land Pieter Willems en Adriaen Jacobs molenaer.....	45
1.108	Uitspraak kwestie over land Pieter Willems en Adriaen Jacobs molenaer	46
1.109	Volmacht Melchior de Aquirre, in verband met de erfenis van Willem Zagarus	46
1.110	Betaling van erfenis door Hubrecht Adriaens	46
1.111	Transport deel erfenis door NN. Faesz	46
1.112	Verklaring op verzoek van Tobias Joosz van der Werff over tienden in Kloetinge	46
1.113	Verklaring over vis	47
1.114	Procuratie in de erfenis van Mattheus Geerts.....	47
1.115	Verklaring ontvangst betaling van Pieter Burrij.....	47
1.116	Procuratie Jan Jans Rauvlees.....	48
1.117	Testament Jr Adolph van de Weerde.....	48
1.118	Verklaring over het slaan (slachten) van dieren	48
1.119	Verklaring over landmeter Joos Crijnsz	49
1.120	Begin jaar 1599.....	49
1.121	Accoord koop land in Kloetinge.....	49
1.122	Koop huis en pacht van landen.....	50
1.123	Huwelijkse voorwaarden Wolphardt Marinus en Lijsbeth Cornelisdr.....	50
1.124	Procuratie Charles Quackelbeen.....	51
1.125	Procuratie van Cornelis Jacobs Ma?.....	51
1.126	Kwestie tussen Jacob Jans Poulet en Cornelis Jans Brabander.....	51
1.127	Testament Henric Adriaens en Cunera Potteijsdr	51
1.128	Verklaring Hubrecht Adriaens over kwestie 't schor ter Noten en Zaemslagh...	52
1.129	Bereid ten oorloge te trekken Jan de la Salle.....	52
1.130	Compromis in proces Melchior Adriaen en Hubrecht Goossens	52
1.131	Procuratie door Willem Zagarus	53
1.132	Huwelijkse voorwaarden Willem Marinusz Zoute en Pieterella Adriaensdr	53
1.133	Accoord Guillaume Wijnocx.....	53
1.134	Betaling van indigo door Pieter Burij.....	53
1.135	Compromis kwestie Cornelis Cornelisz Matthijss en Job Antheunisz.....	53
1.136	Afrekening bedijking Oostersche Zwake	54

1.137	Afwikkeling sterfhuis Willem Hieronimuss.....	54
1.138	Procuratie Pieter van Dijke	54
1.139	Testament Marinus Nelemans en Lijsbeth Cornelisdr	55
1.140	Ruzie tussen ouders en schoonouders over onderhoud kind.....	55
1.141	Misleiding door Geert Jobs smit bij overdracht van vroomen in Yerseke	55
1.142	Attestatie van Lambrecht Schaepers	56
1.143	Testament Johanna Aerts.....	56
1.144	Verklaring Jan Oolaerts van Oostee over mr Jacob.....	57
1.145	Compromis tussen Michiel du Molijn en Jacques Denijs	57
1.146	Verklaring over verkoop haver.....	57
1.147	Verklaring over keuren en optie van koolzaad.....	57
1.148	Procuratie Jan Jans Rauvleesch	58
1.149	Procuratie door David Jacobs	58
1.150	Testament Cornelia Cleeuwaertsdr.....	58
1.151	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Michiels en Maijcken Adriaensdr.....	58
1.152	Huwelijkse voorwaarden Adriaen Leenaerts Peerdecooper en Jacobmijne Cornelisdr Jacobsdr Kempe.....	58
1.153	Uitkoop van het sterfhuis van Catharijna Pietersdr	59
1.154	Verklaring van Magdalena en Jacob Bernaerts over erfenis Neelken Bernaerts.....	59
1.155	Huwelijkse voorwaarden David Jans Schoudee en Catharijna Willems.....	60
1.156	Testament Jacobmijne Foortsdr weduwe Marinus Colens.....	60
1.157	Testament Joos Jans timmerman	60
1.158	Huurcontract huijs in 's Gravenpolder	60
1.159	Ruzie over huijs in Kapelle	60
1.160	Testament Simon Pauwels Dijkwel	61
1.161	Testament Carel de Graeve en Catharina Walckiers.....	61
1.162	Pachtcontract land in de Burenpolder bij Yerseke	61
1.163	Verklaring over oa. huis in Hoedekenskerke	61
1.164	Uitspraak over kwestie Cornelis Geerts Bijsterman en Hugo Adriaens.....	62
1.165	Verklaring over sleutel op het graf gelegd	62
1.166	Verzoening Jacob Corneliss Boudewijns in Weerde en Jan Maens in Kruiningen.....	62
1.167	Uitspraak compromis door goede mannen	63
1.168	Verklaring Cornelia Frans met de ghelde.....	64
1.169	Accoord sterfhuis Neelken Marinusdr.....	64
1.170	Transport obligatie.....	65
1.171	Verklaring Henrick Hubrechts Speck.....	65
1.172	Testament Clara Willemsdr Nijdsdr weduwe Geert Jans backer	65
1.173	Huwelijkse voorwaarden Cornelis Jacobs en Maria Bouwensdr	66
1.174	Huwelijkse voorwaarden Jacob Anthonies Borselaer en Maria Martinsdr	66
1.175	Kwestie Pieter Geerts Jonck en Adriaen Govaerts in Oostdijk.....	66
1.176	Transport tienden Oude Munster in Yerseke.....	67
1.177	Transport tienden in Goessche Ambacht.....	67
1.178	Dienstbode van Cornelis Corneliss Baltens	67
1.179	Ontheffing Jan Storm van rentmeesterschap in Krabbendijcke	67
1.180	Verklaring verkoop huis in Hulst	67
1.181	Procuratie Jan Broeckaert.....	68
1.182	Transport ordinantie Frans Maes.....	68
1.183	Transport andere ordinanties Frans Maes.....	68

1.184	Betaling schulden	68
1.185	Accoord sterfhuis Janneken Cornelis Hendricx	68
1.186	Ruil land tussen Smallegange's	69
1.187	Testament Melis Anthonies Zwartverwer en Margriete Adriaensdr Boone	69
1.188	Testament Dignus Pieters Rijcke	69
1.189	Procuratie Lambrecht Schaepers brouwer	69
1.190	Verkoop hout door Lambrecht Schaepers	70
1.191	Accoord over erfenis Maeijken Gillisdr van Berckel	70
1.192	Weer transport ordinantie Frans Maes	70
1.193	Testament Christiaan Vermuije	70
1.194	Procuratie Maijken van Hamme	71
1.195	Constituering Adriaen Arnouds	71
1.196	Veranderingen uitspraak geschil Jacob Cornelis Bouwens en Jan Maens	71
1.197	Verklaring over een belediging van jonckvr Margriete van Aelst	71
1.198	Transport Baarsdorpse tienden in Yerseke	72
1.199	Transport gedeelte erfenis door Jacob Adriaens Smallegange	72
1.200	Procuratie Adriaen Aernoudts	72
1.201	Verklaring Cornelis Jans Brabander	72
1.202	Verkoop onbedijkt lant of slikken	72
1.203	Koop gedeelte sterfhuis	73
1.204	Procuratie Agniete Hermansdr	73
1.205	Testament Hubeken Jansdr	73
1.206	Verklaring Willem Jans graankoper over rente	73
1.207	Testament Roeland van de Putte en Catharina Maelfeijts	74
1.208	Huwelijkse voorwaarden Geleijn Corneliss en Jacobmijna Jacobsdr	74
1.209	Testament Joncker Jan Ihane	74
1.210	Geen levering koolzaad	75
1.211	Procuratie Henric Lubbertsz koopman te Utrecht	75
1.212	Testament Jan de Ridder en Clara Geleijnsdr	76
1.213	Testament Hieronimus van den Kerckhove en Susanna Jacobs Serwouters	76
1.214	Transport geld voor meekrap	76
1.215	Procuratie David Jacobs voor een rente	76
1.216	Verklaring Cornelis Laureijsz en Jobken Jansdr	76
1.217	Testament Beatrix de Witte	77
1.218	Accoord onderhoud Anthonia Cornelisdr	77
1.219	Procuratie Anthonia Cornelisdr	77
1.220	Verklaring over veiling van erf in Goes	77
1.221	Testament Maijken Martinsdr huisvrouw van Jacob Anthonies Borsseleer	78
1.222	Testament Elisabeth Cornelisdr, bruid van Hieronimus Cocq	78
1.223	Testament Hubeken Laureijsdr te Vlissingen	79
1.224	Schuldbekentenis Macharis Martens	79
1.225	Transport paeijbrieff Maijken Jansdr	79
1.226	Testament Jan Henricxs te Kloetinge	79
1.227	Verklaring Cornelis Franss van der Strate	80
1.228	Verklaring over sterfhuis en over huwelijkse voorwaarde	80
1.229	Verklaring op verzoek van Willem Marinus Soute	80
1.230	Procuratie Ommaer Bouwens	81
1.231	Schuldbekentenis Macharis Martinsz	81
1.232	Verklaring Barbel Pieters Claisz Grooteburse	81
1.233	Accoord sterfhuis vrouw van Marinus Passchiers timmerman	81

1.234	Verklaring op verzoek van Marinus Henricxs lantmeter	81
1.235	Procuratie Marinus Henricxs Lantmeter	82
1.236	Procuratie voor Hofvan Holland	82
1.237	Procuratie om te compareren in Baarland voor land	82
1.238	Procuratie jr David van de Werfve	82
1.239	Testament Jan Vermeulen kleermaker en Margriete Goossens	83
1.240	Transport obligatie.....	83
1.241	Transport rentebrieven.....	83
1.242	Procuratie jr Johan Ihaene	83
1.243	Verklaring Willem Fransz uit Krabbendijcke over zijn vlucht met schapen	84
1.244	Verklaring Joos van de Velde chirurgijn betreffende meekrap.....	84
1.245	Verklaring Clais Jansz IJsebaert over zomergerst.....	84
1.246	Procuratie Henrick Rosberg voor erfgenamen Geleijn Jacobs.....	85
1.247	Verklaring over pacht Willem Franss in Krabbendijcke.....	85
1.248	Procuratie Jacob Adriaens Boom om te compareren in Krabbendijcke.....	86
1.249	Schuldbekentenis van Jacob Smallegange over land in Poppendijcke in Yerseke	86
1.250	Levering land door Jacob Smallegange.....	86
1.251	Bedijking Burenpolder in Yerseke	86
1.252	Verzoening tussen Pauwels Willems Goeree en Anthonij Helder	87
1.253	Borgstelling Cesar Galleris.....	87
1.254	Procuratie Foordeken Hieronimusdr	87
1.255	Procuratie Tanneken Andriesdr	88
1.256	Transport obligatie Leenaerdt Poppe.....	88
1.257	Borgstelling in Kruiningen	88
1.258	Procuratie Henrick Vos uit Utrecht	88
1.259	Verklaring Lenardt Jacobs over het slaan (slachten) van beesten in Wemeldinge.....	88
1.260	Transport obligatie door Jan Adriaens van Kwadendamme.....	89
1.261	Procuratie voor overdracht land in Rammekens Walcheren	89
1.262	Koop van meekrap Willem Zagarus.....	89
1.263	Is Pieter Hughe schuldig aan doodslag?.....	89
1.264	Testament Lievin Mussebroeck.....	91
1.265	Kwestie tussen Zacharias de Jonge en Jan Jacobs Bom.....	91
1.266	Procuratie van Nicolaes Geerts om land in Kloetinge te leveren	91
1.267	Uitkoop van de erfenis Cornelia Engelsdr.....	91
1.268	Testament Cornelia Willemsdr weduwe Costen Hubrechts	92
1.269	Begin van het jaar 1600	92
1.270	Testament David Benedictus	92
1.271	Transport obligatie Cornelis Corneliss Wicxdorp.....	92
1.272	Transport penningen van zijn groene vruchten	92
1.273	Compromis over koop van graan	93
1.274	Procuratie Nicolaes Anthonies over verkoop land in Steenberghe	93
1.275	Testament Jan Thomasz en Maijken Pauwelsdr	93
1.276	Testament Lenardt Pieters Corneliss	93
1.277	Testament Foort Corneliss Juighelincx	93
1.278	Transport paeijementbrief Adriana Lenardsdr huisvrouw van Willem Bouwens	94
1.279	Procuratie Adriaenken Lenards	94
1.280	Schuldbekentenis Adriaen Michielsz uit Baarsdorp.....	94

1.281	Huwelijkse voorwaarden Willem Willems van Cloetinghe en Pieternelle Jansdr	94
1.282	Verklaring over Matthijs Willems in de Onze Lieve Vrouwenpolder	95
1.283	Schuldbekentenis over koop van tarwe in Kruiningen	95
1.284	Transport obligatie door Michiel Stoffels	95
1.285	Testament Melchior Adriaens en Michielijne Jacobs Bolders	95
1.286	Verklaring over betaling van kaas, brood bij de bedijking van de Molenpolder in Yerseke	96
1.287	Procuratie Cornelis en Christiaan Vermuijen	97
1.288	Constituering door Adriaen Laureijs voor levering land in Bergen op Zoom	97
1.289	Testament Lieven Marinuss Keelandt en Jacobmijne Pieter Cornelisdr	97
1.290	Verklaring over rentmeesterschap Mattheus Smallegange voor Zandelin	97
1.291	Ontvangst penningen voor groene vruchten te velde	98
1.292	Lossing Cornelis Adriaens Smallegange aan zijn broeder Jacob	98
1.293	Verzoening tussen de la Salle en Jan Storm	98
1.294	Schuldbekentenis Pieter Pieters Emmericx met borg	99
1.295	Verklaring Antheunis Erasmus uit Kruiningen	99
1.296	Procuratie Cornelis en Christiaan Vermuijen	100
1.297	Procuratie Jacob Adriaens Smallegange over land in Hoedekenskerke	100
1.298	Verklaring Jacob Adriaensz Smalleganghe over gijzeling	100
1.299	Verklaring Jan Francke schoenmaker	101
1.300	Verklaring Pieter Bisschop	101
1.301	Procuratie Jan de la Salle aan Gillis Jansz	102
1.302	Verklaring Zacharias de Jonge over verkoop land in Krabbendijke	102
1.303	Procuratie Nicolaes Geerts betreffende Zandelin	102
1.304	Verklaring Quirijn Willouts over proces met Antheunis Erasmus	102
1.305	Verkoop van jonge paarden door Paes Jansz Boij uit Oudelande	103
1.306	Transport obligatie aan Adriaen Antheunis Gabrielsz	103
1.307	Testament Christijne Pietersdr	103
1.308	Procuratie Marinus Laureijss Winter voor Hof van Hollant	104
1.309	Procuratie Pieter Foorts Brick	104
1.310	Huwelijkse voorwaarden Marinus Jan Huijghen en Catharina Adriaens Huijghen	104
1.311	Testament Pieter Crijns schipper en Gertruijdt Adriaensdr Pietersdr	104
1.312	Schuldbekentenis Jacob Jacob Lenards aan den Zandijk in Kruiningen	105
1.313	Verklaring koop paijbrieff door Dirck Jacobs schipper van Akersloot	105
1.314	Testament Hubrecht Jans en Anthonia Pietersdr	105
1.315	Testament Jacob Matthijss en Maijken Adriaensdr	105
1.316	Gift bij dood van Hubeken Jansdr	106
1.317	Procuratie Adriaens Jonghens van Baarland	106
1.318	Verklaring Marinus Henricxsz lantmeter over koop land in Wolphaartsdijk ...	106
1.319	Verklaring Jasper Diricxsz Cuijper en Maijken Joachimsdr	106
1.320	Procuratie Adriaen Joachims	107
1.321	Verklaring Nicolaes Bouwens over land in Driewegen	107
1.322	Verklaringen over een landstede in Kloetinge	107
1.323	Procuratie Maijken Cornelisdr Smallegange en Cornelis Adriaens Smallegange	108
1.324	Transport rente door Nicolaes Geerts en Jan Vergouwe	109
1.325	Huwelijkse voorwaarden Jan Peeters van Cats en Jacomijna Gillisdr Brouwer	109

1.326	Verhalen penningen aan een huis in Kapelle	109
1.327	Protest tegen vercooping land in Yerseke	109
1.328	Procuratie Hieronimus van den Kerckhove.....	110
1.329	Testament Crijn Willouts	110
1.330	Testament Joos Gillis de Hont.....	110
1.331	Transport rente door Witte Jobs	111
1.332	Koop van meekrap.....	111
1.333	Procuratie door Pieter Lenardsz Holenpolder voor Hof van Hollant	111
1.334	Procuratie Jacob Adriaens Boom en Adriaen Leulieur	111
1.335	Gedeelde kosten van een proces.....	111
1.336	Huwelijkse voorwaarden David Jans Schoudee en Hendricxken Hendricx	112
1.337	Testament Adriaen Laureijsz.....	112
1.338	Testament Tanne Jansdr weduwe van Jan Canal	112
1.339	Procuratie Severus Hubrechts stadsbode.....	112
1.340	Testament Elizabeth Adriaensdr.....	112
1.341	Hypotheek Govaert Corneliss beenhouwer	113
1.342	Testament Mathijsken Macharisdr	113
1.343	Procuratie aan Nicolaes Geerts over koop van gerst	113
1.344	Kwestie Bartel Willouts en erfgenamen Pieternelle Jans.....	114
1.345	Verklaring Joachim Christiaens over de verbrande hoeve 't Huijs op de Weijde in Cloetinghe	114
1.346	Testament Pauwels Jans en Jobken Cornelis Colve	115
1.347	Huwelijkse voorwaarden Jan Adriaens in 't Radt en Mathijsken Macharisdr ..	115
1.348	Legatiseren aan Bartel Willouts zijn zoons dochter	115
1.349	Procuratie Logier Foorts.....	115
1.350	Procuratie Maijken Cornelisdr Smallegange en Christiaen Vermuijen	115
1.351	Verklaring Andries Sebrechts over een vagebond	116
1.352	Testament Jan Fransz booghmaker en Janneken Berghgrachts	116
1.353	Koop van een pajementsbrief	117
1.354	Kwestie tussen Cornelis Adriaens Smallegange en Jan Jans 't Jonste.....	117
1.355	Procuratie van Arent Jans Ruijgh.....	117
1.356	Verklaring op verzoek van Macharis Marts over grootte lant met meekrap	118
1.357	Uitspraak in kwestie Marinus Corneliss Gort en weduwe Michiel Moleijn	118
1.358	Procuratie Adriaen Arnoudts ivm verkoop land in Oud-Vossemeer.....	119
1.359	Verklaring Hubrecht Jans en Jan Broeckaert over verdeling erfenis in Hulst ..	119
1.360	Accoord sterfhuys Jan Cloeckaert.....	120
1.361	Procuratie jr Jhaen Jhaene	120
1.362	Verzoening tussen Jan en Cornelis Crijns met Leonora Hendricx Boogaerts, weduwe Pieter Crijns.....	120
1.363	Procuratie Cornelis Bartholomeeuss uit Nisse vor het Hof van Holland	120
1.364	Procuratie van Jan Jans van Laer.....	121
1.365	Testament Nicolaes Michiels Oostdijck en Adriaenken Adriaensdr.....	121
1.366	Voltooing van ruil van land tussen Hugo Adriaens Brouwer en Jacob Adriaens Smallegange	121
1.367	Uitspraak in kwestie tussen Jan van de Borre en Dignus Jobs over erfenis Come Leijn Adriaens Tekenburg	122
1.368	Afrekening Leijns Teekenburg zijn zoon Jan.....	122
1.369	Transport obligatie door Adriaen Jans Wijdee uit Nissestelle	122
1.370	Betaling huis in het Zuijdeinde door Dierick Pauwels.....	122
1.371	Procuratie Adriaen Jonghens	123

1.372	Accoord vuytcoop door Willem Stoop.....	123
1.373	Testament van Maijken en Adriaenken Claisdr	123
1.374	Testament Jan Jooss Capelle	123
1.375	Testament Jacobmijnken Bartels huijsvrouw van Jan Jooss	124
1.376	Transport obligatie voor een rantsoen	124
1.377	Betaling van obligatie voor dat rantsoen	124
1.378	Procuratie mr Jan de Ridder	124
1.379	Procuratie Cornelis Corneliss Matthijss	125
1.380	Procuratie Livina Marinusdr weduwe Martin van de Weerde	125
1.381	Verklaring Logier Foorts en Gerardt Jacobs over wezenrekening van 1598	125
1.382	Procuratie mr Lambrecht Heijns en Cornelis Jacobs van Zundert voor het Hof van Holland	125
1.383	Transport obligatie door Pieter Suije.....	126
1.384	Accoord onderhoud wezen Pieter Crijns.....	126
1.385	Testament Job Antheunisz uit de Langemaire en Jacobmijnken Jacobsdr.....	126
1.386	Verklaring en op verzoek van Cornelis Adriaens Calloo en Pauwels Willems Goeree over de erfenis van Willem Jobs Goeree	126
1.387	Huwelijkse voorwaarden tussen Dierick de Vriese en Anna Cornelisdr	127
1.388	Procuratie Marinus Jans voor het Hof van Holland	128
1.389	Verklaring Pieter Corneliss in de drie haringen	128
1.390	Huwelijkse voorwaarden Pieter Schockaert en Maijken Govaerds	128
1.391	Persoonlijke notitie Levendale	128
1.392	Testament Foordeken Adriaens Foorts Rhijn.....	129
1.393	Procuratie Pieter Winckelman te Cleve.....	129
1.394	Testament Job Hubrechts en Digna Jansdr.....	129
1.395	Bevestiging van vorige procuratie Adriaen Arnoudts	129
1.396	Uitspraak kwestie Jan Bartels.....	130
1.397	Verklaring over tolvrijheid voor inwoners van 's Heer Arendskerke	130
1.398	Procuratie Jan Corneliss Hertsz.....	130
1.399	Procuratie voor Pieter Cornelis Matthijsz tot rentmeester	130
1.400	Verklaring Cornelis Jans Stelleman over impost	130
1.401	Testament Pieter Eeuwouts Geldersman	131
1.402	Procuratie Maijken Pauwels Dijckwel	131
1.403	Verklaring Arent Jans uit Oudelande	131
1.404	Procuratie Roger de Vriese.....	132
1.405	Procuratie Frederick de Lutiano	132
1.406	Accoord Cornelis Henricxsz Lick en Charles de Prato	132
1.407	Begin 1601.....	133
1.408	Testament Christiaen Vermuijen	133
1.409	Testament Maijken Pauwels Dijckwel	133
1.410	Pachtcontract door Jan Ambrosius van hoeve in Yerseke.....	134
1.411	Testament Josijne Mans huijsvrouwe Vincent Clais hovenier.....	134
1.412	Transport obligatie door Hubrecht de Munck	134
1.413	Procuratie Pieter Crijns schipper	135
1.414	Testament Harrent Pieters en Adriana Cornelisdr Macharisdr.....	135
1.415	Testament Christoffel Pieter Crijnsz	135
1.416	Kwestie Carel Tulck en Ghisbrecht Henricxsz	135
1.417	Procuratie Adriaen Geerts Michiels	136
1.418	Procuratie Adriaen Arnoudts.....	136
1.419	Testament Jan van den Putte en Susanna de Jongheere	136

1.420	Verklaring reis Marinus Geleijns naar Frankrijk.....	136
1.421	Nog meer in het Frans over Marinus Geleijns.....	137
1.422	Weer akte betreffende Willem Jobs Goeree	137
1.423	Testament Steven Bernaerts	138
1.424	Testament Janne Jans Geleijns Smitsdr.....	139
1.425	Pachtcontract voor Jacob Simons Smit in het Noorteinde Goes	139
1.426	Procuratie Jacob de Witte	139
1.427	Procuratie Christiaan Vermuijen	139
1.428	Accoord sterfhuijs Janneken Willemsdr weduwe van Philips Adriaens viskoper	140
1.429	Testament Marinus Mesoeck en Lijsbeth Pieters zijn huisvrouw	140
1.430	Schulden Adriaen Domiss	140
1.431	Procuratie Tanneken Boudewijnsdr, weduwe Engel Melchior de Bonte	140
1.432	Testament Hugo Jooss schipper	141
1.433	Testament Jacob Pieters van Everke en Maijken Pieters Gilliss van Biessemen.....	141
1.434	Procuratie Thomas Foorts over koop van een grijze merrie.....	141
1.435	Testament Sebastiaan Hoogcamer.....	141
1.436	Testament Leunken Claissdr weduwe Adriaen Foorts Rhijn.....	142
1.437	Procuratie Pieter Marinuss Sinoutskercke.....	142
1.438	Huwelijkse voorwaarden Marinus Adriaens Coster en Janneken Jans	142
1.439	Accoord sterfhuijs Reijmer Cluijskens en Elisabeth Kippen	142
1.440	Tienden in Yerseke.....	143
1.441	Procuratie Tobias Joos van der Werfve.....	143
1.442	Huwelijkse voorwaarden Jan Jansz Backer en Blasijna Jansdr.....	144
1.443	Huwelijkse voorwaarden Pieter Weijns goudsmid en Catlijne Engelsdr	144
1.444	Verkoop obligatie Jacob Adriaens Smallegange	144
1.445	Persoonlijke aantekening Levendale	144
1.446	Pachtcontract land te Moerdamme onder Oud Crabbendijcke en Vrijen polder van Waarde.....	144
1.447	Scheiding Pieter Michiels van de Voorde en Maijken Clercq.....	145
1.448	Kwestie tussen Bouduin Assuerus en Pauwels van Dale over huis in het Zuideinde van Goes.....	145
1.449	Testament Pieter Germaens en Jobken Marinusdr te Yerseke	145
1.450	Verklaring Pieter Pieters Emmericx over het dreigen van Lievin van Cats.....	146
1.451	Accoord sterfhuis vader Jan Cabbelliau	146
1.452	Accoord sterfhuis Martine van Zuidt wijlen huisvrouw van Jan Corneliss Beenhouwer	147
1.453	Huwelijkse voorwaarden Jan Claiss en Cornelia Cornelisdr Smallegange.....	147
1.454	Verklaring over een nachtelijk gevecht in Antwerpen	147
1.455	Transport goederen van de familie Baten in Brabant	148
1.456	Borgstelling voor Macharis Martins.....	148
1.457	Testament Jacob Matthijss en Eva Joosdr	148
1.458	Afbetaling schuld door Adriaen Corneliss Faess schipper	149
1.459	Verklaring op verzoek van Jacques de Jonge te Baarland	149
1.460	Testament Jacob Corneliss en Janneken Lenards.....	149
1.461	Procuratie Jacomijna Barthels weduwe Jan Jooss.....	150
1.462	Accoord sterfhuis Jacobmijne Jacobsdr	150
1.463	Koop land door Jacob Corneliss Claiss in Coudorpe	150
1.464	Procuratie Christiaan Leulieur.....	150

1.465	Accoord crediteuren Cornelis Pieter Jan Lems en Harrent Pieters	151
1.466	Testament Maijken Clercqs	151
1.467	Verkoop terwe door Jacob Jobs	151
1.468	Procuratie Pieter IJsack te Veere	152
1.469	Testament Aechte Claes weduwe Christaen Antheunissen te Roosendaal	152
1.470	Koop ambacht Nisse door David Gerardts Vernissius	152
1.471	Pauwels Jooss in Heinkenszand door vrouw verlaten	153
1.472	Verklaring Pieter Willems over omploegen van vruchten	153
1.473	Accoord over afrekening van schuld	154
1.474	Huwelijkse voorwaarden Jan Adriaens van Tolen met Margriete Bourgeois van Capelle	154
1.475	Testament Janneken Jan Crijnsdr	154
1.476	Koop van land door Jacob Corneliss Claiss	155
1.477	Testament Harrents Pieters en Adriana Cornelisdr Macharisdr	155
1.478	Verkoop land en beesten in Krabbendijke	155
1.479	Transport pajement door Jacob Cornelis Jacobs Bouwens	155
1.480	Verklaring Jan Storm en Jacques Simonsz de Hamer	156
1.481	Testament Job Antheunisz en Jacomijna Jacobsdr	156
1.482	Testament Magdaleene Leunisdr	156
1.483	Herroepen procuratie aan Nicolaes Geerdts	157
1.484	Testament Vincent Geerdts en Josijne Ostens	157
1.485	Verklaring Cornelis Pieters Cole over Hongersdijk	157
1.486	Pachtcontract Jan Ambrosius	157
1.487	Persoonlijk opmerking Levendale	158
1.488	Testament Pieter Corneliss Anthonies	158
1.489	Procuratie familie Batens	158
1.490	Attestatie Joachim Jansz Snoep in Wemeldinge	158
1.491	Verklaring Jan Jans en Joachim Snoep over kwestie Pieter van Schuijlen en Harrent Pieters	158
1.492	Nog een verklaring	159
1.493	Procuratie aan Adam Pieters van koop in Oud Krabbendijke in hoeve Moerdamme	159
1.494	Procuratie Pieter Jacobs Borselaer	159
1.495	Procuratie Ghisbrecht Herman de Vrije	160
1.496	Transport twee obligaties	160
1.497	Verklaring Leijn Claess schipper	160
1.498	Persoonlijke aantekening Levendale	161
1.499	Procuratie om schulden te innen	161
1.500	Testament Vincent Clais hovenier	161
1.501	Kwestie Cornelis Maertens en Marinus Gilliss uit Vlake	161
1.502	Verklaring Jan Gors en Adriaen Boef	161
1.503	Procuratie jr Guido van Ghistelles	162
1.504	Procuratie in sterfhuis Antheunis Antheunisz	162
1.505	Transport obligaties Hugo Adriaens Brouwer, o.a. van Crabbendijcke	163
1.506	Testament Adriaen Lenards en Digna Jansdr	163
1.507	Procuratie Adolph van de Weerde	163
1.508	Procuratie om toestemming huwelijk David van de Werfve	164
1.509	Verklaring Jan Pieters Suije	164
1.510	Verklaring over het “Couwe polderken” in Yerseke	164
1.511	Procuratie Willeboort Willems van Ovezande	164

1.512	Procuratie Adolph van de Weerde.....	165
1.513	Kwijtschelding schuld Cornelis Jacobs Meulman.....	165
1.514	Verklaring Marinus Joos Mesouck en Hubrecht Adriaens.....	165
1.515	Latijnse acte over Hieronimus Gruiwaert en Pieter van Nieuwenhuijsen.....	165
1.516	Oog verloren door Adriaen Gilliss Waeijack	166
1.517	Testament Adriaen Gilliss Waeijack	166
1.518	Verklaring voor Pieter van der Voorde uit Hulst over Maijken Clercx	166
1.519	Erfpacht door Pieter Corneliss timmerman getrouwd met de weduwe van Pauwels Diericxs in Kruiningen.....	166
1.520	Testament Adriaen Splinters bakker in Goes en Grietken	167
1.521	Testament Pieter Eeuwouts Gheldersman en Sijtken	167
1.522	Eind jaar 1601.....	167
1.523	Erfenis Adriaen Lenardts van Yerseke	167
1.524	Vernieuwen pacht Jan Ambrosius	168

1 Protocol D

1.1 Begin Protocol D

Voor de eerste pagina uit dit protocol, zie “Levendale als dagboekschrijver” hoofdstuk 1.4

1.2 Protocol¹ ([zie foto 29](#))

Prothocollum Liber sive Registrum (ut vocant) In quo describitur omnia Testamenta, Codicilli, Donationes, Contractus, Pacta, Transactiones, Obligationes, Mandata, seu Procuratoria, Attestationes, Protestationes aut animi declarationes caetera que. Instrumenta et Actus quae ego Petrus Levendale van Romerswalle tamquam Notarius publicus, Tabellio sou Index ordinarius sacris Authoritatibus Apostolica Summi Pontificis Romani, et Philippi secundi, Regis Hispania etc. In suo Magno et brabantiae etc. Concilio admissus et ordinatus modo in Zeelandiae civitate Goes commorans et predicto munero meo fungens, solemniter stipulatus sum et coram me nuncupata, promissa et recognita sunt. Ut ad contrahentium aut disponentis vota memoriae credantur et consacrentur. Principium capiens cum exordio Anni a Christo nato Millesimi Quingentesimi Nonagesimi Octavi stilo novo. Atque hoc Prothocoll. quartum est quod ego prescripti, ac proinde littera D inscribitor et planetarum ordine Sol appellator.

Deus Sol et Rex aeternae, Intellectu Spiritus tui dono mentes nostris concede tribus? ut ad Ecclesiam tuam reducant qui ab illa seducti sunt, et nobis fides augeatur, qua in Sanctorum communionem Inhaerentes per annos domino placabiles pervenamus tandem ad verum Jubileum et vitam aeternam

(In de linker marge staat :) Aureus numerus et Littera dominicalis D. Pascha verum 22 martius in 1° termino q^o adesse potuit, uti a^o 1573. Judico Rom. XI Eclipses tres.

Diligo et Vives – P.Levendale

Benedictus dominus Deus Israel, qui facit mirabilia solus.

Et benedictum nomen Maiestatis eius in aeterna : et teplebitur

maiestate eius omnis terra fiat fiat / Psal. 71 Deus Judicium tuum

Thronus eius sicut Sol in conspectu meo / Psal. 88 Misericordias.

1.3 Testament Jan Jans cleermaecker²

(Type acte:) *testament reciproque tussen man en wijf*

In den naam ons heeren Amen. Zijn gecompareerd Jan Janssen cleermaecker geboren van Scherpenisse ende nu poorter van Goes ende Susanna Ratels Matthijsdr zijne huisvrouw, nu bevrucht met kinde ghaende, beijde gesondt ende welvaerende etc. Langstlevende. Aldus verclaert binnen Goes ten huijse daer zij comparanten nu wonen genaempt 't Speelhuijs, ter presentie van Jaspas Sprockelmans cleermaecker en Louis Fruijters, poorters van Goes.

1.4 Testament Jan Franss boxmaecker³

(Type acte:) *testament van 1 man*

In den naam ons Heeren Amen..... Is gecompareert Jan Franss boxmaecker poorter van Goes, gesondt ende welvaerende etc. etc. Erfgenaam zijn huisvrouw Janneken Berghgrachts die hem in diversche siekten ende cranckheden daermede die Heere hem besocht heeft zoo getrouwelijck wel bijgestaen ende geholpen heeft 330 gulden eens voeren uijttreckende. In alle de reste van de goederen, roerende ende onroerende, soo stelt hij tot universele erfgenaem Antho-

¹ RAZE 2041, fol 1

² RAZE 2041, fol 1, 11-1-1598

³ RAZE 2041, fol 3, 12-1-1598

nette zijns zusters dochter daer vader af es Quirijn de Rozijer tot Duijnkercke oft indien zij overleden waere haere kinderen. Doch onder expresse conditie, indien de voijrseijden Antonette zijne successie alsdan aenveerden ende behouden magh. Oft anders in gevallen zij midts die geduerenden troublen ende oorloghe tselve niet en vermagh soo laat hij testateur aan Cathrijne Hans de Vos dochter geprocreerd bij Lijnken die zijn testateurs oude moeijen dochter was die bladinghe ende volle gebruick van zijn voorseide geheele erfenisse ende oft gebeurde dat die voorseijde 12 jaeren passeerden ende die landen alsnoch van elcanderen midts d'oorloghe afgescheijden bleven zoodat Anthonette noch leefde ende niettemin als dan zijne erfenisse niet halen en mochte soo stelt hij alsdan haere kindt ende kinderen etc. dewelcke zij zal genieten ende ontfanghen twaelf jaeren langh naer zijn doot midts haere discretie ende trouw belast ende indien ende tot aldertijdt als Antonette voorseid oft haere kinderen middler tijdt zijne successie moghen haelen ende daer omme hier commen, etc. Andere vrienden van 's moederszijde namelijk Henrick Scheelkens, des voorseide Catlijne moeders broeder, den kinderen van Jan Hermansen Scrabbekercke, Gillis, Adriaen ende Michiel van Postel gebroeders die alle zonen waeren oft zijn van zijns testateurs oudt oom etc. Aldus ter Goes ter presentie van Hans van der Eecke knopmaecker ende Harrent Gandolphs zoon schaliedecker, poorters

1.5 Koop landhuijs in Ellewoutsdijk door Catharina Boijs⁴

(Type acte:) *coop van een landthuijs met pacht van landen*

Compareerden Catharina Boijs, weduwe Cornelis Pietersen Polderman poorteresse van Goes, ter eenre, Jan Leunissen, inwoonder der prochien van Ellewoutsdijk⁵ ter anderen zijden. Zijn geaccordeert. Zij verkoopt en Jan koopt haer landthuijs mette schuijren, keeten ende gevolgt onder die prochie van Ellewoutsdijk op zeecker stuck weije groot omtrent 17 gemeten zal volghen eijgen erve voor de hofstede 1 gemet en 10, 12 en 20 roeden aldaer hij cooper nu wonende es. Voor 1100 gulden eens te betalen bij pajementen £ 12 Sinte Catharinamisse naestcomende 98 en zo voorts. Ook verpacht aan Jan 54 gemeten landts zoo zaeijlandts als weije 7 jaer. Aldus ter Goes ter presentie van Tobias Michielsens Oostdijck weerd int Casteel van Rijsselen ende Laureijs Andriessen wonende 't Everinghen onder die prochie van Elfsdijck den coopers schoonvader.

1.6 Pachtcontract tussen Catharina Boijs en Laureijs Andriess⁶

(Type acte:) *pachtcedulle. Lau Andriessen es van den malcontenten vuijt zijn landstede gevanghen wegh gevoert tussen den laetsten augustus ende 1 sept 1598*

Compareren Catharina (Boijs) als voren en Laureijs Andriessen wonende 't Everinghe onder die prochie van Ellewoutsdijck heeft gepacht een weije 28 gemeten onder Ellewoutsdijk 7 jaeren, 25 sch gr 's jaers/gemet, afslaend gelts. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Jacobsen Meuleman ende Jan Janssen timmerman poorters van Goes.

1.7 Borg Pieter Reijns stellenaer⁷

(Type acte:) *borgtocht*

Comp. Pieter Crijnssen stellenaer⁸ wonende op Cornelis Anthonisz stede in Hollestelle heeft zich verbonden zeeckere Cautionaris ende Borghe te zijn voor Crijn zijn zone, poorter van Goes voor £ 15,- min 15 stuivers. Over reste van de coop van een schuijte gecocht van Lieven Gowardssen schuijzman ende poorter van Goes. Aldus ter Goes ter presentie van Melis Anthonissen Sw... (MPS: onleesbaar) ende Jasper van der Horst, poorters

⁴ RAZE 2041, fol 6, 13-1-1598

⁵ er staat Ellwoudtsdijck

⁶ RAZE 2041, fol 7, 13-1-1598

⁷ RAZE 2041, fol 7, 14-1-1598

⁸ stellenaer = schaapherder

1.8 Herroepen testament⁹

(Type acte:) *revocatie van een testament*

Comp. Neelken Matthijss Schermers huisvrouw van Pieter Gillissen Pluijm poorters van Goes. Circa 6 jaar geleden voor notaris Jan Arnoldt gemaect. Aldus ter Goes 't haren huijse ter presentie van Cornelis Janssen Boone ende David Jansen Ketelaer poorters.

1.9 Verklaring over coop van meede¹⁰

(Type acte:) *attestatie van een getuijghe*

Comp. Jan Joossen Hollander, inwoonder der prochie van 's Gravenpolder, heeft verclaert ten versoecke van Adriaen Andriessen poorter van Goes..... dat als men ten sterfhuijse van Jan Foortssen vercochte, hij comparant daarbij en mede geweest es. Daer op de marct deser stede vergaert waeren den voorn. Adriaen Andriessen ende Cornelis Crijnsen wonende in Dijkwel ende dat deposant den zelven Cornelis Crijnsen aldaer duidelijk heeft hooren verhaelen ende bekennen dat hij van de voornoemde Adriaen Andriessen gecocht hadde een stove meede tot 15 guldens 't hondert. Ghevende redenen waarom hij tselve merckelijck aengehoort heeft want hij comparant daerop zeijde Ick soude mijne meede zulcx oic wel willen vercoopen ende dat den voors Cornelis alnoch daarbij verclaerde dat hij zijne meede daervoren noch niet en wilde geven. Aldus binnen Goes ter presentie van Jan Jacobssen Bom ende Jan Cornelisz Mazer poorter van Goes.

1.10 Testament Jan Jooss en Jacobmijnken Bartels¹¹

(Type acte:) *Donatie ten opsiene van den doot tussen man en wijf van alle die meublen midts vuytreyckende. Videto primo pag 354, 356, 357. Obijt Jan prior 19-9-1600*

In den naam van ons heeren Amen. Comp. Jan Joossen ende Jacobmijnken Barthels dochter zijn huijsvrouw, inwoonders der prochie van Capelle beijden redelijck gesondt etc. De welcke overziende als d'eene comt 't overlijden dat d'andere dickmaels vele crackeelen, moeyten oft ongelijck aengedaen werden, int scheijden deelen ende caevelen der goederen ende sonderlinghe int vercoopen van de meublen, beesten ende vruchten. Die somwijlen ten onbequaemen tijdt oft ten vijle prijse vuyterhandt worden geworpen oft ommers dat hunnen staet ende huijshouden tot verwijt oft nijdt wordt ontdeckt. Om d'welcke schaade ende schande te verhoeden ende om die liefde ende affectien die zij d'een d'andere draeghen ende om andere redenen haer daertoe moverende Hebben vuyt haeren eigen wille rijp voordachte beraeden ende (etc. ut supra pag 2) als zij connen oft moghen gedonateert, gelaeten ende gemaect, Maecken, laeten ende Gheven midts desen bij forme van vuytcoop ofte als Ghifte ten opsiene van den doot elcanderen reciproce, over weder zijden, Dat den langstlevende van haer beijden zal blijfven int gebruik, besitt ende in den vrijen vollen eijghendomme van 't huijs, hof ende boogaert geleghen, midtsgaders van peerden, koeijen, schapen vercken hoenders ende alle bestiael. Ook van tin, metaal, ijser, houtwerck, schilderijen, bedden, kussens ende alle den huijsraet eensamentlijck lijnwaet, cleederen, juweelen, gereed geldt, goudt, silver gemunt ende ongemunt. Ende generalijck alle die roerende goederen. Midtsgaders noch oock saet terwe rogghen gheerste boonen, wicken op de solder in de schuijren ende alle vruchten die men ooc noch gereden te velde ende op den acker zal bevinden egheene uytgesondert. Item etc. etc. dat den langstlevende zal ontvangen alle pachten, renthen, thijenden, pajementen etc. etc. Aen de Armen 8 vierthelen terwe ende 4 viertelen te deelen in broodt, te geven een eerlijcke maeltijdt voor alle die vrienden. Aen de erfgenaemen van de overledenen £ 1000 grooten vlaems te betalen £ 200 binnen den jaere (van overlijden) en jaarlijks £ 200,-. Item alsoo sij comparanten staens houwelijckcx vercreghen hebben zeeckere thien-

⁹ RAZE 2041, fol 8, 17-1-1598

¹⁰ RAZE 2041, fol 9, 20-1-1598

¹¹ RAZE 2041, fol 10, 10-2-1598

den binnen die prochie van Weerde die gehouden wordt van den capittle van Oudmunster 't Utrecht Es haer eersten Wille dat de zelve zal insgelijcx thoecomen ende blijfven in erffelic besitt aen den voorseiden langstlevenden. Dat ooc insgelijcxs aen den langstlevenden ende zijn naecomelingen gheeijsent blijfve ten eeuwighe daeghen het thiendeken in Ons Lieve Vrouwe Polder, Dat Jan Jooss oft zijn erfgenaemen voorhuijt trecken ende behouden zullen hun huijs met tgene daer aertvast ende naeghelvast es staende tot Bieselinghe, zij Jacobmijnken haer huijsgemene met haer broer Cornelis staende te Capelle mettet geheele huijsken daerbij staende genaemt die Brouwerije. Oock huijs binnen Goes etc. Soo kiezen zij comparanten tot Executeurs van desen vuytcoop oft Donatie den Schoutteth ende oudsten schepenen der prochien van Cappelle die ten tijde d'eerste aflivich zijn zal, dienen zullen, Ghevende een elcx van hun beijden Twintich schellinghen grooten vlaems eens voor een gratuitejt. Aldus ter Goes ter presentie van Mr. Cornelis Corneliss Bruijne secretaris Goes en Christiaen Barthelsz Vermuijen, secretaris van Cloetinghe.

1.11 Verklaring Witto Berthelsz over dood Mattheus Geerts¹² in Sevilla

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Witto Berthelsz wonende onder die prochie van Wemeldinghe, jonghman, oudt omtrent 21 jaeren heeft verclaert ten versoecke van Niclaes Gerardsz ende zijne zusteren oft haeren mans dat hij geleden noch gheen jaer geweest ende gewoond heeft in Spaengien naemlijck in Sevillien aldaer hij zeer wel gekent heeft en menichmael geconverseert heeft met Mattheus Geerards zoon des voorschr requirants broeder, als die beijde Zeelanders ende binnen een eijlant geboren waren, die aldaer woonde ende diende bij eenen Robert Corbet (ooc 1 duijtsman) grossier van maelderije, in de staete genaemt Caille Dabados recht jegheens die kercke genaemt St Lesidro Alwaer hij Matheus zijeck geworden es van de kinderpocxkens ende zijn voorseiden meester hem niet willende in zijn huijs behouden en zochte een kamer tot Mattheus coste. Dan niet connende vinden, es hij int duijtschen gasthuijs gebragt daer hij overleden es op eenen sondagh smorghens. Ende tselve was merckelijck op den dagh als d'Inquisitie haeren vuytgangh oft executie deden, d'welcke die duijtschen aldaer noemen 't heijligh Huijsken. Op d'welcken merckelijcken sondagh verclaert hij deposant wel te weten dat Mattheus Geerdsen voornoemt overleden es, want hij deposant op vrijdagh te vooren hem noch besocht heeft. Dan en heeft hij deposant niet juist onthouden hoe veelsten dagh des maendts dattet was. Doch verclaert waerachtigh te sijn dat hij deposant corts daerna naemelijck op den eersten meije anno 1597 laestleden vuyt Spaengien es vertrocken ende hier in Seelandt arriverende dat hij de eerste was die de tijdinghe aen Niclaes Geerdsen (requirant in desen) ende zijn zusters oft swaeghers brachte van des voors Matthues Geerdsens (hun broeder) overlijdens. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter van Wallegheem olijslaegher ende Jan Chevael inwoonders.

1.12 Pachtcontract Tobias Cornelis Wicxdorp en Willem Franss in Crabbendijcke¹³

(Type acte:) *pachtcedulle*

Comp. Tobias Cornelis Wicxdorp. poorter van Goes ter eenre ende Willem Franssen alsnoch oock inwoonder deser stede, ter andren zijden. Tobias heeft gepacht 43 gem zaeijlandt in den Grooten polder van Crabbendijcke binnen den jaere 1595 nieu bedijckt voor 7 jaer 13 gulden/gemet. Voor Seven thoecomenden Jaeren achtereenvolghende Om daerop te comen Baefsmisse naestcomende ende daarvan den eersten pacht verschijnen zal Catharinae '99, tot 13 guldens elck gemet afslaensgeldts volghende die costuijme van Zuijdtbevelandt. Item es noch bevoorwaert dat die voorseide verpachter ende pachter, nu over desen loopende jaere '98 tsaemen gemeene besaijen zullen ende ooc maijen die helft vant Landt dat nu bloodt es, Met zomernote, daarvan den pachter insgelijcx betaelen zal die helft vanden gemete tsaemen besaeijt

¹² Dit is een Smallegange!

¹³ RAZE 2041, fol 14, 16-2-1598

jeghens gelijcke 13 guldens tgemet. Tobias sal ooc in pacht overnemen 7,5 gemet van Marinus Gort gelegen onder Crabbendijcke binnen d'oude vorsinghe van Weerde. De pachter moet een schuijre doen timmeren zoo groot als Simon Heijndricks es doen setten d'welcke verpachter teijden den voors 7 jaeren metten borgh ende gevolgh zal overnemen. Borghe Pieter Geerardsen Jongh poorter van Goes. Ende heeft den pachter verschoten het gelagh hier op den 9 febr voorleden in't Oostersche huijs verdroncken. Aldus ter Goes ter presentie van Jhean de la Salle ende Jan Cornelisz Mazuer inwoonders van Goes.

1.13 Procuratie van Herman Jans aan Jan Franss boxmaecker¹⁴

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp Herman Janssen, nu woonachtich binnen Amsterdam, zone van Jan Hermansen, geboren van Sr Abbekercke ende wijlen poorter Goes, heeft geconstitueerd Jan Franssen Boxmaecker, zijnen couzijn poorter van Goes om te moghen maenen etc. alsulcken renthen, paijementen etc als hem comp. Ende Neelken zijne zustere (daervan hij voocht es) zijn competerende etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Crol van Amsterdam en Jan Jacobsen Bijle weerdt in den Gouden Leuwe te Goes.

1.14 Aantekening Levendale onderaan de bladzijde¹⁵

Maendaghe post Lectare 2 martij s'morgens 6 uren geslaghen, zijnde vuytgegaen ende afgesijlt van j riff deurt noortoordt, Zijpe etc. Killen (voor d'oude Maese, het ij riffe geswicht) voorbij Dordt eert noch 12 uren was, dan zoo den windt meer westelijck opstack, voor de Lecke gheanckert ontrent 2 uren, anders zoude wel ten 4 oft 5 uren in den Haghe geweest hebben, doch noch voor 5 uren bin(nen) Rotterdam ghearriveert. Dijsendach Delft, Haeghe. Geconsuleert op den testamente van den jonghe Jaques Cormet. Vrijdaght ontrent 10 uren nae Leijden. Saterdagh tempe eclipsis claris voor 11 uren, tschute deur Woerden ende des avents gebleven op den Helldam. Sondagh (que stilo noro quarto hic ultimo erat Dominica Judica en stilo veteri quo traiecti ad hoc utebant/ vastenavent/ bin Utrecht/ Maendagh thienden verheven/ snachts voorleden ende desen maendagh dijsdagh ende sonderlinghe woensdagh zeer grote stormen van winden. Een groten aenslagh op Hulst, dan Coninx volck waeren op haer hoede zulcx niet gheattendeert. Donderdagh op de vaert, Schoonhoven bin Dordt des avents noch tschepe Vrijdaght deur die Kille in Slacke/ Saterdagh 14 martij s morgens ten 8 uren ter Goes gekent ende sulcx ge...

1.15 Testament Geleijn Jacobs¹⁶

(Type acte:) *testament van Langhe Leijn zijns huijsvrouw testament vide in Protocol C pag 252. Obijt 20 martij daervan volghende smorgens ontrent 5 uren*

In den naam ons Heeren, Amen etc. Comp. Geleijn Jacobssen, eertijds weerdt int Casteel van Rijsselen binnen deser stede, zijeck te bedde ligghende etc. Stelt tot erfgenaam: alle sijn vrienden als o.a. Clais de Blauwaert wonende in Walcheren te Crommenhoecke, Jacobmijne Geleijnsdr wonende 't Aermuijden van vaders kant ende Geraerdts ende Hendrick Rosenboom, Jan Adriaen Pieter Meussen wonende te Buijenskercke midtsgaders alle sijn vrienden van 's moeders zijde. Elck in zijnen staeck ende gedeelte respectivelijk ende niemant vuytgesteken, gelijck alle de zelve naer die kuere van Zeelandt behooren te erfven. Hun laetende alle sijn goederen, roerende ende onroerende ende schulden die hij nalaeten zal. Behalfven dat zijluijden alvoren betaelen die vuytschulden, zoo aen Adriaen Cornelis Mannee van montkosten, tractement en zolderhuijre, aen Janneken de dochter van Adriaen een zilveren schaele van acht oncen en 300 guldens eens en mocht zij overlijden aen Adriaen en diens huijsvrouw Neelken. Aen

¹⁴ RAZE 2041, fol 15, 19-2-1598

¹⁵ RAZE 2041, onderaan fol 16

¹⁶ RAZE 2041, fol 17, 17-3-1598

Hieronimus Griewaerts kinderen diergelijcke schaele van 8 oncen en 200 gulden gereet. Aen Adriaen Jan Scharis oft zijn kinderen scheldt hij testateur quijte alle tghene hij Adriaen hem schuldich es van de ontfangh der vercochte goederen in zijn overleden huijsvrouwens sterfhuijs. Daerthoe hem legateerde een schaele van 8 oncen. Aen Maijkens Meertens dr huijsvrouwe van Dignus Jacobssens kinderen £ 25 gr vls daarvan zij die blaedinghe zal genieten en eigendom moet blijven van haer kinderen. Ende aen Neelken Dignus voorseid dochter boven die 6 guldens die haer van hem testateurs comen gheeft hij noch 100 guldens eens. Item aen Maijken Martins Mertssens dochter een schaele van 8 oncen. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Jacobsen Meuleman en Jan Jansen Cnooper craemer inwooners van Goes.

1.16 Procuratie Jacques van Hulst voir Hove van Holland¹⁷

(Type acte:) *procuratie voir den Hove van Holland. Om gewillighe condempnatie te passeren. Diergelijcke videto in Protocol C pag 420. Die minute is in Holland beworpen*

Comp. Jacques van Hulst brouwer nu woonachtigh binnen die stadt van Ziericzee heeft geconstitueert Cornelis Jacobsz Molenijser ende Jacob van den Ancker procureurs postulerende voir den provincialen ende Hooghen Raeden van Holland, om te ageren etc. Allen alzulcken zaecken als hij constituent heeft vuytstaende etc. Om hem constituent bij den voorn. provincialen raedt te laeten condempneren tot behoefte van Wouter Antheunis moutmaecker wonende te Delft in de somme van 299 guldens vijf stuivers ses penningen mette costen etc. Ende dat zonder prejudictie ende verminderinghe van de onderteekeninghe ende borgtocht die Lijsbeth Brouwers huisvrouw van Jacques Denijs, brouwer binnen Goes voor zijns constituents tachterheijt aen den voorn. crediteur gedaen heeft. Al volghende den accoorde bij zijne comparants huijsvrouwe ten voorseiden 30 januarij binnen Delft deur Tusschenspreecken van goede mannen metten voors. mouter gemaect. Aldus ter Goes ter presentie van Jaques Denijs brouwer in de Weerelt, Joris van Esschen brouwersknecht in de brouwerije genaempt 't Vercken, inwoner Goes.

1.17 Procuratie Tobias Henricxen¹⁸

(Type acte:) *procuratie generalis ad lites*

Comp. Tobias Henricxssen wonende onder die prochie van Oudelande heeft geconstitueert Adam Pieterssen poorter van Goes. om te compareren ter vierscharen in alle prochien ende gerechte binnen Zuijdtbevelandt etc. Aldus ter Goes ter presentie van Marinus Martinsz wonende onder Hoedekenskercke en Cornelis Jacobssen van 'H Iersickendamme wonende onder Baerlandt.

1.18 Procuratie van Marinus Martins Hoedekenskercke¹⁹

(Type acte:) *procuratie voir den Hove van Hollandt voor die gedaegde*

Comp. Marinus Martins landtman wonende onder die prochie van Hoedekenskercke ende heeft geconstitueert Anthonij Florij procureur Hove van Holland impetrant in zeker proces Simon Luijcx, impetrant, wonende Hoedekenskercke. Aldus ter Goes Tobias Henricxssen wonende onder die prochie van Oudelande en Adam Pietersen poorter van Goes.

1.19 Transport obligatie aen Pieter in de 3 haringen²⁰

(Type acte:) *transport op den rugghe van d'obligatie gescreven, ende daeromme hier niet van woorden te worden gevolgt dan alleen voor memorie*

¹⁷ RAZE 2041, fol 18, 23-3-1598

¹⁸ RAZE 2041, fol 19, 31-3-1598

¹⁹ RAZE 2041, fol 19, 31-3-1598

²⁰ RAZE 2041, fol 20, 1-4-1598

Obligatie verleden aen Cornelis Crijnsen Dijckwel van Joos Gillissen gedaen bij de voorn Cornelis aen Pieter in de drij haringen. Testes²¹ Jacob Jansen Poulliet en Wouter Jacobsen poorters van Goes.

1.20 Procuratie Louis Fruitiers²²

(Type acte:) *procuratie om te intervenieren, garanderen ende indempniseren*

Comp. Lowijs Fruijters coopman wonende te Goes heeft geconstitueert Adam Pietersen poorter Goes om te intervenieren voor Joos Vergouwen wijlen ooc wonende te Goes en Gillis Maertens, midtsgaders Jeronimus Huijge wonende binnen Middelburgh. Ende alle dezelve te garanderen ende inte brenghen, defenderen, vorderen (etc. ut pag. 20). Alzulcke questieuze zaecke ende processen als bij Jan de Vos, eertijds balieu van Hulsterambacht oft Charel Quackelbeen ende den voorn Joos ende Gillis. Ende bij den zelve Gillis voorts op den voors Jeronimus respectivelijck zoo zijlieden procederen voir burghmeesters ende schepenen van Middelburgh opgeworpen zijn etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansen stadtbode ende Jaspar van der Horst loopenden bode, poorters Goes.

1.21 Procuratie Bouduin Assuerus²³

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Bouduin Assuerus poorter van Goes heeft geconstitueerd Pieter Quirijnsen uten Wijn-gaerde, procureur postulerende voir den gerechte binnen Middelburgh om te maenen etc. £ 106.15.5 vls. D'welcke Jacob Jansen wonende te Middelburgh aan hem schuldich is. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansen stadtbode ende Jan Pietersen Cole inwoners Goes.

1.22 Procuratie Jacob Cornelis Hertsen bailliu Hoedekenskercke²⁴

(Type acte:) *procuratie ad lites voor een gheappeleerde*

Comp. Jacob Cornelisz Hertsen bailliu der prochien van Hoedekenskercke heeft geconstitueert Mr Adriaen Jongh Dircxz, Anthonis Florij, Cornelis Burg ende Martin Rosa allen procureurs voor den Hove van Hollant, om te moghen inbrenghen etc. proces bij mandaet van appellatie van Cornelis Simonssen weerdts woonachtigh onder Hoedekenskercke. Aldus ter Goes Adriaen Arnoutssen ende Davidt Jansen Schoudee poorters van Goes.

1.23 Procuratie Hans van Dorremael²⁵

(Type acte:) *procuratie om een legaat oft testament 't ontfanghen*

Comp. Hans van Dorremael, wonend te Goes met Maijken zijn huisvrouw wiens vader was Jacques de Coninck ende moeder Maijken Ossecops. Hebben geconstitueert etc. Cornelis de Coninck geseijt Ossecops haeren broeder om te moghen maenen etc. alsulcken gedeelte in d'erfenisse als heer Jan cuper geseijt de Hase haers voorseide moeders oom eertijds Deecken der Grooter kercken binnen Berghen op den Zoom haer constituante gelaeten ende geghant ende gegeven heeft bij zijn testamentaire codicilie, donatie oft eenighe cedulle onder zijne signature bevesticht. Aldus ter Goes in de Papegaije daer zij comparanten nu in wonen, ter presentie van Pieter Jansen Craemer ende Cornelis Franssen van der Straten stadtbode, inwooners Goes.

1.24 Huwelijckse voorwaarden Jacques Buijs en Barbara Kijckenpost²⁶

(Type acte:) *contract antenuptiael oft huwelicxe voorwaerde*

²¹ = getuigen

²² RAZE 2041, fol 21, 4-4-1598

²³ RAZE 2041, fol 21, 4-4-1598

²⁴ RAZE 2041, fol 22, 8-4-1598

²⁵ RAZE 2041, fol 22, 21-4-1598

²⁶ RAZE 2041, fol 23, 22-4-1598

In den naem ons Heeren Amens. Comp Jacques Buijs²⁷, brouwer ende inwoner der stede van der Vere, vergeselschap met Jan Buijs zijn broederen ter eenre ende Barbara Kijckenpost Jorisdr gheassisteert met Pieter Weijns goudsmit poorter van Goes ende met Maijken Kijckenpoost zijne huijsvrouw haer zwaghere ende zustere, ter andere zijde. Naerdijen Jacquesvoorscreven vuijt zijn voorgaende huwelijck behouden heeft drie weesen, Ende metten voochden der zelve, ofte weesmeesters veraccordeert es dezelve te alimenteeren tot dat zijluijden bejaert zijn. etc.etc. Aldus ter Goes ter presentie van Martin en Frans Buijs ooc den bruijdegoms broeders.

1.25 Verklaring Jan Vergouwe over verkoop van wol door Niclais Geerts²⁸

(Type acte:) *attestatie vide Prothocol C, pag 398*

Comp. Jan Vergouwe, oudt ontrent 25 jaeren inwoonder van Goes, heeft ten versoecke van Louis Fruijters, ooc inwoonder van Goes, verclaert dat Niclais Geerdsen²⁹ zijn comparants zusters man in augusto 1596 als Hulst van de Spaengiaerts belegert was, aen den voorn Lowijs deuchdelijck vercocht ende geleverd heeft seecker quantiteit tot ontrent 600 steenen schaepswolle. D'welcke hij attestant wel weet dat Niclaes voorseijt eens deels gecocht hadde van den dijkgrave in den Doel ende eensdeels gecocht hadde van Joos Vergouwe (wijlen zijn comparants vader) Stelle op Campen (moeilijk leesbaar). Dat ooc naerdan den voors Niclais die behoerlijck gedaen ende zulcx den voors Lowijs van den voors wolle heere ende meester gemaect hadde. Den penninghen over den prijs der voors coop ten vollen ontfanghen heeft. Ende affirmeert hij deposant dat dezelve wolle den voors Niclais zijn schoonbroeder alleene was thoebehoorende want hij deposant verclaert dat hij den voorn Jan Vergouwe der jehens den voors Niclais heeft horen duidelijck verhaelen seggende expresselijck: vercoopt die wolle zoo ghij besten cunt ende houdt die penninghen in betaelinghe op te (MPS: onleesbaar) Ghij Niclais voor mij in Hulsterambacht voor mij in Hulsterambacht verschoten hebt. Sulcx zoo hij deposant verclaerde die van den voors vercochte ende weggeleverde wolle ontfanghen zijn aen Niclais alleene wel duidelijck ende volcomen waeren competerende ende niet aen Joos Vergouwe die daerin egheen part noch deel en hadde, noch eenich recht etc. Aldus ter Goes ter presentie van Aert Jorissen hovenier inden Paerdenbloeme ende Jasper Verhorst lopende boode, beide inwoners van Goes.

1.26 Procuratie Jan Gerbrandsz tot Utrecht³⁰

(Type acte:) *procuratie om in een sterfhuys te caevelen ende gronden van erven wech te leveren*
Comp. Jan Gerbrandsz wonende tot Utrecht vervanghende Geertken Gerbrantsdr zijn zuster voor hen beiden en Sibertken Pietersdr vervanghende haer andere zusters alle kinderen van Nele Govaerts tot Alcmær. Alle als erfgenaemen in de goederen van wijlen Jan Foortssen in zijn leven Dijkgrave van bewesten H'Iersicke hebben geconstitueert Hieronimus Marinus Grieuw-aert poorter Goes, mede-erfgenaem in dezelve hereditieijt, om te compareren in de vergaderingen ter vierscharren ende alomme daert van node zijn sal, Ende tot Schiftinge, deelen ende caevelinghe der goederen inde voorseide Erffvenisse bevonden te procederen, die gronden van erffven ende Renthen die hun thoevallen zullen te moghen deucgdelijck vercoopen, alieneren ende met alle behoerlijcke solempniteitjen, bekentenissen ende beloften wech te leveren etc. Aldus ter Goes ter presentie van Dankard Danckardssen en Cornelis Adriaensz Smalleganghe beide timmerluijden ende poorters van Goes.

²⁷ Uijt deze uitgebreide akte zijn hier alleen de belangrijkste punten geextraheerd

²⁸ RAZE 2041, fol 25, 26-4-1598

²⁹ Een Smallegange!

³⁰ RAZE 2041, fol 25, 26-4-1598

1.27 Procuratie voor brouwerij te Quaendamme³¹

(Type acte:) *cautie voor Evictie met belofte van indemnificatie Vide Protocol C pag 38, 41, 379, 298, 388, 440 Etc. Et een acta seq³²....*

Comp. Jan Pietersen boxmaecker met Quirijn Mathijssen vervanghende ende hem sterck maeckende voor Jans de Backer, passementwercker ende Pieter Jacobssen Borsselaer, met Jacob Cornelissen molenaer, poorters van Goes, Ende hebben hun allen geconstitueert, gestelt ende verbonden, constitueren, stellen ende verbinden hem zelve bij desen te zijne seeckere Borghen ende Cautionarissen voor d'Evictie vuytwinninghe ende becommerringhe van de Brouwerij ende lande met haer gevolghe staende in Quaendamme onder die prochie van Hoedekinskercke. Daervan nu proprietaris ende besitter es Adriaen Bouwenssen als getrouwt hebbende Tanneken Jorisdr eertijds weduwe Evert IJemantsz zone zaliger memorie. Belovende zij comparanten (te weten Jan Pietersen, Quirijn met Hans voornoemt voor d'eene helft ende Pieter Borsselaer met Jacob voor d'andere helft) denzelven Adriaen ende Tanneken, hunnen erfgenaemen ende na-commelinghe ofte acte van hun hebbende, te garanderen ende daerop te houden, midtsgaders te intervenieren waeren ende claeren ende voorts costeloos ende schaedeloos te indemnificeren ende defenderen van sulcke Querele, Proces ende zaecke als den voorn Adriaen in der voors. Qualiteijt ende ter oirzaecken van den Proprieteijt ende possessie van de zelve brouwerij met haeren gevolghe van Crispijn Heule zoo hij procedeert alreede aengeghaen ende van allen anderen wijc datte zij gemoveert zoude moghen worden. Verbindende daer voren hunnen personen ende alle hunne goederen etc. etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Jaspas Verhorst loopende bode, beijde inwoners van Goes.

1.28 Vervolg brouwerij te Quaendamme³³

(Type acte:) *op heden als in voorgaende acte*

Comp Adriaen Bouwenssen proprietaris ende besitter van de Brouwerij met haer gevolghe staende te Quaendamme onder die prochie van Hoedekenskercke in Zuidtbevelandt, als getrouwt hebbende Tanneken Jorisdr eertijds weduwe van Everts IJemanszone ende approberende 't gundt bij Cornelis Lucq vuyt crachte van zijne procuratie van voorseide Tanneken Joris op den naeme van den zelve Tanneken in date den 4 april 1597 gebesogneert es. Doch met expresse reserve vuytgesondert 't gundt van haeren tweghe bij memorien es geposeert. Dat IJpol van Uffele (?). Die brouwerij ende landen in questie van Adriaen Jacob Hugenssen geevinceert vuytgewonnen den eigendom van dijen vercregen zoude hebben. Voor zoo verre daer vuyt zoude moghen geinsereert werden dat d'voorseeide Adriaen Jacob Hugenssen eigendom ende wettelijcken opdracht van den voors brouwerij ende landen gehadt zoude hebben. Naedemaels hij comparant niet ende gelooft dat de voors. Adriaen Jacob Hugenssen oijt wettelijcken opdracht ofte eigendom daarvan heeft gehadt. Ende daerenboven mede vuytgesondert dat van weghe d'voors Tanneken Joris zijne huijsvrouw bij memorien mede geposeert es dat de voors brouwerij bij Henric Daniels aen hem comparant vercocht ende geleverd es geweest, seggende dat de voorseide vercoopinghe ende leveringhe es gedaen aen des voorseiden Tannekens voornoemt eerste man genaemt Evert IJemanssen. Approberende daeromme nijttemin den voorseiden comparant voor zoo vele des noodts zij d'Impetratie van den reg civile bij de voorseide Tanneken ende haere gevouchdens van den Hoge Overicheijt gheimpetreeert omme van 't poseren van den voorseiden erroneuse poincten gereleveert te zijn ende de correctie van dien onder beneficium van den selve reg civile gedaen ofte noch te doen. Heeft hij comparant voorts ooc geconstitueert, gecommiteert ende (etc. ut supra pag. 15) denzelven Cornelis Lucq procureur pos-

³¹ RAZE 2041, fol 27, 28-4-1598

³² sequestratie = overgave

³³ RAZE 2041, fol 28, 28-4-1598

tulerende voir den provincialen Hove van Hollant, hem gevende etc. etc. inde proces ende zaec-ke etc. possessie van dezelve brouwerije van Crispijn Heule. Aldus als vooren.

1.29 Testament Pieter Suije en Anthonia Quaenturfs³⁴

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met substitutie vulgare ende pupillare*

In den Naeme ons Heeren Amen. Comp. Pieter Suije, graincooper poorter Goes ende Athonina Quaenturfs zijne huisvrouw beijde gesondt en wel etc. doch zij bevrucht met kinde ghaende..... stellen elkaer tot erfgenaam, langstlevende etc. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Leonardssen van der Welle, hoedemaecker en Mels Adriaenssen cleermaecker, poorters Goes.

1.30 Procuratie Christoffel Jaspers van den Beugel³⁵

(Type acte:) *procuratie om een hereditijt aen te ghaen*

Comp. Christoffel van den Boeghel Jaspars zone, poorter van Goes, heeft geconstitueert Sebastiaen van der Beughel, sijnen broeder wonende binnen Antwerpen hem ghevende etc. om te aenvaerden alsulcken hereditijt, effenisse ende successie d'welcke op hem soude moghen toegewallen, deur 'r overlijden van Geertruijdt Haeskens hunne wijlen vaders zuster was zaligher memorie die overleden es binnen der stede Esschen in Westphalen oft daerontrent, hem voor zijn contingent, gedeelte ende portie daerinnen als erfgenaem te funderen. Aldus ter Goes ter presentie van Melis Anthonisz swartverver ende Pieter Benedictus smit, poorters van Goes.

1.31 Testament Pieter Cornelis Baersdorp³⁶

(Type acte:) *testament van Pieter Cornelis Baersdorp metser ende Leijnken zijnen huisvrouw met reciproque. (Obiit Pieter 12 july 1598)*

In den naam ons Heeren Amen. Compareerde Pieter Cornelisz Baersdorp, inwoonder van Goes, ende Geleijne Henricxdr zijne huisvrouw. Hij zieck ende bezwaert metten ouderdom (ontrent 88 jaeren zoo hij zeide) te bedde ligghende, nochtans zijnen sinnen, verstandt, discretie ende memorie wel machtigh zijnde zoo ons genoegh bleeck etc. zij welvaerende, ghaende, staende daert haer beliefve. Soo stellen zijluijden tot hunnen Erfghenaemen haeren kindren, kindtskindren oft vrienden, zoo de zelve respectelijck behooren te succederen, Dies legateren, laeten ende maecken zij comparanten elcanderen reciproce, over weder zijden, ende Gheven den Langstlevenden van haer beijden, Dat hij oft zij boven duie helftscheijdinghe int huijs Daerinne zijlieden nu wonen, hun competeren ende ooc blijfven sal inden tocht ende tgebruijck van dander helft ende zulcx int geheelen huijs, zoo langhe hij oft zij overleven zal. Midts dat ald die langstlevende ooc comt t'overlijden, Dat tselve tusschen hun beijden erfgenaemen respectivelijcken gepaert zal worden half en half naer costuijme. Dan indien hij man eerst comt te passereren begheert hij Dat zijne erfgenaemen (Jeghens tgebruijck dat zij weduwe int voorseide huijs genieten zal) ontfanghen ende proffijteren zullen die geheele pachten van een stuck landts, groot ontrent 7½ gemet, ligghende in Slabbecorne onder die prochie van Hoedekinskercke 'twelcke nu bij Simon Luijcx gebaent wort. Aldus ter Goes ter presentie van Mr Henrick Claisen Walburgh van Venloo ende Pieter Weijns goutsmit inwoonder van Goes.

1.32 Huwelijks voorwaarden Adriaen Lenards en Digna Jans³⁷

(Type acte:) *contract antenuptiael Videto prim pag 487*

In de naem ons Heeren Amen. Comp. Adriaen Lenardszone³⁸ geboren van Hiersicken ter eenre ende Digna Jansdr pootersse van Goes. Huwelijks voorwaarden (jongheman en weduwe).

³⁴ RAZE 2041, fol 29, 14-5-1598

³⁵ RAZE 2041, fol 30, 14-5-1598

³⁶ RAZE 2041, fol 31, 15-5-1598

³⁷ RAZE 2041, fol 31, 15-5-1598

Thuijs daerinnen zij weduwe nu es wonende staende aen de Beestemarct t welcke haer als weduwe van Anthonis Franssen timmerman voor d'eene helft es thoecomende ende d'andere heeft bij coope jegens desselfs Anthonis ende haer weeskindt vercreghen heeft, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Willem Martins Drijeweghen ende Matheus Wuijts arbeijder, beide inwoonders van Goes.

1.33 Verklaring op verzoek van Pieter Vitu ivm oneere oft achterclap³⁹

(In de marge:) *sijn huisvrouw es overleden 8-12-1600 des avents ten 10 uren*

Heden comp. Jacobmijnken Stoffelsdr geboren vuijt Vlaenderen, oudt ontrent 20 jaeren, heeft verclaert ten verzoeken van Pieter Vitu Rogierszone, Apothecaris ende chirurgijn te Goes.....om alle oneere oft achterclap af te weezen, daermeede des requirants huisvrouw gheinjureert, oft zij comparante (als van haer geseijt) zoude mogen beschuldigt, verhaelt zij deposante dattet nu baemisse laestleden was vier jaren dat zij als jonghwijf gedient heeft ten huijse des voorseijden requirants ende gevraeght zijnde ofte midler tijdt zij aldaer gewooont heeft zij out enighe actien, stucken oft propoosten gesien oft gehoordt heeft. Daermede des voorseiden requirants huijsvrouwen zoude mooghen van oneere beschuldigt werden, seght als voren dat sij noijt gesien noch gehoordt heeft dat des voorseide requirants huijsvrouw eenighe werken bedreven zouden die haar deposante gedocht hebben tot oneere te strecken. Wel es waer dat thaeren huijse dickmaels gecomen hebben Pauwels den Booghmaecker, Tobias Michielsen, Clais Jansen ende Hans de Schilder (die al'tehans noch 't haeren huijse es woonende). D'welcke persoenen ende ooc meer andere aldaer dickmaels verkeert ende gefrequiteert, ooc somwijlen gebancqueteert ende gegeten hebben. Dan en heeft zij egheen wercken oft stucken gesien die men tot oneere zoude moghen verstaen. Ende hoewel zij comparante bij den baliu deser stede geroepen zijnde verclaert heeft dat geleden bet dan 3 jaeren, als den requirant noch over d'ander zijde van de straet woonde, zij comparante op eenen avent, zijnde in de keucken ende haere voorseide vrouwe met Pauwels voornoemt in de winckel aldaer, ende midlertijdt naer datter een van buijten aldaer quamp cloppen ende haer voorseijde vrouwe voren aen die doere ghaende, dat zij comparante gesien zoude hebben dat Pauwels voornoemt in de keucken quamp hebbende zijnen broeck in de handt, soo nochtans d'selve ten quaetsten verstaen oft gegrepen zoude moghen werden ende oft iemandt daertuijt enigh quaet vermoeden nemende. Daeromme des voorseijden haere vrouwens eere, zoude willen crencken, seght en verclaert zij deposante dat zij egheen ander wercke teecken noch woorden en conste achter slaen die tot eenigh merckelijcken misstandt van oneere zoude connen ghetroucken worden oft d'welcke tot haerder schande men behoorde te verhalen oft nmaer te clappen want zij deposante verclaert andermael egheen stucken waergenomen te hebben die tot merckelijcken oneere zoude moghen strecken, ende voor zulcken gheoordeelt werden. Hiermede haer verclaren sluijtende etc. Aldus buijten de Gansepoorte deser stede Goes ter presentie van Steven Adriaen Huijssen ende Pieter van de Putten handtschoenmaecker.

1.34 Verklaring Jan Arents Ruijch over coop weij⁴⁰

Comp. Jan Arentsen Ruijch, oud ontrent 35 jaeren geboren van Hoorn ende nu schipper, poorter van Goes, heeft verclaert ten versoecke van Jan Claissen Cousmaecker, medepoorter alhier, dat geleden ontrent 6 weken hij comparant daer bij ende mede geweest es binnen die prochie van der Nisse ter herberghe van Maijken Cornelisse Laureijssen, aldaer Crijn Hoeijmakers wonende

³⁸ Goes trouwboek 23-5-1598: Adrian Lenaertsen j.g. van Iersicke en Dijngene Jans van Berghen op Zoom, weduwe Anthonis Franssen, getuigen Jan Jansen van Leijen stijfvader van de bruidegom en Maijken Leijns moeder van de bruidegom.

Goes weeskamer VN5, fol 268, 24-1-1598: Anthleunis Frans (ovl), timmerman, moeder Digna Jans, kind Jan Anthleunissen 7 jaar. Aanwezig de moeder en Lieven de Backer in het Saracijnschoof

³⁹ RAZE 2041, fol 33, 19-5-1598

⁴⁰ RAZE 2041, fol 35, 21-5-1598

onder dezelve prochie van Jan Claissen voornoemd finalijck gecocht heeft zeecker stuck weije groot ontrent 2 gemet etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Lievenssen des voors compa-rants schipsknecht ende Gillis Jansen in de Passer ghistvercooper beijde inwoonders van Goes.

1.35 Pacht schor bij Terneuzen en Axel⁴¹

(Type acte:) *attestatie van vele, videto noch 1 pag 123*

Comp. Lambrecht Schapers brouwer, oudt ontrent 46 jaeren ende Frans Adriaensz Hertsingh, oudt ontrent 40 jaeren, beijde poorters van Goes, hebben verclaert ten versoecke van Anthonij Helder met Pauwels Willemsz Goeree, beenhouwers en medepoorters van Goes etc. dat zijlieden deposanten daerbij ende mede geweest zijn op Heijnkenssandt ter herberghe van Joos de Jaegher ontrent den Vasten 1596, den juijsten dach onbegrepen, doch emmers 't was aleer dat die stede Hulst in Vlaendern van Alberto van Oostenrijc in den naeme des Coninx van Spaengnien belegghert werde ende alsoden noch gheen apparentie en was, daer vergaedert waeren die voornoemde Anthonis met Pauwels. Midsgaders den bailiu van der Neusen, Marinus de Beer ende Pieters de Vriendt zone met anderen, ende nae verscheijden propoosten soo hebben ten laetsten den voorseiden bailiu met Marinus, verpacht ende Anthonis met Pauwels gepacht oft overgenomen 't Schor geheeten ter Nooten ende Zaemslagh ligghende tusschen ter Neusen ende Axele in Vlaenderen. Ende dat zijlieden in de voorseide pacht gheacoordeert zijnde, terwijl die pachtcedulle bij den voorn zone van Pieters de Vriendt gescreven werde, verclaren zij deposanten expresselijck gehoort te hebben dat die voorseide pachters duidelijck verhaelden oft gebeure dat Hulst van de Spaengiaerden overwonnen wierde oft van dese landen gescheijden dat die voorseide pacht van gheenen waerde en zoude zijn ende dat den voors Anthonis, requirant expresselijck versochte dat men die conditie ooc in de cedulle scrijven soude, Dan (segghen zij deposanten) dat die voorseide verpachters daerop zeijden: dats vergheefs. Indien Hulst van ons gescheijden werdt zoo weet men wel dat men dat Schor niet gebruijcken en magh. Doch die conditie scheen den verpachters zoo vreemt, al oft d'zelve niet en hadde moghen gebeuren ende zulcx en es inde voorseide pachtcedulle niet bij gevoeght, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Pietersen Pappot ende Lenard Jacobsen beenhouwer, poorters van Goes.

1.36 Verklaring over goede naam en faam van Olivier Corneliss⁴²

(Type acte:) *attestatie van goeden naem oft faem*

Comp. Gillis Jansen rentmeester der confiscatien, Gillis Adriaens Goethals, Thomas Ebbrechts ende Adriaen Cornelis Calloo stadtbode, allen poorters van Goes, oudt respectelijck 46, 34, 37 ende 66 j hebben verclaert etc. dat zij wel kennen Olivier Cornelissen inwoonder (doch secretelijck midts een ongeluck beschuldigt), deser voors stede. Dat hij althans geweest es van goede naem ende faem ende dat zij merckelijck gesien ende gehoorde hebben dat hij eerlijck ende vroomelijck hem(?) draeght. In zijne handel ende wandelende ende dat hij groote neerstigh en es doende om den cost voor hem, zijn wijf ende kinderen met Godt ende eeren te zoeken verdienen ende winnen sonder dat zij ooit gehoorde hebben dat hij eenigh ander quaet gerucht befaemt es. Aldus ter Goes, ter presentie van Jan Pieterssen drooghscheerder, ende Dignus Cornelissen Clockstelde poorters van Goes.

1.37 Procuratie Cornelis Simons Manneeff in erfenis Jan Foortsen⁴³

(Type acte:) *procuratie gescreven achter op de voorgaende pag 26*

Comp. Cornelis Simonssen Manneeff wonende tot Purmerende als erfgenaem in de goederen van voorseide Jan Foortssen. Ende heeft insgelijcx geconstitueert bij dezen den zelve Hiero-

⁴¹ RAZE 2041, fol 35, 27-5-1598

⁴² RAZE 2041, fol 37, 27-5-1598

⁴³ RAZE 2041, fol 37, 30-5-1598

nimus Grieuwart etc. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Cornelis Balthens ende Hubrecht Jansen stedebede, poorters van Goes.

1.38 Testament Adriaen Gillisz en Maijken Martins⁴⁴

(Type acte:) *codicille naer voorgaende testament in Prothocoll B pag 170 of C pag 282 et pag 494*

Comp. Adriaen Gillisz ende Maijken Martins zijne huijsvrouw nu tsaemen wonende bin deser stede Goes, zij zieckelijck bij den viere sittende etc. Eerder testament 14-9-1590 en 27 dec 159? (pachter van land in Vlacke in Ganshoeck en pachter van hun landt in Wemelinghe). Aldus ter presentie van Job Cornelis Hertss en Pieter Benedictus smit beide inwoners van Goes.

1.39 Procuratie om tienden van St Salvatoris Oudemunster⁴⁵

(Type acte:) *procuratie om theijnden te verheffen 't Utrecht*

Comp. Pieter Jacobs Borsselaer poorter van Goes heeft geconstitueert mr Jan de Castro canonic tot St Jans, Jan van Leusden, Dierick van Gronsveld om te compareren voir mijn Eerwaerde Heeren Decaen in de Capelle Sinte Salvatoris (geheeten Oudemunster) 't Utrecht ende aldaer te versoecken naer zeden, hercomen ende costuijmen dat alzulcken thijeneden als ... om verleent zoo in oude en Nieu Cruninghen, Tolsende, Oostpolder, Stormsandt ende Sichuijt (Daervan hij comparant naar d'eenen helft versocht hadde) nu al t eenenmale tot ontrent 21 gem 3 quarten thijenden hem verleent etc. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Jansz van Oosten en Jan Claisz backer poorters van Goes.

1.40 Procuratie van Anthonij Helder beenhouwer⁴⁶

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Anthonij Helder beenhouwer, poorter Goes, heeft geconstitueert Hans van den Haeghen procureur, postulerende voir den gerechte der stede Aermuijden om metten rechten te heijtschen ende innen 3£ 11sch gr vls als reste van 20£ 11 sch gr vls d'welcke Henric beenhouwer woonachtich aldaer aan hem schuldigh es betreft coop van twee geleverde beesten ende een lam. ter presentie van Cornelis Adriaens Calloo ende Cornelis Jans Boone, poorters van Goes.

1.41 Wederom verklaring over goede naam en faam van Olivier Corneliss⁴⁷

(Type acte:) *MPS: zie ook dit protocol fol 37*

Compareren Gillis Jans rentmeester der confiscatien, Adriaen Gillisz Vlaemigh, Jan van den Borre, Jan Francke ende Jacob Laureijss poorters oudt resp, 46, 77, 42 en 54 jaeren hebben verclaert dat zijlieden wel kennen ende over langhe gekent hebben Olivier Corneliss van der Goes die beschuldigt es geweest van een nederslaghe d'welcke naer dat hij zulcx misdaen hadde hem begheven heeft in den dienst van de Lande onder den capt. Haen. Daeronder hij eenighe jaeren gedient hebbende zeecker accident van verstijvinghe gecregen heeft (deur die groote couwe ende vorst) in zijn been. Die hem op den tochten ende wacht bevanghen heeft gehadt ende in zijn been geslaeghen es. Waernaer den voors. Olivier van den dienst ontslaghen zijnde hem gestelt heeft om met zijn handen 't arbeijden. Daarmede hij voor hem, zijn wijff ende kinderen naerstigh ende suerlijck met Godt ende leven gesocht heeft ende noch soeckt den cost te winnen ende verdienen. Sulcx dat den d'voorn Olivier jeghenwoordich ter goede naeme ende faame es staende ende altoos gestaen heeft zoo langhe zij comparanten hem ghekent hebben, vuytgesondert den voorseide eenighen manslaghe. ter presentie van Jan Cloet oudt schoenmaecker ende Jan Corneliss lijnewever, inwoonders van Goes.

⁴⁴ RAZE 2041, fol 38, 30-5-1598

⁴⁵ RAZE 2041, fol 39, 3-6-1598

⁴⁶ RAZE 2041, fol 39, 13-6-1598

⁴⁷ RAZE 2041, fol 40, ?????

1.42 Procuratie Jan Maertens van de Stringh ivm erfenis Geleijn Jacobs⁴⁸

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum ende ooc om te moghen composeren ende ad lites*
Compareren Hieronimus Grieuwert, Adriaen Jans Scheris ende Adriaen Mannee als getrouwt hebbende Janneken, Susanne ende Neelken dochters van Geleijns Jacobssen weerd int Casteel van Rijsle binnen Goes, hebben geconstitueert Hans Merts van der Stringh haeren voorseider huijsvrouwens broeder ende mede-erfgenaar om te moghen eischen etc. achterstellen etc. als Samuel Verron, eertijds coopman was binnen Vlissingen aen den voors. Geleijn Jacobs schuldic was over coop van saet. Aldus ter presentie van Hieronimus van den Kerckhoven weerd in den Meebaele ende Lambrecht Schaepers brouwer in 't Vercken poorters van Goes.

1.43 Procuratie Paschasius Revel⁴⁹

(Type acte:) *procuratie ad lites vide prothocol B pag 347*
Comp. Mr Paschasius Revel van Burghvliet nu wonende te Goes, heeft geconstitueert Aphrodisius Buijs, zijnen neve, om te ontfanghen sommen van penninghen als Hans Helmich van Doornick poorter binnen Berghen schuldig es. Aldus ter Goes ter presentie van Jan Jacobs Bijlewaert in de Gouden Leeuw ende Jacob Marinus blauverwer poorters van Goes.

1.44 Verklaring Daniel de Renialme over procuratie van familie de Jonge⁵⁰

(Type acte:) *verclaeringhe om van d'administratie ontlast te zijn*
Comp. Sr Daniel de Renialme wonachtich bin Middelburgh, verhalende hoewel als testamentaire voocht over Helena Walburch, dochter van wijlen Heer Johan Junius de Jonghe gestelt zijnde, ooc gehad heeft procuratie van Alexander desselfs Junius zone. Ende vuyt crachte derzelve in die qualiteit zijne autoriteit gheinterponent ende diverse acten gehandeld heeft. Naedemal nochtans nu gecomen ende hier ooc gecompereert es Jr Daniel Junius hebbende procuratie des voors Jhr Alexander van jongher data ende seggende ooc verbalen, last ende bevel te hebben van Jr Otto van Heuvel, nu man ende vooght des voors Helene Walburg zijn voors broeders ende susters om hun goederen voortaan te administreren. Comparant verklaart ontslagen te worden. Aldus ter presentie van Gillis Janss rentmeester ende Lowijs Fruijters inwoners van Goes.

MPS Op 14-8-2019 kreeg ik van de heer Daniel JSM Peeters (RU Gent) een [mailtje](#) met een uitleg over de afstamming van diverse namen die in bovenstaande acte genoemd worden.

1.45 Verklaring Pieter Lenardts Tack van Baerland⁵¹

(Type acte:) *verhael van een coop ende overdracht van een hereditieit*
Comp. Pieter Lenardts Tack landtman wonende onder die prochie van Baerlandt verhaelende naerdien Agniete dochter van wijlen Cornelis Corn. Salomons, van desen weereit gescheijden wass ende die successie in d'eene helft van de goederen bij haer naergelaten, aengecomen was op Jacobmijnken Marinus Corneliss, Cornelis Laureijsz, Neelken Jacobsdr midsgaders op den twee kindren van wijlen Tanneken die alle geweest zijn zuster, broeders en zusterkinderen des voors Cornelis Corn Salomons. Dat hij comparant als man ende voocht des voors Jacobmijne ende ooc gemachticht in den naam des voors Marijnis Cornelisz, Cornelis Laureijsz ende Neelken Jacobs elck als erfgenamen 1/5 deel in de helft van van de successie van Agniete wel deughdelijck vercocht heeft aen Cornelis Hendricks inwoonder der prochie van Oudelande, dewelcke vercoopinghe al gedaen es voor Sint Jansmisse anno 1594, transporteert etc. aan Cornelis Henricxen, alle 't recht 4/5 delen etc. Was betaelt volghens quitancie met zijn eijgen handt-

⁴⁸ RAZE 2041, fol 41, 23-6-1598

⁴⁹ RAZE 2041, fol 42, 23-6-1598

⁵⁰ RAZE 2041, fol 42, 29-6-1598

⁵¹ RAZE 2041, fol 43, 30-6-1598

geschrift in presentie van twee schepenen van Oudelande op 24-6-1594. Etc. Aldus ter presentie van Blais Cornelisse inwoonder 't Oudelande en Dignus Crijns inwoonder van Hoedekinskercke.

1.46 Verklaring over coop meede op zondag⁵²

(Type acte:) *attestatie dat een coopmanschappe op een sondach gedaen es. Vide supra pag 9*
Compareren Jacob Jans Poul.... ? ende Pieter Cornelis in de Drij Haeringhen oudt ontrent 65 ende 50 jaeren hebben ter inst. van Corn Crijnssen Dijckwel wonende onder die prochie van Capelle dat zij beijden daerbij geweest zijn in een herberghe genaempt 't Oostersche huys te Goes, daer vergaedert waeren Adriaen Andriessen poorter van Goes ende Cornelis Crijnssen Dijckwel voornoemt. Aldaer nae verscheiden propoosten den voormelden Adriaen Andriess aen Cornelis vercocht heeft ontrent 2000 meede jeghens 15 guldens t hondert. Dewelcke coopmanschappe verclaeren zij deposanten dat gedaen werde op eene sondagh sonder dat zijlieden den juisten dagh onthouden hebben, doch 't was voor den oogst in den voorleden jaere. Aldus ter presentie van Adriaen Janss beenhouwer, weerd in (cafe) Antwerpen ende Pieter Adriaens Bolle poorters van Goes.

1.47 Verklaring Jan Costens op verzoek van Jacob Smallegange over coop bombazijn⁵³

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Jan Costens, oudt ontrent 28 jaere weerd in de Zwaene binnen Goes verclaerde tbv. Jacob Adriaens Smalleganghe medepoorter dat geleden 3 oft 4 jaeren tsijnder herberghen in't Truweelken vergadert zijn geweest den voors requirant, ende Pieter Cornelis ter Heernisse, landtman. Ende naerdijen den zelven Pieter aen Jacob voornoemd vercocht hadde dat hij Jacob afsnijden zoude vijf ellen bombazijn tot een wambaix voor Cornelis Adriaens in den drie Coninghen binnen Bieselinghe (genaemt die Vlaecksen boer) voor zeeckeren dienst die Pieter zijde hem gedaen zijnde dat als 't gelagh te rekenen was den zelven Pieter tot Jacob zijde dat hij Jacob voort gelagh spreken zoude ende dat hij Pieter tselve hem zoude wedergheven. Waeromme hij comparant verclaert 't voors gelagh van Jacob afgeheijst te hebben. Aldus ter presentie van Jacob Jans Maegh ende Cornelis Adriaen Huijsen poorters van Goes.

1.48 Verklaring van Jan de Ridder over Francijne dochter van zijn broer Thomas de Ridder⁵⁴

(Type acte:) *attestatie*

Op huijden den neghensten julij anno 1598 compareerde voir mij P. L.v.R. als (etc. ut supra pag 22) den Eersamen den eersamen Jan de Ridder, sone van Pauwels de Ridder ooc openbaer Notaris bij den Secreten Raede des voorscreven Co. Majesteits gheadmitteert nu residerende bin deser stede Goes in Zeelandt. Die deur 't scrijven van wegghen Jacob Pieters metser als man ende momboir van Francijne dochter van Thomas de Ridder wonende binnen der Stadt Loven aen hem gesonden, heeft verclaert, getuijght ende geattesteert midts desen Bij den Eedt Int aenvanghen van zijn Officie voorscreven gedaen, waeracgtig te zijne ende hem wel kennelijck. Dat hij comparant binnen der Stadt Middelburgh van den jaere 1558 tot in maio 1574 gewoont heeft. Aldaer ooc woonde den voornoemden Thomas de Ridder metten welcken hij comparant familierlijck verkeert, gehandelt ende geconverseert heeft, zoo hij zijn Oom was. Dwelcken Thomas overleden es ontrent Sinte Martins anno 1568. Daer hij comparant present was ende als hij Thomas voornoemt te voren ettelijcken jaeren langh was geweest rentmeester van de Canonicken der capelle Sandenbrugh staendt aent Slot des Heeren van Beveren bij de Stede van der Vere in Walcheren ende deselve rentmeesterschap verlaeten. Dat den voorseijden Thomas van

⁵² RAZE 2041, fol 44, 6-7-1598

⁵³ RAZE 2041, fol 44, 7-7-1598

⁵⁴ RAZE 2041, fol 45, 9-7-1598

den penninghen die hij ter oirzaecken des voorscreven ontfangh veroverst hadde gesonden heeft aen sijne broeder Heer Hubrecht de Ridder die te Loven woonde drie hondert guldens om in Renthe aengeleijt te werden. Verclaert ooc hij comparant dat den voorscreven Heer Hubrecht de Ridder voort overlijden des voorscreven Thomas hem attestant te kennen gegeven heeft Dat hij die voorscreven drie hondert guldens ontfanghen ende die in Renthe gheemploijeert hadde volghende die begheerte van den voorscreven zijne broedere Thomas. Ende tot meerdere bevestinghe van zijn attestants wetenschap Seght ende verclaert hij als voren dat In de meijemaendt, naerdatt die stadt Middelburgh den 22 februarij 1574 gecomen was onder t gebiedt van den Prince van Oraengien hij comparant gecomen es ende wel een jaer gebleven heeft ten huijse ende in den cost des voorscreven Hubrecht de Ridder zijnen Oom. Binnen d'welcken tijdt den zelve Heer Hubrecht als voorseijt es niet alleen en bekende de voorscreven penninghe ontfanghen ende die aen Renthe geleijt te hebben. Maer zoo hij eenighen tijdt naer 't overlijden des voorseijden Thomas twee van zijnen kinderen te weten Jan ende voorseide Franchijne was houdende ende dat daerbij ooc gebracgt worde het joncxste kindt genaempt Digna. Dat Heer Hubrecht hem attestant ooc doen scrijven heeft een Memorie van de lasten ende proffijten der voorseide kinderen Onder d'welcke voor profijt geposeert werde de voorscreven Renthe tot ontrent Achtien guldens tsjaers. Ende want Recht reden ende (ut supra pag 9 usque ad finem). Aldus ter presentie van Mr Sebastiaen Barensteijn ooc openbaer notaris ende Niclais Anthenuissen gesworen bode van 't Landrecht, beijde poorters der zelve stede als loofflijcke getuijghen (etc.)

1.49 Borgstelling van Pieter Corneliss in de 3 haringen⁵⁵

(Type acte:) *belofte van indempnisatie ende verseeckerdheijt*

Comp. Cornelis Crijnssen woonachtigh in Dijkwel onder die prochie van Capelle. Ende naerdien Pieter Cornelissen in de drie Haringhen poorter van Goes, hen gestelt heeft cautionaris voor hem comparant ende gegeven zijne obligatie als eijgen schult om te betaelen aan Adriaen Andries medepoorter alhier, de somma van £ 12 etc. speciale hypotheque zijn gebroken weije genaemt die Welleweije, 2,5 gem, geleghen in Welhoecke onder Capelle, b.d.g. O. Jan Blocx boogaert; Z. Spiritus Sanctus in Capelle; W. den heeren wegh en N. die padt. Aldus te Goes in den herberghe genaemt Antwerpen, ter presentie van Adriaen Jans beenhouwer, weerdt aldaer ende etc. ut supra pag 45.

1.50 Constituering van Catharina Boijs voor het hof van Holland⁵⁶

(Type acte:) *procuratie generalis ad lites voir den hove van Hollant*

Comp. Joncvr Catharina Boijs weduwe Cornelis Pieters Polderman als boelhoudster inden sterfhuijse ende achtergelaeten goederen desselfs, poorteresse van Goes, heeft geconstitueert Cornelis Lucq, procureur postulerende voir den Hove van Hollant om zaak waar te nemen. Pretensie als Govaert Claissen van Eijck mede poorters alhier jeghens haer zoude mogen hebben etc. Aldus ter presentie van Jacob Jans Braeniendijck en David Jans Schoudee, poorters van Goes.

1.51 Testament Pieter de Bisschop en Elisabeth Steurs⁵⁷

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf gheen kinderen hebbend. Met reciprocquen institutie in alle die goederen*

In den naem ons Heren Amen etc. zijn gecompareerd Pieter de Bisschop geboren van Ronsse bij Oudenaerden nu wonende te Goes, ende Elisbaeth Steurs, beijde gesondt etc. Voorts disponerende van haere tijdelijcken goederen, Ghunnen ende gheven zij aenden Aermen deser stede

⁵⁵ RAZE 2041, fol 47, 9-7-1598

⁵⁶ RAZE 2041, fol 47, 10-7-1598

⁵⁷ RAZE 2041, fol 48, 11-7-1598

20 schellingen grooten. Om die Liefde ende affectie die zij d'een danderen daerteghen, en om ander redenen haer daerthoe moverende, Soo laeten ende maecken zij comparanten elcanderen reciproce, over wederzijden ende Gheven den Langhstlevenden van haer beijden Alle die goederen, roerende ende onroerende, actien, vuyt ende inschulden die zij naelaeten zullen egheene vuytgesteken. Aldus te Goes ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Jan Pieterse schoenlapper inwoonders Goes.

1.52 Obligatie van Adriaen Jans Willems, te buiten gaen van het consultum Velleiani⁵⁸

(Type acte;) *Obligatie met borghen*

Compareerde Adriaen Jan Willemsz, wonende onder die prochie van Capelle, Ende heeft bekent ende verleden midts desen schuldigh te zijne aen Theunken Jacobsdr. weduwe Geerds Clais Pierssen, poorteresse deser Stede, de Somme van 54 ponden 6 schellingen 8 grooten vlaems, van goeden geleenden ghelde, dwelcke hij comparant bekent bij desen aen hem in gereeden ghelde getelt te zijne. Ende belooft die voorseide somme van 54 £ 6 sch. 8 gr. vlaems aen den voorseiden Theunken ofte aenden wettighen houdere deser, weder te gheven d'eene helft Meye naestcomende anno 99 ende die reste Meye daeraenvolghende. Verbindende zijnen persoon ende goederen, etc.

Voir ons hier mede gecompareert Adriaen Corneliss Polderdijc des voorseiden comparants schoonvader, ooc wonende onder Capelle ende Lijsbeth Cornelisdr., weduwe Laureijs Antho-nisz, wonende binnen deser stede Goes ende hebben hem zelve gestelt ende verbonden bij desen te zijne zeeckere Cautionarissen ende Borghen elcx als principale ende als eijghen schuldt. omme de voorseide somme te voldoen.

Ende naerdijen ic Notarius onderscreven haer comparante duidelijck verclaerde dat die vrouwen niet en werden vastelijck verbonden als borghen. Zoo bij het senatus consultum Velleiani (In de marge: Renunciatio Sectio Velleiani ordinis et Divisionis) haer geghant es dat men te dijer oirzaecken gheen heijsch op haer en moghte doen, noch eenighe actie jeghens haer en hadde. Dat ooc gheen Borghe en cautie aengesproken werden voor ende aleer den principalen schuldenaren vuyt geschiedt zij. Ende daer veel borghen zijn dat elcx niet voorder dan voor zijn gedeelte en can becommert worden.

Soo hebben evenwel zij comparanten wel ernstelijck gewaerschuwet zijnde, haer vastelijcken willen verbinden. Waeromme hebben zij vuytdruckkelijck gerenuncieert ende ghaen te buijten bij desen die vrouwelijcken beneficien Senatus Consultus Velleiani ende voorts d'Exceptien Ordinis excussionis principalis ende Divisiones. Dat elck van hun als principale schuldenaer ende als eijghen schuldt zoo verhaelt es. Ooc al eer den voornoemden principalen debiteur ooc present zijnde, zal worden vuytgeschudt, insouffisant bevonden, oft aengesproken zal zijn, zij zelfs eerst gemaent, in rechte betrocken ende gheexecuteert zullen moghen worden. Al zonder argh oft list. Consenterende voorts zij comparanten: mij Notario hier af Acte publicque in be-hoorlijcken formen de creditrice te moghen gheven om te valideren ende haer hier mede te be-helpen, daer sulcx ende wanneer d'selve noodelijck oft proffijtelijck magh worden bevonden. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Franssen van der Straeten stadtbode en Dignus Corne-lisz clockstelder dese stede.

1.53 Procuratie Jacob de Witte⁵⁹

(Type acte;) *procuratie ad vendendum et tradendum*

Comp. Jacob de Witte baliu deser stede Goes heeft geconstitueert joncvr Beatrix de Witt zijne huijsvrouw haer toestemming ghevende te moghen vercoopen ende alieneren stuck lants ontrent 2 gem 't welck nu bij Jacob Meesen gebruijckt wordt hem comparant competerende ge-

⁵⁸ RAZE 2041, fol 49, 11-7-1598

⁵⁹ RAZE 2041, fol 50, 13-7-1598

legghen in Bonaventura⁶⁰. Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stadtbode ende Jaspar van der Horst loopende bode, poorters van Goes.

1.54 Terug leveren van een paijbrieff door Willem Jans⁶¹

(Type acte:) *belofte van een gequeten brief te restitueren*

Compareerde Willem Janssen poorter van Goes als getrouwt hebbende Cathrijne, die weduwe was van Michiel Horen, heeft zich gesteld als borg ende belooft binnen een maand aen Willem Gillisz Wever, tavernier op Heijnkensandt, te leveren den schultbrief die den voorn tavernier over reste van geleverde bieren aen voors Michiel erfgenaemen verleden heeft d'welcken hij comp. in betalinghe gegheven heeft aen Matheus (MPS: niet ingevuld) brouwer binnen Delft. Aldus ter presentie van Cornelis Ridders wonende in Ovesant en Jan Cornelis wonende Heijnkensandt.

1.55 Schuldbekentenis Jan Baij tavernier te 's Heer Abtskerke aan Jacques Denijs brouwer⁶²

(Type acte:) *obligatie*

Comp Jan Baij (Boij?) tavernier woonende binnen de prochie van Shr Abbekercke heeft verlijdt en bekent schuldigh te zijn aen Jacques Denijs brouwer in de Weereldt binnen Goes £ 11.7.5 over reste van geleverde bieren. Comp. belooft bier alleen bij hem te halen en nergens anders. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer en Jaspar van der Horst poorters van Goes.

1.56 Procuratie Jacob Diricx Turck aan zijn vader⁶³

(Type acte:) *procuratie generael om 't ontfanghen, te rekenen ende ooc te transigeren*

Comp Jacob Dirxcen Turck geboren van Rotterdam en wonende te Goes; Heeft geconstitueert Dirck Dircxzen verwer, zijnen vader woonende binnen Rotterdam, om te moghen maenen, ontfanghen etc, oock zijn part in het reeden van scheepen. Aldus ter presentie van Carel de Graeve, weerdt in 't Schippershuijs en Jan Gillissen Cleeuwendamme, poorters van Goes.

1.57 Verklaring Cornelis Jans Boone over accoord om een boerderij in Krabbendijcke over te laten⁶⁴

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Janssen Boone, poorter van Goes, heeft verclaert tbv Pieter Geerdsz Jongh, medepoorter, dat in april laetstleden hij daerbij geweest es ende daertoe geroepen ter herbergen van Guilleaem Wijnocx in Crabbendijcke daer vergadert waeren Adriaen Govardsz, pachter op Moerdamme ende den voorn. Pieter Geerdsz, ende naerdien dezelve Adriaen met Pieter te voren gheaccordeert was om die hoeftve daer hij Adriaen op woondt, thoebehorende d'erfgenaemen van Jan Adriaensz Blancx over te laten aen Pieter voornoemt, midts belofte voort overlaeten van de baete, tot 800 guldens te betaelen alle jaere een vierde part, daarvan teerste verschijnen zal Catherinae naestcomende. Dan alzo Adriaen de zelve niet en vermochte overlaeten dan met consente der voorseide proprietarissen, vercalert hij comparant dat zijluijden Adriaen ende Pieter, alsdoen andermael veraccordeert zijn dat Pieter, om tselve Consent te soliceren ende vercrijghen, afslagh genieten zoude van 250 guldens, Soo dat Pieter niet meer betalen en zal als 550 guldens. Ende daerenboven attesteert hij deposant dat hij alsdoen aldaer ooc expresselijck heeft hooren verhaelen dar Adriaen Govardsz over desen jeghenwoordighen ougst noch strijcken ende invoeren zal die vruchten van 50 gemeten, Ende aldaer vermaendt werde

⁶⁰ Met Bonaventura is mogelijk bedoeld de polder in het land van Strijen, Zuid-Holland, zie van der Aa

⁶¹ RAZE 2041, fol 51, 14-7-1598

⁶² RAZE 2041, fol 52, 14-7-1598

⁶³ RAZE 2041, fol 53, 18-7-1598

⁶⁴ RAZE 2041, fol 54, 22-7-1598

dat hij Adriaen al meer besaijt hadde. Verclaert hij deposant dat Adriaen aldaer duijdelijck zijde Bij zoo verre datter meer bezaeijt es dan 50 gemeten dat men Pietere te goet zoude comen oft met hem accorderen naer discretie oft tsegghen van goede mannen hem dijes verstaende. Aldus ter presentie van Jacob Jacobsssen Keijser inwoonder Goes ende Cornelis Henricxsen coopman wonachtigh tot Leijden.

1.58 Verklaring Cornelis Dignus over koop van een schuit⁶⁵

(Type acte:) *attestatie*

Comp. Cornelis Dignusz schipper oudt ontrent 36 jaeren, geboren binnen die stadt van Romerswalle, nu wonende binnen Goes, heeft verclaert tbv. Quirijn Schobbelants zoon ooc schipper geboren en wonende als boven. Dat hij daerbij geweest es ter herberghe des requirants vaders voornoemd aldaer verhaelt ende geconfirmeert werde die coop van een schuijte die Jacob Dircxz biersteker, van Quirijn gecocht hadde, Ende naerdijen hij vercooper duijdelijck afvraeghde: Wel wat Borghe zult gij mij stellen? Verclaert hij comparant dat den voornoemden cooper daerop antwoorde: Ick zal u Jacob Crijns schipper (die ooc aldaer tegenwoordigh was) tot borghe stellen oft een Renthebrief. Waarop hij vercooper zegghende 't moght zulcken renthebrief zijn. Dat hij cooper zijde: Oft een renthe op Catlijnkens Boijs huijs waere? Dan voors vercooper eijndetlijck geseijt heeft daermede oft met Jacob Crijnsen schipper ben ick wel tevreden. Aldus ter presentie van Jan Claiss schipper ende Adriaen Bem beijde bierdraeghers te Goes.

1.59 Procuratie Frans van de Perre⁶⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites. Videto pag 64, 108. 128*

Comp Franchoijs van de Perre, inwoonder van Goes, heeft geconstitueert Cornelis Francke pontgaerder binnen den stede Gouda om te moghen ontfangen een somma van £ 55 vls 2 schell 7 grooten als Pieter Burij verwer, wonende aldaer aen hem comparant schuldigh es. Aldus ter presentie van Adriaen Arnoudssen en Cornelis Martins Mazuer poorters Goes.

1.60 Huwelijks voorwaarden Pieter Jans van Cloetinghen en Lijsbeth Logiersdr⁶⁷

(Type acte:) *contract antenuptiael*

In de naem ons Heeren Amen. Comp Pieter Jansen secretaris der prochie van Cloetinghen, vergeselschap met Jan Ponce Hospes ende Lijsbeth Cornelisdr, zijne vader ende moedere ter eenre, ende Cornelia Logiersdr geboren van Bieselinghe ende nu wonende Goes, gheassisteert met Jan Barthelsz ende Pieterrella Jansdr wonende in 's Gravenpolder haere oom en moeije, mids-gaders Marinus Henricxsen landtmeter inwoner van Goes haeren couzijn ter anderen zijden. Ende hebben zij comparanten tegader verclaert dat naerdijen apparent was dat die voorseiden Pieter met Cornelia, jonghman ende jonghe dochter, in houwelijcke zouden vereenighen, Sij alvoren voor alle banden van houwelijcke vuijt haer eijghen vrijen wille met voorgedachte sinne ende (etc. ut supra pag.23). Op dese conditien naerbescreven. In den eersten dat bruijdegom ende bruijt (etc. ut ibi) Die zij nu hebben ende noch moghen gecrijghen. Vuijtgesondert Thien die beste gemeten Landts d'welcke zij vrouwe nu ten houwelijcke zal bij brenghen ende die zij (nae dat die cavelinghe tusschen haer ende haer zuster ende broeder gedaen zal zijn) zal verkijesen ende designeren, Dwelcke thien gemeten zij vrouwe ende haere vrienden hun voren vuijt behouden, ende bij desen besproken hebben als haer alleene thoebehoorende. Daervan zij beijde conthoraleb (NOOT d.i. bruid en bruidegom) staens houwelijcx genieten zullen den tocht ende blaedinghe. Dan den eijghendom zal aen haer vrouwe ende haere vrienden altijdt blijfven ende ontsien. Sulcx dat den man die zelve Thijen gemeten landts niet en zal moghen vercoopen, ver-

⁶⁵ RAZE 2041, fol 54, 22-7-1598

⁶⁶ RAZE 2041, fol 54, 22-7-1598

⁶⁷ RAZE 2041, fol 56, 11-8-1598

vremden, overdraeghen, vermanghelen noch belasten. Oft zulcke alienatie oft belastinghe zal nae rechte wesen null ende van onwaerden. Soo dat die vrouwe ende haere vrienden de zelve tallen tijden zullen moghen vendiceren, t'hunnewaerts trecken ende vuytwinnen. Ende voorts es es onder den zelve contrahenten expresselijck gheacordeert ende voorsproken ingevale den man eerst comt te passeren, ende hier niet en werden bevonden eenighe kindren oft kint bij hun bejden geprocreert, ende dat ooc alsdan zijne voornoemde vader ende moeder in levende lijfve zijn, Dat zij weduwe zal moghen behouden ende blijfven int volle gebruijck, besit ende eijghendom van alle die goederen, roerende ende onroerende ende schulden die in hun gemeen sterfhuijs zullen moghen bevonden werden, egheene vuytgesteken. Midts dat zijne vrienden zullen alleene haelen die cleederen ende juweelen tsijnen lijfve behoorende.

(Inde marge:) *Cornelia Logiersdr heeft vercoren ende gedesigneert vier gemet te Blancxkinderen onder Cloetinghe ende zes gemet in 's Gravenpolder etc. Etc. etc. Aldus ter presentie van Barthel en Crijn Willouts zonen gebroeders ende Cornelis Geerts Bijsterman. (In de marge:) Ende om die gedesigneerde stucken naerder onder Hunne gemercken te specificeren heeft verclaert twee stucken zaijlants int Zuiddambacht van Cloetinghe 't eene 7 quartier ende 't ander 9 quartier aen een ligghende tesamen vier gemeten O. Marinus Lodgiersz, Z. Maijken Lodijck, W. wegelinck en N. Jacob Janssen Hollanders. Noch een stuck zaijlants in 's Gravenpoldere in oost Jacob Hertsz hoec, bogaert groot 6 gem min 49r, O. Inghel Leunissens boogaert, Z. den heerenwegh, W. Michiel Pieterssen ende N. den dijck. Actum als vooren*

1.61 Testament Remeus de Bruijne en Maijken Ghijselincx

(Type acte:) *testament van man en wijf reciproque gheen kinderen hebbende. Die man es eerst overleden. Videto prothocol E pag 121*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Remeus de Bruijne geboren van Sint Laureijs te Bloque ende nu woonachtigh buijten de Gansepoorte te Goes ende Maijcken (Cornelis?) Ghijselincxdr zijne huisvrouw, zijeck te bedde ligghende ende herthoorende, nochtans niet doof, etc. etc. Aldus ten huijse van de comparanten buijten de Gansepoorte, ter presentie van Cornelis Martins, Jan Bolle hovenier en Jacob Danielssen Goeman, besemmaker poorter, gebueren aldaer.

1.62 Testament Maijken Jansdr ? en Cornelis Matthijss⁶⁸

(Type acte:) *subscriptia testamenti clausi. Sijn (Cornelis) testament eertijts gemaect staat in Prothocoll ? pag 403⁶⁹, Ende haer bejder testamenten in prothocol RAZE 2039, pag 382* Compareren Maijken Jansdr Hoo..... ende Cornelis Mathijssen, gesloten testament. Ter presentie van Jacob Anthonisz Borselaer ende Laureijss Henrricxsen schrijnwercker. Getuige: Jacob Anthoniss met een merk van een schaaf (MPS: foto).

1.63 Afwikkeling sterfhuis Macharis Jans⁷⁰

(Type acte:) *transport van goederen in vaders sterfhuijs voor zijn schulden, met procuratie om 't selve in loco solempnelijck te doene. Videto prothocoll E. pag 46*

Comp. Mathijsken Machariss Janssens Nobeldr, gheassisteert met Gerardt Govaerts haeren man ende voocht, nu wonende te Goes. Verclaerende dat om haer te ontledighen ende ogemoeijt te blijven van alzulcken schulden daarmede Macharis Janssens wijlen haers vaders sterfhuijs belast es, ende naementlijck van alzulcken schultbrieff voir schepenen in Rosendale gepasseert als 'd erfgename van Adriaens Laureijssen van Breda op den voorn. haeren vader hebben van vercoop van laeckens aen Machariss voors. geleverd. Zij transporteert etc. aen Mr Jansen Buijcx 15 gem. lants int Cruislandt van Steenberghen gelegen, renten onder Rosendale, daeraf die erf-brieven eensdeels berustende onder die weduwe en erfgename Cornelis Joachims de Vrome.

⁶⁸ RAZE 2041, fol 58, 8-8-1598

⁶⁹ Ik kan die acte niet vinden

⁷⁰ RAZE 2041, fol 59, 24-8-1598

Acte vuyt crachte van testament van heer Adriaen Nobel. Constituerende Willemen van Zonst ende Willemsen Joris beide woonende te Rosendale ende Jr Evert van Voire, Adriaen Pierssen ende Adriaen Dommissen woonende te Steenberg etc. Aldus ter presentie van Lenaerdt Henricxssen cleermaker en Jan de Cloet oudt schoemaker poorters van Goes.

1.64 Testament Lijsbeth de Hakkelaarster⁷¹

(Type acte:) *testament van Lijsbeth die Hackelersse*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Elizabeth Afschot geboren van Iperen weduwe Anthonis Fruijtiers ende nu huijsvrouw van Henricx van der Burght wonende tot Vlissinghen gesondt etc. Stelt tot erfgenaem Christiaen Leulieur die getrouwt heeft Johanna den Turck die couzijne was des voors. Fruijtiers. Zal moeten vuytreijcken aen Grietken zijne dochtere £ 20 vls. Aen Jacques zijn zone 50 guldens aen Geerdijnken dochter van Pieter Mercx ooc te Goes woonende 25 guldens etc. Aldus ter presentie van Pieter Vitu apothecaris en Gillis Geerdsen Sabbinghe inwoonders Goes.

1.65 Procuratie van Jacob Diricx Turck⁷²

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Comp. Jacob Diricz Turck inwoonder Goes heeft geconstitueert Matheus Loen procureur woonende binnen Cruninghen om te moghen maenen schult als Franchois Reffens, soldaet ende soetelaer onder die compagnie van capt Potteij, daerontrent int quartier in garnisoen ligghende, van geleverde bieren. Aldus ter presentie van Jan Masuer ende Gillis Goethals poorters Goes.

1.66 Accoord vuytcoop sterfhuis Janneken Jansdr⁷³

(Type acte:) *accordt vuytcoop sterfhuijs van Janneken Jansdr wijlen huijsvrouw van den voors. Hubrecht ende nichte des voorn Vincent, zoo haer moeder ende zijn vaders geweest zijn zusters ende broeders kinderen*

Comparereren Hubrecht Cornelissen cleermaker inwoonder Goes ter eenre ende Vincent Willemssen woonende te Middelburgh ter andere zijden ende hebben te gader verclaert gheaccordeert te zijne in den Vuytcoop vant sterfhuijs ende successie van Janneken Jansdr. wijlen huijsvrouw des voorseiden Hubrechts ende nichte des voornoemden Vincents, zoo haer moeder ende zijn vader geweest zijn zusters ende broeders kinderen. Onder voorwaerden ende conditien dat gij weduwaer zal aanveerden, behouden ende blijfven int volle gebruijck, besitt ende eijghendom val alle die goederen, roerende ende onroerende, actien, vuyt ende inschulden die in den voorseiden gemeenen sterfhuijse bevonden zullen worden, egheene vuytgesondert etc. Belooft zijne huisvrouws twee zoonkens Cornelis oudt ontrent 2½ jaeren en Jan net oudt ontrent 20 weken bij hem geprocreert, te onderhouden etc. Aldus ter presentie van Bernard Hubrechtsen bocxmaker ende Dierick Pieterssen loopende bode, beide inwoonders van Goes.

1.67 Pachtcontract Cornelis Bartholsz Vermuijen⁷⁴

(Type acte:) *pachtcedulle van een boomgaert*

Compareerden Cornelis Bartholsz Vermuijen woonende 't Abbekindren ter eenre ende Hubrecht Goossens metser poorter van Goes ter anderen zijde. Cornelis heeft verpacht aan Hubrecht zijnen ouden ende jongen boomgaert die van Pieter Marinuss gecomen es geleghen achter zijn huijs groot tsamen ontrent 2½ gemet. Soo wel 'd opper als 'd onder vruchten £11:10:0 sjaers afslaens geldt. Aldus ter presentie van Herman Vervoort ende Carel Hermanssen inwoonders Goes.

⁷¹ RAZE 2041, fol 60, 24-8-1598

⁷² RAZE 2041, fol 61, 27-8-1598

⁷³ RAZE 2041, fol 61, 31-8-1598

⁷⁴ RAZE 2041, fol 63, 2-9-1598

1.68 Testament Daniel Miverius⁷⁵

(Type acte:) *testament van een man en wijf met substitutie*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. mr Daniel Miverius doctor medicine, geboren origineelijck vuijt Rijsselen, binnen Londen ende nu gegaigeneert binnen deser stede Goes. Ende Joncvr Johanna Mr Cornelis van Couwenburgh dochter, zijne huisvrouw, beide gesondt, zij bevrucht met kinde ghaende staende daert haer beliefde etc. Aldus binnen Goes int zusterclooster ter presentie van Jan Scharis en Mr Pieter Vitu apothecaris beide inwoonders van Goes.

1.69 Betaald door Pieter Burij⁷⁶

(Type acte:) *beloft van indemnificatie, vide supra pag 55, 108, 128*

Comp. Sr Franchoijs van der Perre, inwoonder Goes. Verhaelende alzo Anthoni Boelaerts eertijds woonachtigh binnen Rotterdam vuijt den naem des voors comparants aen Pieter Burij verwer woonende binnen der stede Goude vercocht ende geleverd hadde zeecker quantiteit van Indigo. Ende zulcx bij zijnen briefe aenden zelve Pieter gescreven hadde dat hij Pieter zijn obligatie gheven zoude aen hem Perre voorn. Ter somma van £ 55.2.7 eens. Dewelcke somme hij comparant bekent van voors Burij ontfanghen te hebben. Soo stelt hij comp hem zelve cautionaris etc. Aldus te Goes ter presentie van Adriaen Arnoutssen ende Cornelis Martins Mazuer poorter.

1.70 Testament Foordeken Adriaens Foorts Rhijn⁷⁷

(Type acte:) *testament van een vrouw noch ongehuwd zijnde. Haer voorgaende testament vide in Prothocoll pag 161 en in dit selve pag 373*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Foordeken Adriaens Foorts Rhijn⁷⁸ dochter geboren tot Wemeldinghe ende woonachtigh tot Rijswijck bij den Haghe, gesondt en wel, etc. Noemt zij tot erfgenamen: Janneken Fransdr Claisdr. Daer af moeder was Neelken haer testatrices zuster was van geheelen bedde. Midsgaders Geerd Hubrecht, Neelke, Tanne ende Janneken haere broeders en zusters van halven bedde te weten van haers vaders zijde etc. Aldus ter presentie van Harrent Pieters ende Laureijs Henricxssen schrijnwercker.

1.71 Procuratie de Renialme om Marinus Cornelis Gort te manen⁷⁹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Comp. Daniel de Renialme, woonende binnen Middelburg, heeft geconstitueert Gillis Janssen rentmeester en poorter van Goes om te ontfanghen, etc. van Marinus Cornelis Gort, woonachtigh tot Weerde volghende obligatie. Aldus ter Goes in de Goude Leuwe ter presentie van Jan Jacobs Bijle, weerdt aldaer en Hubrecht Janssen stadtbode Goes.

1.72 Procuratie Arnouldt van Haesdonck⁸⁰

(Type acte:) *commissie oft procuratie voor een rentmeester*

Comp. Jonckvr Arnouldt van Haesdonck Jr Janszone geboren van Antwerpen ende nu woonachtigh binnen der stadt Hamburg etc. heeft geconstitueert Gillis Jansen, rentmeester ende poorter der stede Goes etc. om al zijn zaken binnen Zuijt bevelandt te administreren. Moet jaerlijks rekening afleggen aen Alexander Renialme te Middelburg, zie boven.

⁷⁵ RAZE 2041, fol 63, 6-9-1598

⁷⁶ RAZE 2041, fol 64, 7-9-1598

⁷⁷ RAZE 2041, fol 65

⁷⁸ Zie RAZE 2039, fol 161 en bij RAZE 2041, fol 373, 18-10-1600

⁷⁹ RAZE 2041, fol 66, 10-9-1598

⁸⁰ RAZE 2041, fol 67, 10-9-1598

1.73 Testament Loonken Antheunisdr⁸¹

(Type acte:) *testament van een vrouw ziekelijk*

In den naem ons Heeren Amen. Comp. Loonken Antheunisdr, weduwe van Olivier Pieterssen, nu zich ophoudend ter Goes, ziejck te bedde ligghende etc. geeft Cornelis Antheunissen haeren beminden broedere alle alzulcken landt dat zij ligghende heeft onder die prochie van Hoedekinskercke gecomen van Willem Cornelissen Schooff etc. etc. hopende dat hij goet toesicht sal houden op haer twee joncxste dochterkens “zoo een goet oom behoort”. Bekent voldaan te zijn van £ 5,- als Tanneken, des voorn. Cornelisdochter wijlen haere nichte aen haer gegheven heeft bij haer testamente etc. Tot erfgenaemen alle haere kinderen: Pieternelleken geprocreert bij Crijn Willemsen, Anthonis, Maijken en Adriaenken. Aldus ter Goes ten huijse en presentie van Christiaen Splinters, timmerman en ter presentie van Gillis Roelands Vlaemigh, beijde inwoonders van Goes.

1.74 Belediging Adriaen Pieters Cock schipper⁸²

(Type acte:) *informatie*

Alzoo Adriaen Pietersen Cock, schipper van Ziericzee claeghelijck verhaelde dat een Cornelis Bommenee ooc woonachtigh tot Zierickzee hem grootelijck gheinjuriert hadde met schandelijcken woorden ende ooc gepooght hadde metter daedt. Dwelcke injurien hij verclaerde ter herten genomen te hebben ende gheenssins en wil verdraeghen, noch lijden maar begheert met alle behoerlijcken middelen van defensien af te weezen ende hem daerjeggens te verdedighen zoo hij zijde. Heeft aen de naergenoemde personen versocht kennisse ende getuijghenisse der waarheijt te geven ende getrouwelijck te affirmeren van tghenen zij gezien oft gehoordt hebben oft weten warachtigh te zijne der voors. zaecken aenghaende. Ende aen mij notario de zelve 't aenhooren haere depositie 't ontfanghen en daarvan publicque acte te maecken. Sulcx zijn voor mij Pieter Levendale van Romerswalle ende getuijghen onderscreven gecompereert die personen naergenoemt. Anthoni Heusch, huijvetter oudt ontrent 32 jaeren geboren van Antwerpen ende nu inwoonder der stede Goes, verclaert: dat nu op den sondagh laetsleden den 20-9 nae den middagh tussechen 4 ende 5 uren hij comparant geweest es in zeecker herberghe op de Heudemansdijck buiten der voors stadt Ziericzee vergeselschap met voorz. Schipper Cock ende eenen Hubrecht de Laet metser aldaer in den zelve caemer op dander eijnde van de taefel was sittende eenen die hij depositant hoorde noemen Bommenee doch en kende hem niet. Dwelcke den voorz Cock grootelijcks begonst te injurieren als segghende met euvelen moede dese oft gelijcke woorden in substantie: “Ghij verraer, ghij schelm, Ghij zijt den ghenen die mij aen de coopmanschappe (te weten van een vischboot) gebragt heeft. Ghij hebt een stuck goudts twee of drie ontfanghen van den vercoopers om mij daer aen te helpen”. Alwaer op den voorz. Cock anders niet een woordt op zijde dan Ick en ben gheen verrader. Verraedert mij niet oft ic zalt u vuijt drijven. Ick en hebbe maer een bode geweest ende gheen steeckpenninghen ontfanghen”. Ende naer vele diergelijcke verwijtende woorden die den voorn Bommenee verhaelde greep hij zijnen bierpot ende reemde om metten zelve naer Cock te werpen. Dan 't werde bij desselfs Bommenee medegeselle afgeschudt. Ende naer dijen dattet wat gestilt was ende elc op zijnen plaetse zadt, schoot den voors Bommenee andermael op ende greep den bierpot die in zijn depositants gelagh behoorde (ende 't was maer den tweetsen die aldaer eerst gebragt werdt, zoo hij depositant metten zijnen noch maer een canne biers gedroncken hadden) ende meende metten zelve vollen pot den voors Cock op zijn hooft te slaene. Maer es andermael bij hem depositant afgeweert.

Pieter Crijnsen, schipper, oudt ontrent 50 jaeren poorter der voors stede Goes, affirmeert als vooren warachtigh te zijne dat geleden ontrent 3 jaeren onbegrepen den juisten tijdt, hij gehadt

⁸¹ RAZE 2041, fol 68, 11-9-1598

⁸² RAZE 2041, fol 69, 24-9-1598

heeft een vischboot, die lagh binnen Zierickzee, daerinnen hij de helft ende Jan Crijnssen zijn broer met Willem Jobs Goeree, ooc poorter der stede Goes dander helft hadden. Dwelcken veijl zijnde. Dat aen hemluijden gecomen es den voors Cock die daernaer vraeghende oft hij te coope was ende gheantwoordt hebbende Jae. Dat hij deposant met Willem Goeree voornoemt in die schuijte desselfs Cock gevaeren zijn tot Zierickzee. Ende hebben des avents naer loff en bodt ende wederwoorden den voors boot vuijterhandt vercocht aen den voorn Bommenees zwaegher die stierman was ende hij Bommenee aldaer ooc jeghenwoordigh zijnde, seght hij deposant dat den voors coop deuchdelijck geschiedt es zonder eenigh happen, misleijdinghe bedrogh, argh oft list. Tes wel waer dat den voors Adriaen Pierssen Cock aldaer ooc present was. Dan affirmeert hij deposant dat den zelven Cock daerinne gheen bedrieghelijcken aengheven inductie oft aenprijsen gedaen en heeft. Verclaert ooc dat zijlieden vercoopers noijt eenighe drinckpenninghen oft marctstuvers daeromme aen den voorn. Cock gegeven hebben dan alleene zijne behoorlijcke veerschot oft schuijtvracht. Soo dat den voormelden Bommenee 't onrechte ende zonder redene den voors Cock zoude connen beschuldigen oft schandelijck verwijten. Ende waert recht etc. etc.. ter presentie van Clais Jansen Cousmaker ende Pieter Marinussen Sinoutskercken ende Adriaen Jan Scharis ende Lenardt Janssen beenhouwer, allen poosters der stede Goes.

1.75 Overdracht van een erfelijke rente aen Henrick Sonnius⁸³

(Type acte:) *transport ofte overdraght van een renthe*

Compareren Cornelis Simonssen Manneeff wonende tot Purmerende, Jan Gerbrandszone wonende tot Utrecht, met Geerdken Gerbrandtsdr zijne zuster wonende tot Alcmaer ende Sibrechtken Pietersdr ooc wonende 't Alcmaer, alle als erfgenamen in den goederen van Jan Foortssen, wijlen dijkgrave van bewesten H'lersicken, binnen den eijlande van Zuijdt bevelandt. Ende hebben tesamen getransporteert, gecedeert ende overgedraeghen etc. aen Mr Henrick Sonnius Pensionaris des stadt Middelburgh alzulcken erffelijcken Renthe tot twee ponden eenen schellinghe acht grooten Vlaems jaerlijcx (zijnde een derden deel in de geheel Renthen van ses ponden vijf schellinghen grooten), staende tot laste van Pieter Pietersz te Bieselinghe et. Etc. Aldus ter presentie van Harrent Pietersen ende Pieter Lenardsen Hollepolder inwoners van Goes.

1.76 Procuratie Boudewijn Assuerus⁸⁴

(Type acte:) *procuratie ad lites generalis*

Comp. Boudewijn Assuerus poorter Goes ende heeft geconstitueert Adam Pieterssen mede poorter om te compareren voor vierscharen in Z. Bevelandt. Aldus ter presentie van Dignus Keetlaer ende Dirck Groenevelt inwoners Goes.

1.77 Huwelijks voorwaarden Adolph van Oostee en Cornelia Cornelisdr Jacobsdr Kempe⁸⁵

(Type acte:) *contract antenupiael*

In den naem ons Heeren Amen. Compareerden Adolph Jansz van Oostee inwoonder H'lersicken ter eenre ende Cornelia Cornelis Jacobssens Kempedr geassisteert met Jacob haeren broeder ende Jacob Macharis haeren thoesiende voocht, allen inwoonders der prochien van Wemeldinghe, midsgaders Adriaen Steevensz poorter van Goes ter anderen zijden, jongeman ende jonge dochter. Aldus ter presentie van Adriaen Janssn beenhouwer weerd in Antwerpen ende Jacob Jacobssen Keijser inwoonders van Goes⁸⁶.

⁸³ RAZE 2041, fol 71, 24-9-1598

⁸⁴ RAZE 2041, fol 72, 30-9-1598

⁸⁵ RAZE 2041, fol 72, 30-9-1598

⁸⁶ Er staat in feite Odolph Jansz van oostee. In Yerseke bevindt zich het graf van Adolph Jansen van Oostee, schout alhier, overleden 1618 (zie Mr P.C. Bloys van treslong Prins, genealogische ende Heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der provincie Zeeland, Utrecht A. Oosthoek, 1919)

1.78 Testament Aelken Harrentsdr⁸⁷

(Type acte:) *testament van een jonghedochter buijten ter schoelen ligghende*

In den naem ons heeren Amen etc. Comp Aelken Harrentsdr, jonghedochter, gesondt en wel etc. Dwelcke nu ten jaeren van discretien gecomen zijnde herroeft voorgaende testament, sonderlinghe tghene zij den 9-7-1596 voir Mr Sebastiaen Baerensteijn als notaris gepasseert heeft. Soo Gheeft ende besett zij aen den huijsaermen deser stede Vijffich guldens eens. Aen Jan ende Catlijne Pieters z. ende dr., haere oom ende moeije aen elck diergelijcke vijffich gulden eens. Ende aenmerckende die groote weldaden ende Liefde die haeren Vader Harrent Pieters ende stiefmoeder Adriaenken Cornelisdr haer gedaen ende bewesen hebbem ende noch aeghe-lijcx zijn doende, Soo kiest, noemt ende Stelt zij tot haeren denzelven haeren beminden vader ende stiefmoeder, beide te saemen oft die Langhstlevende haerder beijder. Behalfven dat Zij lieden ofte die langhstlevende vuytreicken aen den vrienden van haer wijlen moeders (Grietken Geertsd Bijstermans dr) zijde die somme van £ 100 vls etc.. Aldus ter presentie van Andries Adriaenssen schipper en Jan Janss van Hecke lijnewever, inwoonders van Goes.

1.79 Testament Maijken huishoudster van David van der Werve⁸⁸

(Type acte:) *testament van Maijken 't joncwijf van Jr David van der Werve*

Inden naem ons Heeren Amen, etc. Comp. Maijken Diericxdr geboren van Schoonhoven ende nu wonende bij Jonckhr David van de Werfve binnen Goes, zij ziejck te bedde ligghende etc. Zij stelt tot erfgenaemen: Cornelia Dircxs dr haere zuster weduwe van Cornelis Baerentsz. met Lijsbeth haere dochter oft Lijsbeth Cornelis op haere kinderen alleen indien Neelken overleden was. Aen Lucie Andries haer broeders dochter 100 guldens. Aen Janneken Trommelslaeghers £ 2 vls en kleding. Aen Fernando, Jr David van de Werve's zoon erfrente van 10 schellingen grooten sjaers spreekende op Adriaen Matthijss te 's Heer Hendrickskinderen. Aen Philip ende Joes zonen van David een ouden dobbelen ducaet in specie. Aen Claerken Willems weduwe van Geerdts Jans backer een gouden leuwe tot een memorie. Aen Catlijne ende Pierken Blaisdr te 's Heer Hendrickskinderen elck een half cleet ende een mutse. Aen Janneken Trommelslaeghers dochter een halfcleet met een mutse. Aldus ter Goes ter presentie van Pieter Gillissen Pluijm en Claisz Anthoniss bode van 't Landrecht, poorters van der stede Goes.

1.80 Overdracht tienden door de erfgenamen van Jan Foortsen aan Cornelis Baltens⁸⁹

(Type acte:) *transport van thienden. Videto pag 179*

Jan Gerbrandsz, wonende tot Utrecht vervanghende Geerdken Gerbrandsdr zijne zuster. Mids-gaders Cornelis Simonssen Manneeff wonende tot Purmerende ende zij beiden comparanten hun sterck maeckende ende vervanghende Sibrechtken Pietersdr woonende tot Alcmaer. Alle erfgenaemen in den goederen van Jans Foortsen, wijlen dijkgraeffe bewesten H'Iersicke. Aen Cornelis Balthes hun deel in zeeckere thienden in 't Goesche Ambacht etc. Aldus ter presentie van David Benedictus ende Cornelis Jansz Vriese beiden boden van 't Landrecht.

1.81 Testament Crijn Corneliss en Maijken Geleijnsdr⁹⁰

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende met reciprociteit en institutie. Op 7-12-1598 hebben zij dit testament herroepen*

In den naem ons Heeren Amen etc. Compareerden Crijn Cornelissen bocxmaker poorter van Goes ende Maijken Gheleijnsdr. Hij zieck te bedde etc. Langstlevende erft. ter presentie van Jan Crijnssen blauverwer ende Andries Adriaenssen schipper, Jan Jacobs Bijle ende Jan Matthijss inwoonders Goes.

⁸⁷ RAZE 2041, fol 73, 7-10-1598

⁸⁸ RAZE 2041, fol 75, 8-10-1598

⁸⁹ RAZE 2041, fol 76, 8-10-1598

⁹⁰ RAZE 2041, fol 77, 12-10-1598

1.82 Doodslag Cornelis Geerdse Moncke⁹¹

(Type acte:) *informatie op een doodslag*

Naerdijen in den jaere 1596 ontrent 10 daghen voor paesschen zeecker ongeluck gevallen es van een neerslagh aen den persone van Cornelis Geerdse Moncke, wijlen schutenaer woonachtigh binnen der stede van Sinte Martensdijck gedaen bij Antheunis Anthonisz Copboort eertijds schipper (bier voerende) ende inwoonder der zelve stede, dan nu voorvluchtigh vuijten lande. Ende dat om een goeden soen ende remis te verwerven hem noodelijck zijn d'attestatie van diversche personen die tselve feijt gesien hebben op verscheijden plaetsen hunne woonstede houdende. Soo es voor mij Pieter Levendale van Romerswalle etc. verschenen Sara Hubrechts Smoutsdr des voors Antheunis huijsvrouwe. Ende heeft aen den naergenoemde personen versocht kennisse der waerheijt te geven etc. etc. Jan Henricxssen oudt soo hij zijde ontrent 49 jaeren, schipper van Oisterhoudt, nu ligghende met zijn schepe binnen deser stede Goes etc. dat hij ten voors tijde als 't ongeluck gevijel onbegrepen etc..... geweest es ten huijse ende herberghe des voors Anthoniss. Aldaer ooc in 't gelagh waeren Adriaen Gorcom ende Thijs de Stellenauer beijde schutenaers deser voors stede van Goes ende den voors Moncke wijlen neder-geslaghe. Ende naerdijen den voors Antheunis, weerd aldaer, gestoort zijnde op zijnen huijsvrouwe omdat zij niet meer tonnen biers opgedaen en hadde zoo dat hij vuijt haesticheijt den bodem van een tonne ligghende in den kelder hadde ingeslaeghen) mede in den camer bij hem comparant metten anderen gelaghgenoten was gecomen ende een wijle aldaer geseten hadde, ist gebeurt dat den voorn Moncke verwijtelijck geseijt heeft dat bier is van 't ghene ghij omgestort ende wederop geschepen hebt. 't Selve eens ende meermalen herhalende. Daernaes als den voors Gorcom dronckigh sijnde sat aldaer en sleijp, ist gebeurt dat den voors. Moncke den stoel van achter vuijt track daer Gorcom voors op sadt, zoo dat hij vijel. Waerom den voors Antheunis weerd vergrammende zijde: Waerom doe dij datte, men en behoort gheen slapende honden wacker te maken. Ende den voors Moncke verstorende naer eenighe quaede woorden, den bierpot in d'een handt hebbende ende in d'ander zijnen opsteker, dreijghde den voors Anthonis weerd aldaer. Dan hij seijde ic en begheere hier binnen mijnen huijse u niet te wederstaen. Dan waert ghij op t strate ic soude mij verweeren. Emmers gescheijden zijnde ende naerd dat hij deposant den voors Gorcom naer zijn schuijte geleijt hadde heeft hij gesien dat Moncke quamp op de Caije met een stucxken etens ende een mes in de handt. Ende dat hem teghens quamp Anthonis voors met zijnen opsteker, soo dat hij deposant den zelfden Anthonis afweerde. Doch Anthonis vergramt zijnde segde: laet mij beghaen oft ic zalt u doen. Ende dat zulcx den voors Anthonis een steecke met zijn opsteecker over zijn deposanten schouder braghte, in den voorn Moncke borst.. Daervan den zelve ontrent een ure daernaer overleden es. Dan heeft hij deposant aldaer gehoordt dat den voorn Moncke aldaer eerst eerst den voors Anthonis een steecke in zijnen borst hadde gegeven. Doch en heeft tselve niet gesien, zoo hij deposant tusschen Anthonis ende metten rugghe teghen Moncke stont. Ende voorder en weet hij deposant tot ontschuldighen oft bezwaeringhe den voors ongelucx niet te verclaeren. Ende waert recht etc. Aldus binnen Goes ter presentie van Francke Gillissen schipper ende Dierick Cornelis winckellier, poorters Goes.

1.83 Afbetaling obligatie⁹²

(Type acte:) *obligatie van ghelde ontfangen op interest met fideiussei (= borg) als duo rei. debende oft als principale. Videto Prothoc C pag 23 en 24*

Compareerden Pieter Geerdsz Jongh ende Cornelis Jans Boone beijde poorters deser stede Goes ende hebben verleden ende bekent midts desen ontfangen te hebben in gereeden getelden ghelde van Steven Bernards geboren van Antwerpen te weten Pieter £ 256 en Cornelis £ 128 etc. etc. Ter presentie van Pieter Jans Hooijmaecker ende Pauwels de Vos smidt, poorters van Goes.

⁹¹ RAZE 2041, fol 78, 4-10-1598

⁹² RAZE 2041, fol 80, 17-10-1598

1.84 Afbetaling van land⁹³

(Type acte:) *transport van schuldt in betalinghe conforma brevi*

Compareert Jan Cornelis Geerds woonachtigh onder Baeckendorp heeft getransporteerd, geceedeert en overgedraghen aen Adriaen Jansz Beenhouwer, tavernier binnen deser stede £ 11 gr vls eens als hem competeren van Jacob Cornelis Meule t'Oudelande over reste van coop van lande etc. Ter presentie van Adriaen Cornelis Leijsen wonend in Baerlandt en Pauwels Jan Pauwels Nissepadt als getuigen.

1.85 Verklaring over het geven van giften⁹⁴

(Type acte:) *attestatie op een ghifte oft schenck causa mortis*

Compareerden Willem Zagarus met Jacobmijna Davidsdr zijne huisvrouw ende Christiaen Leulieur deurwaerder der Staten van Zeelandt met Johanna de Turck zijne huisvrouw oudt respect opntrent 38, 34, 48 ende 47 jaeren alle inwoonders van Goes. Ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van Joncker Jacob de Provin verclaert waerachtigh te zijn dat in den jaere 1595 onbegrepen den juisten tijdt. Emmers tes geweest int zelven jaer al ter wijlen Marinus (die eenigh sone was van Simon Marinussen eertijds wonende binnen ter Tolen) naer Italien es vertrocken zijluijden comparanten daerbij en mede geweest zijn binnen der stede Goes ten huijse ende aende tafel Davids Jacobs. Aldaer onder d'ander vrienden ooc was de voorschreven Provin midsgaders den voornoemde Marinus Simonsz Jonghman die preparatie maeckte ende hem stelde om naar Italien te Reijsen. Ende namael aldaer voorts gebracht was een silveren croes hebben daerthoe een decxel met een wapen daer inne Marinus thoebehoorende ist gebeurt dat Provin zijde jeghens Marinus couzijn: ghij reijst nu vuijten lande, Ghij moght dijen croes mij wel schenken tot een memorie oft gevijele dat ghij zoudt zoudt mogehen achter blijven. Dan dat Marinus daerop een whijle zweegh, segde Provin andermael verhalde: Wel couzijn schenckt ghij mij de croes, seght Ja of Nee. Dat Marinus vuijtelijs daerop gheantwoord heeft: Jae. Doch verclaeren zij deposanten dat Provin noch eenmael wederom zeggende Ic en begheeren .. niet. Dat evenwel den zelven Marinus Simonsen doen andermael vrijmoedigh zijde dese oft gelijcke woorden in substantie: Ick schencke u den zelven ende begheere dat ghij dijen croes hebbe. Ende es zulcx den croes voorts rontsomme gedroncken.... Aldus etc. ter presentie van Cornelis Antheunissen ende Jan Cornelis Mazuer poorters.

1.86 Verklaring erfelijk gedeelte in Steenberghe⁹⁵

Compareerden Pauwels de Vos, ende Cornelis Jans Vriese beijde poorters deser Stede ter eenre ende Ingel Melchiors de Bonte, inwoonder der stede Steenberghe ter anderen zijden hebben verclaert veraccordeert te zijne ... als dat den voorsz Pauwels vervanghende ende hem sterck maeckende voor alle zijn broeders ende zusters, zonen en dochters wijlen Neelken Marinus Grieuwartsdr ende Cornelis hem sterck maeckende ende volmaght hebbende voor Leunken Marinus zijnz moeders kinderen, midtsgaders voor alle die kinderen van Maijken Marinus Grieuwartsdr. Alle als erfgenamen voor haere portie hereditaire inde goederen Jan Foorts wijlen dijkgraave van bewesten H'Iersicken. Te weten Pauwels in den voorz qualiteit participerende vuijten ponde 1 sch 2 gr 18? Ende Cornelis voor de voorz 2 staecken 3 sch 1,5 gr. Hebben vercocht en Ingel gecocht hunne voorz. Erfelijcken gedeelte int Landt dat des voors Jans Foortsz erfgenamen es competerende ende gelegen in graeff Henricxpolder ende in Cruislandt in den Wellebergh. D'welcke voors hunne vercoopers (in der voors qualiteit, gedeelten den voorn cooper ontfanghen zal naer advenant die grootte gelijk de zelve in des voors Jans Foortss pachtboeck bekent staen zonder gehouden te zijn anderen maete te moeten doen ... 10£/gemet

⁹³ RAZE 2041, fol 81, 20-10-1598

⁹⁴ RAZE 2041, fol 82, 21-10-1598

⁹⁵ RAZE 2041, fol 83, 23-10-1598

.... Dat die vercoopers hunne betalinghe vinden en haelen zullen naer advenant hunne somme belooopen zal, aen Zucker stuck landts ligghende onder die prochie van Cattendijcke in Lerckenhoucke den voorn cooper toebehorende2,5 gemet ... Aldus ter presentie van David Inghelse tinneghieter ende Jacob Dignusz backer, beijde poorters Goes.

1.87 Verkoop erfelijke gedeelte aan land in Steenberghe⁹⁶

Compareerden Pauwels de Vos smit als man ende voocht zijnder huysvrouwe ende hem sterck maeckende voor allen haeren broeders ende zusters t'saemen kinderen van wijlen Neelken Marinus Grieuwaertsdr. Ende Cornelis Jans Vrijese zoo voor hem zelven als ooc vervanghende en volmaght hebbende van zijnen broeders ende zusters, t'saemen kinderen van wijlen Loonken Marinus Grieuwaerts, midsgaders ooc van de kinderen wijlen Maijken Marinus Grieuwaertsdr. Beijden zijn comparanten wonachtigh binne der stede Goes. Alle als Erghenamen voor hun portie in d'hereditieit ende successie Jan Foorts zaliger memorie wijlen Dijckgraeve van bewesten H'Iersicken. Te weten des voorn Neelken, Leunkens ende Maijkens staecke elc in vijf 64 deelen in den geheel Erffenissen ofte 1 sch 18 meten vuyten ponden. Ende hebben geconstitueert Jan Anthuenissen stebode van Steenberghe hem ghevende macht om inden naem, qualiteit ende van weeghen jun constituenten te compareren binnen Steenberghe in Brabant ter vierscharren ende alomme daert van noode zijn zal ende aldaer wettelijk te leveren ofte opdraeghen alzulcken Gedeelten (te weten hier tsaemen Een vierendeel praeter 1/64 oft 4 sch. 8 gr 6 mijten vuyten ponde in zulcken landt als den voors Jan Foorts was ende nu zijn Erfgenaemen es competerende, geleghen in graef Henricx polder ende in Cruislandt, voor zoo vele den zelven Jan Foortsz als met anderen consoorten gemeen ligghende, was thoebehoorende ende zij comparanten in der voorseide qualiteit voor hunne portien aen Inghel Melchiors de Bonte vercocht oft gemanghelt hebben. Volghende tscriftelijk Contract op huijden data deser, voir mij Notario insgelijcx gepasseert, etc. Aldus als vooren.

1.88 Procuratie door Engel Melchiors de Bonte⁹⁷

(Type acte:) *procuratie ad Tradendum in ampla forma en procuratie om Landt te moghen coopen ofte vermangelen ende ander te leveren*

Compareerde Inghel Melchiors de Bonte inwoonder der stede Steenberghe ende heeft geconstitueertende gecommiteert ende (etc.ut ibi) Jan Jacobs Bijle poorter van Goes hem ghevende (etc.) Om (etc.al ut ibi) Te coomen in communicatie met eenighe erffghenaemen van wijlen Jan Foorts zaliger memorie, in zijn leven dijcgrave van bewesten H'Iersicken ende van hunlieden te coopen hunne portien in alzulcken Landt als den voornoemden Jan Foortsz was competerende, ligghende in graef Henricx polder ende in Cruislandt bij Steenberghe in Brabant. Op den voet ende conditien vanden contracte gelijk hij comparant op huijden data deser alreede een vierendeel praeter 1/64 oft 4 sch. 8 gr. 6 mijten vuyten ponde, van eenighe erfgenaemen gecocht heeft, Oft zoo hij geconstitueerde tsijnen constituannts meesten proffijte alderbest zal connen gecrijghen. Ghevende ooc den zelven geconstitueerden volmaght, den vercoopers te bewijzen hunne betalinge, Naer advenant den prijs vande cooppenninghen belooopen zal, te vinden ende haelen aen zeecker stuck landts groot ontrent twee ende een half gemeten geleghen onder Cattendijcke in Lerckenhouc, Sulcx als t'selve hem comparant voor 25 ponden grooten vlaems tgemet aengecavelt es. Te compareren ter vierscharren ende alomme daert van noode zijn zal etc.etc. Aldus als vooren.

1.89 Een zoetelaerskeet in Krabbendijcke⁹⁸

(Type acte:) *attestatie*

⁹⁶ RAZE 2041, fol 84, 23-10-1598

⁹⁷ RAZE 2041, fol 85, 23-10-1598

⁹⁸ RAZE 2041, fol 86, 25-10-1598

Compareren Adriaen Andriesz, Cornelis Jansz Boone ende Cornelis Adriaensz Calloo, oudt ontrent 37, 35 ende 36 jaer respectelijck, poorters van Goes, hebben verclaert ten ernsten versoucke van Jan Jacobsz Bijle als procureur van Jan Storm, dat sij wel kennen zeecker Soetelaers Keete oft hutte d'welcke zoc Calloo voorsz zeght gesien te hebben datter vooren eenen hoecke afgeschutt was daermen 't bier in leijde, daerinne Job Crijnssen gewoont ende getapt heeft. Ende verclaerden zij deposanten dat de zelve hutte staende was op s'heeren berm ende grondt in de Grooten polder van Crabbendijkce in den West Noord Westhouck beneffens den dijk die tusschen den zelve Grooten Polder en den ghene die Maeghspolder genoemd wordt es strec-kende. Dat ooc tusschen den grondt daerop dese hutte staende es: ende t'landt toebehoorende den heer van der Noodt, een delfve, Jae een watergangh loopt, Sulcx dat de zelve hutte zoo voorschreven es niet op 't landt oft grondt van de Heer van der Noodt maer als voren op 's heeren berm es staende ende waert recht etc. Aldus ter presentie van Jacob Jans Blauduve ende Martin Mels Mertssenz.

1.90 Procuratie Michiel Stoffels⁹⁹

(Type acte:) *procuratie in forma brevi om leveringhe oft traditie van erve t'ontfangen*
Compareert Michiel Stoffelss inwoonder van Goes heeft geconstitueert ende machtigh ge-maeckt bij desen Niclais Antheunissen gesworen bode van 't landrecht over Zuïjd Bevelandt om te moghen compareren ter vierschaere ende alomme om t'aenveerden ende t'ontfangen die leveringhe ofte opdraght van alzulcken huijs met zijn gevolghe staende in Baeckendorp als die weduwe van Anthonis Sloove hem te doene belooft heeft ter oirzaecken van 8 £ gr die wijlen Anthonis hem constituant schuldigh was over coop van boeckweijt. Aldus ter presentie van Leenardt Jans beenhouwer ende Hubrecht Jans bode van Goes.

1.91 Testament Jan Marinuss van Baarland¹⁰⁰

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf alnoch gheen kinderen hebbende met reciproque substitutie vulgaire ende pupille*

In den naem onses Heeren Amen etc ist gecompereert Jan Marijniss inwoonder der prochien van Baarlandt ende Janneken Cornelisdr geboren van Berghen op den Zoom zijne huijsvrouwe beide gesondt etc. etc. Aldus ter presentie van Pieter Rijmelandt en Willem Zagarus, inwoon-ders van Goes.

1.92 Procuratie Adriaen Arnouds¹⁰¹

(Type acte:) *procuratie ad lites in forma brevi*

Compareerde Adriaen Arnoudse, geboren van Romerswalle, wonende Goes, heeft geconstitu-eerd etc. Mathijs Mathijssen ende Geerdts de cleermaecker procureur tot Sinte Martinsdijck ende Scherpenisse om te innen alzulcke resten als Janneken Jans wonachtigh aldaer (hem schuldigh is) van zout e.a. etc. Aldus ter presentie van Jr Jan Jhaene en Francois van de Perre, nu beide wo-nend te Goes.

1.93 Betalen van een afgebrand huis¹⁰²

Compareert Heijlken Jansdr weduwe van Joos Mathijs¹⁰³, gheassisteert met Matthijs Jooss scrijwercker haeren zone, poorters van Goes ter eenre ende Jan Hubrechts mandemaecker, nu whonende tot Ghastel, midtsgaders Cornelis Cornelis Vincke wonend in Rosendaele, als ge-machtigd van Pieter Hubrechts (desselfs Jans broeder) kinderen ter anderen sijden hebben ver-

⁹⁹ RAZE 2041, fol 87, 27-10-1598

¹⁰⁰ RAZE 2041, fol 87, 27-10-1598

¹⁰¹ RAZE 2041, fol 88, 31-10-1598

¹⁰² RAZE 2041, fol 88, 3-11-1598

¹⁰³ Trouwboek Goes otr/tr 28-10/ 19-11-1595: Matthijs Joossen jg van Bergen op Zoom en Janneken Jacobs jd van Goes

claert: naerdijen den voorn Joos Matthijss eertijts van des voors Jans en Pieters vader gecocht hadde een huijs ende erve met zijn toebehoorde ende hof daerachter gestaen ende gelegen binnen Rosendael in de Molenstraete binnen de gemercken, voor den prijs ende belast met een renthe ende heeren chijs, volghende d'Opdracht daervan gedaen den 27-2-1581. Ende d'zelve geduerende dese troublen afgebrandt zijnde, bevonden wordt dat des voors Joos weduwe ende erfgenamen nu alnoch ter oirzaecken de voors coops ten achteren schuldigh zijn 23 £ gr vls oft daerontrent meer ofte min. Dat die voorseide weduwe heeft getransporteert, gecedeert ende overgedraeghen aen den voorseiden Jan ende Pieter de voorseide erfve daerop thuijs stondt, met alle haere thoebehooren. Aldus ter presentie van David Inghelss tinneghieter ende Hubrecht Jansz stadtsbode.

1.94 Donatie weij in Wemeldinge¹⁰⁴

(Type acte:) *donatie causa mortis*

Compareerde Bouwen Willemsz¹⁰⁵, eertijds inwoonder der prochien van Wemeldinghe ende nu der stede Goes. Ende heeft gemaect, gedonateert ende gegeven etc. Aen Adriaen Willems Cornelisz geboren inwoonder der Heerlijckheijt van H'Iersicken, als getrouwt hebbende Maijken Roels zijne nichte een stucxken weije groot ontrent een gemet een half quartier liggende onder die voors Heerlijckheijt tusschen die Schelvren ende Oostwegh aent cragghe weegken in vergheldinge van de menigfuldighe diensten die zij hem gedaen heeft ende om andere redenen. Aldus ter presentie van Adriaen Gillisz Vlaemigh ende Jan Gandolphs lantmeter, beide inwoonders van Goes.

1.95 Procuratie Janneken Jaspers¹⁰⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites in forma brevi*

Compareerde Janneken Jaspers woonende t'Amsterdam, heeft geconstitueert Johanna Aerds¹⁰⁷, schoolvrouwe haers mans zuster, te moghen manen etc. 93 gulden en een half (preter zes gouden cronon die op huijden daerop betaelt zijn) als Adriaen Jacobssen molenaer wonachtigh tot Bieselinghe aen haer schuldigh is over coop ende geleverd meebael. Aldus ter presentie van Jaspas van der Horst en Gillis Cornelis Crauwel inwoners Goes.

1.96 Bemiddeling in een proces¹⁰⁸

(Type acte:) *transactie of afmaeckinghe van een proces*

Questie, geschil ende proces geresen zijnde tusschen Adriaen Adriaenss schoenmaker als van Jacob Jans Maegh d'actie hebbende heijsscher ter eenre en Jan Pietersz Coolle gedaegde t'anderen zijde beide inwoonders van Goes. Betreft dagvaarding van de Hove van Hollant, maar zijn door bemiddeling van goede mannen veraccordeert. Aldus ter Goes in de Meebaele op St Martinsavendt¹⁰⁹ ter presentie van Henric Rosenboom ooc notaris ende Jacques Gh..bels, deurwaerder van Hollant beide wonend binnen Middelburg.

¹⁰⁴ RAZE 2041, fol 90, 3-11-1598

¹⁰⁵ Trouwboek Yerseke otr/tr 4-10/26-10-1603 Adriaen Willemsen weduwnaer van Maijken Roels van Ij-erseckedam met Maijken Gillis van Oude Tonge op Overflakkee. Getuigen Lisabeth Gillis zuster bruid. Het schijnt het enige land te zijn dat Bouwen Willems onder Yerseke had. Overloper 1588: inden houck tusschen den Schelvrijwech ende den Oostwech Bouwen Willems 1 gemet 37 r weg 6r lant (Pieter Bouwens zijn zoon). Hij had dit stuk al in 1547, want dan 1g 43, is geleverd van Willem Bouwens die in 1518 1g 4r heeft in 't ambt van Oostee, tussen Moerwegelinck ende Schelveringhe.

¹⁰⁶ RAZE 2041, fol 90, 3-11-1598

¹⁰⁷ Zie RAZE 2040, fol 264, 1596: Johanna Aerds, schoolmeesteresse van Waalse school en RAZE 2041, fol 140, 1599: Johanna Aerds overleden 22-4-1599, met zoon Dominicus Govaers getrouwd met Neelken Willems Polvoet zie aldaar

¹⁰⁸ RAZE 2041, fol 91, 10-11-1598

¹⁰⁹ = 10-11-1598

1.97 Testament Pieter de Coster¹¹⁰

(Type acte:) *testament van Pieter de Coster, instituerende beïjde zijn broeders germanis met een cleen legaat aen zijn broeder consanguins¹¹¹ kinderen. Waerop gevolght zijn diergelijke testamenten ende Institutien van d'eene op d'andere enen gelijk ut primo pagina sequenda*
In den naem ons heeren Amen compareerden Pieter Adriaens Coster inwoonder der Heerlijckheijt van H'Iersicken, gesondt ende wel etc. stelt tot zijnen Erfgenaemen sijne broeders Germaines kinderen¹¹² van gheelen bedde namentlijck Quirijn ende Marinus. Moeten uitreijcken aen Dierick ende Cornelis wijlen zijnen broeders van halven bedde (te weten van s'vaders zijde) aen elcken staeck 50 guldens 20 st/gld. Aldus ter presentie van Jr Jan Peeters van Cats (?) als ambachtsheere inder voorseide Heerlijckheijt van H'Iersicke en Hubrecht Jans bode Goes.

1.98 Testament Quirijn Adriaen Coster¹¹³

(Type acte:) *testament gelijk 't voorgaende*
Inde naem ons heeren amen Comp Quirijn Adriaens Coster inwoonder Iersicke stelt aen Pieter en Marinus als voren.

1.99 Testament Marinus Adriaens Coster¹¹⁴

(Type acte:) *testament als voorgaende videte primo pag 421*
Marinus Adriaens Coster stelt aan Quirijn en Pieter etc als voren

1.100 Accoord en afrekening administratie van tienden in Monnickenspolder Krabbendijcke¹¹⁵

(Type acte:) *accoordt op afrekeninghe ende quijscheldinghe*
Op huijden compareert Jr Daniel Junius de Crabbendijcke ter eenre ende Zacharias de Jonghe ter anderen zijde, beïjde wonende te Goes, ende hebben te gader verclaert naerdijn zijluiden op ghisteren afgerekent ende finalijck geliquideerd hebben van 't gemet tzedert 1594 dat Zacharias van zijn goederen administratie gehadt heeft ook in de rekeningen van de kinderen van wijlen Johan Junius de annis 95 en 96; obligatie die Cornelis Gillis Brouwer tot laste van Junius heeft, renthebieven die Zacharias gegeven heeft onder Claes Cousmaecker en Jan de Ridder etc. Ter presentie van van Henric Rosenboom en Abel Cavallier beïjden wonende in Middelburg. Obligatie op de voorschreven afrekeninghen gevolgt die grosse es langt 3 pag. Compareert Jr Daniel Junius de Crabbendijcke nu wonende Goes bekent schuldig te zijn aan Zacharias de Jonghe inwoner van Goes £ 316:8:4 vls eens, over: afrekeninghe administratie van zijne goederen, thien-den in de Monnickenspolder gepacht bij Jan Bom, Pieter Geerds en Pieter Cornelis, pachten van zijn cavelinghen van lande in den Grooten polder van Crabbendijcke etc. Dies toirconden, is ondertekend met de handtekeningen van Junius de Crabbendijck ende Sacharijas de Jonghe en H. Roosboom als getuijghe

1.101 Verklaring Daniel Junis de Jonge¹¹⁶

(Type acte:) *protestatio animi declaratoria*
Compareert Jr Daniel de Crabbendijcke verclaerende wel ernstelijck versouckende bij desen Jr Alexander Junius zijn broeder zeeckeren zijne procuratie gepasseert in Waelsche tale binnen Heijdelbergh in Spalsijn? Lant voir Jacobus de Billy notaris Imperial 10.4.stilo antiquo 98 aen

¹¹⁰ RAZE 2041, fol 92, 10-11-1598

¹¹¹ consanguin = bloedverwant

¹¹² Er staat "sijne broeders Germaines"

¹¹³ RAZE 2041, fol 93, 10-11-1598

¹¹⁴ RAZE 2041, fol 93, 10-11-1598

¹¹⁵ RAZE 2041, fol 93, 13-11-1598

¹¹⁶ RAZE 2041, fol 96, 17-11-1598

hem comparant gesonden heeft..... maer niet ontvangen..... nodig om te accorderen met Jr Jhoan de la Salle getrouwt hebbende Joncvr Maria Leonora haere bejide zustere scheiding vaderlijke goederen. Aldus ter presentie van Jan Pieters Cole inwoonder Goes en Bastiaen Jacobus beenhouwer wonend tot Cruninghen.

1.102 Transport huis in Middelburg¹¹⁷

Compareerde Gabriel van Eeckhoudt wonende tot Bieselinghe, heeft geconstitueert Pieter Rose maeckelaer van meede, wonende te Middelburg om te transporteren ten profijte van Clais Ians timmerman alsulcken actie totten coop van een huijs met een begonst huijs ende ledigh erfve d'welcke hij constituant heeft vercreghen van Melchior Martinsz (later Mels genoemd). Aldus ter presentie van Hieronimus van den Kerck..... weerd alhier in de Meebaele en Jacques Haijman wonend tot Ziriczee.

1.103 Procuratie Zacharias de Jonge¹¹⁸

(Type acte:) procuratie voor een appellatie aen den Hove van Hollant
Compareert Zacharias de Jonghe inwoonder Goes, heeft geconstitueert Mrs Adriaen Jong Diericx, Anthonis Florij en Cornelis Lucq procureurs postulerende voir den Hove van Hollant zaecke questie en proces jeghens Clais Jans Cousmaecker poorter Goes etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaens Smallegange en Anthonis Marinussen Smit poorters van Goes.

1.104 Constituering Pieter Suije¹¹⁹

Compareert Pieter Suije graincooper, poorter Goes, heeft geconstitueert Anthonis Florij procureur Hof van Hollant zaak tegen Sebastiaen Winocx wonende te Middelburg. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer en Cornelis Cornelis Antheunisz.

1.105 Verkoop Macharis Jacobs

(Type acte:) *vide ut supra pag 7*

Compareert Macharis Jacobs wonende te Vlaecke, heeft vercocht etc aen ende ten profijte van Pieter Cornelis in de drie Haeringhen (deels onleesbaar vanwege vouw). Ter presentie van Hans de Molenaer schilder en Cornelis Joossen arbejder, inwoners Goes.

1.106 Transport land door Willem Maertens¹²⁰

(Type acte:) *transport van eenj stuck landts dat op erfpacht beseten wordt*

Compareert Willem Martins als gevolmagtigde van Martin Willems Drijewegen zijns vaders transporteert aan Pieter Euwoudsz, geboren van Romnerswalle nu wonende in de Groe onder Cloetinghe seecker stuck lants groot ontrent 1½ gemet geleghen in t Zuijdtambacht van Cloetinghen in ..oelhouch, door Martin Willems op erfpacht bezeten geweest jegens 20 sch gr vls vrij ghelts tgemet jaerlijcx aencpmende die kercke in Cloetinghe.

Aldus ter presentie van Pieter Cornelis inde drie Haeringhen inwoner Goes en Bastiaen Verschore wonend in Drijweghen.

1.107 Kwestie over land Pieter Willems en Adriaen Jacobs molenaar¹²¹

(Type acte:) *compromis*

Questien etc geresen tusschen Pieter Willemsz poorter van Goes ter eenre en Adriaen Cornelis molenaar inwoner van Bieselinghe, betreft 10 gemet 190 r landts bij Jan Pieter Lemss gheevindeert ende Pieter Daems vuitgenomen. Proces hangende Digna Jansdr wijlen huijsvrouw van

¹¹⁷ RAZE 2041, fol 97, 17-11-1598

¹¹⁸ RAZE 2041, fol 97, 18-11-1598

¹¹⁹ RAZE 2041, fol 98, 23-11-1598

¹²⁰ RAZE 2041, fol 99, 24-11-1598

¹²¹ RAZE 2041, fol 100, 27-11-1598

Adriaen. Jan Jooss van Capelle is vader van wijlen Digna. Hubrecht Adriaens en Marinus Hendricx lantmeter alle nu ook inwoners van Goes als voogd van de kinderen van Digna. Goede mannen : Cornelis Martinsz, Cornelis Cornelis Matthijsz Jan Adriaens Boom gecoren bij Pieter en David Jacobs en Jan Jacobs Bijle gecoren van Adriaen. Aldus: ter presentie van Willem Zagarus en Mr Lambrecht Heijns inwoners van Goes.

1.108 Uitspraak kwestie over land Pieter Willems en Adriaen Jacobs molenaar¹²²

(Type acte:) *vuijtsprake van voorgaande zaak*

Pieter Willems mag de 10 gemeten 197 r behouden etc. etc. Adriaen Jans Molenaar bedankt de arbitreurs en belooft de uitspraak op te volgen, belooft aan Pieter Willems £ 128 in termijnen te betalen. Garant zijn hoeve int nieuw bedijckte Simons polderken gelegen.

1.109 Volmacht Melchior de Aquirre, in verband met de erfenis van Willem Zagarus¹²³

(Type acte:) *belofte van garant oft Indemnatie*

Compareert Hubrecht Adriaensz poorter van Goes verclaerende ende bekennende naerdijen midts t'overlijden van Joncvr Margrieta van Calslaeghen weduwe ende dochtersse inde goederen achtergelaten van Mr Joachim Polijtes wijlen griffier van Antwerpen. Die erfenisse ende successie in der zelve goederen gecomen op Willem Zagarus met Pieter zijnen neve voor d'eene helft, voor d'andere op Joncvr Clara Cornelia Valdaura afvolghende het testament bij Polijtes met zijn huisvrouw voir Segerus s'Hertogen notario binnen Antwerpen op den 10 septembre 1554 gepasseert. Ende dat Sr Melchior de Aquirre als vuijt craght van de procuratie ende volmaght hem gegeven van voorn Joncvr Valdaura zijn moedere die voors eene oprechte helft bij schiftinghe, deelinghe ende cavelinghe heeft genoten etc. etc. Ter presentie van Pieter Rijmelant en Cornelis Cornelis Balthens inwoners van Goes.

1.110 Betaling van erfenis door Hubrecht Adriaens¹²⁴

(Type acte:) *renversale verzeekinghe aen den Crediteur cautionaris gedaen*

Compareert Melchior de Aquirre procuratie hebbende van Joncvr Clara Cornelia Valdaura zijne moedere verclaert dat Hubrecht Adriaensz, poorter van Goes, zelve somme van penningen heeft betaald. Verbindt zijn bezittingen in Zuijdt bevelandt die zijn moeder gedeeld en geerft had van Mr Joachim Polijtes wijlen griffier van Antwerpen. Aldus als voren.

1.111 Transport deel erfenis door NN. Faesz¹²⁵

(Type acte:) *transport van een deel in een herediteijt*

Compareert ... (in de vouw van het boek) Faesz nu woonachtigh onder die prochie van Baersdorp als ... en voocht van Margriete Jans Adriaen van Pappelen dr geboren H'Iersicken, heeft getransporteert aen Costens Jansz inwoonder der prochien van der Schore het deel dat Margriet es competerende in de erfenis van wijlen Costen Marijnisz nog onlancx in de Cruningsche Zoute overleden, nu vercocht aan Costen Jansz. Aldus ter presentie van Adriaen Andriessen van Wiskercke ende Jan Jacobs Bom, poorters Goes.

1.112 Verklaring op verzoek van Tobias Joosz van der Werff over tienden in Kloetinge¹²⁶

(Type acte:) *attestatie achter een vergaer van diversche stucken van landen ende gemeten die thiendebaer zijn gescreven*

Compareert Harrent Pieterss, Foort Corneliss ende Witto Jans inwoonders van Goes ende prochie van Kloetinge oudt ontrent 39, 41 en 32 j respect. En hebben verclaert ten ernsten ver-

¹²² RAZE 2041, fol 101, 2-12-1598

¹²³ RAZE 2041, fol 104, 28-11-1598

¹²⁴ RAZE 2041, fol 105. ?????

¹²⁵ RAZE 2041, fol 106, 1-12-1598

¹²⁶ RAZE 2041, fol 106, 1-12-1598

soucke van Tobias Joosz van de Werff, nomine Joos Jansse zijns vader, Gillis Jans ende hunne consorten (ut supra pag 35). Verclaeren dat zijluijden oversien hebben den Overlooper van Cloetinghe int Zuijdtambacht ende den zelven van stucke tot stucke duer soeckende verclaeren uijt den zelven gheextraheert ofte getrocken te hebben dit voorscreven Jegenwoordighe cohier oft Vergaer als daerinne vergadert ende verhaelt staen alle ende elcke percelen oft stucken van landen ende gemeten die onderworpen ende gehouden zijn jaerlijcx te gheven thienden die men noemt die Haverthijenden. In den voegen ende maeten gelijk die hun voren gespecificeert staen. Gheven redenen van hun verclaeren ende wel weten want zij luijden te weten Harrent twee jaeren, Witte vijf jaeren ende voorsz elff jaeren latstleden herwaerts van den voorscreven landen gecollecteert ende vergaert ende ingevoert hebben die thijenden die genoemt worden die Haeverthijenden. Die gehaelt werden tot vijfthien schoofven van den gemete. Ooc vijftien binden van elck gemeet Vlas ende van 't Saet den twee en twintichsten Viertel. Aldus ter presentie van Pieter Jacobss en Pieter Gabriels beijden landtluijden en inwoonder der prochien van Cloetinghe.

1.113 Verklaring over vis¹²⁷

(Type acte:) *attestatie*

Compareert Jan Janss Nissepadt als gezworen keurmeester van vissche, midtsgaders Nele Mercx ende Nelle Jacobs vischverkoopsters oudt respectvelijck zoo zijlieden zijden 71, 66 en 60 jaeren, alle inwoonders der stede Goes, ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van Adriaen Pieters Cock, schuitman van Ziericzee verclaert ... waerachtigh te zijn ende hen wel kennelijck. Dat nu onlancx ontrent 14 daeghen voor Alderheijlighen laestleden den voors Cock schuijtmán hier binnen de voors stede Goes ten afslaghe gebraght ende doen vercoopen heeft vier tonnen Aberdaens te weten Meulen¹²⁸. De welcke opgeslaghen zijnde wel schenen goet te zijn. Dan dat de zelve beneden ende onder niet met allen en dochten als meest wansouten (iac eenighe niet gesouten) verschimmelt, verrott ende geheel stinckende ende zulcx gansch niet gebruijckelijck soo dat de zelve van de marckt gekeurt zijn geweest ende den ghenen diese gecocht hadden geboden den voors visch buijten de stede wech te doen. Dat ooc den voors Cock van voors vischcoopsters comparanten in desen in rechten betrocken zijnde daeromme met haerlieden ende anderen die den voormelden visch gecocht hadden heeft moeten dijen coop afmaecken ende componeren. Ende want recht etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Franchoijs Vervoort, beijde inwoonders Goes.

1.114 Procuratie in de erfenis van Mattheus Geerts¹²⁹

(Type acte:) *procuratie om vercochte landen wegh te leveren*

Compareren Niclais Geerds, Bouduijn Assuerus actie hebbende van Jacob Jobsz als voocht van Marinus Marinusz ende Jan Vergouwe ende Baldina alle zonen ende dochters van wijlen Geert Claiss ende als erfgenamen in de goederen van Mattheus Geerdss wijlen haeren broeder. Hebben geconstitueert Henrick Willems medeerfgenaam als man van Digna Geerds om te leveren alle zulcke landen en gronden van erfven als zijluijden int gemene vercocht hebben wijlen Mattheus toebehoorende volgens de schriftelijke conditien daarvan zijnde. Aldus ter presentie van Cornelis Martinsz en Jacob Adriaens Smalleganghe poorters van Goes.

1.115 Verklaring ontvangst betaling van Pieter Burrij¹³⁰

(Type acte:) *naerder verclaers met affirmatie ende procuratie speciale om eedt te doene. Vide pag 55, 64, 128*

¹²⁷ RAZE 2041, fol 107, 12-12-1598

¹²⁸ aberdaen of meulen = wijting?

¹²⁹ RAZE 2041, fol 108, 13-12-1598

¹³⁰ RAZE 2041, fol 108, 14-12-1598

Compareerde Sr Franchoijs van de Perre inwoonder van Goes, verhaelende hoewel hij bij zijn procuratie gedateert den 7 augustus laestleden volmaght gegeven hadde aen Cornelis Francke pontgaerder binnen Gouda om van Pieter Burij verweerder aldaer te ontfanghen ende innen die somme van 55 £ 2 sch 7 gr vls dwelcke den zelven Burij bij zijne obligatie resterende was, over en geleverde Indigo. Ende daerenboven ooc dat hij comparant solempnele belofte gedaen den voors Burij daarvan te indempniseren, gedateerd den 7 septembris beijde voor mij notario gepasseert. Soo nochtans bij den zelven Burij naerder verclaers versocht wordt heeft hij comparant (benefkens zeecker attestatie hierbij overgedient) wel willen affirmeren gelijk hij wel expresselijck onder zijn Eedt Affirmeert midts desen warachtigh te zijne dat hij comparant op den 18 oft 19 febr laestleden geweest es binnen Rotterdam bij Anthonij Bulaerts, d'welcke naedemael hij als facteur van den comparant aen den voorn Pieter Burij verwer binnen Goude vercocht ende geleverd hadde zeecker quantiteit van verwe Indigo. Heeft hij Bulaert bij zijne missive gedateerd 18 of 19 febrari aan Burij gescreven dat hij daarvan zijne obligatie aen hem comparant gheven zoude. Dwelcke missive hij comparant opden 19 of 20 feb. binnen Goude overleverende, Heeft Burij ten zelven daeghe zijne obligatie totte voorseide 55 £ 2 sch. 7 gr. vlaems gegheven, enz. Ter presentie van Willem Zagarus ende Pieter Rijmelant inwoonders van Goes.

1.116 Procuratie Jan Jans Rauvlees¹³¹

(Type acte:) *procuratie om te renuncieren*

Compareert Jan Janss Rauvlees wonende onder die prochie van Ellewoutsdijck heeft geconstitueert Cornelis Lucq procureur van den Hoven van Hollant om te renuncieren voir den Hoogen Raede van voorder remisie van 't Proces tegen Anthonij Auckema tot Middelburg. Aldus ter presentie van Goosen de Brune ende Guilliame Chasseloup beijde inwoonders der zelve stede (Goes of Middelburg?)

1.117 Testament Jr Adolph van de Weerde¹³²

(Type acte:) *testament van Jr Adolph van de Weerde ende zijne huijsvrouw met reciproque legaten etc*

In den naem ons Heeren Amen, kennelijck zij (etc) gecompareert joncheer Adolph van de Weerde inwoonder van Goes ende Joncvr Magdalena van Ghindertalen zijne huijsvrouw beijde gesondt ende wel vaerende (doch zij bevrucht met kinde) ghaende, staende daert haer liefde. Dewelcke oversiende die cranckheijt s'levens (etc.al ut supra pag.2) ende haer lichaem d'aerde etc. Voorts disponerende (etc.) Gheven den Langhstlevende van haer beijden alle die meuble goederen die zij naelaeten zullen allen den cleedren wollen ende zijden, alle den huijsraedt, schilderijen ende Lijnwaet eentsaementlijck, ooc alle 't Gheldt, cleijnodien ende juweelen zilver ende goudt gesteenten gemunt ende ongemunt en generalijck alle die roerende goederen die in haer gemeen sterfhuijs bevonden moghen worden egheene vuitgesteken. (hierna volgen details over mogelijke kinderen enz.) Aldus ter presentie van Niclais Antheunissen ende David Benedictus (en ondertekend met de handtekeningen van Adolph van de Weerde en Madalena van ghiendertalen, Nicolaes Anthoniss vande meere, D.benedictusz.

1.118 Verklaring over het slaan (slachten) van dieren¹³³

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Herman Pieters beenhouwer oudt ontrent 30 jaeren wonende onder die prochie van Heijnkenssandt binnen desen eijlande van zuijdtbevelandt, ende heeft verclaert ten versoecke van Cornelis Kervingh beenhouwer wonende te Bieselinghe warachtigh te zijne dat hij

¹³¹ RAZE 2041, fol 110, 15-12-1598

¹³² RAZE 2041, fol 110, 17-12-1598

¹³³ RAZE 2041, fol 112, 22-12-1598

deposant over vele jaeren tot verscheijden stonden schaepen, koeijen, ossen ende rundtvleesch geslaegen hebbende binnen Heijnkensandt. Deselve hier binnen Goes gebracht heeft ende alhier openbaerlijck op de marct voort vleeschhuijs bij den ponde stucke ende leden tot eighelijcx gerijeff heeft vercocht ende vuytgeventt. Ende dat hij nochtans daeromme van den Impostmeesters die d'Importen van tslaen van beesten over de zelve stede Goes gehuijrt hadden noijt gemoesteerd noch aengesproken es geweest. Naerdijen ende om redenen dat hij daarvan den Impost voldaan oft gecontenteert hadde aen Imposthuijlder overt quartier van Heijnkensant daert bloedt gestort was. Aldus ter presentie van Willem Jans beenhouwer op Heijnkenssandt en Jan Pieters Pappot, poorter van Goes.

1.119 Verklaring over landmeter Joos Crijnsz¹³⁴

(Type acte:) *attestatie*

Op den laetsten Decembris Compareerde Ghisbrecht Joosz stoeldraijer geboren en wonende te Ziericzee, verclaert warachtig te zijne dat Willemken, weduwe Joos Crijnsz lantmeter, oudt ontrent 57 jaeren, nu wonende binnen Goes dat zij met wijlen haeren man gecomen zijnde van Ouwerkercke vuyt Duvelant metter wonen op den Heudenaersdijck onder die jurisdictie ende poorterie des stadts van Ziericzee ende tes nu geleden bet dan 26 jaeren. Aldaer den voors Joos Crijnsz als lantmeter zijnen Eedt heeft gedaen ende ooc poorter es geworden. Zoo zij comparante wel meent aengesien dat hij aldaer ende rontsomme zijn voors officie gepleeght maar ooc dat zijlieden aldaer openbaerlijck poorters neeringhe hebben gedaen te weten vettewaerije gehouden, vercoopende suijcker, cruijtcouck etc. Totdat die voors voorstadt afgebrant zijnde zijlieden binnen die stadt zijn comen wonen ende haere neeringhe voorts gedaen. Aldaer zij ooc geprocreert hebben den voors Ghisbrecht die aldaer geboren es op den laetsten februarij Ziericzee beleght was sulcx dat zij comparante niet en twijfelt off haeren man die heeft binnen Ziericzee poorter geweest. Dat daeromme den voors Ghisbrecht haeren sone voor een ingeboren poorter ende behoort gehouden te worden. Jan Crijns oudt ontrent 54 jaeren geboren tot Ouwerkercke ende nu poorter van Goes. Verclaert insgelijcx als boven dat hij als noch in Duvelant woonde zeer wel gekent heeft den voors Joos Crijns lantmeter en gelooft anders niet oft hij was poorter bin Ziericzee want hij heeft hem poorter neeringhe sien doen ende 't sijnen winckel zoo binnen die stadt ende op den dijck verscheijden waeren van suijcker cruijt(couck) ende diergelijke Coopmanschappe ooc heeft gecocht. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazure ende Jasper verhorst loopende boode, beijde poorters van Goes.

1.120 Begin jaar 1599¹³⁵

Januarius 1599

Prothocoll van allen acten, instrumenten en verclaeringhen voir mij Pieter Levendale van Rommerswalle als publicq notario etc gepasseert. Beghinnende in den Naem ons Heeren metten Nieuwen Jaere vijftthien ende negen en negentic.

Ignis in conspectie eius ex ardescet ex ardescet et in circuita eius tempestas valida Psal 49. Deus deorus dominus locutus est. Nihil sub sole novum Ecclesiastis. Homo sensatus in sapientia manet, sicut Sol Ecclesi 276. Sequamur P. Levendale

1.121 Accoord koop land in Kloetinge¹³⁶

(Type acte:) *accoordt in coop van lande Videto pag 337*

¹³⁴ RAZE 2041, fol 113, 31-12-1598

¹³⁵ RAZE 2041, fol 113

¹³⁶ RAZE 2041, fol 115, 2-1-1599

Jacob Adriaens Smalleganghe poorter deser stede Goes ter eenre ende Jan Jans Jonste wonende opt Noorthof binnen die prochie van Cloetinghe ter anderen zijde. Heeft Jacob vercocht en Jan gecocht alle alzulcke landen die hem Jacob aen gecavelt ende thoegecomē zijn vuytte successie van Willemijne Claidsr weduwe Jan Adriaens Blancx dijckgrave etc. ende geleghen zijn int middelambacht van Cloetinghe in den hoec beoostervaert tot ontrent seven gemeten om 30 £ 5 sch gr vlaems elck gemet. Garantie: zijnen Boomgaert 3 gem gelegen in den oostervolgher in de Goesche Polder binnen gemercken O. Adriaen Jans Scharis; Z. den dijck; W. Geerdt Claiss Pieters erfgenamen; N. den voors Adriaen Scharis. Aldus ter presentie van Jan Jacobs Bijle weerdt in den Gouden Leuw binnen Goes; Mattheus Pieters wonend 't Abbekinderen, Dierick Jacobs wonend op den Weel bij sheer Heijndricxkinderen¹³⁷.

1.122 Koop huis en pacht van landen¹³⁸

(Type acte:) *coop van een huijs ende pacht van landen*

Pieter Willems¹³⁹ voor hemzelf en als voocht van Soetken Roseboom ende van Adriaenken Jans Oostdijcxdrs weesen, Jan Cornelis Croone, Cornelis Martinsz midsgaders Cornelis Geerds Bijsterman in den naem van Adriaen Willemss wezen ter eenre ende Jan Cornelis Kempe ter anderen zijden. Ende hebben tsaemen verclaert gheaccordeert te zijne dat Pieter Willemss metten anderen inder voorseide qualiteit hebben alvorens vercocht vuyten Aenboorde ende Jan Kempe gecocht hunne gemeene huijs ende hoeve midtsgaders daarmede ghaende ontrent 3½ gem 66 r metten wegelinck volghende den overlooper daerop die hoeve staende es in den Cloetinghepolder met al sulcken servituijt dat den cooper zal moeten gedooghen den rijdt oft wegh indiender eenigh landt over die voorseide hoeve moeste vuytweghen, Ende d'zelve voor de somme van duijsent guldens ofte £ 166:13:4 gr vls te betaelen bij paeijementen, te weten Sesthien ponden grooten Catharinae anno 1600 ende zo voorts alle Jaere daeraenvolghende dierghelijcke sesthien ponden grooten ter volder betalinghe thoe, enz. Aldus ter presentie van Charles de Grave poorter van Goes ende Jan Lambrechts wonende te Wemelinghe.

1.123 Huwelijks voorwaarden Wolphardt Marinus en Lijsbeth Cornelisdr¹⁴⁰

(Type acte:) *antenuptial contract*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Wolphardt Marinusz¹⁴¹ ter eenre ende Lijsbeth Cornelisdr beide tesamen wonende binnen die prochie van Wiskercke. Wolfaert brengt in: 't Huijs daer inne hij nu woont met zijn gevolghe midtsgaders 't voor boomaerdtken zowel den erfpacht alst eijgen groot tsamen ontrent 1 gem 6 r met een stuck zaijlants groot ontrent 2 gem 't welck hij van Jan Macharis gecocht heeft geleghen in den ommeloop van Wiskercke. Ende alsnoch 5 quartier met zijn weeskinderen gemeen liggende inden Goeschen Polder Blijven aen Wolfaerds zijde. De bruijdt voren uittrecken: 't beste bedde met zijn thoebehooren, ooc die beste koe die als dan binnen sterfhuijse bevonden sal worden, thuijs staende op d'ambachtsheer en vroone aen den Breewegh tusschen Wiskercke ende Sheer Heijn-

¹³⁷ = 's-Heer Hendrickskinderen

¹³⁸ RAZE 2041, fol 116, 12-1-1599

¹³⁹ Pieter Willems Oostdijck

¹⁴⁰ RAZE 2041, fol 118, 12-1-1599

¹⁴¹ Zij zijn getrouwd te 's-Heer Arendskerke: otr/tr 9-1/27-2-1599 Wolfert Marijniz van Sluijs weduwnaar Wiskercke en Elizabeth Van Sluijs, wonend Wiskercke. Ook otr/tr 6-7/24-7-1591: Wolfaert Marijniz weduwnaar van Sluijs van Heinkensant met Logierken Jans, weduwe van Cloetinghe, wonend Wiskercke. Ook 18-9/30-9-1584 Wolfert Marijniz weduwnaar van Wiskercke met Janneken Cornelis weduwe Pieter Jobs van 's-Heer Arendskerke. Ook otr/tr 16-11/20-11-1583: Pieter Jobs en Janneken Cornelis weduwe van Marijnus Lauwers beide van 's-Heer Arendskerke.

Doop 's-Heer Arendskerke, 20-4-1603: kind van Wolfaert Marijniz van Wiskercke met name Cornelis. Getuigen: Adriaen Matthijsz; Laurens Stoffels; Lieven Daemer, Maijken Piers en Cornelis Antheuniz

dricxkinderen¹⁴². Ter presentie van Michiel van Schaeghen weerd in de Boone, Cornelis Cornelis Meuleman woonende in den Groe.

1.124 Procuratie Charles Quackelbeen¹⁴³

(Type acte:) *procuratie*

Compareert Charles Quackelbeen, coopman tot Middelburg heeft geconstitueert Jan Jacobss Bijle om te innen, ontfanghen etc. £ 17:3:9:9 als Crijn Matthijsz in Baerlant hem resterende es van twee oxooden¹⁴⁴ wijns. Aldus ter presentie van Roelandt van der Putte en Jan Chevael beijde inwoonders Goes.

1.125 Procuratie van Cornelis Jacobs Ma?¹⁴⁵

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Compareert Cornelis Jacobs Ma.... (inde vouw van het boek) eertijds woonachtigh in Baersdorp in Zuijdtbevelandt ende nu in Noord-Bevelandt ende heeft geconstitueert Jan Gillisz procureur Goes om te mogen vorderen etc in proces voor hemzelf en als voocht van zijn kinderen geprocreert bij Neelken Adriaens sijne Huisvrouw. Aldus ter presentie van Jan Pieters Pappot en Jan Willems Schipper, poorters van Goes.

1.126 Kwestie tussen Jacob Jans Poulet en Cornelis Jans Brabander¹⁴⁶

(Type acte:) *transactie op een proces in de maendagrolle fol 357 vso*

Questie Geschil ende Proces tusschen Jacob Janss Poulet, impetrant van arreste en heijsscher ter eenre ende Cornelis Jans Brabander wonend in 's-Gravenpolder ghearresteerde ende verweerder ter anderen zijden. Betreft levering van een renthebrief op 15½ gem lants geleghen int polderken liggende tser Geerds poldert twelcke den heijsscher binnen de jaere 1597 aangedijckt heeft ende den verweerder gecocht jeghens £ 22 per gemet etc. Vanweghe den verweerder was geexhibeert d'attentie van een lantmeter dat dijen nieuwen aengedijckten polder groot es int gehele binnen zijn grachten 26 gem 160 r. Daervan Jacob maer d'eene helft geleverd heeft. Jacob was overleden en zijne weduw en erffgenamen hadden d'arremenlen (?) aenvaerd. Partijen zullen samenkomen. Comparant Janneken Pieters Zagarusdr weduwe ende Bastiaen Verschore als voocht zijner weesen geprocreert bij Janneken des voors Jacobs wijlen zijn huijsvrouwe ende vervangende haer ander weese geprocreert bij Duerwel. Midtsgaders Pieter Cornelis in de Drije Haringhen nomine Frans des voors Jacobs zone ter eenre ende den voors Cornelis Jans Brabander ter anderen zijden. Zijn veracoordeerd. Aldus ter presentie van Jan Masuer ende Cornelis Geerds vleeschouwer.

1.127 Testament Henric Adriaens en Cunera Potteijssdr¹⁴⁷

(Type acte:) *testament van Henric Adriaens met Potteijssdr Cunera*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Henric Adriaens, nu wonende binnen die prochie van Capelle ende Cunera natuurlijcke dochter Jr Jans Potteij capteijn, zijne huijsvrouwe, beijde gesondt etc, doch zij bevrucht met kinde, ghaende, staende daert haer beliefde etc. Zij stellen hun kinderen tot erffgenamen. Aldus ter presentie van Pauwels van Dale en Jasper Vosbergh Gheleijns, inwoonders Goes.

¹⁴² = 's Heer Hendrikskinderen

¹⁴³ RAZE 2041, fol 119, 12-1-1599

¹⁴⁴ oxooden = okshoofden, een voeder, het grootste wijnvat kon 4 okshoofden bevatten

¹⁴⁵ RAZE 2041, fol 120, 12-1-1599

¹⁴⁶ RAZE 2041, fol 120, 19-1-1599

¹⁴⁷ RAZE 2041, fol 120, 19-1-1599

1.128 Verklaring Hubrecht Adriaens over kwestie 't schor ter Noten en Zaemslagh¹⁴⁸

Compareert Hubrecht Adriaens, eertijds wonende onder die prochie van Ellewoudtsdijck en poorter van Goes, heeft verclaert ten behoeve van Anthonij Helder dat in den voorleden zomer geleden een jaer den juisten dagh onbegrepen, hij comparant daerbij ende mede geweest es ter herberghe van Pieter Mol in Baerlandt. Daerooc waeren Marinus de Beer woonachtigh ter Neusen in de Triniteijt, Jan Cobelet ooc wonend binnen Neusen, ende Jacques de brouwer van Axele, midtsgaders Michiel Lievens Stellenaer op Stuvesant. Aldaer propoosten gevallen van 't schor ter Noten ende Zaemslagh ligghende in Vlaenderen. Verclaert hij deposant dat hij den voorn Marinus de Beer expressievelijck heeft horen bekennen ende verhaelen dat hij de Beer consent gegeven hadde aen voors Michiel Lievens met zijn moeder en saemtlijcken met Marinus Adriaens in Elfisdijck ende Cornelis Bastiaens in Everinghe. Dat zijluiden viere zouden moghen hun Schaepen ligghende op de voorn Schorren ende dat hij de Beer daervoren van hunlieden bedongen hadde den vollen pacht. Dat hij ooc deposant daerop den voorn Michiel afvraeghde oft hij op de voors schorren zijn schaepen gedaen hadde ende daervoren den vollen pacht belooft. Dat Michiel daerop antwoordde: Jae. Soo dat hij deposant daeromme ten aenhoren van de voors de Beer zijde: Soo moet ghij dijen pacht ooc wel betaelen ende ghij hebt eenen grooten doorn vuijt Anthonij Helders met zijn compagnons voeten getrocken. Attesteert alnoch dat den voorn Marinus de Beer daernoch bij zijde Jae, Cornelis Bastiaense heeft mij daervoren den voors vollen pacht, noch belooft te gheven een Pauwerick met een langhen staert. Aldus ter presentie van Lenardt Janss ende Jan Bolders poorters Goes en beenhouwers.

1.129 Bereid ten oorloge te trecken Jan de la Salle¹⁴⁹

(Type acte:) *commissie van een rentmeester*

Compareert Jr Jhoan de la Salle, Heer van Crabbendijcke, cap etc. ende Joncvr Leonora Maria dochter van wijlen Johan Junius Jonghe, zijne huijsvrouw wonend Goes. Ende naerdijen den voors cap hem bereede om ter oirloghen vuijt te trecken. Hebben zij beijde geconstitueert, gecommiteert Gillis Jansz rentmeester ende poorter van Goes. Te zijne haeren rentmeester ontfanger ende administrateur van alle haeren goederen, zoo heerlichen, Leenen en allodialen. (Volgt lange opsomming van zijn rechten en plichten). Aldus ter presentie van Adriaen Scharis ende Louis Fruitiers inwoners Goes.

1.130 Compromis in proces Melchior Adriaen en Hubrecht Goossens¹⁵⁰

(Type acte:) *compromis in goede mannen op de transactie van een apparent proces ende d-Vuijtspraecke*

Alzoo Melchior Adriaens cleermaecker, poorter van Goes, gheaccordeert was met Hubrecht Goossens metser. Dat Hubrecht aengenomen heeft te leveren alle die materialen van steen, hout, ijser ende arbeit om te rechten een steenen huijs staende aan de noortzijde van St Adriaenstrae te binnen Goes. Volghende 't besteck daarvan ghemaect. Ende naerdijen hij int werck was dat tet den voors Mel beter gedacht heeft 't voors besteck ofte den voet daerinnen begrepen wat te veranderen. Waermede den voors aennemer hem zoo hij zijde beswaert vindende, was apparent zeecker proces te eijsen. Waerinne Hubrecht een grote somme pretenderende ter causen van 't buijten ofte overwerck. Heeftet vuijterlijck den partijen goet gedocht alle hunne questien, geschillen ende pretensien te submitteren aen Cornelis Martins, gecoren vanwege Melchiors en Danckardt Danckardts met Cornelis Adriaens Smalleganghe timmerluijden van wegghen Hubrechts als goede mannen. Sulcx zijn voor mij als publicq notaris ende getuijgen onderscreven gecompareert den voorn Melchiors met Pieter Claissen Ovesant als vooght van Melchi-

¹⁴⁸ RAZE 2041, fol 122, 25-1-1599

¹⁴⁹ RAZE 2041, fol 123, 26-1-1599

¹⁵⁰ RAZE 2041, fol 125, 28-1-1599

ors weesen ter eenre ende den voors Hubrecht ter anderen zijden. Ende hebben beloofd bij desen te onderhouden, naevolghende ende voldoene alle tghene bij den voorseide goede mannen vuytgeseijt zal worden. Op de pene van 150 gulden te verbeuren aenden Aermen alhier, bij deen ander oft beijde die niet en zullen obedieren, met renunciatie van allen exceptieen, relievementen ende reducties. Melchior zal betalen £ 40 gr vls en aen de armen een halven reael van 8 tot 9 grooten. Aldus ter presentie van Pieter Willemsz ende Cornelis Jans Boone, poorters Goes.

1.131 Procuratie door Willem Zagarus¹⁵¹

(Type acte:) *procuratie om te declineren*

Compareert Willem Zagarus inwoonder van Goes heeft geconstitueert Carel Hermans de Ridder om te compareren ter vierscharren van Baersdorp ende aldaer te declineeren van alzulcken proceduren als aldaer op hem zouden mogehen gedaen werden te versoecken gesonden te worden etc. (Nb. Geen vermelding waar het over ging.) Aldus naestlaetsten Januaris ter presentie van Jan Cornelis Masuer en Jacob Jans Blauduve, poorters Goes.

1.132 Huwelijks voorwaarden Willem Marinusz Zoute en Pieterella Adriaensdr¹⁵²

(Type acte:) *contract antenuptiael*

In de naem ons Heeren Amen. Compareert Willem Marinusz Zoute, geboren onder die heerlijkckheijt van H'Iersicken, vergeselschap met Adriaen Andries Wiskercke zijn zwaegher, ter eenre ende Pieterella Adriaensdr geassisteert met Adriaen Laureijsz haeren vader poorter van Goes ter anderen zijden, jongeman en jongedochter. Aldus ter presentie van Niclais Michielsz Oostdijck des bruijts swaegher en Michiel van Schaeghen, weerd indén Boone.

1.133 Accoord Guillaume Wijnocx¹⁵³

(Type acte:) *attestatie gescreven achter die voorghaende, supra pag 54*

Guillaume Wijnocx, oudt ontrent 52 jaer, weerd in Crabbendijcke, verclaert accoord te zijn met de VCL (550?) guldens. Aldus ter presentie van Marinus Mesoeck en Jan Jacobsz Bom poorters van Goes.

1.134 Betaling van indigo door Pieter Burij¹⁵⁴

(Type acte:) *belofte van indempnisatie. Videto supra pag 64, 55, 108*

Op huijden compareert Sr Franch (etc. ut supra = Franchois van de Perre) verhaelende Alzoo Cornelis Francke (van) Gouda vuyt crachte van zijne comparants procuratie in rechte betrocken hadde Pieter Burij verweerder aldaer, betaling van £55:2:7 gr vls over Indigo door Anthonij Boelaerts geleverd. Aldus ter presentie van Cornelis Cornelis Balthens en Adriaen Arnouts.

1.135 Compromis kwestie Cornelis Cornelisz Matthijss en Job Antheunisz¹⁵⁵

(Type acte:) *compromis in goede mannen om een proces te transigeren ende vuytspraecke*

Questie, geschil ende Proces geresen zijnde voir 't Landt Recht van Zuïdvevelandt tusschen Cornelis Cornelisz Matthijss poorter der stede van Goes, Heer ter eenre ende Job Antheunisz landtman wonende in Drijeweghen ter andren zijden, Heijschende den voorseiden Cornelis 3 £ 18 sch. grooten ter goeder rekeninghe, zoo van pacht, verschenen Catharinae 1597, als over die voorghaende jaeren van dat hij meer gebaent heeft dan betaelt. Daerop den verweerder antwoordende zeijde van Cornelis gecocht te hebben 4 gem. 140 roeden, zijnde een stuck weije geleghen in Coudorpe. Met den vuytslaghe ende alsulcken actie aks den Heer daeraen zoude

¹⁵¹ RAZE 2041, fol 126, 30-1-1599

¹⁵² RAZE 2041, fol 127, 6-2-1599

¹⁵³ RAZE 2041, fol 128, 10-2-1599

¹⁵⁴ RAZE 2041, fol 128, 12-2-1599

¹⁵⁵ RAZE 2041, fol 129, 15-2-1599

moghen gehadt hebben. Ende daer voren betaelt 400 guldens. Al volghende den voorseiden Cornelis quijtancie gedateert 10 Junij 97, die hij was exhiberende, enz. (dit is een vrij ingewikkelde zaak waar arbiters aan te pas kwamen). Goede mannen Cornelis Martins, Jacob Rijcke Cornelis Lenardss poorter van Goes etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobs Bijle weerd in den Gouden Leeuw en Charles de Prato poorters van Goes.

1.136 Afrekening bedijking Oostersche Zwake¹⁵⁶

(Type acte:) *afrekening van de nieuwe bedijking polder voor d'oostersche Zwake, vide Prothocol C pag 444*

Zijn onderlinghe vergadert in den Horen binnen Goes Pieter van Dijcke, Cornelis Jans Boone, Tobias Joosz van de Werfve nomine mijnheere Jr Frederic van Renesse, heere van Male, Cornelis Adriaens Calloo, Zacharias de Jonghe ende dat op rekeninghe van dijckagie des polders aan d'Oostersche Zwaecke oft ambacht van Oostende bij 's-Gravenpolder oft Hoedekenskercke anno 1598 nieu aengedijckt. Daerinnen d'eene helft competeert de Heere van Crecques (nu gheannoteert ende bij den Staeten aangeslaeghen ende zulcx bij den voorz personen van den staete gecocht) ende dander helft Mr Jacob Valcke Tresorier van Zeelandt, Jr Jan Peeters van Cats (?), Cornelis Martins mede bij de voors gecocht ende bedijckt bij den voorz Renesse als hebbende vierendeel inde voorn helft ende es den voorz nieuwen polder groot 87 gemeten 188r (Nb. Volgt berekening van kosten)..... Blijvende noch bij Memorie van Staete 't Proces van de sluijs in den Noortpolder jeghens Jan Barthelss dijckgrave van d'Ooster Zwaecke metten anderen noch ongedecideert hanghende Ende es 't Recueil oft t'sommier begrijp der voors Rekening bij den presenten gelanden onder teeckent aldus Pieter van Dijcke, Tobias J van de Werfve, Cornelis Adriaens Calloo, Cornelis Jans Boone, Sacharijas de Jonghe met hunnen signaturen. Ter presentie van Cornelis Franss stadtbode, Carel Hermans.

1.137 Afwikkeling sterfhuis Willem Hieronimuss¹⁵⁷

(Type acte:) *belofte ende cautie van Indempnisatie etc etc*

Alsoo Willem Ieronimusz¹⁵⁸ wijlen poorter van Goes deser wereldt overlijdende naegelaten heeft drie weesen namentlijck Jeronimus, Magdalena ende Dierick geprocreert bij Susanna zijne huijsvrouw. Ende dat Diericx Henricx wijlen inwoonder der stede Middelburg vader des voors Susannae onder hem genomen heeft die somme van 900 guldens den voorz weesen (zijne neven) toebehoorende d'welcke somme alnoch onder 't gemeene sterfhuijs den voorgenoemde wijlen Diericx zijn berustende. Dan naerdijen onder den gemeenen erfgenamen desselfs Dieric Henricx gheaccordeert es dat Pieter van Vijnen (Vijven?) getrouwt hebbende die voorn. weduwe Susanne moeder des voorz weesen ende geconstitueert dat hij Pieter vuijten voors gemeenen sterfhuijs die voorn somme zal lichten ende behouden. Volgende d'acte van consentie ende belofte van indempnisatie voor Pieter van Lare, notaris binnen Middelburg 2-2-1599. Aldus ter presentie van Clais Michiels Oostdijck ende Laureijs Adriaens poorters van Goes.

1.138 Procuratie Pieter van Dijcke¹⁵⁹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareert Pieter van Dijcke wonend binnen Leijden in Hollant heeft geconstitueert Cornelis Jans Boone, Pieter Geerds ende Dignus Geerds poorters van Goes om te mogen heijsen ende

¹⁵⁶ RAZE 2041, fol 130, 15-12-1599

¹⁵⁷ RAZE 2041, fol 132, 16-2-1599

¹⁵⁸ Willem Jeronimus is volgens Weeskamer Goes in oct 1585 nog voogd van de kinderen van Jan Foorts Schoudee en Lijntjen Willemsdr. En in VN 29W, fol 192v: Willem Jeronimus en Susanna Diercksdre moeder (ovl). Kinderen: Jeronimus 7 jaar, Magdalena 6 jaar, Dierick 3 jaar. Aanwezig: Dierick Henrichs, vader weduwe, Cornelis Hartsinck (voogd)

¹⁵⁹ RAZE 2041, fol 133, 17-2-1599

ontvangen penninghen etc. Ter presentie van Jacob Franss van der Straeten en Tobias Wijcxdorf poorters van Goes.

1.139 Testament Marinus Nelemans en Lijsbeth Cornelisdr¹⁶⁰

(Type acte:) *testament van Marinus Nelemans met sijn huijsvr. Obijt Lijsbeth 1 martij '99*
In den naems ons heeren Amen. Compareert Marinus Cornelis Nelemans, geboren onder die heerlijkheijt van H'ersicken ende Lijsbeth Cornelisdr zijne huijsvrouw, nu tesamen wonende binnen Goes. Zij sieckelijck te bedde ligghende etc, hij wel vaerende etc. Alsoo in dezelve (d.i. hun goederen) bevonden sal worden een Paijbrieff sprekende op den hoeft in den Grooten Hoeck onder Vlaecke waer jehens tot laste van dezelve goederen zij schuldigh zijn over de coop van hun huijs etc. Die langstlevende zal den paijbrieff behouden om met een pajement t'ander jaerlijcx te betaelen etc. Beste bedde met twee paer slaaplakens twee beste deeckens, twee beste oircussens mette zaxkens ende een paer van de beste sittecussens, etc. Erfgenamen kinderen oft kleinkinderen..... de helftscheijdinghe zal blijven aen haeren dochtere Maijken Macharis midts dat die kinderen ofte kindt van Jan Macharissen (wijlen haeren zone) zal behouden 2 gemeten landts: niet van 't slechte noch van 't beste van d'ghene in haere helft scheijdinghe (jehens haeren man te cavelen). Noch legateert zij aan Janneken haer zoons kindt haeren silveren slotelrieme ende aen Leunken haer dochters kindt haer beste paer messen. Aen Maeijcken haer testatrice zuster haeren sufferingh. Aldus ter presentie van Pieter Michielssen bode van 't lantrecht en Jacob Adriaens Boom, poorters van Goes.

1.140 Ruzie tussen ouders en schoonouders over onderhoud kind¹⁶¹

(Type acte:) *agnitie¹⁶² en belofte van een natuurljck kindt t'onderhouden*
Alsoo onlanx bij Joris Pieters Weijs aen Catalijntje Severusdr, beide jongheluijden onghewet natuurljck geprocreert es een kindt nu ter werelt geboren zijnde. En dat daeromme groote questien, processe ende Partijschap apparentelijck stonden geroert te worden tusschen d'ouders en vrienden van wederzijden omme alle twist ende onminnen te weeren soo sijn tot verscheijden bij elcanderen vergadert geweest Severus Hubrechts lijneweever als vader des voors Catlijne ter eenre ende Pieter Weijs silversmit vader des voors Joris (absent zijnde) ter anderen zijden. Ende deur tusschen spreken van goeden mannen sijn finalijck gheaccordeert dat Pieter in den naeme zijns zoons voorut t'selve kindt zijnde een dochterken (naerdijen bij de voors moedere in haer barensnoodt zijne sone toegesworen es) bekennende ende aenvaerdende. Belooft midts desen dat hij tselve kindt ten alle daeghen dattet leven zal voortaan zal voorsien ende doen onderhouden van costen, cleederen ende noodelijckheijt etc etc. Aldus ter presentie van Pauwels van Dale ende Thomas Hebbrecht inwooners van Goes. Ende es die minute bij den voors comparanten ende getuijghen met hunne handtgescrijft oft mercken onderteekent. (Notaris is dezelfde dag naar Catelijnen gegaan om te vragen of zij daarmee accoord ging en zij verklaarde wel te vreden te zijn)

1.141 Misleiding door Geert Jobs smit bij overdracht van vroomen in Yerseke¹⁶³

Compareert Cornelis Martins poorter van Goes segghende dat hij ten versoecke van Geerds Jobsz Smit poorter der stede Goes vuytgegeven ende toegelaten had zeecker twee vroomkens ligghende te H'ersicken voor een erfelijcke cheijns van 20 stuvers jaerlijcx. Dan alsoo zedert tsijnder kennisse gecomen was dat op d'eene vroomene eertijds een schuijre plach te staene d'welcke met de vroomene daer west aen geleghen volghde met een huijs genaempt den Bonten Ghevel staende binnen den ringh van de prochien van H'ersicken oock volgende t'extract vuyt

¹⁶⁰ RAZE 2041, fol 134: 19-2-1599

¹⁶¹ RAZE 2041, fol 136, 23-2-1599

¹⁶² agnitie = erkenning

¹⁶³ RAZE 2041, fol 138, 23-2-1599

't Register der schepenen der zelve heerlijkheijt 3-4-1570¹⁶⁴. Daer Ghisbrecht Jacobss aen Paesch Corneliss t'selve voors huijs staende aen de paerdemarct geleverd heeft. Noch een schuijre staende daerachter over den wegh op ambachtsheeren vroone metten last van 20 grooten vls tsiaers (oost 't ambacht Lodijcke; zijdt den Heeren Wegh, west t'ambacht van Poucques, noort d'ambachtsheeren vroone). Soo dat hij comparant zijde van den voors Geerd Jobs misleijt oft gheabuseert te zijne. Heeft die Ghifte toelatinghe herroepen etc. heeft gemachtigt Quirijn Vlasman om de vroonen tot haer te trecken. Aldus ter presentie van Clais Ezechiels en Jan Jacobs Bom poorters van Goes.

1.142 Attestatie van Lambrecht Schaepers¹⁶⁵

(Type acte:) *Attestatie. Tzedert es dese questie getransigeert ut pag.142.*

Is gecompareerd Lambrecht Schaepers, brouwer in 't Vercken binnen deser stede Goes, oudt ontrent 48 jaeren, ende heeft ten ernsten versoecke ende instantie van Jacques Denijs, brouwer in de Weereldt alhier, als getrouwt hebbende Elizabeth weduwe Wouthers de brouwer, verclaert, getuijght etc. warachtich te zijne ende hem wel kennelijck, Alzoo hij deposant eertijds gewoont heeft binnen Antwerpen in de nieustadt in de brouwerije ooc genaempt 't Vercken, dat hij zeer wel gekent heeft die brouwerije genaempt den swarten Aerent aldernaest staende, alsdoen thoebehoorende ende Michiel Mollijn, Ende zulcx es hem deposant zeer wel indachtigh dat de zelve brouwerije als de voornoemde Lijsbeth met Wouthers haeren man ontrent kerstmisse 1590 daerinne quamp, wel vier jaeren ofte meer ledigh ghestaen hadde. Datter niet inne gebrouwen noch ijemant inne gewoont hadde. Ende dat dezelve alsdoen geheel ongerepareert ende ongeraecht was. Sonderlinghe des brouwers gereedschap aenghaende. Alzoo tevoren die Ruyters hun logijs daerinne hadden genomen ende hunne peerden inde keucken ende brouwerije gestalt, dende daeromme eenige putten gegraven. Dat ooc den Alem ofte die gereedschap ter brouwerije dienende daerinne zeer gefaelgieert ende verloren was. Als merckelijck hij comparant gesien heeft datter gheen Schelen op de ketel en waeren, noch ooc gheen stuijcken, noch gheen rijecken, ..werck Aeckers noch bierwaeghens luttel bierstellinghen, gheen onderbacken. Ooc gheen molensteen. Alnoch dat hij gesien heeft dat die latten van den Est te voren bij den soldaden waeren verbrandt. In somma dat die voorseide brouwerije den swarten Aerent, te vooren eer den voornoemden Wouthers de brouwer daerinne quamp geheel ongeroecht was, die glaesen in stucken, die solders zeer gebrooken ende geheel zeer vuijl ende ongetijdh. Daerenboven verclaert hij deposant dat den voornoemden Wouthers de brouwer, nae dat hij in de voorseide brouwerije gecomen was, dicmaels heeft hooren verhaelen ende claeghen dat hij ter wijlen hij daerinne woonde alnoch gemaent ghecluij... ende gheexecuteert werde om den hondersten penning die al lanck te voren (zoo men ten tijde dat hij daer woonde egheen eijghen gescoten ende daerover te betaelen noch resterende was tot laste des voornoemden proprietaris. Aldus op den 23 february anno 1599 ter presentie van Pieter Andriess cuijper ende Hubrecht Cornelisz opscrijver van den bieren, beide poorters van Goes.

1.143 Testament Johanna Aerts¹⁶⁶

(Type acte:) *testament van de maistresse in de Walsche schoole. Vide prothocol C pag 264. Obijt 21-aprilis*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Johanna Aerts schoolvrouwe binnen deser stede Goes gesondt ende welvaerende etc. Gheeft ende maeckt zij grootmoeder voren vuijt aen Janzone van mr Dominicus Govaerts haren sone geprocreert bij wijlen Neelken Willemsdr Polvoet de somma van een hondert guldens eens. D'welcke zij testatrice begheert ende wilt dat aengelijt werde aen verzeekerde renthen of coop van lande etc. Ende laet zij testatrice aen Lijsbeth Ja-

¹⁶⁴ Van het gerecht van Yerseke dateert het oudst bewaard gebleven schepenregister van 1594

¹⁶⁵ RAZE 2041, fol ?, 23-2-1599

¹⁶⁶ RAZE 2041, fol 140, 27-2-1599

cobs cozijnsdr haere roede. Als erfgenaam haar enige zoon Dominicus. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Jan Jacobs Bom poorters van Goes.

1.144 Verklaring Jan Oolaertsz van Oostee over mr Jacob¹⁶⁷

(Type acte:) *attestatie*

Compareert Jan Oolaertsz van Oostee, schouteth der heerlijkheijdt van H'Iersicken heeft verclaert ten versoecke van Dignus Keetlaer als erfgenaem inden goederen van Heer Jacob Jacobs Joossen wijlen scholaster binnen de voors heerlijkheijdt verclaert warachtigh te zijne. Dat eertijds Geertruidt Oolaerds, zijn deposant zuster, als Jacques Godschalck wijlen haeren man van de malcontenten gevanghen was, op hem deposant ernstelijck versocht ende gebeden heeft dat hij soude aenspreken ende induceren den voorn Heer Jacob om te coopen zeecker stuck weije groot ontrent 800 preter 6 roeden geleghen in den Hoec voor de camer. Om metten cooppenningen haeren voorseijde man te rancoeneren ende lossen. Soo dat den zelve Heer Jacob deur zijn comparants tussensprecken dezelve weije gecocht ende betaelt heeft. Ende verclaert hij deposant dat Heer Jacob al voren ernstelijck verclaerde en duidelijck verhaelde (often soude moghen verstaen worden dat zij Geertruijt gheen vrijen maght en hadde midts haers vaders testament om tselve te vercoopen) dat hij niet en wilde eenighe moeite lijden noch daeromme achterhaelt werd omdat hij tselve om haeren noodt was doende. Ende want recht etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Hubrecht Janss stadtode.

1.145 Compromis tussen Michiel du Molijn en Jacques Denijs¹⁶⁸

(Type acte:) *compromis mette Vuijtspraecke*

Question, geschillen en Processen geresen zijnde tusschen Michiel du Molijn ter eenre ende Jacques Denijs brouwer als getrouwt hebbende Elisabeth, weduwe Wouters de Brouwer, ter anderen zijden. Heijschende Moleijn 400 gulden ter oirzaecken van twee jaeren huijshuur van de brouwerij genaemt den Swarten Arendt staende binnen Antwerpen met den interesten van dat de voors Wouter de Brouwer daervuijt verhuijst es vier jaeren voor d'expiratie van de gemaecte huijre, daerop bij den voornoemden Jacqua? bij recoentie geheijst es £ 212 13 sch 2 grooten van reparatie aen voorseide huijsinge ende brouwerij gedaen. Pretenderende twee jaeren huijs-huijre daeraen te corten ende ontkennende tot gheen eenighe interesten gehouden te zijne etc. Goede mannen Pieter Cornelis van Schuijlen gecoren van du Molijn ende Pieter Claess Ovesant midtsgaders Jan Cornelis Croone van weghen Jacques Denijs.... (nb. Volgt overeenkomst.) Aldus ter presentie van Jan Jacobs Bijle, weerd in den Gouden Leeuwe en Jacob Jans Blauduve beijden poorters van Goes.

1.146 Verklaring over verkoop haver¹⁶⁹

(Type acte:) *versoeck met protest*

Compareerde Cornelis Cornelis Matthijsz poorter van Goes verhaelt dat Henric Jobsz nu wonende in Baersdorp, eertijds vercocht heeft aen Jacob Jans Maegh en Tobias Michiels Oostdijck, inwoonders Goes, 100 viertelen haevers. Daervoren hij comparant simpel borghe bleef etc. Aldus opde Camer van 't Landrecht over Zijdt Bevelandt ter presentie van Pieter Willems en Jacob Jans Braeniendijck beijde commissarissen van het Landrecht.

1.147 Verklaring over keuren en optie van koolzaad¹⁷⁰

(Type acte:) *attestatie op de costuijme ofte nature van de contracten te stellen op keure ende optie*

¹⁶⁷ RAZE 2041, fol 141, 2-3-1599

¹⁶⁸ RAZE 2041, fol 142, 3-3-1599

¹⁶⁹ RAZE 2041, fol 143, 4-3-1599

¹⁷⁰ RAZE 2041, fol 144, 9-3-1599

Compareert G(erard?) Gerritsen Sloom, wonende binnen de stede van Schoonhoven, verhaelende dat hij in novembris 1597 zijnde binnen der stadt Utrecht aen Jan Cornelis van Noordt gestelt heeft op keure en optie te ontvangen ofte leveren 200 viertelen coolsaets etc. etc. Informatie ingewonnen bij Niclaes Jans cousemaecker en Laureijns Adriaens out ontrent 57 en 38 jaeren, beide poorters van Goes. Dat op den preceijsen dagh ofte tijdt als d'optie moet verclaert worden etc. etc. Aldus ter presentie van Pieter Schockaerdts en Henric Melchior beijde smidts ende poorters van Goes.

1.148 Procuratie Jan Jans Rauvleesch¹⁷¹

(Type acte:) *procuratie om gewillige condempnatie te passer*

Compareert Jan Jans Rauvleesch heeft geconstitueert Jacques Blanckaert zijn broeder wonende binnen de stadt Middelburg, om voor de commissarissen van het Landrecht tot Middelburg te compareren en aldaer te passer vrijwillighe condempnatie in de sommen begrepen in alzulcken obligatie als Hieronimus de Cock, wonende aldaer, op hem constituent heeft spreken- de etc. etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jans Stadtbode en Christiaen Crijns brouwer poorters van Goes.

1.149 Procuratie door David Jacobs¹⁷²

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*

Compareert David Jacobs oudt borghemeester Goes, heeft geconstitueert Marinus Crijns procureur postulerende Bailliu ende Schepenen in Vossemeer om te compareren ter Vierschare oft overdragen alzulcken stuck landt groot ontrent anderhalf gemet 3 roeden gelegen in Oudt Vossemaer als comparant aen Hubrecht Cornelis Hoeck, zijn pachtere aldaer, vercocht heeft. Aldus ter presentie van Adriaen Diericxsen Verstelle ende Lowijs Frutiers beijde graincoopers.

1.150 Testament Cornelia Cleeuwaertsdr¹⁷³

(Type acte:) *testament van Neelken Cleeuwaerts. Vide prothocoll B (RAZE 2039) pag 318 et Protocoll E pag 184*

Compareert Cornelia Laureijs Pools dr, weduwe van Jan Cleuwards zijnde poorter van Goes, redelijk gesondt ende te passe (dogh metten ouderdom beswaert) gaende en staende daer 't haer liefde, etc. Stelt en noemt tot haeren eenighen Erfgenaem Digna Blais (wijlen haers zusters zoon) dochter etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaens Huijsen ende Adriaen Stevens poorters van Goes.

1.151 Huwelijckse voorwaarden Cornelis Michiels en Maijken Adriaensdr¹⁷⁴

(Type acte:) *contract antenuptiae*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Cornelis Michiels jongeman, secretaris der prochie van sGravenpolder, vergeselschap met Michiel Pieters schoutteth der zelve prochie ter eenre ende Maijken Adriaensdr, wonenden aldaer gheassisteert met Henric Adriaens Nisepadt, poorter van Goes haer broeder ter anderen zijde. Michiel Pieters belooft £ 50 naer te tellen ten behoeve van de kinderen van de bruid etc. etc. Aldus ter presentie van Pieter Gilliss Pluijm ende Cl? Anthuenissen, gezworen bode van 't Landrecht, beide inwoners van Goes.

1.152 Huwelijckse voorwaarden Adriaen Leenaerts Peerdecooper en Jacobmijne Cornelisdr Jacobsdr Kempe¹⁷⁵

(Type acte:) *contract antenuptical. Vide supra haers zusters pag 72*

¹⁷¹ RAZE 2041, fol 145, 9-3-1579

¹⁷² RAZE 2041, fol 146, 9-3-1599

¹⁷³ RAZE 2041, fol 146, 16-3-1599

¹⁷⁴ RAZE 2041, fol 147, 16-3-1599

¹⁷⁵ RAZE 2041, fol 148, 18-3-1599

In den naem ons Heeren Amen. Comp Adriaen Lenardsz vergeselschap met Lenardt Adriaens Peerdecooper sijnen vader ter eenre ende Jacobmijne Cornelis Jacobs Kempedr, geassisteert met Logier Foortsz haeren broeder van halven bedde ter anderen zijden. Allen inwoonders der prochien van Wemeldinghe, jongeman en jongedochter, etc. Als hij eerst kwam te overlijden mag zij eerst uittrekken: land tsamen ca 4 gemeten 0,5 roe te weten een weije geleghen inden houck bezuiden t'Blauhuijs gemeene met Michiel Pieters haers zusters man binnen den gemercken O. Cornelis de Witte; Z. ecclesia Wemeldinghe; W. Spiritus Sanctus ibidem en N. den Heerenwegh. Een stuck zaijlandts liggende in de Blauhuijshouck O. Cornelis Balthens; Z den Heerenwegh, W. ecclesia Wemeldinghe en N. capelrijelandt. Noch 1 stuck zaijlants liggende in den huijsdijck groot ontrent 1 gem 70 r O. den zoecwegh, Z. Jacob Boom, W. die pastorije alhier en N. Cornelis de Witte etc. Aldus ter presentie van Bouwen Wisse schoutteth van Cloetinghe ende Adriaen Stevenss poorter van Goes.

1.153 Uitkoop van het sterfhuys van Cathalijna Pietersdr¹⁷⁶

(Type acte:) *vuijtkoop van een sterfhuijs*

Compareert Jan van den Borrhe¹⁷⁷, geboren van Oudenaerde ende nu wonend binnen Goes ter eenre ende Olivier Cornelissen als getrouwt hebbende Celiken Pietersdr ooc wonend Goes ter anderen zijden. Hebben veraccordeert te zijn ter oirzaecke van 't sterfhuijs van Lijnken Pieters wijlen huisvrouw van des voorseijden Jans ende zuster des voors Celiken beijde geboren van Ronsse vuijt Vlaanderen. Jan zal in het gebruik blijven van eigendom en goederen. Zal dochter en zoon onderhouden, namelijk Maijken nu ontrent 14 jaeren ende Jacob oudt ontrent 7 jaeren. Zal bij hun meerderjarigheijd uitkeren £ 24 voor moederlijck goederen elck £ 12 etc. Aldus ter presentie van Jan Francke schoemaecker ende Jan Dobbelaer taevernier beijden wonend Goes.

1.154 Verklaring van Magdalena en Jacob Bernaerts over erfenis Neelken Bernaerts¹⁷⁸

(Type acte:) *attestatie*

Compareert Magdalena Bernaerdsdr weduwe Augusteijn Willems ende Jacob Bernaerts¹⁷⁹ schoemaecker, oudt ontrent 72 ende 48 jaeren poorters van Goes, hebben verclaert ter instantie van Maijken Lucas wonend binnen Middelburg dat de voorseijden Maijkens moeder, wijlen Neelken Bernards ooc geboren binnen Goes hun deposantens suster was al van eenen vader geprocreert. Dat dezelve getrouwt es geweest met Absolom Janssen binnen Middelburgh. Ende als den selven Absolom vuijt deser werelt scheijdde dat zij deposanten wel weten datter egheene goederen of emmers zeer weinigh in zijn sterfhuijs bevonden geweest zijn. Dan wel drie naecte kinderen die de voors moeder heeft moeten onderhouden ende met haeren zuijren arbeit tot eerlijcken staete heeft opgebracht. Gheven reden van wetenschap want die voors Neelken haer suster tsomers in de Zoutkeete arbeidende ende swinthers gingh schuijren en wassen ende Absolom haeren man diende als schippersknecht ende dicmaels meer vertheert ende verdroncken hadde dan hij thuijs braghte Verclaerende dat thuijsken 't welck die voorseide Neelken naergelaten ende voors Maeijken haere dochter gemaect heeft van haeren man (Maijkens vader) gecomen es. Ende in forma de deposanten dunckt dat des voors Neelkens voorkinderen bij Absolom geprocreert onbeleeft ende ongefundeert zouden zijn naer hunne vaders goederenstaet te vraghen oft ijet te pretenderen. Zoo zijluijden al meer vertheert hebben dan daer was. Al d'welcke zij deposanten niet en verclaerden tot moeders faveur van den requirante. Alzoo zijluijden de niet meer ghunstig en zijn dan de voors voorkinderen zoo wel ende nae hun

¹⁷⁶ RAZE 2041, fol 150, 19-3-1599

¹⁷⁷ In het Struuckboek van Oudenaerde, uitgave Vlaamse Vereniging voor Familierkunde in de serie Poorterboeken van de Zuidelijke Nederlanden. komen diverse personen voor met de naam van den Borre

¹⁷⁸ MPS: ?????

¹⁷⁹ Weeskamer Goes 19-1-1585 Jacob Bernaerts getrouwd met Aeltgen Willems (ovl). Voogd Alexander Willems. Zie ook RAZE 2040, 31-12-1597

couzijns zijn ende in bloede bestaen als die requirant. Dan want recht etc. Aldus ter presentie van Dignus Geerdssen bocxmaecker ende Leijn Cornelis vandenten poorters van Goes.

1.155 Huwelijks voorwaarden David Jans Schoudee en Catharijna Willems¹⁸⁰

(Type acte:) *contract antenuptiael*

Compareert David Jans Schoudee, vergeselschap met Catharijna Willemsdr weduwe Jan Foortsz Schoudee, zijne moeder ende Dignus Pietersen Rijcke met Sebastiaen Jans Hooghcamer, zijne cousijns ter eenre ende Henricxken mr Henric Jobsdr, wijlen secretaris deser stede, gheassisteert met Jacob Henricx Boonman ende Cornelis Adriaens Boogaert haeren ooms midtsgaders Hubrecht Simonssen haeren voocht ter anderen zijden, jongeman en jongedochter, etc (Nb. Ingebrachte goederen niet gespecificeerd). Aldus 21-3-1599 ter presentie van Jan van Stapelen en Adriaen Diericx Verstelle poorters van Goes.

1.156 Testament Jacobmijne Foortsdr weduwe Marinus Colens¹⁸¹

(Type acte:) *testament van Marinus Colens weduwe*

In den Naem ons Heeren Amen. Compareert Jacobmijne Foortsdr, weduwe van Marinus Adriaens Cole eertijds wonende binnen de heerlijkheijdt van H'iersicken, nu binnen Goes, gaende en staende etc. etc. Erfgenaemen Janneken, Adriaenken ende Neelken haere dochters, huijsvrouwen Costens Pauwelss, Jacobus Ende Gillis Geerds midtsgaders den zone wijlen Dignus ende kinderen wijlen Foorts (beijde haer zonen waeren) ende die dochters wijlen Lijnkens haers dochters geprocreert bij Willem Gabriels. Eensamentlijck die kinderen alreede geprocreert ende die noch geboren mochten worden van Maeijcken haere dochter huijsvrouw van Adriaen Do (minicus?) Sulcx als zij alle naer costuijme van desen lande behooren te erfven. Midts indien eenighen staeck vuijsterft, dat zulck gedeelte den anderen aanwasse ende die kinderen in hunne ouders (die zouden moghen passerem) plaetse zullen connen succederen. Aldus ter presentie van Jacob Schot beddecooper ende Gijsbrecht Henricx schoemaecker.

1.157 Testament Joos Jans timmerman¹⁸²

(Type acte:) *testament van Joos Jansen timmerman*

In den Naem ons Heeren Amen. Comparant Joos Jansen timmerman, poorter van Goes zijeck te bedde ligghende. Stelt aan zijn kinderen ofte kindskinderen (Nb. Geen details).

Aldus ter presentie van Jan Henricxsen en Gerardt Andriessen, beijde timmerlieden en poorters van Goes.

1.158 Huurcontract huijs in 's Gravenpolder¹⁸³

(Type acte:) *huijrcedulle*

Compareert Charles del Prato poorter Goes ter eenre ende Anthonij Gabriels, woonachtigh in Drijewegen ter anderen zijden. Ende heeft Carel in den namen van Maijken Dircx brouweresse in de 3 Halven Maenen binnen Delft verhuijrt ende Anthonij gehuijrt des voors Maijkens huijs staende aen de westzijde van de kercke in 's-Graevenpolder met 't gebruijck van alzulcken be-roerlijcke goederen als daerinnen zijn. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer poorter en Jan Gandolphs lantmeter.

1.159 Ruzie over huijs in Kapelle¹⁸⁴

(Type acte:) *transactie op processe*

¹⁸⁰ RAZE 2041, fol 152, 21-3-1599

¹⁸¹ RAZE 2041, fol 153, 21-3-1599

¹⁸² RAZE 2041, fol 155, 22-3-1599

¹⁸³ RAZE 2041, fol 156, 23-3-1599

¹⁸⁴ RAZE 2041, fol 157, 23-3-1599

Questie, different ende Processe geresen zijnde voir den gerechte van Capelle in Zuijdtbeveland als voir den principale Hove van Hollant tusschen Cornelis van der Bleijck ter eenre ende Henric Willems Cuijper (woonachtigh beide alsdoen binnen Capelle voorseijde en Bieselinghe). Ter oirzaecken over coop ende leveringhe van zeecker huijs staende binnen Capelle om 't Aenboordt oft vernaederen, over d'uijtwinninghe desselfs daerinnen een wijle geprocedeert sijnde, besloten tot vriendelijck accoord te comen zijn gecompereerd Cornelis Cornelissen van den Bleijck, Henric Willemsen ende Balthasar Jansz Vilain nomine zijns moeders, die weduwe was van Anthonij Daniels. Hebben verclaert door tussensprecken van goede mannen wel vriendelijck veraccordeert te zijne etc etc. Aldus ter presentie van Harrent Pietersen en Jacob Jobsz poorters van Goes.

1.160 Testament Simon Pauwels Dijckwel¹⁸⁵

(Type acte:) *testament met reciproquen legaat*

In den Naem ons Heeren Amen. Compareert Simon Pauwelssen Dijckwel, glaesmaecker, poorte Goes ende Adriaenken Adriaensdr, ghaende staende etc etc. reciproque institutie. Vooruit op kinderen Aeghtken en Pauwels testament £ 100 groten vls. Aldus ter presentie van Jan Fransz boxmaecker en Hugo Arentssen backer, poorters Goes.

1.161 Testament Carel de Graeve en Catharina Walckiers¹⁸⁶

(Type acte:) *testament met reciproque legaat van alle die goederen tusschen man en wijf kinderen hebbende*

Compareert Carel de Graeve ende Catharina Walckiers beide geboren van Ghendt ende nu wonende Goes. Hij zijeck te bedde, zij wel te passe. Reciproque, hun gemeene enighe dochter Lijdia te onderhouden. Bij meerderjarigheijdt 200 gulden eens uit te keren. Aldus in 't huijs van de comparant ter presentie van Hugo Joossen en Cornelis Jans Buijs beide schippers en poorters van Goes.

1.162 Pachtcontract land in de Burenpolder bij Yerseke¹⁸⁷

(Type acte:) *pachtcedulle van 't landt op de helft van de vruchten vuytgegeven. Vide Protocol C pag 399. Videto noch pag 412*

Compareert Dionijs Jans Schipper en coopman tot Dordrecht ter eenre ende Jan Ambrosius inwoonder heerlijkheijdt van H'Iersicken ter anderen zijden. Veraccordeert Dionijs gelaeten in pachte aen Jan voorn zijn landt in de Burenpolder aen H'Iersichendam anno 1597 bedijckt, ontrent 25 gem 9 roede, volgende zijnen coopcedulle. Zal baenen 3 zomers vanaf 1599 etc. etc. Wel verstaende in dijen eenighe nieuwe aensetselen oft verhoovinghe op den dijck geleijt weren zullen zijn tot laste den verpachters. Dan den voors baender moet daerthoe leveren die ruijghe stroo ende gluij om deselve te bespreijden matten ende crammen, etc. Aldus ter presentie van Pieter Willemsen ende Macharis Mertssen, poorters Goes.

1.163 Verklaring over oa. huis in Hoedekenskerke¹⁸⁸

Compareert Jan de Strijcker woonende onder die prochie van Ellwoutsdijck vehaelende naerdijen tusschen d'Erfgenamen van Adriaen Vrijendt wijlen woonende onder die prochie van Hoedekenskercke ende zijns Adriaens weduwe veraccordeert was dat de zelve weduwe onder andere goederen voor haer vrij eijgen goetd hebben zal zeecker huijs staende binnen den dorpe van Hoedekenskercke. Huijs noch belast met £ 31 aen mr Cornelis Brusius te betaalen met £ 3 gr jaerlijcx. Dat hij comparant als getrouwt hebbende gemelde weduwe 't voormelde huijs ver-

¹⁸⁵ RAZE 2041, fol 158, 26-3-1599

¹⁸⁶ RAZE 2041, fol 159, 27-3-1599

¹⁸⁷ RAZE 2041, fol 160, 30-1-1599

¹⁸⁸ RAZE 2041, fol 161, 2-4-1599

cocht heeft aen Adriaen Laureijssen om £ 40 vls gr met paeijen van £ 4 jaerlicx. Ende ooc dijen paijbrief op Adriaen Laureijnsn sprekende voorts vercocht aen Jacob Willems genaemt Coppe Loijs dwelcke Jacob hoe wel hij van de n voornoemden Adriaen Laureijss niet meer ontfanghen en heeft dan een pont tsiaers over die jaeren 93, 94 3n 95. Doch niettemin gedocht heeft dat die Volle paije tot vier pondt grooten tsiaers op zijnen voorseiden paijbrief bij Adriaen Laureijss veerleden als betaelt geteeckent es geweest etc. vercreghen hadden bij executie ende andersins van Dignus Erasmus als besitter van een ander huijs staende te lande van Hoedekenskercke etc. (Nb. Heel verhaal).

Heeft de volghende personen versocht kennisse der waerheijt te geven: Geertruijdt Jacobsdr weduwe Simon Soetemans geboren van Middelburg ende nu wonende binnen der stede van der Goes. Attestatie Geertruijdt Jacobs dat zij gecocht heeft een paijbrief op 't huijs in Hoedekenskercke van mr Cornelis Brusius. Op de rug stond: hierop betaelt bij Dignus Erasmus £ 3 gr vls etc. Aldus Hubrecht Janss stadtbode en Vincent Soetardt provoost van 't plattelande.

1.164 Uitspraak over kwestie Cornelis Geerts Bijsterman en Hugo Adriaens¹⁸⁹

(Type acte:) *compromis ende vuijtspraecke*

Questien, geschil en proces tusschen Cornelis Geerdsz Bijsterman ter eenre ende Hugo Adriaens verweerder ter anderen zijden. Contenderende den heijsscher dat den verweerder zoude ontfanghen 24 ofte 25 gemeten landts geleghen in de Grooten polder van Crabbendijcke onlanx bedijckt zulcx als die verweerder desen gecocht heeft volghens den contracte. Geschil voorgelegd aen de goede mannen Cornelis Adriaen Soetwater en Pieter Willemsen gecoren bij Bijsterman ende Pieter Cornelis Schuijle, Pieter Marinusz Sijnoutskercke, Cornelis Matthijssen midtsgaders Gillis Jansz rentmeester gecoren van Hugo Adriaens. Hugo moet vanwege de miscoop overdraeghen zeeckeren obligatie sprekende tot laste van Pieter Pieterse Emmericx te Capelle ter somme van £ 81 etc. Aldus ter presentie van Adriaen Cornelis Calloo en Hubrecht Jansen beijde boden der stede Goes.

1.165 Verklaring over sleutel op het graf gelegd¹⁹⁰

(Type acte:) *attestatie*

Compareert Pieter Pauwelsen Smout graftdelver ende Marck Jacobsen schuijtman beijde poorters, verclaert ten versoecke van Francijnken Cornelisdr, weduwe Jan Cornelis backer in zijn leven woonachtigh binnen Goes, warachtigh te zijne dat als den voors Jan Cornelissen overleden was ende ten zelve daeghe hij was begraefven dat die voorn zijne weduwe den sleutel van hun huijs opt graft geleijt heeft oft den voors graftdelver heeft overgelevert. Als daarmede verclaerende dat zij alle die goederen en schulden was abandonnerende, wijkende, vuijscheijdende ende dezelve verlaetende ende te buijten was ghaende. Aldus ter presentie van Clais Anthonisz bode van 't Lantrecht en Adriaen Ezechiels poorters van Goes.

1.166 Verzoening Jacob Corneliss Boudewijns in Weerde en Jan Maens in Kruiningen¹⁹¹

Naerdijen in den jaere 1592 ende tzedert herwaerts diversche Questien, differenten ende Proces geresen waren tusschen Jacob zone van wijlen Cornelis Jacobs Bouwense wonende binnen Weerde ter eenre ende Jan Maenss als getrouwt hebbende den voors Cornelis weduwe, stiefmoeder den voors Jacob wonende in Cruninghen ter anderen zijden. De welcke langhe gehanghen hebben zoe voir die vierscharen der heerlijkheijt Cruninghen als binnen Weerde ende ooc voir den Hove van Hollant. Heeftet vuijterlijck deur tusschenspreken van goede mannen den parthgijen beter gedocht. Alle dezelve differenten bij kinnelijcken transactie oft arbitrage te asopieren (MPS: sussen) ende termineren, Sulcx zijn voor mij P. L. v. R. als (etc. ut supra pag

¹⁸⁹ RAZE 2041, fol 163, 20-4-1599

¹⁹⁰ RAZE 2041, fol 165, 21-4-1599

¹⁹¹ RAZE 2041, fol 165, ?????

66) op heden gecompareert: die voornoemde Jan Germaens ende Jacob Cornelis Jacob Bouwens ende hebben gecompomitteert (MPS: overgegeven) ende (etc. ut supra pag 100) int segghen van den eersaemen Pieter Willems ende Pauwels van Dale wonende binnen Goes, Loijs van der Vesten minister ende Andries Sebrechts woonachtigh binnen Cruninghen midtsgaders Willem Crijnsz wonend in Weerde Stellende ende onderwerpende alle alsulcke pretensien (etc. ut supra pag. 101) etc. Op den pene (etc. ut ibi) van te verbeuren aen den Armen den derdendeel binnen Goes, 't ander in Crunighen en 't derde in Weerde bij d'een dander oft (etc. ut supra al ut ibidem pag 101 usqu ad finem). Aldus (etc.) binnen deser voorseiden stede Goes. Ter presentie van Harrent Pieters ende Adriaen Cornelis Mannee beide inwoonders der zelfder stede als looffelijcke getuijgen hierthoe (etc.). Dies t'oorconden (etc.) P. v. Levendale.

1.167 Uitspraak compromis door goede mannen¹⁹²

(Type acte:) *vuijtsprake*

De welcke voornoemde gecosen Arbitrateurs die Commissie aenveerdende. Naer verscheijden (etc. ut de pag. 101) Segghen ende verclaeren midts desen. Eerst nopende den heijsch die Jacob Cornelisz voornoemt gedaen heeft op Jan Maensz voir die vierscharre van Cruninghen den 21en novembris 92, als dat Jan Maensz zoude gehouden wesen aen Jacob te leveren goede ende per-tinenten staet ende inventaris van alle die successie ende besterffenisse bij de doot van Jacobs moeder op hem ende zijn broeder gedevolveert. Van dwelcken heijsch den verweerder bij von-nisse op den 7 aprilis 93 ontslaghen es ende den verweerder gecondempneert in de kosten.

Dwelck versoeck d'Arbijters oversiende Segghen dat Jacob hem zal gecontenteert houden met alsulcken Vuijtcop als bij Cornelis, wijlen zijnen vader met Schout ende Schepenen tot Weerde ende thoesiende voochden anno 1571 gedaen es.

Op den heijsch daer Jacob seght zijn Landt minder te zijne dant bij Jan Maens verhuijrt es.

Admitteren d'arbijters dat dit Landt in questie gemeten werde. Ende wij bevonden zal worden min te hebben, zal bij d'andren voldaan werden tot zulcken prijse als t'Landt gegolden heeft ter tijdt van de deelinghe. Ende die kosten van de metinghe zullen zijn half en half

Aenghaende dat Jacob Cornelisz seght dat het Testament bij zijn moeder in haer dootbedde gemaect, niet en behoort te stateren en dattet voor nul behoort gheacht te werden ende dat zulcx boven den vuijtcop die zijn vader gedaen heeft, hem Jacob zoude behooren die helft van 't Landt genaemt 't Verkenscot. Werdt bij den Arbitters verstaen ende verclaert dat 't voorseijde testament moet blijven in zijn vigeur gestaedigh.

Nopende dat Jacob sustineert dat het testament oft Legaet 'tWelcke zijn vader gemaect oft gegeven heeft aen den Aermen ende kercke van zeecker perceelen van Landen , Dat d'zelve behoort te ghaene vuijt 't gemeene sterfhuijs ende niet van zijne helftscheijdinghe alleene, Hoe wel hier niet en blijkt expresselijck bij eenighe Instrumenten oft getuijghen Dat zulcx behoorde te geschieden. Dan dat parthijen hinc inde zulcx pretenderen. D'arbijters d'zelve gepondereert (MPS: overwogen) hebbende verclaeren ende Segghen bij desen dat dit gegeven Landt zal moeten ghaen vuijten goederen van 't gemeene sterfhuijs. Ende zulcx dat Jan Maensz den erfgenamen van Cornelis Jacobsz moet begrooten met zoo veel Landts ende responderen die Pachters van de verlopen Jaeren totten daeghe van desen Jeghens 24 sch. 2 gr. t'gemet gelijk Jacob t'zelve gepacht heeft, Wel verstaende dat 't Landt dat Jan Maens tot de begrootinge zal bewijzen met accoorde oft caevelinghe , zal zij van gelijcken valeur, Ende dat Jacob tzelve zal aenveerden ende hem te vreden houden met alsulcken verpachtinghe als Jan Maensz daerof zoude moghen gedaen hebben.

Soo veel als aenghaet den eijghendom van de thijenden es daervan accoordt gedaen in Hollant den 4 maj 1598 .

Dan die questie van de vruchten die genoten zijn es ongeliquideert. Ende d'Arbijters bevinden (bij kennisse van parthije) dat dien Thijenden binnen den tijdt van zes Jaeren in questie vuijtgebraght hebben de somme van 88 £ 13 sch. 4 gr. vlaems bij Jan Maensz ontfanghen, Ende dat den coop

¹⁹² RAZE 2041, fol 166, ?????

vande Thijenden beloopt volghende tvoorseide accoordt 68 £ 12 sch. 6 gr. Ende den interest van dezelve penningen over die zes Jaeren bedraecht 25 £ ...? (onleesbaar)

Soo verstaen ende zegghen d'Arbijters dat Jacob aen Jan noch comptant moet vuytreijcken over 't Capitael vanden coop vanden thijenden De somme van 5 £ 14 sch. 2 gr. vlaems. Ende ooc d'oncosten van den zelve Thijenden te versoecken ende verheffen bij Jacob gedaen zal tot laste ende baete desselfs Jacobs blijven.

Nopende d'exceptie oft reconventie die Jacob moveert Jeghens die geheijtschte paeije van de hoeftve, verschenen 17 augusto 96 ende ...ghen d'Arbiters Dat Jan Maensz gehoude zal zijn die voormelde vroomen te Leveren Voir Burchgraeve ende Leenmannen. Ofte bij faulte van leveringe te veroblighen zeecker acht gemeten Landts geleghen in Weerde, tot speciale hijpotheecque ende garandt om daer aen te verhalen Indien Jacob oft zijnen naecomelinghen eenighe molest oft vuytwinninghe op de voorseide vroomen toecomende tijden gedaen moghte worden.

Ende vuytterlijck Segghen d'Arbijters dat alle die rechtelijcke oncosten hinc inde gedaen, zullen van weder zijden werden gecompromitteert (MPS: toegezegd) Dan die costen op te vergaederende te desen oirzaecken verthoont zoo binnen Cruninghe als Goes, moeten worden betaelt bij Jan alleene, Die ooc gehouden wordt aen den Notario die dit Compromis ende Vuytspraecke beworpen, gegrosseert, gedoubleert ende geregneert heeft te gheven Neghen guldens, Ende beijde die parthijen tsaemen zullen gheven aen die Aermen neghen gulden, te weten elck Vijfthien schellingen grooten Te gheven in handen des Notaris, Om te leveren 1/3 in Goes, 1/3 in Cruninghe ende 1/3 in Weerde.

Ende of in deze Vuytspraecke, oft eenighe pointen oft aencleven desselfs eenighe duijsterheijt oft misverstandt gevijel, Soo houden wij Arbiters ende Reserveren d'Interpretatie aen ons, tallen tijden. Al zonder argh oft list.

Aldus gedaen, gheordineert, geseght, verclaert ende vuytgesproken binnen deser voorseide stede Goes, ten daeghe int voorseide Compromis verhaelt. In kennisse ons Handtgescrijften hier onder gestelt.

Ende zijn die principale Instrumenten bij den Arbijters onderteeckent aldus:

Loijs van der veste, ... Willemsz, Paulus van den Dale, Andries Sebrechtsz met hunne signaturen. Mij daermede present P. Levendale publicus notaris 1599.

(In de marge:) d'Interpretatie oft verandering op deze vuytspraecke volgt pag. 194

1.168 Verklaring Cornelia Frans met de ghelde¹⁹³

(Type acte:) *attestatie*

Compareert Cornelia Franss metten ghelde dr geboren van H'Iersicken weduwe van Blais Jansse van Baersdorp nu wonend in Goes. Heeft verclaert ten ernsten versoecke van Pieter Pietersen Valcke poorter, waerachtigh zijnde dat nu donderdagh laetstleden zij daerbij ende mede geweest es ten huijse van de voors Pieter daer ooc was Clais Jans Cousmaker en dan heijft gehoort dat Clais in woorden was met Pieter om te coopen Clais boogaardken groot ontrent 195 roeden ligghende bij sHr. Heindricxkinderen poorte. Waren het eens over de prijs. Dat Pieter aldaer duijdelijck verhaelde: Ick wil met mijn huijsvrouwe den boogardt morghen eens gaen besien en Clais zei: Ick zal u den slotel brengen, besiet den bogaert zoe dimaels als ghij wilt. Aldus ter presentie van Dignus Geerdss ende Joost Joosz beijde cleermakers inwoonders Goes.

1.169 Accoord sterfhuis Neelken Marinusdr¹⁹⁴

(Type acte:) *vuytcoop van j sterfhuijs*

¹⁹³ RAZE 2041, fol 169, 26-4-1599

¹⁹⁴ RAZE 2041, fol 169, 27-4-1599

Compareert Vincent Claissen Hovenier poorter Goes ter eenre ende Cornelis Cornelis Brucom met Jacob Adriaens wonende in Ovesandt ende sHr Aerskercke ter anderen zijden. Zijn gheacordeert ter oirzaecken vant sterfhuijs van Neelken Marinusdr wijlen huisvrouw van Vincent en nichte van de voors Cornelis en Agniete Jacobs huijsvrouwe hij weduwnaer zal aanveerden, behouden etc. belooft zijne huisvr dochter en zonen van hem geprocreert te onderhouden Tanne, Inghel, Marinus nu oudt ontrent 20, 9 ende 7 jaeren, van cost cleederen etc. Bij meerderjaerigheijdt vuytreijcken 20 schelling eens moederlijck goet. Aldus ter presentie van Aert Jooss hovenier en Cornelis Geerds beenhouwer, inwoners van Goes.

1.170 Transport obligatie¹⁹⁵

Compareert Michiel van Goedsberghe inwoonder prochie van Baerlandt heeft getransporteert tot proffijte van de erfgenaemen van wijlen den Tresorier van Zeelandt Adriaen Manmaecker, seecker obligatie verleden bij Cornelis Jonghe Leijns eertijds vendumeester van de admiraliteit van Vlissinghen aan hem comparant ter somme van £ 92 ter causen van afgereeckende schuldt ter oirzaecken van zijne administratie des voors vendumeesterschap, dwelcke obligatie nu berustende is onder den procureur Coninck binnen Vlissinghen etc. Aldus ter presentie van Dignus Keetlaer rentmeester van de Staeten en Pieter Franss secretaris van de prochie van Cloetinghen.

1.171 Verklaring Henrick Hubrechts Speck¹⁹⁶

(Type acte:) *attestatie om opt gewichte te maelen*

Compareert Henrick Hubrechts Speck molenaer op de watermolen binnen der stede Goes heeft verclaert ten versoucke van Quirijn Anthonisz molenaer in Vossemaer, warachtigh te zijne Dat hij deposant bij ordonnantie van Borghemeester ende Schepenen der stadt Goes bedient heeft die voorseide watermole der zelve stede nu ontrent 9 jaeren ende verclaert dat bij dezelfde ordonnantie op keuren expresselijck geconditioneert ende thoegelaeten es dat den Molenaer (die hier opt gewichte ende balance binnen der molen hangende es maelende) voort laecken van 't gemaelen meel magh behouden van elcken vierthel twee pondt gewichte. Ende verclaert hij deposant dat tzelve naer ouder usance ende gewoonte ooc gebruijckt ende gepleeght es geweest bij ordonnantie der voors stede ooc te voren als daerthoe buijten die Molens binnen zeecker huijs een balance hier gestelt ende eenen persoon specialijck gecommiteert was om 't Coren zoo tot deser waeter als ooc windtmole comende, ende 't meel keurende gehoorlijck te weeghen om een ijghelijck 't sijne te gheven. Item alnoch attesteert hij comparant dat zulcx op de windtmole deser stede ooc gepleeght ende twee pondt ingehouden wordt volghende gelijkke ordonnantien ende besteck. Niet alleene als dezelve verhuijrt plagh te worden maer ooc nu als denzelven bij speciale commissie (gelijck den watermole) bedient wordt. Aldus ter presentie van Cornelis Geerds ende Leenaerd Janss beide beenhouwers en poorters te Goes.

1.172 Testament Clara Willemsdr Nijsdr weduwe Geert Jans backer¹⁹⁷

(Type acte:) *testament*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Clara Willems Nijsdr geboren van Antwerpen weduwe Geerds Jansz backer, wonende Goes, gesondt ende welvaerende etc. Aan de Armen van Goes ½ en de armen van de plaats waar zij zal overlijden ½ alle die goederen (Nb. d.i. universele efgenaemen). Legaat aen Loenken die dochter van wijlen Baerken, Katlijne die dochter van Fransken en aen Loenken die dochter van wijlen Loenken Jeronimusdr, als op hun kinderen tsaemen 100 guldens. Item begheert ende wil zij testatrice dat zoo geringhe die Heilige Catholijcke Religie binnen der kercken Goes wederomme gepleegt zal worden dat die voors haere

¹⁹⁵ RAZE 2041, fol 170, 27-4-1599

¹⁹⁶ RAZE 2041, fol 171: 27-4-1599

¹⁹⁷ RAZE 2041, fol 171, 28-4-1599

erfgenamen gehouden te funderen ende besetten dat een Misse van jaergetijde jaerlijcx euwelijck ende erfelijck gecelebreert worde binnen die Capelle den voors haeren lieven man begraefven es, t'haerder beijder zaligher memorien. Daerthoe legateert zij haer taefereel zijnde een beeldt van Maria om in den voet d'Inscriptie van haer beijder overlijden te stellen. Item aen Dominicus zone van Adriaen Dominicus aen Dignus zone van Jan Dominicus aen Maijken Gerardken ende Neelken, dochter van Cornelis Dominicus ende aen Geerdken Hubrechts Jansdr haere testatrices peters en meters. Geeft zij aen elcx 20 schell gr tot een memorie. Voerts aen haer wijlen vaders zusters kinderen oft kleinkinderen dat haer erfgenaemen zullen vuytreijcken 200 glds ende aen haer moeders broeders dochters kinderen oft vrijenden 300 gld eens. Aldus ter presentie van Willem Zagarus ende Paulus van den Dale inwoonders van Goes. Daeronder staet: Item noch gheeft zij comparante aen de vrouw die 't haeren overlijden bij haer zijn zal £ 2 vls boven haer loon. Aen Pieterse Jansdr huijsvrouw Cornelis Willems Duijt binnen Haerlem haer gouden rinch met letteren. Actum als boven.

1.173 Huwelijks voorwaarden Cornelis Jacobs en Maria Bouwensdr¹⁹⁸

(Type acte:) *contract antenuptial oft accoordt op successie. Vide protocol ? pag 44*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Cornelis Jacobs laddermaecker poorter van Goes ter eenre Maria Bouwensdr geassisteert met Bouwen Wissez haeren vader schoutteth der prochien van Cloetinghe ter anderen zijden, jonghman en jonghedochter. Bouwen Wisse is na het overlijden van zijn huijsvrouw in het bezit gebleven van alle die goederen die int gemene sterfhuijs zijn bevonden zonder van hunne gemeene kinderen Geerdken, Wisse ende Jacob te verscheijden oft vuytkoop te maken. Zijn nu veracoordeert dat Cornelis en Maijken voorseid hun te vreden houden met alzulcken Ghifte van goederen als haeren voorn vader hun nu belooft. Bouwen zal in het bezit blijven zo langh hij ongehijslicht blijft. Aldus ten huijse van Pieter Wisse ter presentie van Cornelis Jans Boone des bruijdegom behoudtroom en Adriaen Stevens des bruijts cozijn poorters van Goes.

1.174 Huwelijks voorwaarden Jacob Anthonies Borsselaer en Maria Martinsdr¹⁹⁹

(Type acte:) *huwelijckse Voorwaerde vide pag 219*

In den naem ons Heeren Amen. Compareert Jacob Anthonisz Borsselaer drooghscheerder, poorter Goes ter eenre ende Maria Martinsdr gheassisteert met Marinus Martins haeren broeder, wonend tot St Maertensdijck ter anderen zijden, weduwnaer en jonghedochter. Etc. Aldus ter presentie van Cornelis Crijns in de Trouwe en Jan Adriaens schoenmaecker poorters van Goes.

1.175 Kwestie Pieter Geerts Jonck en Adriaen Govaerts in Oostdijk²⁰⁰

(Type acte:) *compromis mette vuytspraecke*

Queste, geschillen ende processen geresen zijnde tusschen Pieter Geerds Jong poorter van Goes ter eenre ende Adriaen Govaerts, eertijds pachter wonende op de hoeve op Moerdamme aen den Oostdijck onder die vorssinghe van Weerde thoebehoorende wijlen Jan Adriaens Blancx ende nu wonende in onse Lieve Vrouwenpolder ter anderen zijde. Contenderende Pieter als gecocht hebbende van de erfgenaemen van Jan Adriaens die voorn hoeve £ 253:17:1 gr vls etc (Nb. Lang verhaal). Goede mannen Adriaen Andriessen Wiskercke en Cornelis Jans Boone gecoren bij Pieter Geerds, Paulus van den Daele ende Jacob Merts gecoren bij Adriaen Govaerts, midtsgaders aen Jacob Janssen Braeniendijck, Cornelis Cornelis Matthijsz en Mr Cornelis Cornelis Bruijne commissarissen ende Griffie van het Landrecht etc. etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobs Bijle weerd in den Gouden Leeuw, Zacharias de Jonghe dijkgraeve.

¹⁹⁸ RAZE 2041, fol 174, 1-5-1599

¹⁹⁹ RAZE 2041, fol 175, 1-5-1599

²⁰⁰ RAZE 2041, fol 176, 3-5-1599

1.176 Transport tienden Oude Munster in Yerseke²⁰¹

(Type acte:) *transport van thijenden van Oude Munster. Vide Protocol E pag 279*

Compareert Jan Janss van Leijen geboren inwoonder der prochien van H'Iersicken heeft getransporteert aan Jan Marinusz biersteecker geboren inwoonder der zelver heerlijkheijdt. Allen alzulcken thijenden als hem comparant van den Decaene vande Capelle St Salvatoris (geheeten Oudemunster) t'Utrecht verleent zijn te weten 75 r thijenden ghelegen in H'Iersicken in Poppendijck, noch 225r in Zoute etc. Aldus ter presentie van Jacob Adriaens Smalleganghe poorter en Hubrecht Janss stadtbode.

1.177 Transport tienden in Goessche Ambacht²⁰²

(Type acte:) *transport van thijenden*

Compareert Govaerdt Cornelisz beenhouwer wonend tot Middelburgh, als man en vooght van Digna Jobsdr, midtsgaders Witte Jobs wonend tot Cloetinghe. Beijden als erfgenaemen in de goederen van Jan Gerbrands (supra fol 71) hebben getransporteert aen Cornelis Cornelis Balthens, portie thijenden in Goesse Ambacht etc. Aldus ter presentie van Pieter Marinussen Sijnkercke en Mr Marinus Jooss beijden wonend in Goes.

1.178 Dienstbode van Cornelis Corneliss Baltens²⁰³

Compareert Tanneken Eeuwoutsdr geboren van Baerlandt ende heeft vrijmoedigh bekend, naerdijen zij enighe jaeren als dienstbode gewoont heeft bij Cornelis Cornelis Balthens ende zijne huijsvrouw. Dat zij wel betaelt en voldaan is en haer te vreden houdt met haere huere ende van allen den dienst ende arbeit die zij aldaer gedaen heeft etc. bedanckende van de goede betaelinghe. Aldus ter presentie van Hubrecht Adriaens ende Jan Clais Cousemaecker.

1.179 Ontheffing Jan Storm van rentmeesterschap in Krabbendijcke

Compareren Jr Daniel Junius ende Jr Christoffel Otto van Heuvel als heeren van Crabbendijcke verhaelende hoe wel zij eertijds bij haere schriftelijcke commissie gestelt hebben Jan Storm om in haeren naeme te bedienen het officie van Secretaris vande heerlijkheijdt van Crabbendijcke ende ooc van de wateringhe aldaer. Dattet nochtans nu hun goet gedocht ende belieft heeft den zelve te verdraeghen ende verlaeten. Sulcx hebben wel ernstelijck verclaert dat zijlieden herroepen, gerevoceert ende te niete hebben gedaen etc. die commissie, bevel en magt hem als Secretaris gegheven etc. Moet register overleveren etc. aen Gillis Jans rentmeester. Aldus ter presentie van Jaspas Sprockelmans cleermaecker en Jacques Pieters van Breda, oudt cleercooper poorters van Goes.

1.180 Verklaring verkoop huis in Hulst²⁰⁴

Compareert Jan Broeckaert eertijds wonende binnen Hulst en nu te Goes heeft verclaert ten versoecke van Cornelis Pieters Rijswercker, nu woonachtigh te Domburgh waerachtigh te zijn. Naerdijen Achille Olleman baliu tot Axel in Vlaenderen als dezelve stede onder die gehoorsaemheijt de Coninx van Spaengien van den Staetsknechten overrumpelt ende gespolieert werde 16-7-1586, ende hij gevanghen gebracht in Walcheren ende zijn rancon²⁰⁵ bij den voorn Cornelis Pieters betaelt was verclaert hij deposant dat in octobri anno 1587 tsijnder herberghen genaemt Den Rooden Leeuw binnen Hulst gelogeert zijn geweest den voormelden Achilles ende ooc den voorseiden Cornelis Rijswercker requirant. Aldaer hij deposant attesteert duijdelijck gehoordt te hebben dat dezelve Achilles zijn huijs ooc genaemt Den Rooden Leeuw mettet huijs

²⁰¹ RAZE 2041, fol 178, 4-5-1599

²⁰² RAZE 2041, fol 179, 4-5-1599

²⁰³ RAZE 2041, fol 180, 4-5-1599

²⁰⁴ RAZE 2041, fol 181, 6-5-1599:

²⁰⁵ rancon = rantsoen, losgeld

daer benefens staende binnen Axele deuchdelijck vercocht heeft aen Cornelis requirant voornoemd. Ende d'zelve in betaelinghe voor zijne penninghen die hij Cornelis voor Achilles rancon verschoten hadde. Ende dat den coop volcomelijck ende finalijck gedaen es geweest. Aldus ter presentie van Jaspas Geleijns Vosbergh ende Laureijs Henricx Schrijnwercker, inwoonders van Goes.

1.181 Procuratie Jan Broeckaert²⁰⁶

(Type acte:) *procuratie*

Compareert Jan Broeckardt heeft geconstitueert Jan Drabbe schoenmaecker, wonende Domburgh, om te innen £ 5:10:3 die Cornelis Pieters Rijswercker wonend aldaer hem noch schuldigh es.

1.182 Transport ordinantie Frans Maes²⁰⁷

(Type acte:) *transport van ordinantie*

Compareert Frans Maes van Axele heeft vercocht etc. aen Jacob Adriaens Boom, seeckere ses ordinantien vuytgegeven bij Dijckgraeven en gezworens de Wateringhe van Baerlandt op den penningmeester aldaer gedateert 21, 24 en 28 aprilis, 1, 3 en 4 mei laestleden. Inhoudende £ 80:10 daarvan den comparant een derden deel £ 26:16:8 gereedt ontfanghen heeft etc. Aldus ter presentie van Adriaen Jans beenhouwer ende Jan Adriaens schoenmaker.

1.183 Transport andere ordinanties Frans Maes²⁰⁸

(Type acte:) *transport als vooren*

Compareert Frans Maes en heeft vercocht 3 ordinantien, gedateert 11 en 14 maij. £ 48:0:0 etc. Aldus ter presentie van Adriaen Cornelis Calloo stadtbode en Lowijs Frutiers.

1.184 Betaling schulden²⁰⁹

(Type acte:) *transport van schulden*

Compareert Janneken Marinusdr als weduwe van Cornelis Jan Leijns en nomine Willems haeren zone. Midtsgaders Adriaen en desselfs Cornelis zonen, alle wonende in Baerlandt hebben gecedeert en overgedraeghen aen Adriaen Adriaen schoenmaker, alzulcken somme van £ 7:4:6:9 als Jan Jansz Rauvleesch in Elfdsijck aen den credenten schuldigh is over pacht van 3,5 gemet 34 r weije aldaer. En £ 4:10:0 die Anthonij Oij en Adriaen Hughe aldaer schuldigh zijn van beloofde penninghen voor Cornelis de Windt over pacht 97 ende 98 van 3 gem 202 r weijde in Elfdsijck etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Leonardt Janss beenhouwer poorter van Goes.

1.185 Accoord sterfhuys Janneken Cornelis Hendricx²¹⁰

(Type acte:) *vuytcoop van een sterfhuys bij de weduwe gedaen*

Compareert Janneken Cornelis Henricxdr ter eenre ende Leonardt Jans Schuijt(man?) poorters van Goes midtsgaders Marinus Martins wonend onder die prochie van Hoedekens-kercke ter anderen zijden zijn veraccordeert ter oirzaecke van't sterfhuys ende erffvenisse van Cornelis Hendricx Kijvit wijlen man des voors Jannekens en neve des voorn Leonards ende Marinus van zijn moeders zijde (naerdijen zijn vader Heijndrick Kijvit iterativelijck ontboden zijnde niet en compareerde) inder voeghen dat zij weduwe zal aenvaerden, behouden etc. (Nb. Den boedel) Haer mans eenigh dochterken bij haer geprocreert genaemt Katlijnken, nu oudt ontrent een jaer te onderhouden van cost etc. voor den tijdt van vijf jaeren. Wel verstaende indijen desselfs

²⁰⁶ RAZE 2041, fol 182, procuratie

²⁰⁷ RAZE 2041, fol 182, 7-5-1599

²⁰⁸ RAZE 2041, fol 183, 17-5-1599

²⁰⁹ RAZE 2041, fol 183, 18-5-1599

²¹⁰ RAZE 2041, fol 184, 18-5-1599

kindts vaders vader Henrick Kijvit voorseid (die nu noch leeft) comt 't overlijden binnen dese voorseid 5 jaeren dat zij boelhoudster tot hulpe van tvoorseide onderhoudt (boven d'actie die voors sterfhuijse comt ende geboren es) jeghens den zelven grootvader ter oirzaecken van den voors Cornelis Henricks Kijvit wijlen moederlijck goetd, daervan hij grootvader noch gheen bewijs gedaen heeft etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaens Smalleganghe ende Marinus Harrents Brucom, poorters van Goes.

1.186 Ruil land tussen Smallegange's²¹¹

Compareren Cornelis Adriaens Smallegange ende Jacob Adriaens Smallegange, gebroeders, poorters deser stede Goes zijn veraccordeert op den eersten martij laestleden. Dat Cornelis aen Jacob wederom overgelaeten heeft alzulcke 7 gem of daerontrent die hem Jacob aengecavelt beoostervaert (zie p 115) en welcke hij Jacob aen Cornelis vercocht hadde. Midtsgaders heeft Cornelis ontslegghen ende gequiteert deselfs Jacobs boomgaertd 3 gem 52 r geleghen in de Oostervolgher in de Goesche Polder dwelcke Jacob aen Cornelis verbonden ende gehypoteceert hadde voor vuytwinninghe oft bezwaeringhe des voorseide 7 gemeten etc. Dat Jacob gehouden wordt aen Cornelis te leveren alzulcke 2 gem 206 r als Pauwels Geerdts op d'Oostkuere baendt ende aen Pieter Matthijss verpacht es voor de thoecomende heventijdt ingaende 1601 tot acht guldens tgemet vrij geldtetc. Aldus ter presentie van Pieter Marinuss ende Jan Pietersz Pappot beijden droochscheerders en poorters van Goes

1.187 Testament Melis Anthonies Zwartverwer en Margriete Adriaensdr Boone²¹²

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf reciprocelijck met legaet van alle de goederen. Melis es eerst overleden. Ende zijn weduwe contracte antenuptiael, videto potocol E pag 210*

In den naeme ons Heeren Amen. Compareert Melis Antheunissen Zwartverwer ende Margriete Adriaensdr Boone, poorters Goes, (mutueel testament) ter presentie van Pieter Jansz Craemer ende Jan Pieters drooghscheerder.

1.188 Testament Dignus Pieters Rijcke²¹³

(Type acte:) *testament Dignus Pieters Rijcke, vide protocol RAZE 2039 pag 258. Obijt 19-4-1600*

In den naeme ons Heeren Amen. Compareert Dignus Pieters Rijcke inwoonder van Goes, zijeck te bedde etc. Prelageteert aen Willem Adriaens zijns dochters zone den eigendom van zijne testateurs helft int huijs met zijn gevolgh ende hofstede groot ontrent 2½ gem staende ende geleghen in 's Heer Aerentskercke polder met alle bestiael materialen ende instrumenten ter bouweringen dienende. Erfgenaemen Maijken zijn dochter 1/3 deel, Maijkens kinderen vuytgesteld Willem 1/3 deel, Geerdken Pieters wijlen zijn zoonsdr 1/3 deel. Dijes laet hij aen Maijkens zijn dochter zijn testateurs huijs daer hij in woont in Goes, gheestimeert jeghens 2000 gulden etc. etc. Administrateur Jacob Rijcke neve van Geerdkens deel. Aldus ter presentie van Cornelis Antheunissen ende Jacob Rijcke beide zijn testateurs neven, poorters van Goes

1.189 Procuratie Lambrecht Schaepers brouwer²¹⁴

(Type acte:) *commissie oft procuratie ad recipiendum et lites*

Compareert Lambrecht Schaepers brouwer int Vercken binnen Goes. Heeft geconstitueert Marinus Cornelis Antheunis van Roosendale nu woonachtigh in Cruijslantdt, om in zijn naem te administreren, verpachten alzulcken leengoedt ende percelen van Landen geleghen boven den Nieuwen Bergh aen die vaert onder die vrijheijdt van Roosendale, als hem comparant getrouwt

²¹¹ RAZE 2041, fol 185, 22-5-1599

²¹² RAZE 2041, fol 186, 22-5-1599

²¹³ RAZE 2041, fol 186, 25-5-1599

²¹⁴ RAZE 2041, fol 188, 28-5-1599

hebbende die weduwe Jans van Breen ende zulcx tochtener es competerende. Daervan den eigendom Aerdt van Breen des voors Jans zone thoecomt, pachten huijren etc. Aldus ter presentie van Lambrecht Lambrechts cuijper ende Arnouldt Jaspars lijneweever inwoonders Goes.

1.190 Verkoop hout door Lambrecht Schaepers²¹⁵

(Type acte:) *coop van hout om af te cappen*

Compareert Lambrecht Schaepers, brouwer int Vercken binnen ter eenre Pieter Pietersen van 's-Gravenmoer, schipper, ter anderen zijden. Lambrecht vercocht, Pieter gecocht. Den Afbouw oft de Scheer van den houtte zulcx als die bijle laetsmael geghaen heeft vant bosch ende die canten rontsomme van alzulcken leengoedt geleghen boven (zie ut supra). Prijs £ 19. Wel verstaende dat den voors cooper thout zal doen cappen in den naestcomenden winther ende binnen behoorlijcken tijdt vuijt 't bosch doen ruijmen. Sulcx indijen hij belett zoude mogen werden midts d'oorloge ten voors saysoen te hacken zal desen coop te niete zijn. Aldus ter presentie van als voren.

1.191 Accoord over erfenis Maeijken Gillisdr van Berckel²¹⁶

Compareert Maijken Smalleganghe, weduwe Willem Dignusz inwoonder van Goes, verhaelende hoewel Maijken Gillisdr van Berckel geboren van Loven, wijlen huijsvrouw van Pieter Benedictus Wilts, smit poorter van Goes, bij haer testament verleden voor mij notario 21-4-1597 aen haer comparante gelegateert hadde de somma van 900 guldens te betaelen bij paijementen. Dat nochtans zij aenmerckende den staet desselfs sterfhuijse haer goet gedacht heeft metten voors Pieter te veraccorderen. Regeling: tevreden met 600 guldens, te betalen loopende meije 100 guldens en meije 1600 100 guldens en jaerlijcx 100 guldens. Verbindt zijn huijs. Aldus ter presentie van Jan Francke schoenmaker ende Jacob Jans Blauduve poorters van Goes.

1.192 Weer transport ordinantie Frans Maes²¹⁷

(Type acte:) *transport van een ordinantie*

Compareert Frans Maes van Axele heeft gecedeert aen Jacob Janss Braeniendijck poorter van Goes zeeckere ordinantie²¹⁸ vuijtgegeven dijkgrave (zie pag 161) gedateert 28-5 £ 46:10:0 etc.

Aldus ter presentie van Jacob Adriaens Boom, poorter Goes ende Adriaen Jacobsen molenaer wonend tot Bieselinghe

1.193 Testament Christiaen Vermuije²¹⁹

(Type acte:) *testament van Christiaen Vermuijen ende zijn huijsvrouw. Videto pag 387*

In den namen ons Heeren Amen. Compareert Christiaen Vermuijen Bartholsz rentmeester van de Staeten van Zeelandt int quartier van Zuijdt Bevelandt ende Geerdken Willem Dignusz d'Eversdijckdr zijne huijsvrouw, beide gesondt etc. Zij legateert aen haer man: haere hoeftve inde Groe metten jongen boogaert ende met een stuck landts benoorden daeraen groot 3 gem 132 r, etc. Hij zal vuijtreijcken aen elck van haer voorkinderen 800 guldens eens. Aen zijn zuster huijsvrouw Jacob Manteau £ 300. De kinderen van zijn broer Cornelis elck (?) £ 300. etc. Aldus opt huijs van den tresorier Valcken daer zij comparanten nu wonen buijten der stede Goes. Ter presentie van Pieter Rijmelandt ende Cornelis Martinsz inwoonders Goes.

²¹⁵ RAZE 2041, fol 189, 27-5-1599

²¹⁶ RAZE 2041, fol 189, 27-5-1599

²¹⁷ RAZE 2041, fol 190, 29-5-1599

²¹⁸ ordinantie = schikking

²¹⁹ RAZE 2041, fol 191, 12-6-1599

1.194 Procuratie Maijken van Hamme²²⁰

(Type acte:) *procuratie ad lites et recipiendum*

Compareert Maijken van Hamme, weduwe Hans Verheggen, poorters, heeft geconstitueert Henrick Aerdts poorter der stede Buren om te aenvaerden d'arramenten oft anders proces dat haer man had lopen tegen Cornelis Verlauwick, wonend aldaer. Aldus ter presentie van Jan Cornelis Mazuer ende Adam Pieters poorters.

1.195 Constituering Adriaen Arnouds²²¹

Compareert Adriaen Arnouds coopman van sout binnen Goes heeft geconstitueert Adriaen Pieters de Groote, schipper van 's-Geertruidenberg, om te moghen ontfangen..... De somme van £ 44 als Jacob Jansz in den Eenhoorn, wonende binnen Gorinchem, aen hem noch te cort resterende es over coop van geleverd sout. Aldus ter presentie van Mr Henric Claiss Walburgh van Loo en Jr Jhean Jhaene inwoonders van Goes.

1.196 Veranderingen uitspraak geschil Jacob Cornelis Bouwens en Jan Maens²²²

(Type acte:) *interpellatie ende veranderingen op de voerghaende vuijtspraecke supra pag 167*
Alzoo Jacob Cornelis ende Jan Maens voors dese vuijtspraecke gelesen en deursien hebben noch eenighe geschillen onder hebben voortgewent die indezelve vuijtspraecke niet wel verstaen of verclaert zijn. ende nochtans onder die voorseide submittie behooren getermineert te werden. Hebben zijluijden aenden voornoemden Arbiters versocht naerder interpretatie oft verclaringhe te doene. Belovende onder tselve compromis hun Segghen, benefens die voorseide Vuijtspraecke van weerden te houden ende te veldoene.

1.197 Verklaring over een belediging van jonckvr Margriete van Aelst²²³

Compareerde Jonckvr Margriete van Aelst weduwe van Jr Philips van Asche wijlen rentmeester van de heerlijkheijdt van Cruiningen. Dat Cornelis Ridder, Schouth der prochien van Cruininghen, op den 22^e meije laetstleden op haer heijtsch gedaen en beclaegt heeft dat zij hem heeft verweten met vileinicheijt ende quaede sprekende woorden in vele lieden presentie. Dat hij haer kinderen bedorfvē hadde ende dat hij se voorts socht te bederfvē ende haer mede. Ende datter niemant anders oirsaecke aff en was van sulcke bederfvēnisse als hij Aenleggheer. Dat ooc zij hem heeft geblaemeert ende gheinjurieert, Contenderende groote civile emende ende andere conclusie nemende zulcx hem belieft heeft. Zij verzocht mensen om een verklaring af te leggen: Jan Germaensz (MPS: Jan Maens), Sebastiaen Jansz, Guiliaem Baeten ende Cornelis Jan Pieter Lemsz oudt ontrent 62, 57, 55 en 36 jr, inwoners van Cruininghen. Ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie als voren verclaert zij comparanten verstaen hebben dat den voors Ridder die voors geposeerde verwijten ende woorden oft injurien pretendeert gesproken oft gedaen te zijne op den 13 maerte laetstleden ten huijse van Hans Storm buijten op de vloer daer men boven op de camer die vierscharre hield. Verclaeren zij comparanten dat zij alle vier daer present waeren, Aldaer gesien ende gehort hebben dat den voors Ridder ende de weduwe (die binnen jeghen malcanderen gepleijt hadden) buijten op de voors vloer vertreckende. Dat zij weduwe voors jeghens hem zijde: Ghij Schouth, ghij hebt eedt gedaen om weduwen ende weesen voor te staene, maer ghij soudt veeleer mij weduwe ende mijne weeskinderen achterdeel doen ende bederfvē. Maer verclaeren zij comparanten dat zij niet gehort en hebben dat zij gesproken heeft die den schouth in zijnen eijtsch poseert. Te weten dat hij schouth haer kinderen bedorfvē²²⁴ hadde. Noch oock dat zij geseijt heeft datte niemant anders oirzaecke was van zulcke

²²⁰ RAZE 2041, fol 193, 12-6-1599

²²¹ RAZE 2041, fol 193, 30-6-1599

²²² RAZE 2041, fol 194, 13-7-1599

²²³ RAZE 2041, fol 195, 16-6-1599

²²⁴ Bederven = voordeel doen

bederfnisse als hij aanleggher etc. Aldus te Cruninghen ten huijse van Matheus Loen ter presentie van Mr Andries Stehouder en Rochus Pierssen inwoners van Cruninghen.

1.198 Transport Baarsdorpse tienden in Yerseke²²⁵

(Type acte:) *transport van actie oft penningen op de rugghe van een cedulle gescreven*
Compareert Jan Oolaerds schoutteth der heerlijkheijdt van H'Iersicke heeft overgedraeghen etc. aen Pauwels van den Dale zijn gedeelte in de somme van de Baersdorpsche thijenden in H'Iersicken, zoo die verhuijrt zijn ende verschijnen zullen over desen oughst £ 11:1:11. Aldus ter presentie van Lenards Jansen beenhouwer ende Davids Inghelsen tinnegieter.

1.199 Transport gedeelte erfenis door Jacob Adriaens Smallegange²²⁶

(Type acte:) *transport van een portie in een hereditijt*
Compareert Jacob Adriaens Smallegange poorter van Goes naedemael Susanna zijn huijsvrouw (wiens moeder was Maijken, dochter van Cornelia van Baele geprocreert) erfgenaeme in de hereditijt Marinus Simonss zoo in haere gedeelte met haere broeders ende als geïnstitueerde erfgenaeme van Baldina wijlen haer zuster etc. heeft getransporteert aan David Jacobs sijnen couzijn ende mede erfgenaem vooraf een gedeelte van d'ander zijde in dezelve hereditijt het voors gedeelte t'welcke zijn huijsvrouw van haers voorn moeder moederszijde, beneffens haer broeders etc. Ter presentie van Hieronimus van den Kerckhoven weerdte inde Meebaele en Cornelis Leenaerds van de Welle schoenmaker, inwoonders van Goes.

1.200 Procuratie Adriaen Aernoudts²²⁷

(Type acte:) *procuratie ad lites*
Compareert Adriaen Arnoudts poorter Goes heeft geconstitueert Simon Brouckhoven procureur binnen Middelburgh om te mogen maenen etc £ 60 van een huijs genaemt Den Gulden ? (nb. Staat in de vouw) in de Langhe Delft binnen Middelburgh, als Andries Fauconnier lakencooper was. Ter presentie van Jan Jan Pieters Cole en Jr Jhean Jhaene inwoonders Goes.

1.201 Verklaring Cornelis Jans Brabander²²⁸

(Type acte:) *attestatie, vide supra pag 120*
Compareert Cornelis Jans Brabander, oudt ontrent 67 jr inwoonder van 's-Gravenpolder. Heeft verclaert ten versoucke van Jacob Jans Maegh, dat Hubrecht Adriaens poorter van Goes aen Maegh vercocht hadde tot 16 gemeten in den nieuwen St Geerdspolder anno 1597 herdijckt ende hij comparant van Jacob Jansz Poulet gecocht hadde die helft int zelve polderken. Werde bevonden niet meer te zijn dan 26 gemeten 60 r. Ter presentie van Jan Pieters Cole en Christiaen Pieters Smith.

1.202 Verkoop onbedijkt lant of slikken²²⁹

(Type acte:) *contract oft coop van landt*
Compareert Pieter Noudts wonend in den Couwenpolder onder 't Ambacht van der Neusen in Vlaenderen heeft vercocht aan Pauwels de Vos smit poorter Goes zijnen couzijn, 12 gem slijcx ofte noch onbedijckt landts belast met 1 halven stuver erffrenthe op elck gemet tsiaers. Dewelck de comparant heeft ligghende in den Polder van Willemskercke gedurende desen troublen deurgestoken binnen dese gemercken O. aen die cingel nu der stede ter Neusen; Z. Bouwen Struvincx, W. Jan Lettart met Jan Heuse ende N. den Baendijck £ 24 gr vls den hoop. Ter presentie van Pieter Willemsen en Adriaen Adriaensz schoenmaecker, poorters van Goes.

²²⁵ RAZE 2041, fol 198, 19-7-1599

²²⁶ RAZE 2041, fol 198, 19-7-1599

²²⁷ RAZE 2041, fol 199, 20-7-1599

²²⁸ RAZE 2041, fol 199, 20-7-1599

²²⁹ RAZE 2041, fol 199, 22-7-1599

1.203 Koop gedeelte sterfhuis²³⁰

(Type acte:) *vuijtcop van een besterf*

Compareert Janneken Jans Deckersdr met Jacob Dane, nu haeren man ter eenre ende Betken Jans gheassisteert (zoo zij blindt es) met Dignus Pieters Rijcke, haeren man inwoner Goes ter anderen zijde. Alzoo die voors Janneken bij testament reciproque van Jan Gillisz wonend in Ellewoutsdijk wijlen haer man, gelegateert es int vrije gebruijck van alle goederen (vide protocol E pag 64). Accoort, Betken had ook 1/8 deel. Vuijtcop £ 32.

1.204 Procuratie Agniete Hermansdr²³¹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et vendendi in forma brevi*

Compareert Agniete Hermansdr gheassisteert met haer man Jan Gillisz poorter van Goes heeft geconstitueert Jan Hermansz haeren broeder, schipper Goes om te maene, ontfanghen etc. Inkomsten van een huijs in Zwolle. Ter presentie van Cornelis Fransz van der Straten ende Hubrecht Jansz, beijde boden Goes.

1.205 Testament Hubeken Jansdr²³²

(Type acte:) *revocatie van een voorgaend testament. Vide protocol E, pag.196*

Compareerde Hubeken Jansdr. huijsvrouw van Cornelis Henricxsz graincooper wonachtigh onder die prochie van Heijnkenssandt, verklaren dat zij ca. 7 jaar geleden gemaakt heeft haar testament, dat zij nu herroept. Aldus ter presentie van Mathijs Mertssz en Michiel Stoffelsz, inwoners van Goes.

1.206 Verklaring Willem Jans graankoper over rente²³³

Compareerde Willem Jansz graincooper, poorter van Goes, als getrouwt hebbende die naegelaelen weduwe ende boedelhoudster van Michiel Michielsz Horen, verklaarde dat Michiel en nu zij zelf toekomt een zekere erfelijke rente van £ 6:5:0 gr. vls, verschijnende jaerlicx Lichtmisse. Dewelcke eertijds gestelt ende herkent is bij wijlen Jr. Franchoijs Peters van Cats ende gehijpotheceert op zeecker Landen in den Selnissen polder Ende hoewel deselve over vele en langhe jaeren continuelick tot noch thoe aen den voorschr. Michiel ende successivelick aen hem comparant jaerlicx betaelt es, zoo bij Marten Mertssz, Matheus Smalleganghe ende Martin Mazuer, rentmeesters successivelick van den voorschreven Peters ende zijne naecomelingen, Sulcx dat hij comparant in deuchdelijcken possessie derzelver es ende ooc vercreghen heeft Recht en tijtle van proscriptie inde voorseide jaerlicxe Renthe om die te houden, besitten ende gebruijcken totten ewighen daghen sonder ijemands wedersegghen, Alwaert ooc zoo dat vande constitutie ofte hijpothecatie niet en bleecke, Soo nochtans kennelijck geweest es dat den Brijeff derzelver Renthen geduerende dese troublen binnen Aerdenburgh in Vlaenderen (Daer den voorseiden Michiel Horen plagh te wonen) verbrandt oft anders verloren es, hij comparant beducht sijnde dat hem oft zijne naecomelingen daeromme eenighe stoorringhe, moeijenisse of questie in thoecomende tijden zoude moghen opgeworpen worden, heeft aenden naegenoomde personen versocht.(etc.) Sulcx es voir ons inder voorseiden qualiteijt gecompareerd Martin Cornelissz Mazuer, oudt ontrent 45 jaeren poorter ende schepene deser voorseide stede, ende heeft ten ernsten versoecke ende instantie des voorseiden requirants verclaert, getuijcht ende (etc.) waerachtigh te zijne ende hem wel kennelijck dat die goederen den erfgenaemen Jr.Franchoijs Peters geseijt van Cats thoebehoorende, naemelijck zeeckere landen in den Selnisselpolder belast zijn met een renthe van ses ponden vijf schellinghen grooten vlaems, erffelijck thoecomende Michiel Jan Bulens erfgenamen te weten aen Michiel Horen desselfs Michiels sone, verschijnende

²³⁰ RAZE 2041, fol 200, 27-7-1599

²³¹ RAZE 2041, fol 201, 4-8-1599

²³² RAZE 2041, fol 202, 13-8-1599

²³³ RAZE 2041, fol 202, 16-8-1599

jaerlicx in februario, etc. De rentmeester heeft de betalingen sedert 1586 gedaan deur expres-selijcken last ende bevel van Jonckvrouwe Franchoijs des voornoemden Jr. Franchoijs dochtere. Aldus etc. ter presentie van Steven Adriaensz Huijzen en Jacob Jacobsz Keijser inwoners van Goes.

1.207 Testament Roeland van de Putte en Catharina Maelfeijts²³⁴

(Type acte:) *testament van man en wijf kindren respectelijck hebbende. Vide prothocol B pag.321. Catharina obiit tusschen 16 ende 17 oct. 99*

In den naem ons heeren, etc. zijn gecompareert Roelandt van den Putte geboren van Thielt ende Catharina Maelfeijts, geboren van Brugghe, tsaemen in houwelijcken vergadert, nu wonende binnen deser stede (Goes). Ghaende en staende etc. Stellen elkaar aan tot erfgenaam. Behalven als die langhstlevende ooc comt te sterfven dat Mayken ende Hans zijnde dochter ende sone, midsgaders Catharina Willemijns haere nichte ofte hunne kinderen in d'ouders (Indijen ijemant gepasseert waere) plaetse zullen gelijckelijck erven alle t'ghene etc. Aldus etc. ter presentie van Hubrecht Janssz, stadtbode ende Cristoffel Janssz geheeten malcontent, inwoners van Goes.

1.208 Huwelijke voorwaarden Geleijn Corneliss en Jacobmijna Jacobsdr²³⁵

(Type acte:) *contract antenuptiael tusschen de zone van wijlen t'bruijn cruijce in Wolfarsd(ij)c mette balieu van Ovesant weduwe*

In den naem ons heeren, etc. zijn gecompareert Geleijn Cornelisz geboren in Wolphardsdijck ende nu wonachtigh in Hejnkenssandt ter eenre ende Jacobmijna Jacobsdr. weduwe IJsaacx Anthonis, wonende in Ovesandt ter anderen zijden. Hij jongeman, zij weduwe, zouden in houwelijk verenighen. Bij vooroverlijden van de man zal de weduwe eerst uit de boedel trekken het huis met de boomgaard en 7½ gemeten land afkomstig uit het sterfhuis van haar overleden man. Aldus etc. ter presentie van Erman Lenardsz en Jacob Pietersz Gouweput, respectielijk inwoners van Heinkenssandt en Ovezande.

1.209 Testament Joncker Jan Ihane²³⁶

(Type acte:) *testament Jr. Jhean Jhane. Obiit binnen Goes 18 november 1600 mane circa horam ij^{am}*

In den naem ons heeren, etc. is gecompareert Jr. Johan Jhane, nu wonende te Goes, zijeckelijck bij de viere sittende, nochtans etc. welcke mij exhiberende zeeckere cedulle gescreven ende on-derteeckent met zijn eigghen handt, etc. (Volgt een afschrift van dit document) Johan Jhane Leenman van de gravelicheijt van Zeelandt doen condit etc. Dan belofte mijne testateurs hier naer bescreven oft den eenen van hemlieden overlevende Daerop te vercrijghen eenen serck tot des goets coste Daerop stellende de date van mijn overlijden, voorts van mijn huijsvrouwe Jonckvrouwe Gertruijt van Wulven ende van Everinghe ambachtsvrouwe van Ellewoudsdijck, Coudorpe en Everinghe, die sterf den 15^e february 1568 stilo hollande en light begraven tot Ellewoudsdijck in de Choir met heurlieder beijde dochters Dionora Jhane, drye daghen te voren geboren ende gedoopt ende jonckvrouwe Maria Jhane huijsvrouwe van joncheer Adolf van de Weerde heurlieder dochtere sterff den 24 van meije 1588 in haer kinderbedde ende begraven op Hejnkenssandt in den Choir. Voor de armen legateert hij acht zacken schoonder tarwen ofte het ghelddt daervoren. Ick gheve Lijsbeth Antheunis van Hertvelde dr, de nichte van Adriane d'vuijtdraeghster omme te emploijeeren in haer noodtlijden de somme van ses ponden grooten. De drie kinderen van mijne dochter van de Perre elcx seshien pond groten, omme voor een memorie elcx te coopen twee ponden lijfrenthen te lichten van de eerste penninghen die in bursen vallen zullen. Item gheve alnoch aen mijnen neve Guille(aem) du Jardin de somme van

²³⁴ RAZE 2041, fol 204, 16-8-1599

²³⁵ RAZE 2041, fol 205, 17-8-1599

²³⁶ RAZE 2041, fol 206, 25-8-1599

twee hondert guldens eens tot 40 grooten den gulden gerekent. Aenghaende die schuldt van mijn schoonbroeder du Jardijn S.M. te wetene tghene bij mij voor hem betaelt aen Pieter van Loo, steenhouwer, bedraghende 89 £ schellingen groten . Noch Jan Vollart vleeschouwer 36 £ schellingen grooten, noch 9 £ 4 schell. 5 grooten bij hem t'Antwerpen van mijnen weghe ontfanghen, noch 16 £ 9 schell.8 grooten mijnen zuster zijn huisvrouw gedaen, noch 12 £ grooten betaelt op coop van rogghe, noch 12 £ grooten aen twee jaer renthe aen Augustijn van Huerne ende noch 8 £ 6 sch.8 gr. hem gesonden voor mijn dochter ende hij gheemploijeert heeft voor de zijne. Alle dezelve parthijen schelde ic hem ende zijnen erfgenaemen quiete. Annapende die 200 guldens van Joos Tuijschavere betaelt voir zijn Rantsoen, tselve zal men vertoeven totter doot van mijn broeder Tristram Jhane ende alsdan te eijsschene. De schuldt van Hendrijck Wils schelde ick mede quiete. De boden vanden huijse daer ick sterve zal men eerlijck traicteren naer discretie. Aenghaende mijnen thienden ende ambochten staende op vremde namen dezelve partijen zijn also gestelt op datse naer mijn doot niet en zouden vervallen, maer dat ick oft mijnen erfgenaemen dezelve zouden gebruijcken op de namen daerop die staen. Dan comen die persone te sterven zoo moeten se verheven worden. Des is mijnen wille dat commende het weeskindt van mijnen S(aliger) dochter genaemt Bouduwijn van de Weerde ende van Everinghe (Twelcke ick mijn eenigh universele erfgenaem stelle midts desen) te sterven zonder hoijr, dat mijn naeste erfgenaemen dezelve ambochten en thienden zullen anveerden, etc. Ick stelle en ordonnere voor voochden van den voornoemden weeskinde ... mijnen broeder Tristram Jhane ende Jan Cannoije, ende vander zijde van de moeder den vader van de weeskinde ende joncheer Frederic de Lutiano oom daerof, etc. Volgen nadere details: (verder vermelding van:) mijn Saliger broeder Jacques de Ghendt, etc. Adus ter presentie van Jan Claesz schipper en Lievin Jansz smit, poorters van Goes.

25-8-1599 zijn de genoemde voorwaarden aan hem voorgelezen en heeft hij de notaris verzocht het stuk te ondertekenen ter presentie van Tristram Jhaene zijnen broeder en Jan Cannoij wonende respectievelijk te Zirickzee en Middelburg als getuigen.

1.210 Geen levering koolzaad²³⁷

(Type acte:) *protest*

Compareerde Jan de Molre coopman binnen der Stadt Utrecht, verhaeldende hoewel Willem Gerritsen ooc coopman binnen Utrecht hem verzocht heeft den nombre van 150 viertelen Coolsaets quatertroij te leveren. Is in gebreke gebleven. Aldus ter presentie van Arent Jansz houtcooper en Rogier Vrijese boeckvercooper, inwoners van Goes als getuigen. Des anderen daeghs is de notaris gegaan naar Xander Schotsman in den Bonten Os, daer mij geseijt werde dat Wilem Gerritsz voorseit gelogeert hadde. Dwelcken weerd mij zeijde datter wel een coopman van Utrecht was gelogeert geweest, wijens naem hij vergeten hadde, dan dat denzelven al ghisteren was vertrocken.

1.211 Procuratie Henric Lubbertsz koopman te Utrecht²³⁸

(Type acte:) *procuratie ad negocia of lites. Videto (premier) pag. 452*

Compareerde Henric Lubbertsz coopman binnen der stadt Utrecht ende heeft geconstitueerd, gecommiteert etc. Jan van Attendael wonachtigh tot Cruninghen, hem gevende volmacht etc. om te maenen etc. van Alzulcken negen viertellen terwe als Jacob Jobsz aen hem belooft heeft te leveren. (Zie schepenvonniss van Goes 7-12-1598 fol. 405vso). Aldus gedaan ter presentie van Marinus Lodgiersz clerck in de griffie en Anthonis de Buijsscher, smit, inwoners van Goes.

²³⁷ RAZE 2041, fol 210, 26-8-1599

²³⁸ RAZE 2041, fol 211, 28-8-1599

1.212 Testament Jan de Ridder en Clara Geleijnsdr²³⁹

(Type acte:) *codicille. Vide prothocol 500, Obijt Clare 25 sept. 99 corts nae middagh*
Voir mij als (etc. ut supra pag.7) zijn op heden gecompareerd Mr. Jan de Ridder, poorter deser stede Goes ende Clara Geleijnsdr. zijne huijsvrouw, zij zijeck te bedde leghende, nochtans (etc. ut pag.38) ende hij redelijck te passe. Ende hebben tsaemen geconfirmeert ende van waerden gehouden alzulcken testament als zijlieden tegader Voir mij Pieter Levendale, Jan van Stapelen en Sebastiaen Barensteijn Notarijs gepasseert hebben op den 27-12-1594. Midts dat zij testatrice Daerbeneffens Legateert ende Gheeft aen Geleijns haer beijder soons kinderen Alle die cleederen, lijnen en wollen ende juweelen t'haeren lijfve dienende. Actum bin Goes den 28 augustij anno 1599 Ter presentie van Clais Anthonisz en Joos Benedictus bode en deurwaerder van 't Landtrecht als looffelijcke getuijghen (etc) Dies toirconden (etc) P. Levendale.

1.213 Testament Hieronimus van den Kerckhove en Susanna Jacobs Serwouters²⁴⁰

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf kinderen hebbende*
In den naem des heeren amen, etc. zijn gecompareerd Hieronimus van den Kerckhove, weerd in de Meebale binnen Goes en Susanna Jacobs SerWouters dochter, zijne huisvrouw, hij zijeck te bedde liggende, nochtans etc. ende zij groot met kinde, etc. Aldus ter presentie van Michiel Cornelisz Blaubeen en Adriaen Cornelisz Mannee, poorters van Goes als getuigen.

1.214 Transport geld voor meekrap²⁴¹

(Type acte:) *transport van zeecker penninghen vuijt meerder somme*
Gecompareerd Cornelis Jansz Camerlinck geseijt den Roon, nu wonachtigh in Crabbendijcke, heeft gecedeert aen Jan Jacobsz Bijle de somma van 8 £ 1 sch. 1 groot vlaems vuijt d'actie oft meerdere somme die Gabriel van Eechout aen hem comparant schuldigh es ende noch resteert over coop van Meede te velde. Aldus te Goes ter presentie van Cornelis Geerdsz vleeshouwer ende Herman Vervoort deurwaerder als getuigen.

1.215 Procuratie David Jacobs voor een rente²⁴²

(Type acte:) *procuratie ad hypothecondum*
Compareerde David Jacobsz oudt borghemeester van Goes, verhaelende alzo joncheer Jacques de Provijn aen de erfgenamen van Marinus Simonss (wijlen geboren van der Tolen) schuldigh was een Renthe van zes ponden grooten tsiaers, Dwelcke hij comparant vercreghen heeft van den ghenen daer die aengecavelt was, etc. Heeft geconstitueerd Mr. Pieter Cuper borghemeester der stede van Sinte Martinsdijck, hem gevende volmacht etc. Aldus ter presentie van Job Cornelis Hertsz en Christiaen Leulieur inwoners van Goes als getuigen.

1.216 Verklaring Cornelis Laureijsz en Jobken Jansdr²⁴³

(Type acte:) *verclaers oft bekentenisse van een huwelijckse voorwaerde met testament*
In den naem ons heeren amen, etc. Zijn gecompareerd Cornelis Laureijsz ende Jobken Jansdr. tsaemen in houwelijck vergaedert, eertijds wonachtigh onder die prochie van Sijnoutskercke ende nu wonende te Goes, beijde gezondt etc. Zij heeft ingebracht zes gemeten land onder Sijnskercke en Sr. Abbekercke ('s Heer Abtskerke) In geval hij eerst komt te overlijden moet £ 25 uitgetrokken worden voor het onderhoud van Martin Simonsz, die de weduwe onder haar

²³⁹ RAZE 2041, fol 211, 28-8-1599

²⁴⁰ RAZE 2041, fol 212, 29-8-1599

²⁴¹ RAZE 2041, fol 213, 7-9-1599

²⁴² RAZE 2041, fol 213, 8-9-1599

²⁴³ RAZE 2041, fol 214, 8-9-1599

mag houden, etc. Aldus te Goes ter presentie van Pieter Willemsz en Jacques van der Meere, beide cleermakers wonende te Goes als getuigen.

1.217 Testament Beatrix de Witte²⁴⁴

(Type acte:) *testament van de baliuz huijsvrouw. haers mans codicille vide in prothocol E. pag 28. Obijt bin Dordrecht 15 julij 1602*

In den naem ons heeren amen, etc. is gecompareerd jonckvrouwe Beatrix de Witte, huijsvrouw van Mr. Jacob de Witte, baliu deser stede Goes, zijeckelijck bij de vijere zittende, nochtans etc. De welce verhaelende dat zij eertijds met haeren voornoemden man gemaect heeft zeecker testament reciprocque etc. die zij noch van waerden houdt etc. Zij legateert aan de kinderen van Pieter Jacobsz Cools het vierde part van de hofstede in Claeswael en de helft van zes merghen landts gemeen met Pieter Cool, alsnoch vier merghen op Heijnenoordt gemeen met denzelven Pieter, gebruijckt door Huijgh Adriaensz Oole. Legateert aan Adriaen Jacobsz Cool die hofstede liggende in Blocklandt die nu gebruijckt wordt bij Adriaen Thoone. Voor nichte van Sonnevelts, Anneken Henricx Dammes kinderen twaelf merghen een hont²⁴⁵ in de Westmaeze, gebruijckt door Cornelis Gerritsz Bel ende nu bij Schalck Willemsz. Noch voor dezelve Sonnevelts kinderen die helft van zes merghen geleghen in Strijen gemeene met Mr. Jacob Pauli. Aen Margriete Coninx huijsvrouw Barthous van Vloeswijck kinderen neghen merghen liggende in Oudt Beijerlandt. daer bruijcker is Gerlof Cornelisz. etc. Midts dat zij die portie van Margriete Cuijls haere moeije maeckt op haer kindts kinderen. Aan de armen van Goes vijftich guldens eens. Aldus te Goes ter presentie van Mr. Daniel Miverius Doctor Medicus ende Hugo Adriaensz brouwer, beide inwoners van Goes

1.218 Accoord onderhoud Anthonia Cornelisdr²⁴⁶

(Type acte:) *accordt opt onderhoudt van een oude vrouw*

Zijn gecompareerd Anthonia Cornelisdr. weduwe van Matheus Cornelisz Decker, eertijds wonende binnen de heerlicheijt van H'Iersicken ende nu binnen Goes, gheassisteert met Dignus Jacobsz wonende onder die prochie van Capelle, haeren neve, ten eenre ende Jacob Schott beddecooper poorter van Goes, ter anderen zijden, en hebben verclaert gheaccordeert te zijne dat Jacob de voornoemde Tone heeft aengenomen in den cost, te reeden reijnighen ende onderhouden, gesondt ende zijeck ende alle haer gerijef te doene den tijdt van een geheel Jaer naestcomende, inghaende van stonden aen ende daerinne gesmolten den cost ende moeijte die hij alreede aen haer gedaen heeft ende expirerende baefsmisse anno 1600, voor de somme van veertich ponden grooten vlaems. (volgen nadere condities) Aldus te Goes op ter presentie van Rogier Vrijese schoolmeester en Hubrecht Cornelisz cleermaker, beide wonende te Goes.

1.219 Procuratie Anthonia Cornelisdr²⁴⁷

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerde Anthonia als voren gheassisteert met haeren neve ende heeft geconstitueerd Jac. Schott beddecooper, om te moghen maenen etc. Zie boven.

1.220 Verklaring over veiling van erf in Goes²⁴⁸

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Willem Costens ende Joos Benedictus, oudt ontrent 39 ende 42 jaeren, vendumeester ende roeper deser stede Goes, ende hebben ten ernsten versoecke ende instantie van

²⁴⁴ RAZE 2041, fol 215, 9-9-1599

²⁴⁵ een hont is een landmaat van 100 vierkante roeden

²⁴⁶ RAZE 2041, fol 217, 14-9-1599

²⁴⁷ RAZE 2041, fol 217, 14-9-1599

²⁴⁸ RAZE 2041, fol 218, 17-9-1599

Bouduin Assuerus medepoorter alhier verclaert etc. warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck dat op den 10 augusti laetstleden ten openbaeren vuytroepe voor de herberge genaemt Den Gouden Leuw ter bode geveijlt es seeckere erffve met tghene daerinne en op staet, gelegen tuschen d'Oliemole ende gevolghe Simon Hoecx weduwe ende d'erffve ofte schuere Andries de Backer, D'welcke erffve Pieter Cornelisz in de drij haringhen eertijds gecocht heeft van Laureijs Adriaen Laureijssen ende nu bij den voornoemden requirant in der qualiteijt zoo hij procediert vuyt gewonnen ende expresselijck versocht, Ende naerdijen de voorseide Erffve vuytgeroepen werde volghende die scriftelijcke Conditien daarvan zijnde, Verclaeren zij deposanten dat voor dezelve niemandt gheldt en boodt, noch bij ijemande en werde ingesett, Sulcx dat zij deposanten de voorseide Erffve opgehanghen ende vuytgeroepen hebben op 200 £ vlaems ende afgeslaeghen zijnde tot hondert ponden zonder daerbij te roepen die penninghen de naeste. Heeft Joos die spreeckt om den coopers te doen aenboorden geroepen: Dese Erffve magh ghelden vijventwintich ponden grooten, Ende zoo voorts die voorseide hondert ponden afslaende heeft op elcken afslaghen voren geroepen Den penninck de naeste ene daernae Alle man even naeste. Tes gebeurt dat voorseiden Bouduin requirant (onder dander hoorders staende) aen hem roeper vraeghde Wije die 25 £ groten geboden hadde, Daerop hij Willem depositant zeggghende Joos roeper heeftet vuyt zijnen naem zulcx ingestelt. Seide requirant Vraeght rontsomme ofter ijemandt es die Daervoren meer bieden wilde. Twelck gedaen zijnde ende niemandt biedt, Seght Joos dat Bouduin zijde Roept die 25 £ groten vuyt mijnen naem Ick sal die staen. Dwelcke woorden Ick sal die staen) Verclaert Willem depositant ooc gehoordt te hebben, Sulcx dat hij roeper Daernae noch langhe afslaende ende roepende naer gewoonten Den penningh die naeste. Alle man even naer, ist ten laetsten gebeurt Dat als hij roeper zijde Ick hanghe dese erffve op 28 £ groten, dat Pieter Cornelisz in de drie haringhen voornoemt zijde Mijn. Al eer hij roeper die woorde en Den penningh die naeste vuytgesproken hadde. Ende dat den voornoemden Bouduin requirant Daerop zijde Ick beghere den naesten te zijne, zoo ic die 25 £ groten geboden hebbe, ende zulcx den penninghen die naeste ben. Gelijck zij deposanten ooc verclaeren datter anders niemandt gheldt geboden en heeft dan zoo voren verhaelt es, hiermede hunne depositie sluijtende. Aldus ter presentie van Denijs Mathijsz en Jacques Jansz Potvliet beide metsers, inwoonders van Goes.

1.221 Testament Maijken Martinsdr huisvrouw van Jacob Anthonies Borsselaer²⁴⁹

(Type acte:) *testament van een vrou. Vide supra pag.175. Obijt zonder eenigh kindt 27 dec.1600*
In den naem ons heeren amen etc, is gecompareerd Maijken Martinsdr, huisvrouw van Jacob Anthonisz Borsselaer, drooghsceerder, poorters van Goes, redelijck gesondt ende te passe, etc. wenst de huwelijckse voorwaarden die zij met haar man gemaakt heeft te onderhouden. Stelt tot erfgenamen haar kind of kinderen. Zij substitueert haar man, midts die uitkeert aan zijn voordochterken Magdaleenken haere cleederen ende juweelen. Aan de armen van Goes 3 £ groten. Aan haar broeder (niet met name genoemd) of haer vrinden ook £ 3 groten. Aldus ter presentie van Pieter Gillisz Pluijm en Dignus Cornelisz clockstelder, poorters van Goes. (Er staat als datum: xxiiij septembris (Die XIII Indictie beghint) a(nn)o xcix^{tich}).

1.222 Testament Elisabeth Cornelisdr, bruijd van Hieronimus Cocq²⁵⁰

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter*

In den naam ons heeren amen, etc. is gecompareerd: Elijzabeth Cornelisdr. Jonghe dochter, beloofde bruijt Hieronimo Cocq, poortersse Goes. zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc. Soo stelt zij tot haer eenighe universelen erfgenaem Martin Cornelisz haeren eenighen broeder Germain. In geval van diens overlijden substitueert zij haeren beminden vader Cornelis Martinsz oft indien hij overleden is haere broeders en zusters bij denzelven haeren vader gepro-

²⁴⁹ RAZE 2041, fol 219, 24-9-1599

²⁵⁰ RAZE 2041, fol 220, 25-9-1599

creert. En indien die zonder nakomelingen gestorven waren 50 gulden eens aan de vrienden van moeders zijde. Aldus ter presentie van Steven Adriaen Huijsz, Anthoni desselfs Stevens zoon en Charles de Prato, poorters van Goes.

1.223 Testament Hubeken Laureijsdr te Vlissingen²⁵¹

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter*

(In de marge:) *Vide prothocol ♀ RAZE 2039 pag. 278, 286, 407, 536*

In den naem ons Heeren amen, etc. is gecompareerd Hubeken Laureijsdr. geboren van Ellewoudsdijk ende nu wonachtigh binnen Vlissingen, gesondt ende wel vaerende, etc. Welcke nu ten jaeren van discretie gecomen zijnde ende ghaende nu in haer xiiij jaer, oversiende die cranckheijt des levens etc. Naedemael zij vader noch moeder en heeft, noch ooc zuster noch broeder, (ten waere Janneken Laureijsdr. haer halfve zuster d'welcke zij wetens, willens om redden voorbij ghaet ende onterft) . Soo noemt ende stelt zij tot haeren universelen erfgenaemen Cornelis Henricxsz stierman ende Anne Henricx haere beminde Oom ende Moeije, ofte indien zij overleden waeren hunne kinderen, etc. Aan de armen van Ellewoutsdijk 20 schellingen groten vlaams. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer en Anthoni Helder beenhouwer, poorters van Goes.

1.224 Schuldbekentenis Macharis Martens²⁵²

(Type acte:) *obligatie*

Compareerde Macharis Martensz, poorter van Goes, heeft bekend schuldig te zijn aan Gerardt Andriesz timmerman, medepoorter van Goes, £ 39 groten, Ter oirzaecken van geleverde materialen ende t stellen van een halfve schuere dwelcke hij ten dancke des voorseiden comparants gemaectt ende opgerecht heeft op zijn hoeve in Noordtbevelandt, verbindende zijn schuere. Aldus ter presentie Jan Scharis en Jaspas van der Horst als getuigen, inwoners van Goes.

1.225 Transport paeijbrieff Maijken Jansdr²⁵³

(Type acte:) *transport van een paeijbrieff in afquitinge van eenen anderen*

Compareerde Maijken Jansdr.weduwe van Crijn Scobbe, (later in de akte Schobbe genoemd) gheassisteert met Schobbelandt Pietersz haeren voorseiden mans vader, allen geboren in de stadt van Romerswalle ende nu wonende binnen Goes, zoo in haeren als in haeren kinderen naeme, heeft getransporteert aen ende ten proffijte van Melis Cornelisz van Redam, alzulcken waterbrief ende briefs recht als zij comparante in der voorseide qualiteijt heeft sprekende op Jan Vel ende zijn borghen wonachtigh binnen der stadt Zierikzee, groot resterende noch 1000 gulden. Aldus ter presentie van Lowijs SerWouthers en Cornelis Jan Heijne stadtsroeper, beide wonende te Goes.

1.226 Testament Jan Henricxs te Kloetinge²⁵⁴

(Type acte:) *testament van een jonghman*

In den naam des heeren amen etc. compareerde Jan Henricxsz jonghman hem gheneerende met 't Landt te bouwen geboren op Wijtfliet ende nu wonachtigh in Cloetinghe, redelijk gesondt ende te passe etc. Naerdijen Henrick Barthelsz zijnen vader (die een aerbeijder was ende geboren vuyjt t'Landt van Luijck) overleden es ende hij comparant broeder noch zuster heeft, Soo maeckt ende stelt hij testateur tot zijnen Erfgenaemen die vrijende van zijns moeders zijde. De bladinge van zijn goeden zal blijven aen Tanneken Adriaensdr. zijne beminde moeder (nu ge-

²⁵¹ RAZE 2041, fol 221, 5-10-1599

²⁵² RAZE 2041, fol 222, 5-10-1599

²⁵³ RAZE 2041, fol 223, 6-10-1599

²⁵⁴ RAZE 2041, fol 223, 10-10-1599

trouwt met Christiaen Marinusz tot H'Iersicken.) Aldus ter presentie van Harrent Pietersz en Willem Costens inwoners van Goes.

1.227 Verklaring Cornelis Franss van der Strate²⁵⁵

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Cornelis Fransz van der Straeten, oudt ontrent 50 jaeren, gezworen stadbode van Goes, heeft ten verzoeken van Jacob Adriaensz Smalleganghe, poorter van Goes, verclaert warachtigh te zijne ende hem wel kennelijck Dat hij daerbij ende mede geweest es ter herberghe van Jan Brouckardt weert in de Vier Heemskinderen, binnen Goes, daerden voorseiden Jacob bij Jan voornoemt was om met malcanderen te rekenen ende liquideren van eenighe pretensien die Jan op Jacob dede. Deposant heeft gezien dat Jan Broeckert aldaer bij braght ende exhiberende zijnen boek daerinne stondt een rekeninghe die bij des Jacobs eijghen handt was onderteeckent, etc. Aldus ter presentie van Laureijs Adriaensz en David Crijnsz poorters van Goes.

1.228 Verklaring over sterfhuis en over huwelijks voorwaarde²⁵⁶

(Type acte:) *attestatie op een vuytcoop van een sterfhuijs ende op een conditie van huwelicxe voorwaerde*

Compareerde Jan Cornelisz Aventure, schipper ende Henric Janssz visscher, oudt ontrent 59 ende 64 Jaeren, poorters van Goes, hebben ten verzoeken van Lievin Aerentsz als getrouwt hebbende Magdaleene Leunisd. weduwe wijlen Balthen de Cuijper, medepoorter alhier, verclaert warachtigh te zijne dat zij beijden daerbij ende mede geweest zijn te weten Jan als naeste maeghe van vaders zijde ende Henrick als getuijghe ten huijse van de voorseide weduwe ten tijde als zij die bruijdt was vanden voorseiden requirant daer het accordt van vuytcoop gemaect werde tusschen Jan voornoemt in der voorseiden qualiteijt naemens des voorseiden Balthens vijf naergelaeten weesen ter eenre ende zijnen voornoemden weduwe ter anderen zijden. Dat gemerct die soberheijt des staets die weduwe zoude aenveerden behouden etc. de goeden die in het sterfhuijs bevonden zouden worden, waarvoor zij de kinderen moest onderhouden en 'comende tot eerlijcken staete' aen elcx uitkeeren 2 £ grooten vlaems voor hun vaderlijck goedt. Ende soo t'voorseeide sterfhuijs aen Cornelis Claissen Bonsingh schuldigh was £ 13 groten heeft Bonsingh die quijtgescholden, Midts dat Lenardt (een van dese weeskinderen ende Bonsincx peteren) van des voorseiden Magdaleene zijns moeders erffvenisse voren vuyt (zoo verre daer zoo vele overschiet) zucken somme zoude profijteeren als zij aflijvigh zal worden. Aldus ter presentie van Dignus Geerdsz Bocxmaker en Marinus Janssen Mesoeck, poorters van Goes.

1.229 Verklaring op verzoek van Willem Marinus Soute²⁵⁷

(Type acte:) *attestatie*

Compareerden Costen Pauwelssen ende Costen Jansz, oudt ontrent 60 ende 50 jaeren, wonende aen de Zandijck onder de prochie van Cruninghe ende binnen Schore, hebben verclaert ten verzoeken van Willem Marinusz Zoute als ontfangher van het sterfhuijs van Costen Marinusz, warachtigh te zijne Naerdijen Jan Maensz aen Jan Jansz Robbe (toegenaemt den Boer, wonende binnen Middelburg) vercocht hadde drie verckens tot £ 12 groten vlaems ende dat Maijken Marinus huijsvrouw van Jan Maensz overleden was, Soo es den voorseiden schuldt ten proffijte des voorseiden Costen Marinussen (Maijkens broeder) aencavelt. Hebben Jan Jansz gemaent te betalen, dan dat hij zegghende dattet hem niet wel te passe en quamp t'gheldt te gheven. Nu acht jaeren geleden. Aldus ter presentie van Adriaen Andriesz Wiskercke poorter van Goes en Jan Laureijsz wonende onder die dorpe van Wiskercke als getuijgen

²⁵⁵ RAZE 2041, fol 224, 11-10-1599

²⁵⁶ RAZE 2041, fol 225, 17-10-1599

²⁵⁷ RAZE 2041, fol 226, 19-10-1599

1.230 Procuratie Ommaer Bouwens²⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad tradendum etc.*

Compareerde Ommaer Bouwens als man van Janneken Ghisbrechts wonende tot Middelburg, heeft geconstitueerd Marinus Cornelisz en Rogier Vrijese zijns huijsvrouws ooms, om te compareren ter vierschaere om te ontvangen zijn contingent lands gecomen vuijt het sterffhuijs van Jan Foortsz dijckgrave. als Adriaen Cornelisz en Jan Cornelisz gecocht hebben. Aldus ter presentie van Jan van Esse en Hubrecht stadt bode als getuijgen.

1.231 Schuldbekentenis Macharis Martinsz²⁵⁹

(Type acte:) *obligatie*

Compareerde Macharis (vide ut supra pag. 222) heeft verlijdt aen Danckardt Danckardtsz.

1.232 Verklaring Barbel Pieters Claisz Grooteburse²⁶⁰

(Type acte:) *onderaan de pagina*

Voir mij es gecompareerd Barbel Pieters Claisz Grooteburse, weduwe Bartholomeus Jansz schipper geboren binnen der stadt Romerswalle ende nu wonende in Goes, zijeck te bedde liggende, nochtans etc. heeft verclaert dat zij naer die dootd haers vorseiden mans zij weduwe niet ofte zeer luttel behouden heeft dan wel zwaarlijck belast zijnde met verscheijden vuijtschulden, zij anders niet en heeft gehadt dan dat haere goede vrienden tot haere alimentatie ende onderhoudt haer hebben geghonnen, Sulcx dat zij verclaert in ghelde niet meer te hebben dan ontrent vijftien guldens eens. Stelt tot erfgenamen (voor wat er overblijft) Dignus Geerdsz haeren zwaegher, waer zij vele jaeren heeft gewoont en noijt huijshuer betaelt, haar kleren etc. Aldus ter presentie van Willem Costens vendumeester ende Herman Jochems, beijde poorters as getuijgen.

1.233 Accoord sterfhuis vrouw van Marinus Passchiers timmerman²⁶¹

(Type acte:) *accordeert ende deelinghe van hereditijt*

Compareerden Marinus Passchiersz timmerman ter eenre ende Ghisbrecht, Pieter ende Maijken, desselfs Marinus sonen en dochter, midtsgaders Guilleaem Taij wonende binnen Berghen op den Zoom, als oom, als getrouwt hebbende hunnen wijlen moeders zuster, met David Jansz Schoudee ende Tobias Joosz van de Werfve als gecoren voochden van Lodgier, Neelken ende Passchier, nu oudt ontrent 17, 14 en 10 jaeren, ooc kinderen van Marinus. geprocreert bij Cornelia Jacobszdr. ter anderen zijden. Zijn gheaccordeert. Moeten aan Paesch hunnen joncxten broeder een deel uitkeren. De weduwnaar behoudt het huijs en hij neemt Paesch zijn joncxste sone aan. Aldus ter presentie van Aerent Jansz houtcooper en Joos Jansz timmerman als getuijgen, inwoners van Goes.

1.234 Verklaring op verzoek van Marinus Henricxs lantmeter²⁶²

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd de naegenoempte personen die ten verzoeken van Marinus Henricxs Lantmeter inwoner van Goes verklaard hebben: inden eersten Jacob Laureijsz Vornzee coster ende Pieter Adriaensz Bolle maeckelaer te Goes, oudt ontrent 56 ende 43 jaeren, verclaerende dat zij wel gekent hebben Daniel Cornelisz mandemaecker ende Bartholomeus Bartholomeusz Lattenmaker, beijde wonende te Ziericzee, ende dat dezelve alle beijde present ende jeghenwoordigh geweest zijn alhier binnen Goes ter herberghen des vorseiden Jacobs op den son-

²⁵⁸ RAZE 2041, fol 227, 19-10-1599

²⁵⁹ RAZE 2041, fol 227, 24.10.1599

²⁶⁰ RAZE 2041, fol 227, 25-10-1599

²⁶¹ RAZE 2041, fol 229, 11-11-1599

²⁶² RAZE 2041, fol 231, 11-11-1599

dagh voor pincxsteren laestleden, te weten op den nissen ommeganck, ende dat zij alhier alle beijde zoo wel Bartholomeus als Daniel aen Jacob versocht hebben t'ontbieden een maeckelaer, soo dat den voorseiden Pieter maeckelaer gecomen zijnde attesteren zij beijde deposanten last en bevel gegeven hebben om een coopman te zoeken en ooc te vercoopen twee Ordinanties die zijlieden beijden sprekende hadden ten laste van de Wateringhe van Baerlandt, etc. om met het geld anderen te contenteeren. Jacob Jansz Braingendijck en Jacob Adriaensz Boom, ooc poorter van Goes, oudt ontrent 49 jaeren en 42 jaeren, verclaarden ontboden te zijn geweest in de herberghe van Jan Brouckardt in de Vier Heemskinderen, ende hebben gesien dat Bartholomeus en Daniel met Pieter Bolle hunnen maeckelaer bijeen waren. etc. etc. Aldus, datum als in de volgende akte.

1.235 Procuratie Marinus Henricxs Lantmeter²⁶³

(Type acte:) *procuratie*

Compareerde Marinus Henricxsz Lantmeter, inwoner van Goes, heeft geconstitueerd etc. Jan Gilisz in den Bruijnvisch, poorter van Goes omme te compareren ter vierscharren in Baerlandt e.a, ende aldaer te declineren van alzulcen Jugen ende Zaecken daervoren hij betrokken magh zijn. Aldus ter presentie van Job Hubrechtsz vuytte Capellepolder en Pieter Weijns smit, beijde inwoners van Goes.

1.236 Procuratie voor Hofvan Holland²⁶⁴

(Type acte:) *procuratie voor den Hove van Hollant ad declinandum ende voorts ad lites*

Compareerden Dignus Jacobsz Keetlaer, Marinus Cornelisz Nelemans voor hemzelven ende Martin Cornelisz Mazuer als voocht ende administrateur van de goederen van de weduwe en erffgenaemen van Jan Willemsz, alle inwoners van Goes. Hebben geconstitueerd etc. Mr. Adriaen Jong Dircxsz ende Martin Rosa ende Joos van Rhijn procureurs postulerende voir den hove van Hollant, etc. etc. ende alvoren te declineren van verdachvaerdinghe die Cornelis Adriaensz Swaen met Hendric Andriesz als mans van Grietken ende Tanneken Jacobsdrs wonende tot Rotterdam ende Delft, midtsgaders ooc vervanghende die voochden van de weeskinderen van wijlen Jacob Jacobsz, alle als kinderen van Gertruijdt Oolardsdr (geseijt Adolphs) geprocreert bij wijlen Jacques Godschalck gedaen hebben, etc. etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Jaspar vanden Horst loopende bode, beijde inwoners van Goes.

1.237 Procuratie om te compareren in Baarland voor land²⁶⁵

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*

Zijn gecompareerd Adriaen Adriaensz Schoenmaker als man van Jacobmijne Jacobsdr. ende Pauwels de Vos, smit als man van Janneken Macharisdr, midtsgaders Marinus Jansz Mesoeck als voocht over Gedeon ende Maijke Macharis zoon ende dochter ende zij comparanten vervanghende ende hun sterckmaeckende voor Paesch Macharisz hunnen zwaegher absent zijnde doch hier inne geconsenteert hebbende, alle poorters van Goes. Hebben geconstitueerd Marinus Mesoeck om te compareren ter vierscharre van Baerlandt, betreft twee stukjes zaailand gekomen van Jan Foortsz dijckgrave, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaensz Calloo ende Hans van Lilloo, beijde inwoners van Goes als getuigen.

1.238 Procuratie jr David van de Werfve²⁶⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum of lites*

²⁶³ RAZE 2041, fol 232, 11-11-1599

²⁶⁴ RAZE 2041, fol 232, 13-11-1599

²⁶⁵ RAZE 2041, fol 233, 14-11-1599

²⁶⁶ RAZE 2041, fol 234, 17.11.1599

Compareerde Jr. David van de Werfve ambachtsheere van Sr. Henricxkinderen, Wiskercke etc, heeft geconstitueerd Pieter Quirijsz. vuijten Wijngaerde, procureur postulerende voir den gerechte van Middelburg, om te mogen maenen ende te ontfanghen de penningen die hem toekomen, in het bijzonder van Adriaen Bischof. Aldus ter presentie van Jacob Rijcke ende Cornelis Bijsterman als getuigen.

1.239 Testament Jan Vermeulen kleermaker en Margriete Goossens²⁶⁷

(Type acte:) *testament van man en wijf kinderen hebbende*

In den naem des heeren amen etc. zijn gecompareerd Jan Vermeulen cleermaker geboren van Ghendt ende nu wonachtigh binnen Goes, ende Margriete Goossens zijne huijsvrouw, zij bevrucht met kinde ende zijeck te bedde ligghende, nochtans etc. Als erfgenamen stellen zij hun kinderen aan haer zusters Barbara en Anthonie, of hun kinderen krijgen £ 4 groten vlaems eens. Aldus ter presentie van Prancke Gillisz ende Alexander Stranget beijde wonende int casteel van Saeftinghe ende t'wapen van Schotlandt, inwoners van Goes als getuigen

1.240 Transport obligatie²⁶⁸

(Type acte:) *transport oft permutatie van twee obligatien*

Compareerde Roelandt van den Putte inwoner van Goes ter eenre ende Jan Jansz Cuijper wonende in Somersdijck ter anderen zijden, zijn gheaccordeert. Betreft zeeckere obligatie die hij sprekende heeft tot laste van Clais Ariaensz lakencooper in Somerdijck tot 172 guldens en een obligatie verleden bij Adriaen Danckardsz wonende in Baerlandt aen hem Jan ter somme van 19 £ 19 sch. 7 gr. van geleverd laken gedateert 24-3-1599. Aldus ter presentie van Jan Marinusz Mesoeck ende Pauwels Jacobsz booghmaker, inwoners van Goes als getuigen.

1.241 Transport rentebrieven²⁶⁹

(Type acte:) *transport van rentebrieven*

Zijn gecompareerd Niclais Geerdsz voor hemzelven, Pieter Marinusz als d'actie hebbende van Jacob Jobsz getrouwt met Lijsbeth Geerdsdr, Henrick Willemsz Cuijper als man van Digne Geerdsdr. ende Jan Vergouwe als man van Baldine, alle sone en dochters van Geerd Claiszen ende zulcx broeders en zusters van wijlen Matheus Geerdsz, hebben getransporteerd aen die weduwe en erfgenamen van Cornelis Adriaensz Kelle beenhouwer ende hunnen naecomelingen elcx zijn aenpaert te weten een seste deel in zeeckere twee Brijefven ende brijeffs recht tot twee erfelijcke losrenthen, verleden voir schepenen van Cloetinghe van Hubrecht Jansz aen Willemijne Claesdr. tot vier ponden grooten renthe jaerlicx, de andere verleden voor schepenen in Capelle van Pieter Cornelisz van Schuijlen aen voorseide Geerd Claisz kinderen ter somme van £ 10:11:11, etc. Aldus ter presentie van Jan Scharis ende Macharis Martsz inwoners van Goes als getuigen.

1.242 Procuratie jr Johan Ihaene²⁷⁰

(Type acte:) *procuratie ad lites*

Is gecompareerd Jr. Johan Jhaene nu wonende te Goes, heeft geconstitueerd Adam Pietersz poorter van Goes, om te compareren ter vierscharre te Ellewoutsdijk en Everinghe om daer wettelijck verbodt te doen aen Laureijs Andriesz woonende aldaer dat hij hem niet en vervordere aen eenighe boomen noch haeghen te snoeijen buijten zijnen pacht zijnde. Noch ooc eenighe boomen dorre noch groene af te cappen noch te vellen. Aldus ter presentie van Jr. Frederic de

²⁶⁷ RAZE 2041, fol 234, 21-11-1599

²⁶⁸ RAZE 2041, fol 235, 24-11-1599

²⁶⁹ RAZE 2041, fol 236, 24-11-1599

²⁷⁰ RAZE 2041, fol 237, 29-11-1599

Lutiano ambachtsheer van Ellewoudsdijck, Everinghe etc. ende Guilleaem du Jardin, clercq int comptoir beoosterscheldt als getuigen.

1.243 Verklaring Willem Fransz uit Krabbendijcke over zijn vlucht met schapen²⁷¹

(Type acte:) *attestatie*

Is gecompareerd Willem Fransz oudt ontrent 53 jaeren nu woonende op Crabbendijcke ende heeft ten verzoecke van Anthoni Helder beenhouwer te Goes verclaert warachtigh te zijne dat als het landt van Hulst van de Spaeniaerden ingenomen was, hij deposant daer vuyt vluchtende met zijn schaepen gecomen es op Hoedekenskercke. Dat alsdoen daer den voorseiden Anthoni met Pauwels Willemsz Goeree zijn medegeselle ende dat zij beijde tsaemen van hem gecocht hebben zeecker quantiteit van schaepen, die beste ofte keure vanuijt zijn cudde. Doch tot hoevele en heeft hij niet juijste onthouden. Dan verclaert hij deposant warachtigh te zijne dat Anthoni alleen van hem van de zelve schaepen int gemeen gecocht voldaan heeft ontrent in den herfst daeranvolghende ende dat hij van Pauwels daerop niet met allen en heeft ontfanghen. Wel es waer dat hij deposant tot diverse stonden geweest heeft tot Pauwels Willemsz voornoemd om die betalinghe der zelve. Dan affirmeert hij deposant van die voorseide schaepen noijt eenighe penninghen ontfanghen te hebben van iemandt anders dan van Anthoni. Aldus ter presentie van Jan Bolders beenhouwer ende Adam Pietersz, beijde poorters van Goes als getuigen

1.244 Verklaring Joos van de Velde chirurgijn betreffende meekrap²⁷²

(Type acte:) *attestatie*

Is gecompareerd mr. Joos van de Velde chirurgijn woonachtigh te Cloetinghe ende heeft verclaert ten verzoecke van Pieter Jansz Mannee wonende aldaer, dat hij geleden ontrent twee jaeren geweest es in de herberghe Hans Verheghen in den Eenhoren aen d'oude beestemarct, aldaer den voorseiden requirant vuyt handen van Hans Verheghen ontfanghende was zeeckere penninghen die hem resteerden van meede. Soo dat die volle betalinghe gedaen werde vuytgesteken twee gulden zoo zijluijden gelijkelijck mejnden ende niet beter en wisten dan dat hij requirant met hem comparant comende ten huijse van Jan Jacobsz Bijle ende aldaer vindende zijn requirants huijsvrouw zijluijden hebben ten aensien van hem deposant die specien ende somme van penninghen zoo nu als te voren ontfanghen anderwerven over getelt. ende bevonden datter van de volle betalinghe ontbrack seven gulden ende een stuver meer oft min, etc. Aldus ter presentie van Pieter Benedictus smit en Jan Adriaensz metser, poorters van Goes als getuigen

1.245 Verklaring Clais Jansz IJsebaert over zomergerst²⁷³

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Clais Jansz IJsebaert, oudt ontrent 30 jaeren, schuijtmán tot Ellewoudsdijck, ende heeft verclaert ten versoecke van Hieronimus Cocq wonende te Goes, warachtigh te zijne dat hij in zijn schuijte ligghende binnen die havene in Elfsdijck ingenomen heeft hondert viertelen zomergheerste Baerlandsche mate die aldaer vuytter schuijren gemeten zijn geweest van Pieter Henricxsz dienaer van Jr. Frederic de Lutiano ambachtsheer van aldaer, ende dat hij deposant de zelve gheerste gevoert heeft binnen Berghen op den Zoom ende dat aldaer bij de vuyjtmetinghe (daer hij deposant met zijn maet bij present es geweest van den eersten totten laetsten) geleverd zijn hondert viertelen Bergsche mate ende bij nae een halven vierthel ontrent een schuppe nae. Voorts hij comparant vanden requirant gevraeght zijnde op een missive gecomen van Berghen gescreven bij Govardt Willemsz daerinne verhaelt stontd dat desen schuijtmán teghens Servaes

²⁷¹ RAZE 2041, fol 238, 30-11-1599

²⁷² RAZE 2041, fol 239, 30-11-1599

²⁷³ RAZE 2041, fol 239, 30-11-1599

den brouwer aldaer (die de voorseide gheerste ontfanghen hadde) geseijt heeft datmen tot Elfsdijck voorseid ende daerontrent alzulcken gheerste genoegh can coopen voor 45 oft 46 stuvers ende dat hij requirant die voorseide geleverde gheerst gecocht magh hebben van Lutiano voor-noemd op dagh. Verclaert hij deposant d'zelve onwarachtigh te zijne, segghende ende ontken-nende oijt zulcke woorden gesproken te hebben. Aldus ter presentie van Steven Adriaensz Huij-sen ende Cesar Galleris inwoners van Goes als getuigen

1.246 Procuratie Henrick Rosberg voor erfgenamen Geleijn Jacobs²⁷⁴

(Type acte:) *procuratie om overdracht te doene volghende die minute van den comparant* Compareerde Henrick Roosboom borgher der stadt Middelburch, voor hemzelf en procuratie hebbende van de erfgenamen van wijlen Gheleijn Jacobsz en heeft geconstitueerd Steven Martsz ende Jan Boij wonende in Sinoutskercke om te compareren voir die gerechte aldaer om te leveren aan Jan Pietersz Leuwenburgh 5 gemeten 210 roeden als den voorseide requirant op 2 Junij 1598 gecocht heeft. Aldus ter presentie van Pieter Adriaensz Bolle ende Adriaen Stevensz, poorters van Goes als getuigen.

1.247 Verklaring over pacht Willem Franss in Krabbendijcke²⁷⁵

Compareerde Willem Fransz nu wonende op Crabbendijcke, verhaelende naedemael hij van Tobias Wicxdorp gepacht heeft ontrent 43 gemeten 26 roeden zaijlandt in Crabbendijcke voor den tijdt van seven jaeren voor 13 guldens afslaens ghelds per gemet, volgens de pachtcedulle van 16.2.1598 ende dat tselve landt zoo onvruchtbaer ende t'gewasch over 't verleden eerste jaer zoo zoover es geweest dat hij pachter genoodtsaecht es geweest met Pieter Lenardsz Holle-polder ende Belie Simons Henricxsz weduwe, poorters van Goes, aen dewelcke de voornoemde Tobias verpachter die pensien ofte pachtpenninghen die over die eerste drie jaeren 1599, 1600 ende 1601 verschijnen zouden in betalinghe heeft overgegeven ende affstandt gedaen ende ooc bij Pieter en Belie zulcx zijn geaccepteert, te comen in communicatie om verminderinghe van de beloofde penninghen te genieten oft van den pacht ontslegghen te zijn, etc. Sulcx dat dezelve Pieter ende Belie als d'actie tot de pachtpenninghen over die voorseide drie eerste jaeren heb-bende ende zulcx reputerende den persoon vanden voornoemden verpachter, met hem compa-rant op den 14 september laetstleden veraccordeert zijn dat zijluijden die voorseide onvrucht-baerheijt aenmerckende hem pachtere hebben quijtgescholden die pachtpenninghen die hij over die thoecomende oughsten 1600 ende 1601 zal schuldigh zijn, Midts dat hij betaele den pacht over '99 d'een helft catherine '99 ende d'ander helft catherine 1600, etc. Om misverstand te voorkomen heeft de pachter verzocht dat dit goed vastgelegd zou worden en heeft Pieter Mari-nusz, oudt 36 jaeren inwoonder van Goes verclaert dat hij daerbij ende present geweest es toen het accoord opgemaakt werd etc. dat den voorseiden Willem Fransz daerenboven aldaer iterati-velijck verhaelde ende zijde: Begheert ghijluijden zelfs t'Landt t'aenveerden (Midts dat ghij den dijck zult onderhouden ende te betaalen die waterpenninghen midsgaders die jaerlijcxen ren-then aen Cornelis Gillissen als ooc getroost te zijne af te weeren die die lasten die de Jonckers ende eenighe wonende te Berghen daerop pretenderen. Ick laettet ulieden voor de twee jaeren 1600 ende 1601. Dat dezelve Pieter ende Belie daerop expresselijck zijden: Wij en willen gheenssins t'Landt aenveerden oft goedt gheldt naer quaet worpen. Want zoo wij tLandt aentrocken zoo mochten die voorseide crediteuren tselve Landt met onse vruchten die wij dae-rop zouden moghen bezaijen comen vercoopen. Ende dat Willem requirant daerop andermael vraeghde Wat zal ic dan voorts met t'Landt doen Dat zijluijden daerop antwoordeden Ghij moeghtet ledigh laeten ligghen, oft wildijt gebruijcken ghij moeghtet op uwe perijckel (te moe-ten verwachten die voorseide pretensien) gebruijcken. Wij en trecken t'Landt ons niet aen. Al-

²⁷⁴ RAZE 2041, fol 240, 1-12-1599

²⁷⁵ RAZE 2041, fol 241, 4-12-1599

dus ter presentie van Jan Brouckardt ende Lenardt Pieter Cornelisz, inwoners van Goes als getuigen.

1.248 Procuratie Jacob Adriaens Boom om te compareren in Krabbendijcke²⁷⁶

(Type acte:) *procuratie om een vonnis te doen executeren*

Compareerde Jacob Adriaensz Boom, poorter van Goes, heeft geconstitueerd Jacob Jacobsz Mets, procureur postulerende voir den gerechte van Cruninghen, om te compareren ter vier-scharren van Crabbendijcke ende aldaer te versoecken het vonnis dat hij heeft tegen Jr. Jhaen de la Salle te executeren. Aldus ter presentie van Jacob Jansz Braingendijck poorter van Goes ende Jacob Cornelis Jacob Bouwensz wonende tot Weerde, als getuigen.

1.249 Schuldbekentenis van Jacob Smallegange over land in Poppendijcke in Yerseke²⁷⁷

(Type acte:) *verkoop van Landen onder conditie van wederom te moeten leveren*

Compareerde Jacob Adriaensz Smalleganghe, poorter van Goes, heeft bekend schuldigh te zijne aen die weduwe ende weesen van Jaspas Verhaegen, £ 13 over reste van zeeckere obligatie d.d. 26-4-1595, Waeromme heeft hij comparant verclaert midts desen vercocht te hebben aen Joos de Pottere wonachtigh binnen Haerlem in den naem van de voorseide weduwe ende weesen 4 gemeten landts ligghende in den polder (genaemt Poppendijcke) bij de Mole onder die onder die heerlicheijt van H'Iersicken, die nu binnen desen jaere 1599 herdijckt es. Te weten die twee gemeten zijnde begroest²⁷⁸ gelegghen binnen dese gemercken Noordt aen den nieuwen dijk, Oost Pieter Lenardsz Holenpolder, zijdt Pieter Henricxss molenaer ende West Jacob comparant voornoemd. Ende dander twee gemeten (noch blick) N. Pieter Lenardss voornoemd, O. den nieuwen dijk, Z. hij comparant ende W. David Crijnsz, etc. Aldus ter presentie van Henric Cornelis Melsz smit ende Bernardt Marinusz timmerman, poorters van Goes als getuigen.

1.250 Levering land door Jacob Smallegange²⁷⁹

Compareerde Jacob Smalleganghe en heeft geconstitueerd Cornelis Lenardsz van de Welle om de levering te doen van de bovengenoemde vier gemeten land. Ter presentie van Hans Tambourijn ende Ghisbrecht Janssz Verstraelen inwoners van Goes.

1.251 Bedijking Burenpolder in Yerseke²⁸⁰

Alzoo Jr. Jhean de la Salle vercreghen hebbende consent te moghen herdijcken den Burenpolder, met Cornelis Geerdsz Bijsterman overcomen was dat hij noordtoost daeraen zoude bedijcken een ander cleen polderken (dwelcke voorseide gorsinghe et noch andere eertijds was geheeten Schaefspolder) tot ontrent 30 gemeten, daerinne Cornelis zoude hebben die twintich ende la Salle behouden die thien gemeten, midsgaders die thienden vant zelve geheele polderken vor twaelf naestcomende jaeren, ende naerdijen Cornelis Jansz Boone vercreghen heeft d'actie van voornoemde la Salle, heeft aen Bijsterman versocht dat hij volghende t'contract met la Salle gemaect, dat hij den Noorddijck tsijnen costen volmaecke tot drie roeden in zijn zaete ende acht voeten hooghe, d'andere 2½ roeden in de zaete ende acht voeten hooghe, die zoo groot noch niet en zijn. Soo es nochtans bij den voorseiden Boone ende Bijsterman voor alsnoch noodelijcker oft beter gedocht (midts d'afbraecke ende grooten tocht van de stroom) die voorseide dijcken van binnen alvoren te bezwaeren, etc. Zijn zij veraccordeertdat Bijsterman in plaetse dat hij gehouden was die voorseide dijcken zulcx te volmaecken, zal moeten vuyjtrijcken de somme van 200 gudens eens, om die te emploijeren tot verzwaeren van de voor-

²⁷⁶ RAZE 2041, fol 243, 7-12-1599

²⁷⁷ RAZE 2041, fol 243, 8-12-1599

²⁷⁸ begroest, mogelijk: met gras begroeid, groesvelt = weide, een groeze kan ook een vette weide zijn die tot grassland gemaakt is

²⁷⁹ RAZE 2041, fol 245, 11-12-1599

²⁸⁰ RAZE 2041, fol 245, 5-12-1599

seide dijcken ende andere noodt.... oncosten ter zelver dijckaigen, etc. Aldus gedaen in de Meebale 5-12-1599 ter presentie van Cornelis Adriaensz Soetwaeter, dijckgrave van bewesten H'lersicken, Pieter Willemsz, Gillis Jansz ende Hieronimus Cocq, en verder 12-12-1599 ter presentie van Adriaen Andriesz Wiskercke ende Adam Pieterssen, poorters van Goes

1.252 Verzoening tussen Pauwels Willems Goeree en Anthonij Helder²⁸¹

(Type acte:) *transactie*

Naerdijen tusschen Pauwels Willemsz Goeree ende Anthoni Helder, beijde beenhouwers te Goes, eertijds societeijt geweest es van horenbeesten, schaepen ende lammeren te coopen, vercoopen, slaen ende vuytventen, Sulcx datter tusschen dezelve diverse differenten, geschilen ende processen geresen waeren ter oirzaecken van rekeninghen ende pretensien die over wederzijden werden gedaen, ooc tot injurien tenderende Heeftet vuytterlijck door inductionen van den magistraet van Goes ende tusschenspreken van Willem Jobsz Goeree (Pauwels vader) ende Jan Claissen Pauw (schoonvader van Anthoni), den voorseide parthijen beter gedocht alle hunne questien die zijluijden eenighsins jeghens elcanderen van wederzijden hebben vuytstaen oft zouden moghen pretenderen, ooc d'injurien met wercken, handelinghe ende woorden aengedaen, bij volcomen transactie te termineren ende assopieren²⁸². Sulcx zijn gecompareerd die voorseide Pauwels met Willem zijnen vader, ter eenre ende Anthoni met Jan Pauw zijnen stiefvader, ter anderen zijden, en zijn veraccordeerd. etc. Pauwels belooft aan Anthoni te betalen £ 20:2:6, daarvan hij aen Cornelis Adriaensz Calloo voor Anthoni betalen zal £ 4:2:6, soo dat hij niet meer en resteert als £ 16 eens. etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Jaspard Verhorst, loopende bode, inwoners van Goes als getuigen.

1.253 Borgstelling Cesar Galleris²⁸³

(Type acte:) *cautie*

(In de marge:) *vide supra pag. 36 ende 123*

Es gecompareerd Cesar Galleris, tafelhouder²⁸⁴ te Goes, heeft zich borg gesteld voor Anthoni Helder zijns comparants huysvrouwen zusters zone, belovende ten versoecke van Willem Jobsz Goeree, dat denzelven Anthoni (Diemen zeijde te willen buijten deser stede Goes verhuysen) buijten derzelver niet en zullen vertrecken voor ende aleer dat hij comparant een maendt tevoorren tselve verclaert ende gewaerschuwet zal hebben aen Willem voornoemt ofte aen Pauwels zijnen zone. Ende dat om d'oirzaecken dat voir den magistraet alhier alnoch hanghende es ongedecideerd een Proces tusschen Marinus de Beer wonende ter Neusen met zijnen complicen h(eijse)rs ende Anthoni met Pauwels voorseid verw(eerde)rs, daarvan hij Pauwels (midts verreck van Anthoni) in meerder zwaricheijt zoude moghen comen. Actum als voren.

1.254 Procuratie Foordeken Hieronimusdr²⁸⁵

(Type acte:) *procuratie om een renthe te verlijden ende hypotheceren*

Compareerde Foordeken Hieronimusdr. weduwe van Cornelis Bartholomeusz Duvenee, wonende te Goes, heeft geconstitueerd Pieter Geerdsz Jongh haeren couzijn om te compareren ter vierscharren waer nodigh om te ontfanghen in gereeden getelden ghelde vuyt handen van Adriaen Arnoudsz poorter van Goes de somme van £ 34 eens. Ende daervoren te verlijden schuldigh te zijne aen hem ende zijnen naecommelinghen een erffelijcke renthe van £ 2:2:6 jaerlicx, losbaer den penninck 16^e, etc. Hypothecerende haere 10 gemeten landt ligghende in Crabbendijcke

²⁸¹ RAZE 2041, fol 246, 12-12-1599

²⁸² assopieren = sussen

²⁸³ RAZE 2041, fol 247, 12-12-1599

²⁸⁴ tafelhouder = geldhandelaar, wisselaar, bankier

²⁸⁵ RAZE 2041, fol 248, 13-12-1599

Aldus ter presentie van Pieter Michielsz bode van het landrecht ende Andries Simonsz backer, poorters van Goes.

1.255 Procuratie Tanneken Andriesdr²⁸⁶

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerde Tanneken Andriesdr geboren van Berghen op den Zoom en nu wonende in Goes, ende heeft met autorisatie van Laureijs Fransz metser, haeren man, geconstitueerd Adolph Cornelissen metser haeren zwaegher wonende te Middelburch, om te moghen ontfanghen de somme van £ 9:10:0 oft zoo vele als den kinderen oft erfgenamen in den Sleutel binnen Berghen voorseid aen haer constituante voor haer gedeelte noch schuldigh ende ten achteren zijn, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Lenard Jansz beenhouwer, poorters van Goes als getuigen.

1.256 Transport obligatie Leenaerdt Poppe²⁸⁷

(Type acte:) *transport gescreven op de rugghe van d'obligatie*

Compareerde Lenardt Poppe ende heeft overgegeven deze obligatie inhoudende noch £ 2:12:3 aen Pieter Jansz houtsagher, wonende binnen Goes ende d'zelve in betalinghe van waghemaekers naefhout²⁸⁸. Actum Goes ter presentie van Lowijs de Wale ende Lenard Jacobs Arentsz, beide beenhouwers te Goes als getuigen.

1.257 Borgstelling in Kruiningen²⁸⁹

(Type acte:) *cautie*

Adriaen Govardsz ende Cornelis Jan Pieter Lemsz wonende in den Polder van Cruninghen hebben hun zelven gestelt cautionaris ofte borghe, belovende aen Lowijs SerWouthers te betaelen de somme van ontrent £ 15 gr. vls. ofte zoo vele hij condempnatie verworfen heeft op Mathijs Dignusz ende Marinus Jansz hunnen zwaeghers, etc. Aldus ter presentie van Jacob Bernardsz schoenmaker ende Pauwels Willemsz Goeree, poorters te Goes als getuigen.

1.258 Procuratie Henrick Vos uit Utrecht²⁹⁰

(Type acte:) *procuratie ofte Commissie tot ontfangher*

Compareerde Henrick Vos commandeur van Sint Jans Hoff gelegen binnen Zuydtbevelandt residerende tot Utrecht, ende heeft geconstitueerd Willem Martinsz Drijeweghen inwoonder van Goes, om te moghen maenen ende t'ontfanghen alle alzulcken pachten ende huijren van Landen geleghen onder die prochien van Wemeldinghen, Cattendijcke, H'Iersicken ende daerontrent. etc. Aldus ter presentie van Cornelis Cornelis Balthens ende David Jansz Schoudee, poorters van Goes als getuigen.

1.259 Verklaring Lenardt Jacobs over het slaan (slachten) van beesten in Wemeldinge²⁹¹

(Type acte:) *attestatie*

Naerdijen onlanx op den dagh van Gedinghe tusschen die Crediteurs van Joris Schuppe, beenhouwer eertijds wonachtigh te Goes, op de prijerende in dachtergelaeten goeden desselfs, bij eenighe geseijt werde dat Lenardt Jacobsz (die knecht was van Joris) verclaert hadde dat alzulcken beesten dwelcke hij Lenardt geslaeghen hadde op den ommegangh tot Wemeldinghe Een was van dezelve die Joris gecocht hadde in Pieters Croone coopdagh. Heeft Jacques Denijs brouwer in de Weereldt, als getrouwt hebbende die weduwe van Wouther de Brouwer (die

²⁸⁶ RAZE 2041, fol 249, 14-12-1599

²⁸⁷ RAZE 2041, fol 249, 14-12-1599

²⁸⁸ naefhout mogelijk een harde houtsoort gebruikt om de naaf van een wiel, waar de as doorheen gaat, te maken

²⁸⁹ RAZE 2041, fol 249, 14-12-1599

²⁹⁰ RAZE 2041, fol 250, 17-12-1599

²⁹¹ RAZE 2041, fol 250, 20-12-1599

borghe was voor die voorseide beesten) Den voornoemden Lenardt afgevraeght (ende ernstelijck versocht te segghen wat hij daervan wiste), Sulcx es voor mij gecompareerd den voornoemden Lenardt Jacobsz poorter van Goes, heeft verclaert dat hij niet en weet noch en gelooft maer expresselijck ontkent zulcken verclaers geseijt te hebben. Want hij comparant attesteert dat hij niet geweten en heeft ende alnoch niet en weet van wijen die beeste, die tot Wemeldinghe op den ommegangh geslaegen es gecomen was. Aldus ter presentie van Paesch Macharisz beenhouwer ende Jan Jansz Bosch pachter op de hoeve ter Heernisse, als getuigen.

1.260 Transport obligatie door Jan Adriaens van Kwadendamme²⁹²

(Type acte:) *transport van een obligatie Daeronderaen gescreven*

Es gecompareerd Jan Adriaensz hierboven verhaelt, wonachtigh ten Quaendamme ende heeft overgedragen dese obligatie inhoudende noch £ 14 groten, aen Adriaen Anthonis Gabriels timmerman te Goes voor £ 11:3:4, etc. Aldus ter presentie van Pieter Jansz Bolringh ende Hubrecht Jansz stadtode als getuigen.

1.261 Procuratie voor overdracht land in Rammekens Walcheren²⁹³

(Type acte:) *procuratie om Lant over te draegen Videto primo pag.287, gerevoceert ende een ander gestelt*

Es gecompareerd Jonckvrouwe Leonora Maria dochter van wijlen d'heer Johan Junius de Jonghe, nu wonachtigh te Goes, ende heeft (in absentie van Jr. Jhean de la Salle haers mans, capiteijn van een cornette ruijterije, nu gevanghen ligghende opt slot te Woude²⁹⁴), geconstitueerd Jr. Daniel Junius de Crabbendijcke haer broeder, om te mogen vercoopen etc. alsulcken stuck landts gelegen tusschen Rammekens ende Middelburgh in Walcheren als haer constituante metten zelve geconstitueerden gemeene es competerende. Aldus ter presentie van Cornelis de Clerck deurwaerder ende Cornelis Geerdsz beenhouwer, inwoners van Goes.

1.262 Koop van meekrap Willem Zagarus²⁹⁵

(Type acte:) *coop van meede met protest*

Es gecompareerd Willem Zagarus, inwoner van Goes, verhaelende Naerdijen Timothee Boudens coopman van meede, aen hem op keure ende optie gestelt heeft den nombre van drie duijsent ponden meede quatertroij goet naer den wasse van den jaere twee ende een, t'ontfanghen ofte te leveren binnen een van de meestoven deser stede, kerstmisse anno 99 oft acht daeghen daernaer, onbegrepen midts bij den voornoemden comparant bescheedt te zegghen tusschen dijen tijdt ende kerstavendt 99 aen den voornoemden Timothee ofte Hieronimo weerd in de meebale alhier. Al volghende de obligatie hier verthoont gedateert den 26 octobris 1598 bij Timothie onderteekent. Heeft daeromme hij comparant exhiberende alhier merckelijcke quantiteit van gouden gereede ghelde aen Hieronimo weerd voornoemd ernstelijck verclaert dat hij begheert de voorseide quantiteit van meede te ontfanghen ende bereedt es dezelve promptelijck gheldt als goet te betaelen. Te weten ten prijse van twee ponden acht schellingen acht grooten elck hondert. Aldus gedaen ter Goes in de Meebale ter presentie van Pieter Rose maeckelaer van meede wonachtigh te Middelburgh ende Pauwels van Dale inwoonder van Goes als getuigen.

1.263 Is Pieter Hughe schuldig aan doodslag?²⁹⁶

(Type acte:) *informatie tot onschult van een die eenen andren geslaeghen heeft²⁹⁷*

²⁹² RAZE 2041, fol 251, 21-12-1599

²⁹³ RAZE 2041, fol 251, 21-12-1599

²⁹⁴ Het slot te Wouw, van der Aa, deel.12, pag. 647, kasteel in de markgraafschap van Bergen op Zoom, nu op de plaats een boerderij en overblijfselen van de fundamente

²⁹⁵ RAZE 2041, fol 252, 22-12-1599

²⁹⁶ RAZE 2041, fol 253, 23-12-1599

Alzoo op maendagh den 9 augustus laetstleden inde herberghe genaemt den Moriaen binnen die heerlicheijt van Cats in Noordt Bevelandt zeecker geselschap vergaedert es geweest, goet chier²⁹⁸ maeckende, onder d'welcke was eenen aerbeijder genaemt Pieter Hughe geboren van Hoedekenskercke in Zuijdtbevelandt, die een wijle gedroncken hebbende ende zeer beschoncken woorden gemaect heeft ter oirzaecken van 't gelagh jegens Daniel de Lertre, geboren van Loven, weerd't aldaer, Ist gebeurt dat hij weerd't hem vergrammende met den bierpot naer den voorseiden Pieter slaende denzelven op zijn hooft geraeckt heeft. Dan hoewel dijen slaghe niet zo zwaer en was zoo Daniels huijsvrouwe daertusschen was geschoten ende ooc den voorseiden Pieter des andren daeghs ontrent 3 oft 4 zoo tonnen als als half vaeten biers over den dijk heeft helpen draeghen ende ooc noch swoondaeghs daeraen noch ontrent 3 vierthelen gheerste heeft gedorsschen, Soo nochtans den voorseiden Pieter op den Sondagh daernae overleden es. Waervuijt ijemant zoude moghen presumeren ende hij Daniel beschuldighet worden dat Pieter van den voorseiden slaghe zoude zijn gestorfvē, Heeft daeromme hij Daniel voormeldt aen den naegenoemde personen versocht kennisse ende daarvan publicque Acte te maecken. Sulcx (etc. al ut supra pag. 69) warachtigh te zijne. In den eersten mrs. Frederic Waghenaers ende Carel Jorisz, chirurgijns wonachtigh binnen der stede Goes in Zuijdtbevelandt, Verclaeren als boven dat zijluijden als chirurgijns ontboden zijn geweest van Tobias Michielsz Oostdijck, stadthouder (in den naem des Rentmeesters generael van Zeelandt bewestentscheldt over t'eijlandt Noordtbevelandt, om te comen visiteren ende beschouwen den voorseiden Pieter alsdoen overleden. Ende dat zijluijden terstont aldaer comparerende op den zelven Sondagh naeden middagh zoo hij smorghens vroeg was gestorfvē. Hebben wel gesien een contusie oft gemeene bule met een simpel vulnus niet penetrerende. Dan voorts doende behoerlijcke incisie, te weten Cruijswijs over t'hooft zoo dat het Cranium geheel bloodt ende zuver was ende dat niet alleene zij chirurgijns maer ooc den voorseiden stehouder ende andere omstanders consten bemercken dat tselve cranium oft bekenneel int minste niet geledert noch gedeprimeert was. Daerenboven oft men zoude willen vermoeden datter eenighe subtile materie zoude moghen gesoncken zijn deur die commissuren oft kepernaeden vant cranium waerdeure dura mater zoude moghen ghealtereert zijn, (daernae die doot volghet als daerinne niet behoerlijck en wordt voorsien) Attesteren zij chirurgijns dat zij ooc tselve bekenneel hebben rontomme afgenomen, daermen anders niet en bevondt dan dat dura mater gansch zuver ende gesondt was (zoo gaeff als men in een ionghe kindt zoude bevinden) ende insgelijcx ooc zoo wel pia mater ende al dat t'cerebrum aenghaet Alnoch verclaeren dat zijluijden t'afgenomen cranium geheel zuver gewasschen ende afgedrooght hebben en tselve buijten den huijse opden claeren daghe in presentie als voren neerstelijck beschouwt, dan zij niet en hebben connen bemercken eenighe fissure. Soo dat zij chirurgijns aldaer hunne censure gegeven hebben ende alnoch verclaeren bij desen (onder correctie van andere beter jugement hebbende) den voorseiden overleden van den voormelden slaghe gestorfvē te zijne Temin ooc gemerckt dat zijluijden alsdoen afvraeghende ende den personen die bij den voorseiden Pieter den voorgaende nacht geweest zijn, oft hij voor zijn doot in gheen frenesie en es geweest, Geseijt werde Neen, Dwelcke nochtans gemeenlijck aen comt den ghenen die int hooft gequetst zijn.

Jacob Jacobsz Keijser poorter der stede Goes ende Pieter Cornelisz wonende te Cloetinghe, Attesteren alsvoren dat zijluijden als getrouwt hebbende Jacobmijne ende Crijnken halve zusters des voorseiden Pieters overleden, ooc geroepen ende gecompareert zijn geweest opden voorseiden sondagh Aldaer zij verclaeren die voorseide beschouwinghe bij den voornoemden surgijns gedaen aengesien te hebben ende niet connen mercken dat hunnen zwaegher van dijen slaghe gestorfvē zoude moghen wesen. Waeromme zijluijden ooc den voorseiden Daniel daarvan hebben onschuldighet. ende ontschuldighen bij desen. Ende waert recht etc. Aldus binnen desen

²⁹⁷ Zie Krenten uit de pap nr 2.198 "Doodslag met een bierpul" voor verklaring van enkele medische termen

²⁹⁸ goet sier maeckende: sier maken = feesten

voorseide stede Goes ter presentie Pieters Willemsz ende Jans Cornelisz Croone beide Schepenen der stede, als loffelijcke getuijghen . Dies t'oirconden. Levendale.

1.264 Testament Lievin Mussebroeck²⁹⁹

(Type acte:) *testament van Lievin Mussebroeck met zijn huijsvrouwe. die vrouw es gestorfen 22 Jan. 1600*

In den naem ons heeren Amen etc, compareerden Lievin Musschebroeck geboren in tlandt van Gavre³⁰⁰, nu poorter van Goes, ende Janneken Vergorgele Firmijnsdr, zij zieckelijck etc. Mutueel testament. Aldus ter presentie van Clais Antheunissen bode van tLandrecht en Willem Lievinsz schoenlapper inwoners van Goes als getuigen.

1.265 Kwestie tussen Zacharias de Jonge en Jan Jacobs Bom³⁰¹

Questie different ende geschil geresen zijnde tusschen Zacharias de Jonghe impetrant van briefven van inductionen ter eenre ende Jan Jacobsz Bom gedaegde ter anderen zijden. Ter oirzaecken van een schuld van 1900 guldens, volghende den brijef daarvan zijnde gepasseert voor schepenen van Crabbendijcke den 6-2-1599. Te verschijnen 1300 guldens den eersten Januarij ende dander 600 guldens den 10 martij naestcomende. Daerinne zoo verre was geprocedeert dat naedemael bij appointement van Borghemeesters ende Schepenen deser stede Goes, parthijen gerenvoyjeert waeren aen goede mannen, den zelve parthijen beter gedocht heeft, hun voorseide geschil te submitteren int segghen van vier goede mannen: Pieter Claisz Ovesant, Niclaes Michielsz Oostdijck, beide schepenen ende Harrent Pietersz ende Jan Cornelisz Mazuer, inwoners van Goes. Zulcx zijn gecompareerd den voornoemden Zacharias debiteur ende Jan Bom crediteur, midsgaders Jan Jacopsse Smack poorter tot Zierickzee als borghe.etc. etc. Aldus ter presentie van Carel de Grave weerd int Schippershuijs ende Pieter van Dijcke wonende tot Leijden, als getuigen.

1.266 Procuratie van Nicolaes Geerts om land in Kloetinge te leveren³⁰²

(Type acte:) *procuratie om Landt te leveren*

Compareerde Niclaes Geerdsz hem nu onthoudende ter Neusen, heeft geconstitueerd Jan Vergouwe zijnen zwaegher om te compareren ter vierscharre ende op te draeghen die helft van een boogaardeken genaemt tRospelken gelegen in het Noortambocht van Cloetinghe ende nu vercocht heeft aan Pieter Willemsz aen wien d'andere helft thoebehoort, Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Adriaen Jansz beenhouwer, poorters van Goes.

1.267 Uitkoop van de erfenis Cornelia Engelsdr³⁰³

(Type acte:) *uijtkoop van een deel in Erffvenisse. Tevoren op den 15 dec. was een ander accoordt gemaect ende bij den comparanten onderteeckent aen de lijassche hanghende*

Zijn gecompareerd Pieter Cornelisz in de drie haringhen poorter van Goes ter eenre ende Adriaen Leijnsz wonachtigh onder die prochie van Seraerskercke, ter anderen zijden. Zijn veraccordeerd over Adriaens portie, zijnde 1/6 deel in de erffvenisse Cornelia Inghelsdr. zijne nichte die huijsvrouwe was van voornoemde Pieter, etc. Jan Leijnsz was borghe over een schuld aan Jan Bom, Adriaens huijs staende in Seraerskercke, etc.etc. Aldus ter presentie van Lenard Jacob Arentsz weerd in de Prince ende Jan Adriaensz schoenmaker poorters van Goes als getuigen.

²⁹⁹ RAZE 2041, fol 255, 28-12-1599

³⁰⁰ Gavre = Gavere in Oost-Vlaanderen

³⁰¹ RAZE 2041, fol 255, 28-12-1599

³⁰² RAZE 2041, fol 257, 29-12-1599

³⁰³ RAZE 2041, fol 257, 29.12.1599

1.268 Testament Cornelia Willemsdr weduwe Costen Hubrechts³⁰⁴

(Type acte:) *testament van Neelken langhe Martijne*

In den naem ons heeren Amen etc, is gecompareerd Cornelia Willemsdr weduwe Costens Hubrechtsz, inwoondersse van Goes, redelijck gesondt etc. Erfgenamen haar zoons Willem en Jan (of hun kinderen als zij overleden zijn) elck in een derden deel, ende de kinderen van haar zoon Hubrecht in 1/3 deel, willende zij testatrice dat dit laetste derdendeel gebraght zal werden tot Ghelde om naer advenant vanden geheele hoofdsomme die daervan comen zal, zoo in de roerende als in de onroerende goeden ende inschulden, te coopen ende betaelen een huijsken daerinne Hubrecht met zijne huijsvrouwe ende kinderen wonen zal zijn leven geduerende. In welcke woninghe zij testatrice den zelven Hubrecht haeren sone erfgenaem stelt bij desen voor zijn wettighe portie (Midts dat hij tselve onderhoude in behoerlijcke reparatie) ende zijnen kinderen in den eijgendom desselfs. Sulcx dat hij Hubrecht noch zijne weduwe t'selve huijsken gheenssins en zal moghen vercoopen, belasten noch bezwaeren, noch om zijne schulden becommert moghen worden, etc. Aldus ter presentie van Sebastiaen Jansz Hooghcamer ende Melchior Adriaensz cleermakers, poorters van Goes als getuigen.

1.269 Begin van het jaar 1600³⁰⁵

Januarius 1600

Prothocollum sive Registrum in quo discribentur omnia Pacta Conventiones Stipulationes Transactiones Testamenta Codicilli Donationes Attestationes Instrumenta, etc.etc³⁰⁶ Zie ook “Levendale als dagboekschrijver”

1.270 Testament David Benedictus³⁰⁷

(Type acte:) *testament Davids Benedictus met zijn huijsvrouwe hun voorgaende testament vide in prothocol ♀ (MPS: RAZE 2039) pag.131*

In den naem ons heeren Amen etc, zijn gecompareerd David Benedictus gesworen bode van het Landrecht over Zuijdtbevelandt ende Christina Zeghersdr zijne huijsvrouwe, wonend binnen der stede van der Goes, beijde gesondt etc. Erfgenaam is de langstlevende, etc. Aldus t'haeren comparanten huijse genaemt die Spaensche Zee, ter presentie van Pieter Michielsz ooc gezworen van het Landrecht ende Anthoni van de Putte, smit, poorters van Goes als getuigen.

1.271 Transport obligatie Cornelis Corneliss Wicxdorp³⁰⁸

(Type acte:) *transport op de rugghe van d'obligatie gescreven*

Compareerde Cornelis Cornelisz Wicxdorp, ende heeft getransporteert etc. een obligatie inhoudende £ 31 vls aen Catharina Boijs poorteresse van Goes. Aldus ter presentie van Jacob Jobsz ende Tobias Wicxdorp, poorters van Goes.

1.272 Transport penningen van zijn groene vruchten³⁰⁹

(Type acte:) *transport van penninghen thoecomende vuijt een Inventaris*

Is gecompareerd Pieter Dignusz wonende ten Quaedendamme, ende heeft getransporteert aan Pieter Lenardsz Holenpolder wonende te Goes, die penninghen te weten vijftich ponden acht grooten vlaems die hem thoecomen van zijn groene vruchten te velde die hij vercocht heeft, etc. Aldus ter presentie van Adriaen Bouwensz nu wonende te Drijeweghen ende Jan Pietersz Louweris wonende te Sijnskercke als getuigen.

³⁰⁴ RAZE 2041, fol 259, 31-12-1599

³⁰⁵ RAZE 2041, fol 261

³⁰⁶ Zie ook “Levendale als dagboekschrijver”

³⁰⁷ RAZE 2041, fol 261, 1-1-1600

³⁰⁸ RAZE 2041, fol 261, 4-1-1600

³⁰⁹ RAZE 2041, fol 261, 4-1-1600

1.273 Compromis over koop van graan³¹⁰

(Type acte:) *compromis op atterminatie met borgtocht ende vuijtsprake*

Questie geresen tusschen Zacharias (etc.ut 161, w.s. bedoeld de Jonghe) ter eenre ende Michiel Stoffelsz gedaeghde ter anderen zijden ter oirzaecken van 43 ponden grooten vlaems de welcken den voorseiden debiteur impetrant aen den voornoemden crediteur schuldigh es over coop van grainen, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Jansz Boone ende Lievin Musschebrouck inwoners van Goes als getuigen.

1.274 Procuratie Nicolaes Anthonies over verkoop land in Steenberg³¹¹

(Type acte:) *procuratie ad vendidum of tradendum*

Compareerde Niclais Antheunisz gezworen bode van 't Landrecht over Zuijdt Bevelandt, als man en voocht van Lijsbeth Adriaensdr en zich sterckmaeckende voor Janneken Adriaensdr haere zuster, heeft geconstitueerd Jan Jansz. haeren halfven broeder, om te moghen vercoopen ende alierenen alzulcken landen, gronden van erfven ende renthen als hun gemeene es competente in de Lande van Steenberghe, Moerstraeten ende daerontrent, etc. Aldus ter presentie van Jan Adriaensz Goeree, ooc bode ende Clais Jansz Fraes, metser, poorters van Goes.

1.275 Testament Jan Thomasz en Maijken Pauwelsdr³¹²

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met reciproque substitutie*

In den naem ons heeren Amen, etc, zijn gecompareerd Jan Thomasz goudtsmit, geboren te Ziericzee ende nu inwoonder van Goes ende Maijken Pauwelsdr. zijne huijsvrouwe, beijde gesondt etc. Langstlevende erft en moet uitkeren aan de vrienden van de overledene. Aldus ter presentie van Jacques Denijs brouwer in de weereldt ende Goossen de Brune, poorters van Goes als getuigen.

1.276 Testament Lenardt Pieters Corneliss³¹³

(Type acte:) *testament van een man*

In den naem ons heeren Amen, etc, is gecompareerd Lenardt Pieter Cornelisz, inwoner van Goes sieckelijck bij den viere sittende, doch ghaende en staende etc. Hij gheeft aen Abraham zijn natuerlijcken sone tgedeelte in een jaerlicxe renthe van 2 £ 2 sch. 6 gr. te weten een vierde deel, d.i. 10 sch. 7½ gr. tsiaers spreekende op thuijs ende hoff van Matheus Pierssen t'Abbekinderen. Noch legateert hij aen Antheunis Marinusz zijns zusters zone die helft van t'gebruijck (daervan hij die wederhelft heeft) in zeeckere stucken zaeijlandts groot ontrent 5½ gemeten gelegen in Slabbecorne onder Hoedekenskercke, die nu gebruijckt worden bij Simon Luijcx. Dwelcke gebruijck hij Antheunis genieten zal zoo langhe Geleijne Pieter Heijne zijne testateurs stiefmoeder leeft, etc. Als eenighe erfgenaam stelt hij aen Jacobmijne Ghisbrechts zijne huijsvrouwe, etc. Aldus ter presentie van Pieter Martsz en Job Antheunisz, beijde eertijds woonende in Drijeweghen ende nu binnen Goes, als getuigen.

1.277 Testament Foort Corneliss Juighelincx³¹⁴

(Type acte:) *testament van een man zijeckelijck*

In den naem ons heeren Amen etc, is gecompareerd Foort Cornelis Juijghelincx, geboren van Cloetinghe en nu woonende te Goes, zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc, Soo verclaert hij dat naer t'overlijden van zijne voorgaende huijsvrouwe hij gebleven es int besitt van alle die goeden die alsdoen in haer sterfhuijs gemeene waeren. Midts dat naer zijn aflivicheijt

³¹⁰ RAZE 2041, fol 263, 4-1-1600

³¹¹ RAZE 2041, fol 264, 11-1-1600

³¹² RAZE 2041, fol 265, 13-1-1600

³¹³ RAZE 2041, fol 266, 13-1-1600

³¹⁴ RAZE 2041, fol 267, 14-1-1600

des voorseide zijne wijlen huisvrouw vrienden alsdan zullen comen haelen ende deelen die juijste helft van alle die goederen die in zijn sterfhuijs zullen werden bevonden. Sulcx dijenvolghende laet hij aen die vrienden die voorseide helft in alle zijne goederen te weten in zijne helftscheijdinghe (daerjeghens die huisvrouw die hij nu heeft te lijve blijvende moet hebben dandere helftscheijdinghe volghende die keure van Zeelandt). Stelt tot eenighe erfgenaem Maijken Marinusdr zijne huisvrouw, etc. Aldus binnen dese voorseide stede van Goes achter t dorp op ter presentie van Adam Storm smit, ende Adriaen Geerdsz timmerman, beijde poorters van Goes als getuigen.

1.278 Transport paeijementbrief Adriana Lenardsdr huisvrouw van Willem Bouwens³¹⁵

(Type acte:) *transport van een deel in pajementbrieven. (Dese Adriaenken es binnen Goes openbaerlijck gegheeselt op St. Jans avent 1601)*

Es gecompareerd Adriaenken Lenardsdr. huisvrouw van Willem Bouwensz wonende te Goes, heeft getransporteerd etc. aen Crijnken weduwe van Jacob Lenardsz wijlen haer comparantes broeder, haer gedeelte, te weten die helftscheijdinghe in den pajementen alnoch thoecomende begrepen in twee briefven gepasseert voor schepenen van Ouwerercke in Duvelandt, den eenen 24 Junij 1596 ende danderen 2 aug. 98, beijde aen de voorseide Jacob getransporteert. Inhoudende noch tsaemen ontrent 14 of 15 £ gr. Ende deselve voor de somme van £ 6 gr. vls. eens. Aldus ter presentie van Cornelis Fransz van der Straeten stadtsbode ende Michiel Pietersz glaesmaecker, poorters van Goes.

1.279 Procuratie Adriaenken Lenards³¹⁶

(Type acte:) *procuratie ad tradendum aut transportendum*

Es gecompareerd Adriaenken (etc.als in de voorghaende akte) en heeft geconstitueerd Cornelis Lodewijcx secretaris binnen Ouwerkercke om te compareren voor schepenen aldaer ende te leveren aen Crijnkens weduwe Jacob Lenardsz (wijlen haer comparantes broeder) voorkinderen, alzulcken huijs met zijn gevolgh als ende voor zulcken gedeelte den voorseiden Jacob was thoebehoorende, staende aen de noordtzijde van den voornoemden dorpe, ende d'zelve in betaalinghe oft recompense voor hun vaderlijck goedt zulcx hun thoegeseijt, etc. Aldus actum als voren.

1.280 Schuldbekentenis Adriaen Michielsz uit Baarsdorp³¹⁷

(Type acte:) *obligatie*

Es op huijden gecompareert Adriaen Michielsz³¹⁸ wonende onder die prochie van Baesdorp ende heeft bekent schuldigh te zijne aen mr. Pieter Lucas van Schaeghen wonende op Heijnkenssandt de somme van £ 13:3:4 gr. vlaems eens, van goeden geleende ghelde, als garantie zijne twee ruijn peerden van haere bruijn ende noch zijn vier koeijen, d'eene vael ende dander drie roodt, etc. Aldus ter presentie van Jan Gandolphsz ende Hubrecht Jansz stadtbode als getuigen.

1.281 Huwelijксе voorwaarden Willem Willems van Cloetinghe en Pieternelle Jansdr³¹⁹

(Type acte:) *contract antenuptiael daer die vrouw een huys in voren vuijt houdt*

In den naem ons heeren Amen, etc. zijn gecompareerd Willem Willemsz geboren van Cloetinghe ende nu wonachtigh binnen der prochien van Wemeldinghe, vergeselchapt met Pauwels Jansz schipper, zijns moeders broeder, ter eenre ende Pieternelle Jansdr, gheassisteert met Belie Henricxsdr. haere moeder, ter anderen zijden, jonghman ende jonghedochter, etc. es expres-

³¹⁵ RAZE 2041, fol 268, 14-1-1600

³¹⁶ RAZE 2041, fol 268, 14-1-1600

³¹⁷ RAZE 2041, fol 269, 18-1-1600

³¹⁸ Adriaen Michiels was volgens de overloper van Baarsdorp van 1599 eigenaar van een perceel aan de Oostweg

³¹⁹ RAZE 2041, fol 269, 21-1-1600

selijck gheaccordeert ende voorsproken dar zij vrouw voor haer ende haeren naercommelinghen bedonghen heeft ende voren vuijt houdt haer huijs dat zij nu ten huwelijck bijbrenght, staende aen de noordtzijde vande Magdaleene straete, dwelcke als dit houwelijck ontbonden zou worden zij weduwe oft overlijdende haere kindt kinderen oft erfgenaemen zullen voren vuijt in vollen eijghendom behouden ende daerthoe insgelijcx alnoch voren vuijt trecken die somme van drie hondert guldens eens, etc. Aldus ter presentie van Jochem Jan Laureijsz des bruijdegoms oom ende Joris Gillisz Coije des bruijts stiefvader, wonende in Wemeldinghe ende Goes, als getuigen.

1.282 Verklaring over Matthijs Willems in de Onze Lieve Vrouwenpolder³²⁰

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareert Tobias Wicxdorp, Zacharias de Jonghe ende Jan Luijcxz, wonachtigh binnen deser stede van Goes ende onse Lieve Vrouwepolder³²¹ alle oudt ontrent 34 jaeren ende hebben verclaert ter institutie van Baldijne Pieters dr, huijsvrouw van Mathijs Willemsz, warachtigh te zijne dat dat zijluijden wel gekent hebben den voormelden Mathijs Willemsz, die eertijds gewoont heeft te 's-Gravenpolder ende laetst op de hoeve van de voornoemde Tobias staende in Onse Lieve Vrouwepolder, Dan verclaeren zij attestanten dattet alreede langhe geleden es dat den voorseiden Mathijs buijten desen eijlande van Zuijdtbevelandt voorvluchtigh es geweest, te weten ontrent acht daeghen nae Pincstren in den jaere 97 vuijt oirzaecken dat hij beschuldigh werde van overspel ende incest met zijne huijsvrouw zuster misdaen, doch attesteren dat zij noijt van hem ijet anders gehoordt en hebben dan dat hij hem altijds heeft gedreghen als een goet lantman behoort ende thoestaet, etc. Aldus ter presentie van Carel de Graeve weerdt int Schippershuijs ende Marinus Pater Anthoni wonende te Quaendamme als getuigen.

1.283 Schuldbekentenis over koop van tarwe in Kruiningen³²²

(Type acte:) *obligatie duorum et debendi³²³*

Is gecompareerd Cornelis Jan Pier Lemsz ende Adriaen Govardsz wonende onder die prochien van Cruninghen ende polder, ende hebben beijde tsaemen ende elck als principael ende als eijghen schuldt belooft te betaelen voor Pieter Cornelisz timmerman ende Pieter Jansz glaesmaker, ooc woonende in Cruninghen, de somme van £ 40:10:2 gr. vls aen Franchoijs de Hont weduwe als die gecoght heeft d'actie d'welcke Marinus Jansz des voorseiden Cornelis broeder hadde op de voornoemde Pieters over coop van terwe te velde, etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Jan Mazuer als getuigen.

1.284 Transport obligatie door Michiel Stoffels³²⁴

(Type acte:) *transport van de obligatie opt compromis gescreven staende, supra pagina 263*

Compareerde Michiel Stoffelsz in dese voorseide obligatie verhaelt ende heeft getransporteert aen Jan Adriaensz int Rat wonende binnen Goes dese voorseide obligatie, etc. aldus ter presentie van Willem Jansz graincooper ende Hugo Adriaensz brouwer beijde inwoonders van Goes als getuigen.

1.285 Testament Melchior Adriaens en Michielijne Jacobs Bolders³²⁵

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf kindren hebbende, videto Prothocol F pag. 10*

³²⁰ RAZE 2041, fol 270, 21-1-1600

³²¹ Wilderom vermeldt in deel 3 van "Tussen Afsluitdammen en Deltadijken" pag 158, dat de OostHinkelenpolder, ten oosten van de polder van Kruiningen, ook genoemd werd Onze Lieve Vrouwenpolder

³²² RAZE 2041, fol 271, 1-2-1600:

³²³ Iets te maken met schulden?

³²⁴ RAZE 2041, fol 271, 7-2-1600

³²⁵ RAZE 2041, fol 272, 20-2-1600

In den naem ons heeren Amen etc, zijn gecompareerd Melchior Adriaensz cleermaker, poorter van Goes, ende Michielijne Jacobs Boldersdr zijne huijsvrouw, beijde gesondt etc, langstlevende erft. Aldus te haeren comparanten huijse ter presentie van Job Cornelisz Hertsz ende Bastiaen Jansz Hooghcamer, inwoonders van Goes als getuigen.

1.286 Verklaring over betaling van kaas, brood bij de bedijking van de Molenpolder in Yerseke³²⁶

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd die naegenoemde personen, die ten verzoecke van Jacob Adriaensz Smalleganghe hebben verclaert warachtigh te zijne. In den eersten Adriaen Splinters oudt ontrent 40 jaeren, attesteert dat hij ten verzoecke van Jacob voornoemt met Cornelis Lenardsz van der Welle die waeren in societeijt oft gemeenschap om tsaemen te dijcken het polderken geleghen bij de mole onder die heerlicheijt van H'Iersicken, geleverd heeft binnen den sijsoene anno 99 zeecker quantiteit van broodt, dwelcke bij hem gereeckent zijnde te belopen tot 23 £ 11 sch. 5 oft 7 gr. vlaems. Dat hij tot verscheijden reijsen gemaent heeft den voormelden Jacob met Cornelis, ende verclaert hij deposant dat hij in zijne betalinghe aenhoudende gesien heeft dat Jacob met Cornelis tsamen vergadert zijn geweest ten huijse van Jacob ende daernaer ooc gecomen bij elcandren in Brouwershaven³²⁷ Aldaer hij deposant wel gesien ende gehoord heeft dat zij tsamen hunne handelinghe overrekenden (daerop hij comparant geen acht en slach) Doch t vuytterlijck attesteert dat hij daernae van Cornelis op rekeninghe van zijn voorseide geleverd broodt ontfanghen heeft 8 £ 10 sch. ende die reste, te weten 15 £ 1 sch. grooten van Jacob Smalleganghe voornoemt.

Cornelis Lenardsz in de Blauschoe, oudt ontrent 36 jaeren verclaert als voren dat den voormelden Cornelis Lenardsz van der Welle tsijnen comparants huijse gehaelt ende doen haelen heeft diversche quantiteit van Case, boter, speck, haringh etc, Dwelcke hij comparant heeft laeten volghen op des voorseiden van der Welle geloofve alleene. Soo dat hij geleverd hebbende tot voor ontrent 31 oft 32 £ onbegrepen den voorseide van de Welle in rechte betrocken heeft ende condempnatie verworfvén, vuytterlijck uijt handen van Jacob voornoemt op de voorseide somme heeft ontfanghen 22 £ 16 sch. 8½ gr.

Jacob Jansz Maegh³²⁸, oudt ontrent 38 jaeren, verclaert als voren hem wel kennelijck te zijne dat zij beijde, te weten Jacob en van der Welle, in societeijt zijn geweest in de voorseide dijckagie. Dat ooc hij comparant ten voorseide tijde als Jacob tsijnen huijse met Cornelis tsamen rekenden aldaer ontboden es geweest om eenighe geschillen die zijluijden onderlinghe hadden te vereenighen Dwelcke hij ooc verclaert gedaen te hebben, Alzoo hij daarvan de beste kennisse hadde.

Simon Cornelisz winckelier, inwoonder der voorseide prochie van H'Iersicken, oudt ontrent 30 jaeren, attesteert als voren, dat hij van Jacob Smalleganghe ende Cornelis van der Welle (beijde tegader in gemeenschap der voorseijde dijckagien zijnde) gestelt es geweest om die cost van spijse ende dranck, die zij beijde aen hem zonden aen den dijckers voorts vuyt te dispenserén oft soetelen, Dwelcke soetelinghe verclaert hij comparant gedaen te hebben aen hunnen gemeenen dijckers. Daerboven attesteert hij deposant als oft Naerdijen Pieter de Molenaer (Die den dijckers die spijse soetelde vuyt den naem van Jacob Maegh) gheen cost meer vuytleveren en woude dat die voorseide Jacob ende ooc Cornelis hem comparant consent ende last gegheven hebben om hunnen cost die zijluijden hem oversonden ende ooc die kosten die hij deposant vuyt zijnen winckel vuytreijckte, zoo wel mede vuytdeelen zoude aen Maeghs dijckers, als

³²⁶ RAZE 2041, fol 272, 20-2-1600

³²⁷ naam van een herberg in Goes

³²⁸ Op de kaart van Hattinga van Zuid-Beveland staat de Maagspolder bij Krabbendijke. In de encyclopedie van Zeeland Maagdspolder genoemd. Waarschijnlijk is de naam ontleend aan Jacob Jans Maegh, een van de bedijkers van deze polder

aenden hunnen, verclaerende hij comparant daarvan expresselijck last ende gescrifte zoo wel van Cornelis als van Jacob gehadt te hebben, twelck hij niet en heeft bewaert. Ende waert recht etc. etc. Aldus binnen der stede van der Goes in de Meebale ter presentie van Tobias Wicxdorp ende Willem Cornelisz Rose als getuigen

1.287 Procuratie Cornelis en Christiaen Vermuijen³²⁹

(Type acte:) *procuratie ad vendendum et tradendum*

Compareerden Cornelis ende Christiaen Vermuijen Barthols zonen wonende binnen de eijlande van Zuijdtbevelandt en hebben geconstitueerd Pieter Willeboorts hunnen oom, poorter der Stede Berghen op den Zoom, om te moghen vercoopen ende alieneren alle ende elcke van alzulcken gronden van ervven, maeden³³⁰ ende renthen als hun comparanten zijn thoebehoorende onder die heerlicheijt van Rosendaele, Breda ende daerontrent, etc. etc. Aldus ten huijse van den thresorier Valcke recht buijten deser stede Goes daer Christiaen comparant nu woondt, ter presentie van Pauwels van den Dale ende mr. Marinus Janss chirurgijn, beijde inwoonders van Goes.

1.288 Constituering door Adriaen Laureijs voor levering land in Bergen op Zoom³³¹

Compareerde Laureijs Ariaensz geboren van Berghen op den Zoom, ende nu wonende binnen die prochie van Wiskercke in Zuijdtbevelandt, ende heeft geconstitueerd Cornelis Pietersz graincooper inwoonder der stede Berghen, om te compareren ter vierscharren alomme om aldaer wettelijck te leveren zijn gedeelte hem competerende in zeecker landt geleghen bij Berghen voornoemt buijten de Woudsche poorte genaemt die Leemscldade bij de successie zijns broeders hem thoegecomen, ende noch met zijne andere broeders ende zusters gemeene. Aldus ter presentie van Jan Crijnsz Duvelander poorter van Goes ende Geerard Roosboom zijnde laken vercooper binnen Middelburgh als getuigen.

1.289 Testament Lieven Marinuss Keelandt en Jacobmijne Pieter Cornelisdr³³²

(Type acte:) *testament van man en wijf instituerende hunne kindren en substituerende elcandren in den tocht*

In den naem ons heeren Amen, etc, zijn gecompareerd Lieven Marinusz Keelandt geboren van Aendijck in Vlaenderen (niet geidentificeerd) ende nu wonende in Oosterlandt binnen den eijlande van Wolphardsdijck ende Jacobmijne Pieter Cornelisdr, zijne huijsvrouw, beijde gesondt etc. Langstlevende erft. Hij wil dat indien hij eerst comt te passeren dat zijne zusters dochter Lijnken Michiels (oft haere kinderen) voren vuijt zal trecken ende behouden een stuck zaijlandts groot 1 gemet 13 roeden in Stiershoeck, midts doch dat zijne weduwe strijcken zal die vruchten die alsdan daerop zoude moghen bezaijt zijn. Aldus ter presentie van Tobias de Volde-re, secretaris ende Lambrecht Lodgiersz, beijde wonachtigh in Wolpharsdijck, als getuigen

1.290 Verklaring over rentmeesterschap Mattheus Smallegange voor Zandelin³³³

(Type acte:) *attestatie*

Compareerden Christiaen Vermuijen, Rentmeester der Staten van Zeelandt in Zuijdtbevelandt, ende Martin Masuer, schepen van Goes, oudt ontrent 27 en 46 jaeren respectivelijck, hebben verclaert ten verzoecke van Joncheers Franchois ende Andries Zandelin, zonen wijlen joncheer Jacob Zandelin, heere van Herenthout, warachtigh te zijne dat die goederen van wijlen den voornoemden heere van Herenthout Noijt geduerende de troublen in confiscatie noch gheannoteert

³²⁹ RAZE 2041, fol 274, laetsten february 1600

³³⁰ maeden, madeland is weiland

³³¹ RAZE 2041, fol 275, laetsten february 1600

³³² RAZE 2041, fol 276, laetsten february 1600

³³³ RAZE 2041, fol 277, 1-3-1600

en zijn geweest, daerthoe zij deposanten gheven redenen van hun affirmeren, Alzoo hij Christiaen nu getrouwt hebbende de weduwe van Matheus Smalleganghe, die in zijn leven Rentmeester es geweest des voornoemden heere van Herenthout, verclaert hij deposant dat hij deursien heeft ende bewaert die Rekeninghen van den jaeren 1580 tot 1593 incluijs daerinne hij de innecomen desselfs jaerlicx altijt verantwoordt ende aenden zelven heere van Herenthout oft zijne gecommiteerde betaelt heeft. Dwelcke Rekeninghe hij comparant ons Notario ende getuijghen ooc gheexhibeert ende te handelen verthoont heeft, Ende hij Martin comparant verclaert Rentmeester geweest te zijne tzedert 1594 tot noch jeghenwoordigh ende insgelijcx de innecomen aen voorseiden Zandelins verantwoordt ende betaelt te hebben, Ende waert Recht etc. Aldus ter presentie van Pieter Jansz van Oosten, schepen van Goes ende Jan Claisz commissaris van 't Landtrecht als getuigen.

1.291 Ontvangst penningen voor groene vruchten te velde³³⁴

(Type acte:) *transport van penninghen vuijt een Inventaris op de rugghe gescreven*

Es gecompareerd Jan Jacobsz Casuweele wonachtigh onder die prochie van Capelle, ende heeft getransporteerd aen Adriaen Antheunis Gabriels wonende te Goes, tsijnre baeten ende lasten als zijne eijgen? te innen ende ontfanghen die Penninghen te weten £ 23:10:0 grooten vlaems, die hem thoecomen van zijne groene vruchten te velde die hij vercocht heeft, etc. Als borghe Cornelis Luijcxsz, Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Cornelis Adriaens Huijsz, poorters van Goes als getuigen.

1.292 Lossing Cornelis Adriaens Smallegange aan zijn broeder Jacob³³⁵

(Type acte:) *naerdijen bij decretie van Dijckgraefve ende Gesworens der Wateringhe*

H'ersicken geleden ontrent 14 daeghen vercocht zijn geweest zeeckere twintich gemeten liggende in den nieuwen bedijckten polder van Poppendijck³³⁶ bij de Mole der voorseide heerlicheijt, die Jacob Adriaensz Smalleganghe waeren thoebehoorende, Ende alzoo daeraen lossinghe was gegheven ende dat Cornelis Smalleganghe deur bede ende consent van Jacob voorseit zijnen broeder, die zelve gelost hadde

Soo es op heden voir mij als publicq Notario ende getuijghen onderscreven gecompareert Cornelis Smalleganghe voornoemt ende heeft (in presentie desselfs Jacobs ende met zijnen consente indient noodt waere) versocht aen den voorseiden Dijckgrave, den zelven ooc constituerende bij desen, dat hij comparant ter Vierscharre aldaer believe vuijtt voorseide twintich gemeten (die den voorseiden dijkgrave volghende tselve decreet gehouden es aen hem comparant over te draeghen, te leveren ofte opdraeghende vijf gemeten aen Henric Bouts ende hem daerinne te goedene t'erffuene? ende te bevestighen met alle behoorlijcke solempniteijten, bekentenissen ende beloften die aldaer naer recht oft costuijme gepleeght oft verheijst worden, Aldus etc. ter presentie van Aerdts Jansz Storm ende Laureijs Romboulds houtsagher, beide inwoonders van Goes.

1.293 Verzoening tussen de la Salle en Jan Storm³³⁷

(Type acte:) *transactie*

Alzoo tusschen Jan Storm als gehadt hebbende d'Administratie der goederen van joncheer Jhean de la Salle liggende in Crabbendijcke ende daerontrent, ende den zelven La Salle open stontd die Rekeninghe van Ontfangh ende Vuijtgheven der zelve, D'welcke ter presentie van David Jacobsz, Paulus van den Dale, Gillis Jansz, Jan Jacobsz Bom, Pieter Geerdsz Jongh ende Zacharias de Jonghe gelesen, doch midts verscheijden debetten ende differenten ongeliquideert

³³⁴ RAZE 2041, fol 278, 1-3-1600

³³⁵ RAZE 2041, fol 278, 7-3-1600

³³⁶ De polder van Poppendijck is later genoemd de Molenpolder ten zuiden van het dorp Yerseke

³³⁷ RAZE 2041, fol 279, 7-3-1600

niet gesloten zijnde, apparentelijck daeromme geschaepen waeren over wederzijden verscheijden processen te rijzen, Soo heeftet vuytterlijck den zelven La Salle ende Storm om alle twisten te schuwen ende vrientschap t'onderhouden beter gedocht allen hunnen questien, differenten ende geschillen in de voorseide rekeninghe ende ter oirzaecen van dijen noch openstaende bij minnelijck accoorde ende transactie te assopieren ende termineren, (volgt accoord etc.) Aldus ter presentie van de voornoemde auditeurs

1.294 Schuldbekentenis Pieter Pieters Emmericx met borg³³⁸

(Type acte:) *obligatie met borghe*

Compareerde Pieter Pieters Emmericx wonende onder die prochie van Capelle, heeft bekend schuldigh te zijne aen Jan Adriaensz in 't Rat van Aventure, poorter van Goes, ende aen zijnen weesen de somme van £ 69 grooten vlaems, van goeden geleende ghelde. Zijn beneffens hem gecompareert Jan ende Marinus Emmericx zijne broeders wonende tot Bieselinghe en hebben zich borghe gestelt. Aldus ter presentie van Pieter de Windt ende Pauwels de Vos, inwoonders van Goes als getuigen

1.295 Verklaring Antheonis Erasmus uit Kruiningen³³⁹

(Type acte:) *attestatie oft informatie*

Es gecompareerd Antheonis Erasmus wonende tot Cruninghen, Verhaelende dat hij getrouwt hebbende Theunken Jochem Macharisdr, van Cloetinghe, zeecker proces gheinstitueert heeft jeghens Querijn Willouts, eertijds wonende t'Abbekindren onder Cloetinghe, ende nu te Goes, dewelcke als getrouwt hebbende wijlen Jacobmijne (halfve zuster van smoeders zijde des voornoemden Jochem), geweest es voocht over die voorseide Theunken zijne nichte ende verscheijden caevelinghen oft deelinghen jeghens Jochem ende haer heeft gedaen, zoo hij comparant zijde, heeft daeromme aenden naebeschreven personen versocht kennisse der waarheijt te gheven van den propoosten dewelcke zijluijden vuyten mondt desselfs Querijns gehoord hebben ende aen mij Notario den zelven t'aenhooren ende daervan publicque acte te maecken. Sulcx zijn voir mij insgelijcx gecompareert Aerdt Jansz Storm ende Jacob Jacobsz Mets, oudt ontrent 66 ende 41 jaeren respectelijck, inwoonders deser stede ende tot Cruninghen ende hebben verclaert, Dat nu in desen voorleden winther ten daeghe als den voorseiden requirant zeecker stuck landts groot ontrent 7 quartier gecomen van zijn voorseide huijsvrouwes vader, vercochte, zij comparanten deaerbij ende present zijn geweest, Ende naerdijen aldaer verhaelt werde dat t'selve stuck gheen en hadde, ende 3 ofte 4 jaeren voor de heventijdt verpacht was, verclaeren zij comparanten dat den voorseiden requirant iteratelijck heeft doen versoecken aen den voornoemden Crijn Willouts (die hij zijde daarvan kennisse te hebben) aldaer te willen bij comen, dan denzelven niet comparerende dat zij comparanten ter instantien des voorseiden requirants geghaen zijn ten huijse desselfs Crijns ende met hem voir zijn deure ernstelijck concipirerende aen hem afgevraeght hebben die naebeschreven propoosten te weten hoet bij quamp dat tvoorseide Landt gheen wegh en hadde, ende dat tselve ooc verpacht was zoo drie oft vier jaeren voorde heventijdt Dat Crijn daerop voor antwoorde ghaf dat zijn landt dat hem jeghens aenbewesen was ooc gheen wegh en hadde Ende dat hij des voorseiden Theunkens landt met consente van deselve weese verpacht hadde. Daerop zij comparanten repliceerden dat tselve niet bestaen en moghte omdat die weese anders gheen middelen en hadde om haer (die houbaer was) daermede te behelpen, etc. (volgt heen en weer gepraat), Aldus ter presentie van Hugo Adriaensz brouwer ende Christiaen Leulieur, poorters van Goes als getuigen.

³³⁸ RAZE 2041, fol 280, 14-3-1600

³³⁹ RAZE 2041, fol 281, 15-3-1600

1.296 Procuratie Cornelis en Christiaen Vermuijen³⁴⁰

(Type acte:) *procuratie om een renthe ofte brief te leveren oft overdraeghen*

Op heden compareerden Cornelis ende Christiaen³⁴¹ en hebben geconstitueert Mr. Hugo van Baerle hunnen neve, poorter der stede Breda, om te compareren ter vierscharren ende alomme etc, ende aldaer te doen doen drie zondaeghsche proclamatie dat zij constituenten als erfgenaemen van Angela van Rijen wijlen haere comparanten moeder zijn veijlende alzulcken vier zesteren³⁴² Rogghe Erffpachts als d' erfgenaemen Peters van Meijren heur jaerlicx zijn vuytrijckende ende aen haer vercocht zijn, etc. Aldus ter presentie van Job Cornelisz Hertsz en Clais Antheunis bode van het landtrecht, inwoners van Goes.

1.297 Procuratie Jacob Adriaens Smallegange over land in Hoedekenskerke³⁴³

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*

Es gecompareerd Jacob Adriaensz Smalleganghe, poorter van Goes, heeft geconstitueerd Cornelis van der Heijden, wonende te Hoedekenskerke, om te compareren ter vierscharren om opdraeghen van alzulcken weijen van westen inne, groot ontrent 2 gemeten 276 roeden liggende in Hoedekenskerke in Veerhoec, midtsgaders een stuck zaeijlants geleghen aldaer aen den noordtwegh groot ontrent 1½ gemet 38 roeden, als hij aen Jan Cornelisz Mazuer vercocht heeft. Aldus ter presentie van Herman Jansz cleermaker ende Daniel Trappelaer, beide wonende te Goes.

1.298 Verklaring Jacob Adriaensz Smalleganghe over gijzeling³⁴⁴

(Type acte:) *attestatie*

Voir mij es gecompareert Jacob (etc. als in de naestvoorgaende acte) Verhaelende dat hij alhier in rechten betrocken zijnde van Cornelis Lenardsz van der Welle, hadde tot zijnder defensien gheallegeert dat Jacob Maeght hem verweerder last gegeven heeft te vercoopen twee obligatie d'eene op Jonghe Pieter inhoudende £ 20 gr. ende d'ander op Macharis Mertsz tot 100 guldens. Ende naerdien hij verweerder gheordineert was tselve te proberen binnen 15 daeghen, dat nochtans hij tselve niet en hadde connen voldoen zoo hij in stricte Ghijselinghe oft apprehensie was gestelt. Heeft daeromme alnoch aen den naebeschreven personen versocht kennisse der waerheijt te gheven in der voorseide zaecken, ende aen mij Notario denzelven t'aenhooren ende daervan pubicque Acte te maecken. Sulcx zijn voir mij insghelijcx gecompareert den voornoemden Jacob Jansz Maegh ende Pieter Adriaensz Bolle, oudt ontrent 39 ende 44 jaeren, beide poorters van Goes, en hebben verclaert warachtigh te zijne te weten hij Jacob Maegh verclaert Naedemael Cornelis Adriaensz Huijsen aen hem deposant geconsenteert hadde dat hij zoude moghen doen sijnen vrijen wille met het pajement van £ 50 gr. hem Cornelis aencomende vuyt den brief van Pieter Pietersz Jonghe te verschijnen anno 1603 volghende desselfs Cornelis handgeschrift gedateert 24 feb. 1599, dat hij deposant tselve handgheschrifte overgegeven heeft aen den voornoemden requirant om tselve voor gereeden ghelde te vercoopen zoo vele hij daarvan bedinghen conste. Daerenboven verclaert hij attestant ooc dat den voorseiden requirant als hij los vuyt apprehensie was aen hem versocht heeft te compareren voir t'gerechte om daarvan getuijghenisse te gheven. Dan dat hij tselve niet en begheerde te doene voor dat hij daerthoe rechtelijck gedaeght was. Pieter Adriaensz Bolle, attesteert als boven dat hij daerbij ende over es geweest daer Geertruijd Jacobs (zijne attestants moeder) van den voornoemden requirant die voorseide obligatie oft actie van £ 50 gecocht heeft met gereeden ghelde om 20 £ grooten eens midts datter ter lossinghe ingehouden es 10 sch.grooten ende ten gelaghe gegeven es 20 sch.

³⁴⁰ RAZE 2041, fol 283, 15-3-1600

³⁴¹ Dit zijn Vermuijen's

³⁴² een sester is een Brabantse inhoudsmaat

³⁴³ RAZE 2041, fol 284, 18-3-1600

³⁴⁴ RAZE 2041, fol 284, 18-3-1600

ende den armen alhier 2 sch.grooten. Ende waert recht etc. Aldus ter presentie van Jacob Jobsz ende Laureijs Rombouds houtsaegher, beide poorters van Goes, als getuigen.

1.299 Verklaring Jan Francke schoenmaker³⁴⁵

(Type acte:) *attestatie*

Es gecompareert Jan Francke schoenmaker binnen Goes, heeft ten verzoecke van Jan van Borre huijvetter wonende in de straete genaemt de Vorst alhier verclaert etc. Dat hij daerbij ende mede geweest es ter herberghen Jaspars Huijghensz in de Bonte koe?, daer David Crijns Bouwenss wonende in de kerckstraete vuyjterlijck aenden voornoemden Jan van den Borre vercocht heeft zeecker erfve achter tusschen hun beijden geleghen met een huijsken oft logeken zijdt aen benefens zijns coopers huijs staende in de Vorst geleghen, Ende verclaert hij deposant dat in den zelven coop aldaer duijdelijck geconditioneert en voorsproocken es dat den cooper wel moet stellen ende tsijnen coste onderhouden een schutsel oft heijninghe van gerabatte deelen ter hooghte van een halve dele van de welle af tot op 3½ voeten nae den muir den huijse van Hr. Nissepadt nu thoebehoorende. Dan dat insgelijcx den vercooper daeraen een poorte moet stellen en tsijnen coste onderhouden, van dwelcke poorte oostwaerts op tot in de voorseide straete genaemt de Vorst. Den cooper voor den vercoopere moet laeten een gangh breedt drie en eenen halven voeten daer deur den vercooper ende zijne naecomelinghen, besitters van dijen huijse zullen moghen achter vuyt ende inghaen vrij ende vranck Doch wel verstaende dat den cooper van zijnder zijden dijen gangh zal moghen afschutten zoo hij begheert.bevrijdt te zijne. Dat ooc den cooper ende zijne erfgenaemen den zelven gangh zal moghen betimmeren ende gebruijcken zoo hem zal geliefven. Midts altijds tallen tijden te gedooghen dat den vercooper ende zijne naecomelinghen daerdeur zullen moghen passeren vrij ende onverhindert nae dattet hun geliefven zal. Al zonder argh ofte list. Ende waert recht etc. Aldus ter presentie van Joris Stevensz schoenmaker ende Anthoni Heus leerthouwer, beijde inwoners van Goes als getuigen.

1.300 Verklaring Pieter Bisschop³⁴⁶

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Pieter Bisschop, inwoonder van Goes, verhaelende dat hij onlanx bij mandaet van den provincialen hove van Hollant gedaghvaert es te comen aldaer van Lambrecht Schaeppers, brouwer in 't Vercken binnen Goes, Daerinne den impetrant surreptivelijck³⁴⁷ ende obrep-tivelijck onder anderen narrerende dat zijne andere crediteurs deur intercessie van den gerechte alhier oft eenighe van dijen hem vrijwilligh hebben geghant tijdt van twee jaeren omme heure respective tachterheden te moghen betaelen. Twelcke ende meer andere daerinne verziert zoo d'selve buijten die waerheijt zijn verhaelt. Heeft hij comparant aenden naebescreven medecrediteuren versocht daerop hunne verclaeringhe te doene ende aen mij Notario den zelven t'aenhooren ende daarvan publicque acte te maecken. Sulcx zijn insgelijcx gecompareert Mr.Paschasius Revel medicijn, Aerdt Jansz Storm, Tobias Joosz van de Werfve ende Jan Oliviersz molenaer, oudt ontrent 60, 66, 32 ende 37 jaeren alle inwoonders van Goes, en hebben verclaert dat zijluiden als crediteuren des voornoemden Lambrechts brouwers (Te weten Mr. Paschasius tot ontrent 10 £ 6 sch. grooten van geleenden ghelde, midts daarvan te corten t'bier daerop gehaelt, Storm tot ontrent 3 £ 12 sch. van gheerste, Tobias tot ontrent 4 £ 9 sch. van overgenomen schuldt ende den voorseiden molenaer tot 35 sch. van maelen).wel ontboden zijn geweest dan dat zijlieden noijt vrijmoedigh hem eenighe alternantie verghant hebben, zonderlinghe zoo den voorseiden schuldenaer noijt cautie gestelt noch gepresenteert heeft. Ende waert recht etc. Aldus ter presentie van Marinus Hubrechtsz Boone ende Danckardt Danckardsz beijde timmerluijden te Goes, als getuigen.

³⁴⁵ RAZE 2041, fol 285, 18-3-1600

³⁴⁶ RAZE 2041, fol 287, 20-3-1600

³⁴⁷ surreptivelijck ende obreptivelijck = sluiksgewijze

1.301 Procuratie Jan de la Salle aan Gillis Jansz³⁴⁸

(Type acte:) *procuratie ad vendendum et tradendum*

Es gecompareerd Jr. Jhaen de la Salle capiteijn van een cornette ruijterije, nu ligghende binnen Berghen op den Zoom, ende aldaer revocerende die procuratie bij zijne huijsvrouwe in zijne absentie gepasseert op haere broeder den 21 december laetsleden. Heeft geconstitueert etc. Gillis Jansz zijnen rentmeester wonende binnen dese binnen dese stede van der Goes om te moghen behouden oft indient hem oirbaer dunckt te moghen vercoopen, transporteren oft in betalinghe gheven alzulcke stuck landts als geleghen tusschen Rammekens ende Middelburgh in Walcheren als zijne constituents huijsvrouwe met haer broeder ende zusters gemeene es cometerende, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Cornelisz Aventure ende Jacob Laureijsz Lossekinne beide bierdraeghers ende poorters te Goes.

1.302 Verklaring Zacharias de Jonge over verkoop land in Krabbendijke³⁴⁹

(Type acte:) *attestatie*

Is gecompareerd Zacharias de Jonghe poorter van Goes, ende heeft ten ernsten versocht etc. van Mr. Pieter IJsack wonende ter Veere, te verclaeren dat hij daerbij ende mede geweest es daer Jr. Daniel Junius aen mr. Pieter voornoemt vercocht heeft den nombre van 42 gemeten landts d'welcke hij Jr. Daniel heeft ligghende in den Monnickenpolder in Crabbendijke, etc. Aldus ter presentie van Pauwels Jacobsz booghmaker ende Martin Jansz Mesoeck, inwoners van Goes, als getuigen

1.303 Procuratie Nicolaes Geerts betreffende Zandelin³⁵⁰

(Type acte:) *procuratie ad negocia. Zie ut supra pag. 257*

Compareerde Niclaes Geerdsz ende heeft geconstitueerd (etc. ut ibi = Jan Vergouwe). Dat alzulcken renthe tot hondert guldens tsiaers erfelijck eertijds over vele jaeren verleden bij wijlen Jr. Jacob Zandelin heere van Herenthout aen Willemijne Claisdr. wijlen zijne constituents moeije, behoorlijck ende souffisantelijck gehypotheceert ende verzeceert werde, etc. Alnoch ghevende den zelven volcomen last ende bevel om jeghens Marinus Marinusz zijnen neve ende medeerffgenaemen oft zijnen vooght Harrent Pietersz ende allen anderen te versoecken caevellinghe, deelinghe oft scheijdinghe van alzulcken landen die hem constituant mette voorseiden ...? gemeene noch zijn thoebehoorende, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Daniel Trappelaer, wonende te Goes, als getuigen.

1.304 Verklaring Quirijn Willouts over proces met Antheunis Erasmus³⁵¹

(Type acte:) *informatie*

Es gecompareerd Quirijn Wilouts, eertijds wonende t'Abbekindren onder Cloetinghe ende nu binnen Goes, Verhaelende dat hem nu zeecker proces opgeworpen werdt van Antheunis Erasmus als getrouwt hebbende Joachims Macharisdr, die ooc eertijds onder Cloetinghe plagh te wonen, ter oirzaecken van deelinghe van Joachims sterfhuys ende van Tanne sijne zuster, dwelcke zoo langhe geleden zijnde ende tselve proces ooc langhe gesleept zoude moghen werden zoo hij comparant zijde. Heeft daerom aen de naebescreven personen versocht kennis der waerheijt te gheven etc. In den eersten Clais Cornelisz oudt ontrent 75 jaeren, nu wonende tot Seraerskercke, verclaert dat hij zeer wel gekent heeft Jochim Macharisz ende Tanne zijne zuster van geheelen bedde, ende dat hij wel weet dat Tanne deser weereldt overleden es voor ende aleer Jochim, te weten Tanne ontrent Sinte Martinsmisse ende Jochim daer aen. Cornelis Jacobsz, oudt ontrent 52 jaeren woonende kerstmisse in Ser Elfsdorp, verclaert als voren dat hij

³⁴⁸ RAZE 2041, fol 287, 20-3-1600

³⁴⁹ RAZE 2041, fol 288, 28-3-1600

³⁵⁰ RAZE 2041, fol 289, 31-3-1600

³⁵¹ RAZE 2041, fol ?????

Anthonis Erasmus voornoemt (als hij onlancx zijne vermeten dede) zelfs heeft hooren verhaelen dat Tanne ontrent 5 oft 6 weken voor Jochim haeren broeder gestorfvē es. Aldus verclaert binnen deser stede Goes ter presentie van Jan Crijnsz in den Horen ende Marinus Hendricxss lantmeter inwoners van Goes als getuijghen. Jan Ponse Hospes oudt ontrent 56 jaeren, inwoonder der prochien van Cloetinghe, attesteert als voren dat hij ooc zeer wel gekent heeft die voornoemde Jochim Macharisz ende Tanne, die waeren broeder en zuster van geheelen bedde, beijde wonende ter hofstede onder Coetinghe. Ende wel te weten dat Tanne deser weerelt te voren es overleden voor ende aleer Jochim, sonder te weten hoeveel eer Dan dat hij comparant vuytten mondt van Anthoni Erasmus zijnde te Cloetinghe (die getrouwt heeft Jochims dochter) gehoordt heeft dat zij ontrent 6 weken voor hem overleden was. Aldus ter presentie van Joos Joosz Callenbergh cleermaker ende Henric Remeus cramer, inwoonders alhier.

1.305 Verkoop van jonge paarden door Paes Jansz Boij uit Oudelande³⁵²

(Type acte:) *transport op de rugghe van j obligatie gescreven*

Es gecompareerd Paes Jansz Boij wonende tot Oudelande ende heeft getransporteerd aen Pieter Jansz cramer poorter te Goes, dese jeghenwoordighe obligatie verleden bij Jan Boldersz aen hem comparant ter sommen van 13 £ gr. over coop van jonghe peerden, Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Pieter Michielsz bode van 't landtrecht als getuigen.

1.306 Transport obligatie aan Adriaen Antheunis Gabrielsz³⁵³

(Type acte:) *transport ut supra*

Es gecompareerd Abraham van de Putte inwoonder van Goes ende heeft getransporteerd aen Adriaen Antheunis Gabriels mede wonende te Goes een obligatie verleden door Stoffel Snelers aen hem comparant ter somme van 3 £ 16 sch. 8 gr. over coop van een stuck ...? (MPS: ik lees fernett of fernott). Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Pieter die mole-naer tot H'Iersicke als getuigen.

1.307 Testament Christijne Pietersdr³⁵⁴

(Type acte:) *testament van een vrouw, Vide een pagina 320 (MPS: van RAZE 2041)*

In den naem ons heeren Amen, etc. Es gecompareerd Christijne Pietersdr. geboren van bo... (MPS: niet goed leesbaar) ende nu wonende te Goes, etc. Soo begheert zij dat gegheven werde aen Cornelis zijnde aermen jonghen nu wonende bij Theune de Smit te weten die zone van Stijne een cleedinghe voor zijn lijf in zwart laecken ende aen Luenken Pieters schoenmaker weduwe haere testatrices daeghelijcx cleederen. Voorts legateert zij voren vuyt aen Hubrechts Jansz stadtbode huijsvrouwe ofte aen haere kinderen een coffer met een turcx grogreijne keurs, mids-gaders haer testatrices beste huijcke, ende hoedt ende twee gouden ringhskens te weten een trouwken ende j penseeken. Ende insgelijcx aen Pieter Pietersz van Breda oft aen zijnen huijsvrouwe vrij een swart lakenen keurs met j capootken ende een bornet lijfken. Item noch laet zij aenden voornoemden Lenards Jansz wijlen haers mans moedere haers testatrices bedde metten oorpeul ende noch twee ellen roodt karsaij Dwelcke zij zal moghen gebruijcken haer leven langh geduijrende. Dan naer haer doodt dat tselve bedde ende peel comen op haer testatrices erfgenaemen, te weten aende voornoemde Hubrecht Jansz en huijsvrouwe ofte kindren in deene helft ende Pieter Pietersz ofte zijne huijsvrouwe in dandere helft. Dwelcke zij testatrice erfgenaemen stelt bij desen in alle die reste vande goederen, roerende ende onroerende ende schulden die zij nalaeten zal egheene vuytgesondert. Aldus ter presentie van Niclais Jansz Cousmaker ende Hugo Adriaensz brouwer, poorters van Goes als getuigen.

³⁵² RAZE 2041, fol 290, ...4-1600

³⁵³ RAZE 2041, fol 291, ...4-1600

³⁵⁴ RAZE 2041, fol 291, 14-4-1600

1.308 Procuratie Marinus Laureijss Winter voor Hof van Holland³⁵⁵

(Type acte:) *procuratie in Holland voor een gheappelleerde*

Compareerde Marinus Laureijsz Winther wonende onder die prochie van Heijnkenssandt, ende heeft geconstitueerd Adriaen Jongh Dircxsz ende Cornelis Lucq, procureurs postulerende voir den Hove van Holland, om te moghen inbrenghen bij mandement van appellatie van Cornelis ofte Cornelis Cornelisz weerdts wonende onder derselver voorseide prochie, impetrant, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer poorter van Goes ende Marinus Willemsz secretaris van Heijnkenssandt als getuigen.

1.309 Procuratie Pieter Foorts Brick³⁵⁶

(Type acte:) *procuratie om Leenlanden te transporteren*

Compareerde Pieter Foortsz Brick wonende onder die prochie van Cruninghen, ende heeft geconstitueerd Christiaen Vermuijen ooc wonende binnen desen eijlande. Om te compareren voor Leenmannen der graefvelicheijt van Zeelandt ofte voir schepenen alomme etc. om te leveren aen Mr. Jacob Valcke Tresorier van Zeelandt, alzulcken vier gemeten oft daerontrent Leenlanden als hem comparant competeren in Nieuwerkercke bij Aermuijden in Walcheren, etc. Aldus ter presentie van Anthoni Stevensz Huijsz ende Willems Jansz Schoudee, poorters van Goes als getuigen.

1.310 Huwelijks voorwaarden Marinus Jan Huijghen en Catharina Adriaens Huijghen³⁵⁷

(Type acte:) *contract antenuptiael*

In den naem ons heeren Amen etc. Compareerden Marinus Jan Huijghen zone vergeselschap met Jan Jansz zijnen broeder ter eenre ende Catharina Adriaens Huijghendr gheassisteert met Hubrecht Adriaensz haeren broeder ter anderen zijden, alle inwoonders der prochie van Wemelinghe. Beide jongheluijden. Langstlevende erft. Acht gemeten 14 roeden oft daerontrent die zij gecosen heeft voir die gronden van erfven die zij nu ten huwelijck bijbrenght, te weten in Catendijcke in den Oosthoec achter wijlen haers vaders landstede twee gemeten 115 roeden zaijlants, aldaer in Strijphoec weije ende zaijlant 504 roeden. In Wemelinghe in den grooten Oosthoec in Bijstermee twee gemeten 34 roeden zaijlant. Aldaer in den hoec bewesten den polderdijck over den merckendijck gecomen van Lambrecht Lambrechtsz van noorden inne 561 roeden etc etc. Aldus ter presentie van Lenard Adriaensz Paerdecooper ende Pieter Bouwensz, ooc inwoonders van Wemelinghe als getuigen.

1.311 Testament Pieter Crijns schipper en Gertruijdt Adriaensdr Pietersdr³⁵⁸

(Type acte:) *testament Pieters Crijnsz schipper ende zijn huijsvrouw. Obijt Truijken 24 aprilis 1600*

(In de marge:) *Stoffels zijn zoons testament vide een pag. 399. Huijsen oft renthebrieven, etc.*

In den naem ons heeren Amen etc, compareerden Pieter Quirijnsz schipper, poorter van Goes, ende Gertruijdt Adriaens Pietersdr, zijne huijsvrouw, zij sijeck te bedde ligghende, nochtans etc. hij redelijck te passe. Langstlevende erft en moet hun vijf kinderen Adriaen, Stoffel, Cornelis, Tanneken ende Leenken aen elcx vuijtrijcken 200 £ gr.vls.eens, in ghelde, schepen, landt, huijsen. Aldus ter presentie van Mr. Henric Claisz Walburgh ende Adriaen Arnoudsz, beijde inwoonders van Goes als getuigen.

³⁵⁵ RAZE 2041, fol 292, 15-4-1600

³⁵⁶ RAZE 2041, fol 293, 18-4-1600

³⁵⁷ RAZE 2041, fol 293, 18.4.1600

³⁵⁸ RAZE 2041, fol 295, 18-4-1600

1.312 Schuldbekentenis Jacob Jacob Lenards aan den Zandijk in Kruiningen³⁵⁹

(Type acte:) *obligatie met borghen*

Is gecompareerd Jacob Jacob Lenardsz wonende aen den Zantdijc, onder die prochie van Cruninghe, heeft verleden ende bekent schuldigh te zijne aen Hubrecht Adriaensz greelmaker binnen Goes, als voocht van Jacques Tierens weese, de somme van 55 £ gr. vls. eens van goeden geleenden ghelde. Om daermede te rancoenen³⁶⁰ sijnen sone die binnen Hulst gevanghen es, ende daeromme belooft hij comparant de voorseide somme aende voornoemde weese, oft wet-tighen houdere deser wedertegheven den eersten dagh maij anno 1600. Is insgelijcx gecompareerd Lenard Jacobsz des voorseiden comparants broeder ooc wonende onder Cruninghe ende Lenard Jansz beenhouwer binnen Goes, hebben zich borg gesteld, etc. Aldus ter presentie van Pieter Marinusz ende Pauwels van den Dale, beide inwoonders van Goes.

1.313 Verklaring koop paijbrieff door Dirck Jacobs schipper van Akersloot³⁶¹

Es gecompareerd Dirck Jacobsz schipper van Aeckersloot, nu ligghende met zijn schip binnen die havene deser stede Goes, Verhaelende dat hij eertijds gecocht heeft van mr. Cornelis Jansz chirurgijn eenen paijementbrief (nu noch inhoudende inde tachtentich ponden, sch.grooten, penninghen) verleden bij Cornelis Tolman wonende onder Heijnkenssandt ende sprekende opt hujs wijlen thoebehoorende den ouden Jan Cleuwardsz binnen deser stede. Ende hoewel den zelve aen hem comparant alleene getransporteert es, willende nochtans ter goeder trouwen wandelen heeft ernstelijck verclaert ende bekent bij desen dat Hubrecht Jansz stadtbode alhier die helft inden prijs des voorseiden coops mede geschoten ende betaelt heeft. Ende dat daeromme zulcx die juijste helft in den voorseiden brieff ende resterende paijementen hem deuchdelijck es thoecomende. Al zonder argh oft list, etc. Aldus ter presentie van Michiel Stoffelsz ende Willem Cornelisz Rose, beide inwoonders van Goes

1.314 Testament Hubrecht Jans en Anthonia Pietersdr³⁶²

(Type acte:) *testament van man en wijf met een reciprocque legaet*

In den naem ons heeren Amen etc. Zijn gecompareerd Huijbrecht Jansz stadtbode van Goes ende Anthonia Pietersdr. zijne huijsvrouw, hij zijeckelijck bij de viere sittende, nochtans etc. ende zij redelijck wel te passe, Langstlevende erft. etc. etc. Aldus ter presentie van Michiel Matheusz Baerlandt ende Willem Jansz Schoudee als getuigen.

1.315 Testament Jacob Matthijss en Maijken Adriaensdr³⁶³

(Type acte:) *testament van een vrouw kindt hebbende*

(In de marge:) *het testament van Jacob Mathijsz vide pag. 441 (van dit register)*

In den naem ons heeren Amen, etc. is gecompareerd Maijken Adriaensdr. nu huijsvrouw van Jacob Mathijsz, eertijds wonende t'Abbekindren ende nu binnen Goes. redelijck gesondt ende welvaerende etc. Soo prelegateert zij aen aen den kinderen bij Adriaen Hubrechtsz haeren sone verweckt ende die noch geprocreert moghen werden twee stucxkens zaijlandts groot tsaemen ontrent drie gemeten geleghen in den hoec van Janne Jan de Brassers comende met 't westeijnde aen den padt van Abbekinderen. Daervan Adriaen voornoemt zal hebben t'gebruijck zoo langhe die kindren onbejaert zijn. Dan alser eenighe zijn bejaert zullen alzulcke elcx hunne portie moghen trecken. Als eenighe erfgenaem stelt zij Adriaen Hubrechtsz haeren eenighen zone. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Jan Jacobsz Bom, poorters van Goes als getuigen.

³⁵⁹ RAZE 2041, fol 296, 18-4-1600

³⁶⁰ rancoenen = vrijkopen

³⁶¹ RAZE 2041, fol 297, 21-4-1600

³⁶² RAZE 2041, fol 298, 27-4-1600

³⁶³ RAZE 2041, fol 299, 27-4-1600

1.316 Gift bij dood van Hubeken Jansdr³⁶⁴

(Type acte:) *donatie ten opsiene des doodts gescreven achter een Acte gepasseert ut supra pag. 202*

Die voorseide Hubeken Jansdr. es voir mij Notario ende den zelven getuijghen andermael gecompareert ende die voorseide Acte van herroepinghe geconfirmeert. Heeft met ghifte ten opsiene vanden doodt gegeven bij desen aenden aermen van Heijnkenssandt oft plaetse daer zij wonende zal overlijden, de somme van £ 6 gr. vls. eens. Actum binnen Goes ter presentie als op pag. 202.

1.317 Procuratie Adriaens Jonghens van Baerland³⁶⁵

(Type acte:) *procuratie qualificatis ad lites*

Op huijden den 28 aprilis anno 1600 compareerde voir mij etc. Adriaen Jonghens, dijkgraefve van Baerlandt nu wonende binnen Goes, ende heeft geconstitueerd Adam Pietersz poorter van Goes. Aldus ter presentie Jan Cornelisz Mazuer ende Jan Jacobsz Bom, poorters van Goes.

1.318 Verklaring Marinus Henricxsz lantmeter over koop land in Wolphaartsdijk³⁶⁶

(Type acte:) *attestatie*

Op den laetsten Aprilis anno 1600 compareerde Marinus Henricxsz lantmeter wonende te Goes, heeft verclaert ten verzoecke van Cornelis Cornelis Mathijsz poorter van Goes, dat hij comparant op den 28 octobris laetstleden daerbij ende mede es geweest ten huijse van Laureijs Adriaensz in den corenbloeme, daer vergaedert waeren onder anderen den voormelden Laureijs ende Cornelis Mathijsz. Aldaer hij gehoordt ende verstaen heeft dat Laureijs andermael met Cornelis veraccordeert es op den coop van zeecker landt in Wolpharsdijck, twelcke Laureijs van Cornelis gecocht hadde. In der voeghen dat hij Laureijs cooper aen Cornelis afsprecken zoude den silveren cop die Cornelis huijsvrouwe in Laureijs coopdagh gecocht hadde. Ende dat Laureijs voerde reste terwe leveren zoude op zeeckeren dagh, doch dat hij deposant den zekeren gestelden dagh niet onthouden en heeft. Ende waert recht etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom, poorter van Goes ende Simon Joosz wonende onder 's Hr. Hendricxkinderen³⁶⁷.

1.319 Verklaring Jasper Diricxsz Cuijper en Maijken Joachimsdr³⁶⁸

(Type acte:) *attestatie*

Compareerden Jaspas Diricxsz Cuijper ende Maijken Joachimsdr. weduwe Cornelis Adriaensz Kelle poorters van Goes, midsgaders Adriaen Joachims inwoonder der prochien van der Schore, oudt respectivelijck 59, 53 ende 32 jaeren. Hebben verclaert ten verzoecke van Sebastiaen de Witte filius Cornelis, warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck es dat Leenken mr. Cornelisdr (Joachims huijsvrouwe was) ende die geweest is nichte van Joncvrouwe Elizabeth de Villeers zaligher memorie, deser weereldt overleden is binnen Goes ontrent Goesche jaermarkt in de maendt augusto anno 1584. Ghevende redenen van hun wetenschap, want zij Maijken (is door-gestreept: geweest es halfve zuster van eenen vader) geweest es ende des voorseiden Diericx wijlen huijsvrouwe waeren voordochters des voornoemden Joachims, Sulcx dat Leenken Joachims voornoemt haeren stiefmoeder was. Ende zij Maijken verclaert dat Leenken hier begraeven werdt svrijdaeghs voor de voorseide jaermarkt, twelcke in den jaere 84 was, den 24 augusti. Ende Adriaen Jochims verclaert dat hij (als hij van buijten quamp) de voornoemde Maijken zijne halfve suster heeft hooren verhaelen datte voornoemde Leenken zijne moeder in Aug.

³⁶⁴ RAZE 2041, fol 299, 28-4-1600

³⁶⁵ RAZE 2041, fol 300, 28-4-1600

³⁶⁶ RAZE 2041, fol 300, 30-4-1600

³⁶⁷ Staat afgekort als: shr hcxx

³⁶⁸ RAZE 2041, fol 301, 2-5-1600

1584 overleden was. Ende waert recht etc. Aldus ter presentie Willems Costens cleermakers ende Martins Jansz Mesoeck beenhouwers, beide poorters van Goes als getuigen.

1.320 Procuratie Adriaen Joachims³⁶⁹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerde Adriaen Joachims inwoonder (etc. als in de voorghaende acte) ende heeft geconstitueerd Sebastiaen de Witte filius Cornelis, om te moghen maenen ende ontfanghen van den erffgenaemen van Joncvrouwe Elisabeth de Villeers t'capitael van twee ponden grooten vlaems erffelijcke renthe metten verlopen derzelver, aen hem gelegateert bij den voornoemden Joncvrouwe de Villeers volghende haeren testamente gepasseert voor Henric van Nuffele, notaris binnen Antwerpen den 30 sept. 1584. Aldus als in de voorghaende acte.

1.321 Verklaring Nicolaes Bouwens over land in Driewegen³⁷⁰

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Clais Bouwensz oudt ontrent 57 jaeren, eertijds baliu in Drijeweghen ende nu inwoonder van Goes, heeft verclaert ten verzoecke van Adam Pietersz in den naem des sterfhuijs IJsaacx Antheunisz wijlen wonachtigh in Ovesant, warachtigh te zijne dat alzulcken stucxken zaijlandts groot ontrent 233 roeden hem deposant thoebehoorende geleghen in Wolfhoec onder Drijeweghen voorseit, hij deposant deuchdelijck gecocht heeft van Jan Jacobsz Maegh, nu wonachtigh in Ovesant, ende den prijs van den coop zoo in terwe als ghelde aenden zelve Maegh voldaan heeft. Maer niet van den voornoemden wijlen IJsaac Antheunisz. Alzoo hij deposant verclaert dat hij noijt van IJsaac eenigh landt gecocht heeft. Ende waert recht ec. Aldus ter presentie van Clais Ezechiels ende Cornelis Geerdsz vleeshouwer beide poorters van Goes als getuigen.

1.322 Verklaringen over een landstede in Kloetinge³⁷¹

(Type acte:) *attestatie oft Informatie al begonst int jaer 1593*

Op huijden daeghen ende jaere naegenoemt Compareerden d'eersaemen naegenoemde personen ende hebben verclaert ten ernsten versoecke ende instantie van Jan Jacobsz Bijle, poorter van Goes, warachtigh te zijne. In den eersten Crijn Crijnsz (geheeten Crijn Meerten Aerentsz), oudt zoo hij zeijde ontrent 74 jaeren, inwoonder der prochie van Cloetinghe, verclaert als boven dat hij zeer wel kent zeecker stuck landts, boogaert zijnde, den voorseiden requirants als getrouthebbede Hubrechtken Christiaensdr thoecomende, geleghen in 't middelambocht van Cloetinghe in den hoec tusschen den Heernisse wegh ende Papslant, Op welke stuck eertijds een Landstede gestaen heeft genoemt Thuijs op de weije. Daerinne eertijds hij gekent heeft aldaer woonende Adriaen Loutsz, Wouther Jacobsz op de weije ende daerna Leijn Theune, Twelcke ooc verbrandt es in den troublen anno 1572. Ende seght wel te weten dat dezelve hoeft oft huijs zijnen wegh ende vuijtrijdt nae ter Goes gehadt heeft over het stuck landts noordt daer aen ligghende thoecomende zeeckere Capelrije te weten aendt westeijnde desselfs tusschen den put aldaer ende ander stuck alsdoen busch ende wesende west daeraen geleghen. Ende verclaert hij deposant noijt gehoordt te hebben dat jeghens ijemandt geclaeght gecroont oft geseijt heeft oft ooc eenighe gedooghsaemhede verhaelt es. Ghevende redenen van zijne kennisse ende wel wetenschap, want hij comparant tusschen die stede Goes ende Cloetinghe meest altijdt gewoont ende in zijn joncheijt die schaepen daerontrent gewacht heeft ende aldaer gesien dat die voornoemde inwoonders van den voorseiden huijse openbaerlijck daerover geghaen ende vuijt ende in gereden hebben. Ende datter merckelijck waeghentode overlopende was. Aldus verclaert

³⁶⁹ RAZE 2041, fol 301, 2-5-1600

³⁷⁰ RAZE 2041, fol 302, 2-5-1600

³⁷¹ RAZE 2041, fol 302, 8-5-1600

binnen der voorseide stede Goes 10 september 1593, ter presentie van Dignus Cornelisz Mazuer ende Cornelis Adriaensz Calloo, beide poorters van Goes als getuijgen.

Daer nae in den jaere 1600 es voor mij geproduceert ende gecompareert Barthel Willoudsz, oudt ontrent 85 jaeren geboren t'Abbekindren onder Cloetinghe ende (nae dat langhen tijdt gewoont heeft tot Cattendijcke) nu inwoonder deser stede. Ende heeft insgelijcx gheattesteert dat hij zeer wel kent tvoirseide stuck landts ende boogaardt zijnde ende wel gekent heeft die Landtstede die daerop plagh te staene. Dat hij gesien ende gemerct heeft ende zulcx wel weet dat d'inwoonders der zelve, naementlijck Adriaen de Keijzers (dien hij gekent heeft als hij te Cloetinghe die papegaije afschoot) Daernaer Adriaen Loudsz die des voorseiden Adriaens Keijzers weduwe troude, Wouther op de weije, Leijn Theune ende Christiaen Bastiaensz (die daer woonde anno 72 geduerende tbeleghe voor der Goes als die hoeve afbrande) Over tstuck noordt daeraen geleghen, asencomende zeeckere Capellerie gereden hebben naeder Goes deurt weghe-lingh vuytcomende, daer nu Thuijs genaemt den Voghelensangh staet. ende daerontrent eertijds een mole gestaen heeft. Om ende wederom ende daerjehens hij noijt gehoordt noch geweten heeft dat ijemandt gecontradiceert gheopposeert oft geseijdt heeft. Aldus gheattesteert binnen der voorseide stede op den 8 maj 1600, ter presentie Jacobs Rijcke ende Tobias Wicxdorp, beide poorters van Goes.

Quirijn Willoudsz, oudt ontrent 79 jaeren, geboren (ende eertijds wonende t'Abbekindren ende nu ooc binnen Goes) verclaert als voren dat hij zeer wel kent t'voorseeide stuck nu boogaert zijnde, ende ooc wel gekent heeft Adriaen Jansz Verheulen geheete Adriaen de Keijser voor-noemt, (als die zijns deposants eerste huijsvrouwe oom was) ende ooc Mariken op de Weije, desselfs Adriaens huijsvrouwe (die thaeren 21 jaeren, bij hem een kindt hadde) ende daernaer Adriaen Louds die haer weduwe troude. Ende voorts ooc Wouther Leijns ende Christiaen voor-noemt, Segghende insgelijcx wel te weten dat dat dit voorseide stuck landts over langhen tijdt zijnen wegh naeder Goes gehadt heeft over tvoormelde stuck van de Capellerie Gheeft redenen van zijn wetenschap ende verclaeren, want hij meest al zijn leven onder Coetinghe ooc gewoont heeft, Ende eens metten voornoemden Adriaen Loudsz comende metten waeghen gereden van Blancxkineren deur Abbekindren, es hij deposant daer van den waeghen geghaen segghende tot Adriaen Nu meught ghij achter tdorp van Cloetinghe omme rijden naer u huijs. Dan dat denzelven Adriaen daerop antwoordede Ick en hebbe aldaer gheen wegh, Maer ic moet al ghaen rijden tot bijder Goes ende daer deur tlanghe weghelingh daer nu thuijs genaemt den Voghelensangh staet.) naer mijn huijs rijden, want ic anders gheen wegh en hebbe). Ende verclaert ooc hij deposant dat hij noijt gehoordt heeft dat daerjehens ijemandt geclaeght oft geseijt heeft. Dan alleene op de laetste voorgaende verheveninghe als die taefel opgelesen werde, hoorde hij datter van den wegh ijert vermaent werde. Dan en weet niet datter ijert anders teghen gedaen es. Aldus verclaert binnen Goes opden thiensten maj anno 1600, ter presentie van Jacob Jansz Blauduve, poorter van Goes ende Pieter Foortsz Brick wonende onder Cruninghe als getuigen.

1.323 Procuratie Maijken Cornelisdr Smallegange en Cornelis Adriaens Smallegange³⁷²

(Type acte:) *procuratie ad lites*. Vide pag. 331 (van dit register)

Zijn gecompareerd Maijken Cornelis Smalleganghe dr, Christiaen Vermuijen getrouet met Geerdken Matheus Smalleganghe weduwe ende Cornelis Adriaensz Smalleganghe, zo voor hun zelve ende als voochden van respectivelijken van de kinderen wijlen Willems Dignusz d'Eversdijck, Matheus ende Adriaens Smalleganghe Corneliszonen ende hebben geconstitueerd Adam Pietersz procureur om te heijtschen allen alzulcken pachten, schulden ende achterstellen als Jacob Mels in Cruninghen aen hen resterende es, etc. Ter presentie van Cornelis Lenardsz Blauschoe ende Christiaen Crijnsz beenhouwer, beide poorters van Goes.

³⁷² RAZE 2041, fol 305, 16-5-1600

1.324 Transport rente door Nicolaes Geerts en Jan Vergouwe³⁷³

(Type acte:) *transport van renthen*

Zijn gecompareerd Niclaes Geerdsz, voor hem zelven ende Jan Vergouwe als man van Baldine, zone ende dochter Geerds Claisz. ende hebben tesaemen getransporteerd aen Pieter Cornelisz in de drie haringhen, poorter van Goes, te weten elck een sesten deel in de helft van een erffelijcke renthe van £ 10 gr. vls. jaerlicx, eertijds bij Jacob Jobsz aen Baldine Claisdr ende gehypotheceert opt huijs noordtoost aen de kercke alhier, nu thoebehoorende mr. Marinus Joosz chirurgijn. Dwelcke gedeelten hun comparanten aengecomen es bij successie van Matheus Geerdsz wijlen haeren broeder, etc. Ter presentie van Cornelis Joosz timmerman ende Daniel Trappelaer, beide inwoonders van Goes.

1.325 Huwelijks voorwaarden Jan Peeters van Cats en Jacomijna Gillisdr Brouwer³⁷⁴

(Type acte:) *contract antenuptiael. haers zusters contract vide pag. 363 (RAZE 2041), videto Prothocol E pag. 255*

In den naem ons heeren Amen etc, zijn gecompareerd de edele ende eersaemen joncheer Jan Peters van Cats, toecomende bruijdegom ende d'eerbaere jondcrouwe Jacobmijna Gillis de Brouwers dochter, gheassisteert met d'eersaeme Cornelis Gillissen Brouwer haeren broeder ende voocht, allen inwoners van Goes, ghaende ende staende etc. Voorders indien eenighe van den contrahenten goederen (twelck Godt behoeden will) bij inundatie, brandt oirloghe ofte andere infortunie verginghen oft tot ruine quaemen, dat die schaede gedraeghen zal werden bij den ghenen den welcken die goederen thoecomen), etc. Ten huijse van den heer borghmeester voornoemt, ter presentie van Pieter Jacques Borsselaer ende Albertus Joachimi als getuigen.

1.326 Verhalen penningen aan een huis in Kapelle³⁷⁵

(Type acte:) *protest*

Is gecompareerd Jacob Adriaensz Boom, poorter van Goes, verhaelende dat tot zijnder kennisse gecomen es dat Cornelis Marinusz van der Plaet, deurwaerder shoofs van Hollant, van meeninghe es te procederen tot vercoopinghe bij executie van een huijs staende binnen die prochie van Capelle, om daeraen te verhaelen eenighe penninghen al beneden die somme van vijftich guldens, mette kosten, van zijne gepretendeerde ex. die mr. Floris Vleeschauwert practizijn schuldigh magh weesen. Dan hoewel denzelven mr. Floris tvoorseide huijs gecocht heeft, soo ist nochtans zulcx dat hij daerop met oft emmers zeer luttel heeft betaelt ende dat die resterende pajementen thoecomen Adriaen Jansz Dane wonende in Capelle, zijnde comparants vadere, die midts die vercoopinghe (alsnu dese oorloghe geduijrende ten vijlen prijse) groot verlies zoude lijden, etc. Dat den executeur zijn ex. behoort alvoren te dirigeren aende roerende goederen. Dat desen deurwaerder ooc zulcx eerst zal executeren des voorseide mr. Floris haeffelijcken³⁷⁶ goederen die in zijnder herberghen genoegh zijn, emmers totter quantiteijt der gepretendeerde somme met de kosten, etc. Heeft hij comparant geprotesteert etc. Aldus verclaert ter presentie van David Jansz Schoudee ende Joachim Hermansz corencooper, poorters van Goes. De notaris heeft de deurwaerder bezocht en hem de insinuatie overhandigt, en kreeg tot antwoord: Ick hoore ende ic sie.

1.327 Protest tegen vercooping land in Yerseke³⁷⁷

(Type acte:) *denunciatie met protest*

³⁷³ RAZE 2041, fol 305, 17-5-1600

³⁷⁴ RAZE 2041, fol 306, 17-5-1600

³⁷⁵ RAZE 2041, fol 309, 23-5-1600

³⁷⁶ haeffelijck, havelijck = roerend goed

³⁷⁷ RAZE 2041, fol 310, ??????

Is gecompareerd Jacob Adriaensz Boom, verhaelende dat hij eertijds van Christiaen Marinusz tot H'Iersicken gecoht heeft zeecker stuck landts groot ontrent 2 gemeten 7 roeden, gecomen van Robert Ian Reijnouds vuyten sterfhuijse Oolards Cornelisz gelegen onder die heerlicheijt van H'Iersicken. Tes nu zulcxdat d'selve stucken landts bij een deurwaerde sHoofs Hollants geproclameert es om bij executie ende decrete te vercoopen om eenighe gepretendeerde tachtetheijt die den voornoemden Robert zoude moghen schuldigh wesen. Heeft daeromme hij comparant aen mij Notario versocht te vinden bij den persone Gerards Pietersz als voocht van des voorschreven Christiaens kinderen bij wijlen zijne huijsvrouwe naergelaeten, ende hem daervan te denuncieren ten eijnde hij hem comparant daerop handthoude ende jeghens die voorseide vuytwinninghe oft stoorringhe bescherme, interveniere ende garandeere. Ter presentie van Gerardt Pietersz baliu ter Nisse, die zei dat hij maar wedervoogd was. Actum ut supra.

1.328 Procuratie Hieronimus van den Kerckhove³⁷⁸

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Es gecompareert Hieronimus van den Kerckhove, nu onlancx was weerd in de Meebaele te Goes en nu wonende te Middelburgh. Heeft geconstitueerd Lowijs SerWouthers sijnen swaegher, inwoonder van Goes, om te moghen maenen, heijsschen etc. (Niet gespecificeerd). Ter presentie van Mr.Cornelis Brune ende Jan de Ridder als getuigen.

1.329 Testament Crijn Willouts³⁷⁹

(Type acte:) *testament Crijns Willouds*

In den naem ons heeren Amen, etc, is gecompareerd Quirijn Willouts, eertijds wonende t'Abbekindren onder Cloetinghe, nu won. Goes, gesondt ende welvaerende etc, Gheeft aen de huijsaermen te Goes £ 3 gr vls. ende stelt tot erfgenamen die naegelaeten kinderen van Baldijne wijlen zijn dochtere, de kinderen alreede geboren en die noch geprocreert moghen worden bij Geerdken zijne dochtere, ende Tanneken zijne dochtere (oft haeren haeren kindren indijen zij overleden waere). Elcken staet een derden deel, etc. Geerdken, getrouwd met Cornelis Barthelsz Vermuijen zullen alleen genieten de bladinghe van zekere erven. etc. Stelt aen tot executeurs Marinus Henricxsz ende Jan Barthelsz zijnen schoonsone. Ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Mels Adriaensz cleermaker, poorters van Goes.

1.330 Testament Joos Gillis de Hont³⁸⁰

(Type acte:) *testament van een jonghman*

In den naem ons heeren Amen, etc. is gecompareert Joos Gillissen de Hont, geboren van Stekene in Vlaenderen, ende nu noch jonghman woonende te Goes, zijeckelijck te bedde leggende, nochtans etc. Stelt als erfgenamen die kinderen van Jan Raes woonende in sGravenpolder (zijne moeders zusters kinderen) inde drie vierendeelen, ende Christiaen Willemsz Buijst, wonende in Oudelande int resterende vierendeel. Wel verstaende dat hij voren vuyt legateert aen t kindt van Gillis Truman die pajementen tot 5 £ gr. tsiaers, die hem thoecomen zullen uijt tgrote huijs in sGravenpolder, etc. Hij scheldt quijte den schuldt van mr. Lievin van den Brande hem ten achter es. Item noch gheeft hij aen Pieter Pietersz van den Velde die pajementen tot 9 gulden jaerlijcx opt cleene huijs in sGravenpolder ende aen Maijken Wijnants die hem in zijn sieckte bijstaet t bedde daer hij op light met zijn thoebehooren, boven haer verdienden. Aldus ten huijse van Guilliaem de Hont, ter presentie van denselven Guilliaem de Hont lakenvercooper ende Jans van de Voorde, mesmaker, inwoonders van Goes als getuigen.

³⁷⁸ RAZE 2041, fol 311, 23-5-1600

³⁷⁹ RAZE 2041, fol 311, 24-5-1600

³⁸⁰ RAZE 2041, fol 311, 24-5-1600

1.331 Transport rente door Witte Jobs³⁸¹

Is gecompareerd Witte Jobsz wonende onder die prochie van Cloetinghe, ende heeft getransporteerd aen Adriaen Adriaensz schoenmaker zijnen couzijn, poorter van Goes, zijn comparants gedeelte tot 5 sch. 8 gr. 14 mijten vlaems jaerlicx in een erffelijcke renthe sprekende tot laste van Adriaen Dominicus in Hoedekenskerke gecomen vuijt tsterfhuys van Geerds Jansz Backer, etc. Aldus ter presentie van Leijn Claisz schipper ende Stoffel Jansz geseijt malcontent, beijde inwoonders van Goes.

1.332 Koop van meekrap³⁸²

Is gecompareerd Pauwels vander Dale, verhaelende hoewel Jacob Laureijsz wonende ter Vlaecke hem eertijds belooft heeft dat hij Jacob met arreste niet en zal becommeren noch bestellen die meede d'welcke hij comparant gecocht ende betaelt heeft van Pauwels den schipper tot Bieselinghe, noch groente te velde op Jacobs voorseid crue ligghende. Soo es nochtans tsijnen ooren gecomen dat Jacob geseijt heeft zulcx te willen doen. Heeft daeromme hij comparant aen mij Notario versocht tselve af te vraeghen ende daerbij te denunciëren Indien Jacob emmers eenigh goedt wil bestellen, dat hij zijne executie dirigere opde meekijen die den voorseiden Pauwels huijman besproken heeft noch te moghen vuijttrecen, etc. Aldus op de marct ter presentie van David ende Tobias Wicxdorp als getuijghen.

1.333 Procuratie door Pieter Lenardsz Holenpolder voor Hof van Hollant³⁸³

(Type acte:) *procuratie voor om gheapp^{de} voir Hollant*

Compareerde Pieter Lenardsz Holenpolder, inwoonder van Goes, ende heeft geconstitueerd Cornelis Lucq, procureur postulerende voor den Hove van Hollant. om te moghen inbrenghen defend. van appellatie van Jan Jansz Bosch, eertijts wonachtigh ter Heernisse onder Cloetinghe, impetrant, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaensz Smalleganghe ende Herman Vervoort, deurwaerder, beide inwoonders van Goes, als getuigen.

1.334 Procuratie Jacob Adriaens Boom en Adriaen Leulieur³⁸⁴

(Type acte:) *procuratie om jegahens vercoopinghe te opposeren vide supra pag. 310, Tsedert es in dese procuratie wat verandert, te weten eensamentlijck ooc Jacob Adriaensz Boom, poorter dezer stede, ende Adriaen Lelieur procureur postulerende voir den Hove van Hollant*

Op heden (als in de naestvoorgaende acte) Compareerde Jan Oolardsz schoutteth der heerlicheijt van H'Iersicken, midsgaders Job Foortsz ende Cornelis Cornelis Simonsz Molhoeck inwoonders derzelver prochien. Ende hebben geconstitueerd (stond eerst Jacob Adriaensz Boom, inwoonder van der stede Goes, nu in de marge:) Adriaen Lelieur etc. Aldus ter presentie van Marinus Jacob Simonsz ende Lenardt Jobsz beijde inwoonders der voorseide prochien (= Ierseke) als getuigen.

1.335 Gedeelde kosten van een proces³⁸⁵

(Type acte:) *compromis om die kosten van een proces te helpen draeghen*

Compareerden Jan Oolardsz, Job Foortsz ende Cornelis Cornelis Simonsz, inwoonders der heerlicheijt H'Iersicken, midsgaders Jacob Adriaensz Boom wonende in Goes. Ende hebben gecompromitteert, belooft ende hun zelve verbonden etc. Te comen in oppositie (zie voorgaende acten) Om te procederen met gemeenen kosten, naer advenant die grootte van den gemeeten van elck van hun comparanten, etc. Actum als voren.

³⁸¹ RAZE 2041, fol 314, 27-5-1600

³⁸² RAZE 2041, fol 314, 30-5-1600

³⁸³ RAZE 2041, fol 315, 30-5-1600

³⁸⁴ RAZE 2041, fol 316, 30-5-1600

³⁸⁵ RAZE 2041, fol 316, 30-5-1600

1.336 Huwelijks voorwaarden David Jans Schoudee en Hendricxken Hendricx³⁸⁶

(Type acte:) *augmentatie van een huwelicxe ghifte*

In den naem ons heeren Amen, etc. zijn gecompareerd David Jansz Schoudee poorter van Goes, ende Hendricxken Hendricxdr zijne huijsvrouw, nu tsaemen in houwelijcke wettelijck vergaerdert, beide gesondt etc. Dat ten aenvanghe van haer huwelijck tusschen hun gemaect es 21 marty 1599 een contract antenuptiael, twelcke zij alnoch begheren dat in vigeur blijven ende gevolght worde. Langstlevende zal van voren vuijt trecken 200 £ vls, etc. (details die ik niet genoteerd heb), Aldus ter presentie van Charles de Prato ende Jacob Rijcke, poorters van Goes.

1.337 Testament Adriaen Laureijsz³⁸⁷

(Type acte:) *testament. Obiit 12 novembris 1601*

In den naem ons heeren Amen etc, is gecompareerd Adriaen Laureijsz, poorter van Goes, gesondt ende welvaerende etc, Soo gheeft hij aen de huijsaermen van Goes £ 4 vls. eens. Stelt tot zijn erfgenamen zijn dochters Adriaenken ende Pieternele nu getrouwt met Niclais Michielsz Oostdijck ende Willem Marinusz Zoute (oft haere kinderen) Midsgaders die kinderen van Laureijs zijnen zone, elcken staeck in een derden deel. etc. Stelt tot executeurs Niclais Michielsz ende Jan Cornelisz Mazuer, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Geerdts Andriesz Vrijese, timmerman.als getuigen.

1.338 Testament Tanne Jansdr weduwe van Jan Canal³⁸⁸

(Type acte:) *testament, vide supra 290*

In den naem ons heeren Amen, etc. Is gecompareerd Tanne Jansdr. weduwe van Jan Canal, smit, poorter van Goes. redelijck gesondt etc. Stelt tot haer erfgenaem Clais de Coster tot Poortvliet, haeren broeder oft zijne kindren indien hij overleden waere. Zij legateert aen Stijnken Pietersdr. weduwe Lenards Jansz die wijlen haeren eenighen sone was, die woninghe ende het gebruijck van haer huijs staende beneffens der Catte in de Vorst, zoo langhe zij Stijnken zal overleven ende ongehuwt blijfven. Op dit huis is een pajementsbrief sprekende op Marcus van Dijke weduwe van £ 4 vls, etc. Aldus ter presentie van Severus Hubrechtsz lijnewever ende Hubrecht Jansz stadtode als getuigen.

1.339 Procuratie Severus Hubrechts stadsode³⁸⁹

(Type acte:) *procuratie ad negocie*

Compareerde Severus Hubrechtsz, lijnewever, poorter van Goes, ende heeft geconstitueerd Hubrecht Jansz stadtode van Goes, om te compareren binnen Utrecht, Culenburgh ende alomme daert van noode zal zijn, ende aldaar te comen in communicatie metten vrienden van Lene Jans, wijlen zijne comparants huijsvrouw, zoo van den voochdij van zijn dochterken, noch weese zijnde bij de voorseide Lene geprocreert, Als ooc indient oirboirlijck dochte metten voorseiden vrijenden te accorderen op den vuijtcoop van des voorseiden weeskindts successie ende onderhoudt, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Fransz van der Straeten, ooc stadtode ende Jan Cornelisz Mazuer, poorter van Goes als getuigen.

1.340 Testament Elizabeth Adriaensdr³⁹⁰

(Type acte:) *obiit 1601*

Is gecompareerd Elizabeth Adriaensdr. weduwe van Cornelis Macharis, eertijds wonende in den hoeck onder t'noordtambocht van Cloetinghe ende nu binnen Goes, Verhaelende naerdijen

³⁸⁶ RAZE 2041, fol 316, 30-5-1600

³⁸⁷ RAZE 2041, fol 318, 2-6-1600

³⁸⁸ RAZE 2041, fol 320, 2-6-1600

³⁸⁹ RAZE 2041, fol 321, 2-6-1600

³⁹⁰ RAZE 2041, fol 321, 3-6-1600

zij moeder voor eenighe van haeren kinderen zeeckere merckelijcke somme van ghelde verschoten ende ooc hun aengetelt heeft, d'welcke nochtans zij zulcx niet vuytgegeven en heeft om teenemaele quiete te zijn ende hun daermede te begiften, ende den anderen kinderen te verongelijcken, heeft daeromme zij comparante bij desen die voorseide sommen wel willen vuytdruckeijck verclaeren ten ejnde als hiernaer breeder verhaelt zal worden, Ende zulcx verclaert zij comparante dat zij aen Adriaen Cornelisz haeren sone, boven zijn vaderlijck goedt vuyt haer borse verschoten ende vuytgereijckt heeft om hem zelve daermede te behelpen 400 carolusguldens eens. Aen Marinus Cornelisz 900 guldens dewelcke zij borghe als eigghen schuldt heeft beloofd ende moet betaelen aen Geerdts Maurisz nomine N. volghende den brief voir schepenen in Cloetinghe daervan verleden. Aen Macharis Cornelisz 300 guldens, daerthoe haer oock competeert den interest van ontrent Sinte Martinsmisse 96^{tich} die bij haer vuitgeleijt ende besteedt zijn tot waeren noodelijckheden tsijnder bruloft, ende aen Cornelis Adriaensz Bol, als getrouwt hebbende Cathrijne Cornelisdr haere dochter de somme van 48 ponden grooten vlaems, met intrest. Aldus gedaen t'mijnen comparante ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Lowijs de Waele beenhouwer, beide inwoonders van Goes als getuigen.

1.341 Hypotheek Govaert Corneliss beenhouwer³⁹¹

Is gecompareerd Govaert Cornelisz beenhouwer, wonende binnen Middelburgh, ende heeft verbonden ende gehypoteceert. Verbant oft hijpothecatie van landen etc. gehijpotheceert etc. die parceelen van goederen hier nae volghende: 1½ gemet landts ligghende in Baerlandt inden IJserenweel hem aenbestorven bij den overlijden van Jan Foortsz dijkgrave. Alnoch zijn gedeelte in 4½ gemet 83 roeden in de Middel Zwaecke, gecomen van Geerdts Jansz Backer, Item zijn anpaert zijnde ontrent 5 sch. 8 gr. 18 miten vls. jaerlicx in een erffelijcke renthe sprekende tot laste van Adriaen Dominicus in Hoedekenskercke gecomen van Geerdts voorseit. Ende ooc zijn gedeelte in een erfrenthe sprekende op Jan Croone van 12 guldens ende een halven tsiaers. Midsgaders zijn gedeelte in gelijcke renthen sprekende op Hubrecht Jansz te Cloetinghe, etc. Hij bekent schuldigh te zijn aen Marinus die weese van wijlen Pieter Jobs Wittensz wonende tot Baeckendorp, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Jan Michielsz huijvetter ende Jan Dignusz glaesmaker, beide inwoonders van Goes als getuigen.

1.342 Testament Mathijsken Macharisdr³⁹²

(Type acte:) *testament van een vrouw gheen kinderen hebbende instituerende filiam fratris seu cognati bastardi*

In den naem ons heeren Amen, etc. is gecompareerd Mathijsken Macharis dr, geboren van Rosendale ende nu wonende in Goes. weduwe Geerards Govardsz, gesondt ende wel van passe, etc. Soo stelt sij tot haeren universelen erfgenaem Maijken, wettighe dochter van Marinus Cornelisz Clerck wonende in Somersdijck, haere nichte ende meteren (ofte haere kinderen indien zij overleden waere) midts dat haeren voornoemden voornoemden vader zal hebben t'volle gebruijck ende tocht van alle de zelve zoo langhe zij ongehuwt es. Zij substitueert die sone oft kinderen geprocreert van Jacob Lambrechtsz haeren neve wonende te Cloetinghe, etc. Aldus ter presentie van Lenardt Henricxsz cleermaker ende Jacques Claissen van Benteg(em?) zweertvaegher, beide inwoners van Goes als getuigen.

1.343 Procuratie aan Nicolaes Geerts over koop van gerst³⁹³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerden Simon Pauwelsz Dijkwel, glaesmaker ende Adriaen Adriaensz Baerlant, schoenmaker, beide poorters van Goes, ende hebben geconstitueerd Niclaes Geertsz, eertijds

³⁹¹ RAZE 2041, fol 322, 6-6-1600

³⁹² RAZE 2041, fol 323, 10-6-1600

³⁹³ RAZE 2041, fol 325, 12-6-1600

wonachtigh binnen Goes, ende nu ter Neusen, om te moghen maenen ende ontfanghen etc. Alsulcke somme van £ 34 vls. als Pieter Noutsz ende Arnouldt Beck, wonende onder ter Neusen aen hun constituenten schuldigh zijn, over coop van hunne gheerste ende zomenterwe te velde gewassen in den Goeschen polder (onlancx gedijckt), geleghen bij der Neusen in Vlaenderen binnen den jaere ende verschenen Sinte Martinsmisse anno 1599. Aldus ter presentie van Lowijs Serwouters graincooper ende Marinus Lodgiersz clerck op de griffie te Goes, als getuigen.

1.344 Kwestie Bartel Willouts en erfgenamen Pieternelle Jans³⁹⁴

(Type acte:) *compromis oft transactie*

Questie, different ende Proces geresen zijnde tusschen Barthel Willoudts, inwoonder van Goes, heijsscher ter eenre ende d'erfgenamen van Pieternelle Jansdr weduwe Pieters Cock, ende daernae wijlen huijsvrouw van Jan des voorseiden Barthels sone, wonende in sGravenpolder ter anderen zijden, etc. (partijen willen een schikking treffen) zijn gecompareerd Cornelis ende Pieter ende Willem, midsgaders Pauwels Cornelisz als man van Maijken, allen zonen ende dochter van Pieternelle voornoemt, geprocreert bij wijlen Pieter Cock, vervanghende ende hem sterck makende voor Grietken hunne zuster, ooc dochter des voorseiden Pieternelle geprocreert bij Jan Barthelsz ter eenre, ende den voorseiden Jan Barthelsz, zoo voor hem zelven ende ooc als vader ende voocht van den voornoemden Grietken ter anderen zijden. Ende hebben den vuytcoop van den voorseiden pretensen heijsch finalijck ende buijten allen rechten gecompromitteert ende gesubmitteert midts desen int segghen van den eersamen Cornelis Martinsz ende Michiel Cornelisz Blaubeen gecoren van de voorseide erfgenamen, midsgaders Harrent Pietersz ende Adriaen Cornelisz Mannee gecosen van wegghen Jan Barthelsz met Barthel zijnen vader. (En zijn dus tot een accoord gekomen) Aldus verclaert etc. ter presentie van Laureijs Adriaensz, weerd in de Vierheemskinderen ende Lenardt Jansz beenhouwer, poorters van Goes als getuigen.

(In de marge:) *de vuytsprake volght pagina 376*

1.345 Verklaring Joachim Christiaens over de verbrande hoeve 't Huijs op de Weijs in Cloetinghe³⁹⁵

(Type acte:) *attestatie bij gevoeght achter andere voorgaende ut supra pagina 305*

Es voir mij gecompareert Joachim Christiaensz oudt ontrent 38 jaeren, secretaris in Sr. Abbekercke, ende heeft verclaert dat hij als gezworen landtmeter in den jaere 1586 verhevent heeft t'Noordt ende t' Middelambocht van Cloetinghe ende dat hij corts daernae (den juijsten tijdt onbegrepen) ten versoecke van wijlen Willem Dignusz d'Eversdijck gemeten heeft het stuck capelrije landt van Brederode. Daervan hiervoren dicmaels verhaelt es, geleghen in 't voorseide middelambocht responderende noordt aen het Landt daer die landtstede die men placht te noemen t'Huijs op de Weijs gestaen heeft, t'welck nu es des voornoemden requirants jonghen boomgaert. Ende dat om dijens wille dat den voorseiden Willem Dignusz wilde pretenderen dattet landt (als nu des requirants boomgaert) gheen vuytwegh en hadde over 't voorseide capelrije landt. Ende dat hij deposant tselve capelrije landt vermeten hebbende bevonden es geweest meerder als den voorseiden Willem Dignusz daarvan was betaelende ende ooc meerder dan 't in den overlooper stondt. Sulcx dat bij denselven Willem Dignusz alsdoen consent gegeven werdt dat hij deposant die reste afsteecken soude gelijk hij verclaert ooc gedaen te hebben tot behoefte van den vuytwegh ende rijdt voor 't landt nu des requirants boomgaert zijnde, om t'selve als weghelingh vrij ende vranck te moghen gebruijcken opt westeijnde vant voorseide capelrije landt. Verclarende hij deposant vuyt dijen ende andre reden wel te weten dattet weghelingh beghinnende van den steenstrate bij deser stede Goes voorbij t'huijs genaemt den Voghelens-

³⁹⁴ RAZE 2041, fol 325, 12-6-1600

³⁹⁵ RAZE 2041, fol 327, 13-6-1600

angh ende zoo naer Cloetinghe streckende es tot aen des requirants langhen boomgaert. Eijndende hiermede zijne depositie etc. Ter presentie van Herman Vervoort, deurwaerder ende Andries Adriaensz schipper, inwoners van Goes als getuigen.

1.346 Testament Pauwels Jans en Jobken Cornelis Colve³⁹⁶

(Type acte:) *testament*

In den naem ons heeren Amen, etc. zijn gecompareerd Pauwels Jansz schipper poorter van Goes, ende Jobken Cornelis Colfvedr zijne huijsvrouw, beide gezondt etc, hun kinderen en kleinkinderen erven, twee zonen uit een eerder huwelijk Jan en Jaspar elk 300 gulden, etc. Aldus ter presentie van Marinus Henricxsz landtmeter ende Willem Marinusz Zoute, inwoners van Goes als getuigen.

1.347 Huwelijks voorwaarden Jan Adriaens in 't Radt en Mathijsken Macharisdr³⁹⁷

(Type acte:) *huwelijcxen voorwaerde. vide supra pagina 323 ende Prothocol E pag. 101*

In den naem ons heeren Amen, etc, compareerden Jan Adriaensz in 't Rat, poorter van Goes ende Mathijsken Macharisdr. geboren van Rosendale, ende nu ooc wonende in Goes, langstlevende erft, etc. Aldus te Cloetinghe ten huijse van Jacob Lambrechtsz, ter presentie van Jacob Lambrechtsz ende Jan Jansz van Scherpenisse zijdelakenvercooper, poorter van Goes, als getuigen

1.348 Legatiseren aan Bartel Willouts zijn zoons dochter³⁹⁸

(Type acte:) *donatie causa mortis. Vide prothocol C ♀ (MPS: RAZE 2039) pagina 58*

Compareerde Barthel Willoudsz, poorter van Goes, redelijck gezondt ende wel vaerende doch met den ouderdom bezwaert, etc, Legateert aen Margriete Jans zijns zoons dochter, die cleederen, wollen ende lijnen, juweelen etc.etc. die hij ghister alreede voor haer gemaectt ende noch zal moghen doen maecken, tsij voor oft op haere bruloft. Ende daerthoe alle het landt dat hij heeft ligghende onder die prochie van Weerde tot 17 gemeten 242 roeden. Midsgaders noch die renthe tot £ 4:1:9 grooten vlaems tsiaers sprekende op 4 gemeten landts die Marinus de Schipper op renthen gecocht heeft, etc. etc. Aldus ter presentie van Adriaen Arnoudsz ende Paulus van den Dale, inwoonders van Goes.

1.349 Procuratie Logier Foorts³⁹⁹

(Type acte:) *procuratie voor een appellant*

Compareerde Lodgier Foortsz inwoonder der prochien van Wemeldingen, ende heeft geconstitueerd Cornelis van der Pol, procureur postulerende voor den Hove van Holland, om te moghen beghinnen intenteren etc. hem bezwaert vindende etc. Aen den Hove gheappelleert heeft teghens Marijken Crijnsdr. weduwe Cornelis Kempe, wonende binnen de voorseide prochien, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Masuer ende Jaspar van der Horst, inwoonders van Goes als getuigen.

1.350 Procuratie Maijken Cornelisdr Smallegange en Christiaen Vermuijen⁴⁰⁰

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites, vide supra pag. 305*

Compareerden Maijken Cornelisdr. Smalleganghe ende Christiaen Vermuijen, getrouwt met Geerdken Matheus Smalleganghe, weduwe, ende hebben geconstitueerd Cornelis Adriaensz Smalleganghe alle zoo voor hun zelve ende als voochden respectelijck van de kinderen wijlen Willems Dignusz d'Eversdijck, Matheus ende Adriaens Smalleganghe Cornelis zonen, om

³⁹⁶ RAZE 2041, fol 328, 14-6-1600

³⁹⁷ RAZE 2041, fol 329, 14-6-1600

³⁹⁸ RAZE 2041, fol 330, 21-6-1600

³⁹⁹ RAZE 2041, fol 331, 24-6-1600

⁴⁰⁰ RAZE 2041, fol 331, 27-6-1600

te moghen maenen, heijtschen ende t'ontfanghen etc. alzulcke pachten, schulden etc. Ter presentie van mr. Jan de Ridder ende David Jansz Schoudee, poorters van Goes.

1.351 Verklaring Andries Sebrechts over een vagebond⁴⁰¹

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Andries Sebrechts, oudt ontrent 46 jaeren, inwoonder der prochien van Cruninghen, heeft verclaert ter institutie van Mr. Jacob Witte, als Super Intendent over desen eijlande Zuijdtbevelandt, verclaerde warachtigh te zijne dat geleden ontrent 14 daeghen (den juijsten dagh onbegrepen) tot zijnen comparants (als capitain vant vendel in Cruninghen) huijse gebracht es bij Jan Deck ende Inghel Bricx, landtluijden aldaer, (die op den nacht alsdoen voorleden aen den Oostdijck aldaer die wacht hadden gehouden) eenen vagabonden oft onbekenden dijen zij zeijden vastgehouden te hebben omdat hij ontrent middernacht voorleden pooghde bij naest foortselijck voorbij die wacht te passeren. Ende naedijen den zelven onbekenden gheen duijts en wilde spreken, verclaert hij attestant dat hij den voorseide Jan Deck met Inghel belast heeft den zelven onbekenden gevanghen te leijden ter Goes aenden voorseiden Super Intendent, om hem aldaer te examineren ende voorts daermede te doene zoo zijne goede discretie geraeden zoude vinden. Voorts verclaert hij comparant dat hij tsedert vanden voornoemden Jan Deck verstaen heeft dat den Stadthouder vanden rentmeester bewesterschelde over Zuijdtbevelandt met zijne dienaers nu saterdaghe laetstleden, te weten op den 24 Junij den voornoemden Jan Deck (daer hij vuijt zijn schuijte van 't visschen quamp) heeft doen haelen ende den zelven niet deur die prochie van Cruninghen (zoo Jan begheerde om zijn capitain te spreken) maer achteromme geleijt tot Bieselinghe ten voorseiden Stadthouders huijse in de hutte oft gevanghenisse, Aldaer hij stehouder hem Jan examinerende naerdijen Jan verclaerde den voorseide onbekenden gevanghen ter Goes geleijt te hebben deur expressen last van zijn capitain hem deposant vuijterlijck wederom los gelaeten heeft, Dan verclaert hij attestant dat op sondagh laetstleden te weten op eerghisteren die dienaers hem deposant binnen Cruninghen aengesproken hebben, om te comen bij den voorseiden Stadthouder op maendagh te weten op ghisteren, Doch dat hij deposant daarop zeijde dattet alsdoen hem niet geleghen en was, dan dat hij op dijstdagh comen zoude, Gelijck hij verclaert dat hij op huijden ooc gedaen heeft. Ende dat den Stadthouder hem afvraeghende oft hij Jan Deck bevel gegeven hadde den voornoemden onbekenden gevanghen binnen der stede Goes te leveren ende hij antwoordende Jae, dat den Stadthouder daarop vraeghde vuijt wat commissie ende hij zegghende van mijn heer den Superintendent, hij Stadthouder repliceerde dat hij verstondt dat zulcken gevanghen behoorde tsijnder kennisse nae Middelburgh gevoert te worden ende niet ter Goes, ende dat daeromme hij deposant zulcx wel mede geraecken zoude in de hutte daer den voorseiden Jan Deck geseten hadde, ende ooc nae Middelburgh gevoert te worden, dat hij deposant daarop vuijterlijck zeijde Ick zal mijne commissie volghen. Ick en beghere gheen parthije te draeghen. Ick laete u teghens malcanderen. Ende es zoo deur geghaen. Aldus binnen Goes tmijnen comptoire, ter presentie van Jan Vergouwe ende Marinus Hooghcamer, beide inwoonders van Goes als getuigen.

1.352 Testament Jan Fransz booghmaker en Janneken Berghgrachts⁴⁰²

(Type acte:) *testament van man en wijf gheen kinderen hebbende*

In den naem ons heeren Amen, etc, compareerden Jan Fransz bocxmaker poorter van Goes ende Janneken Berghgrachts, zijne huijsvrouw, beide gesondt etc. Langstlevende erft. Zal moeten uitkeren aan de armen van de plaats waar hij/zij zal sterven 6 gulden. Daernae (Indijen hij eerst comt te sterfven) Aen den Aermen van de gemeente Aerens Baerentsz zijnen medebroeders die den Heere vreesen, de somme van 300 guldens eens, te gheven binnen drie maenden naer zijn doodt, Oft ingevalle zij geraect eerst t'overlijden, 300 guldens aen haer vrienden te weten aen

⁴⁰¹ RAZE 2041, fol 332, 27-6-1600

⁴⁰² RAZE 2041, fol 334, 28-6-1600

Joris Joris Tulck (haers zusters sone) hondert guldens, aen mr. Carel Jorisz Tulck gelijcke hondert guldens, met een taefereel van den triniteijt gecomen van haer moeije, Aen Catherine Hans de Vosdrvijftich guldens midts indien Cathrijne eerst gepasseert es, dat dese vijftich gudens gegeven werden aen den voorseiden Joris met Carel. Aen Pieternelle Berghgrachts 12 guldens eens, ende daerthoe een sondaeghs keurs met een roccken. Ende de resterende 38 guldens aen den Aermen te distribueren die zij testatrice zal moghen noeme. oft (indien zij die niet en noemt aen den ghenen daert haeren man duncken zal van noode te zijn.). Testateur stelt tot universeel erfgenaam die voorseide Cathrijne de Vos, geprocreert bij Lijnken die zijne oude moeijen dochter was, oft haere kindren. Indien zij zonder kindt gepasseert was, stelt hij in haer plaetse die naegelaeten kindren van Jan Hermansz wijlen zijnen neve. Ende zij testatrice noemt ende maect tot haeren erfgenaemen de voorseide Joris ende Carel oft hunnen kindren, etc. etc. Aldus ter presentie van Simon Pauwelsz Dijckwel ende Hugo Arentsz backer, poorters van Goes als getuigen.

1.353 Koop van een pajementsbrief⁴⁰³

(Type acte:) *coop van een pajementsbrief*

Zijn gecompareerd Maijken Marinusdr. huijsvrouw Martins Mertsz, gheassisteert met Hubrecht Jansz stadtbode in Goes, haeren in desen zaecke gecoren voocht, ter eenre ende Michiel Cornelisz Blaubeen medepoorter alhier ter anderen zijden. Zijn veraccordeert dat Maijken heeft vercocht ende Michiel gecocht, haer gedeelte te weten die helft in een pajementsbrieff sprekende opt huijs dat van haer vader gecomen es ende zij bij haere houwelijcxse voorwaerde vuytgehouden heeft, staende aen d'oostzijde van de kerckstraete beneffens die Blauduve, nu thoebehoorende Jan Cheval, d'welcke haere helft zij verclaert ende hier goedt doet tot 847 guldens noch resterende, etc. Vercocht voor de somme van 450 guldens eens. De brief berust bij Marinus Henricxsz lantmeter als d'ander helft gecocht hebbende. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bijle weerd in de Goude Leeuwe ende Dignus Geerdsz bocxmaker, beide poorters van Goes als getuigen.

1.354 Kwestie tussen Cornelis Adriaens Smallegange en Jan Jans 't Jonste⁴⁰⁴

(Type acte:) *compromis oft accoordt opt afmaecken van den coop van landt, videto supra pagina 115*

Questie geschil ende proces geresen zijnde tusschen Cornelis Adriaensz Smalleganghe, poorter van Goes ter eenre, ende Jan Jansz t'Jonste, wonachtigh onder die prochie van Cloetinghe, ter andren zijden, Ter oirzaecken van zeeckere 7 gemeten oft daerontrent ligghende in beoostervaert int middelambocht van Cloetinghe, die Jan voornoemt gecocht hadde van Jacob des voorseiden Cornelis broedere, etc. (Zij willen minnelijke transactie) hebben beide gekozen Harrent Pietersz om uitspraak te doen en zijn daarna veraccordeert, etc. Aldus ter presentie van Jan Slese stadthouder van desen eijlande ende Pieter Jansz Maenee wonende tot Cloetinghe als getuigen.

1.355 Procuratie van Arent Jans Ruijgh⁴⁰⁵

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Is gecompareerd Jan Arentsz Ruijc (MPS: Ruijgh) Hollander, schipper binnen Goes ende heeft geconstitueerd Hubrecht Jansz stadtbode, om te moghen maenen etc. alzulcken renthe als hem toecompt. Aldus ter presentie van Jaspar van der Horst loopende bode ende Gillis Jansz in de Passer, beide inwoonders van Goes als getuigen.

⁴⁰³ RAZE 2041, fol 335, 29-6-1600

⁴⁰⁴ RAZE 2041, fol 337, 4-7-1600

⁴⁰⁵ RAZE 2041, fol 338, 4-7-1600

1.356 Verklaring op verzoek van Macharis Marts over grootte lant met meekrap⁴⁰⁶

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Matheus Blaisz ende Christiaen Gillisz wonachtigh in Baersdorp ende hebben verclaert ten versoecke van Macharis Martsz poorter van Goes, dat zij zeer wel kennen zeecker stuck landts beplant met meede die thoebehoorende is Gabriel van Eeckhout, ligghende niet verre van Matheus voorseid hofstede. Ende dat zij gesien hebben als Dierick Jacobsz nu int voorleden saisoen als men die meede potede, gecomen es in den voorseide meet om in den naem des voorseiden requirants daervuijt meedekijen te trecken . Dat den voorseiden Eeckhout al vele kijen te voren daervuijt getrocken hadde, soo dat naer dat Dierick daervuijt gepluckt hadde ontrent zoveel kijen om daarmede een half gemet te beplanten, datter in de voorseide Meede gheen kijen meer en waeren die men alsdoen ten proffijte conste plucken. Dat ooc daerna, als die voorseide meede wat meer was vuijtgegroeijet dat den voornoemden Eeckhout andermael aldaer es gecomen, vuijtreckende alle die kijen, Jae veel meer dan die Meede ontderfven moghte. Soo dat den voorseide requirant daervuijt gheene andere heeft connen gecrijghen. Aldus ter presentie Niclais Ezechiels ende Jan Adriaensz Calloo, beide poorters van Goes als getuigen.

1.357 Uitspraak in kwestie Marinus Corneliss Gort en weduwe Michiel Moleijn⁴⁰⁷

(Type acte:) *submissie mette vuijtspraecke*

Naerdijen eertijds diverse questien geresen waeren tusschen Marinus Claisz, pachter ende Marinus Cornelisz Gort ofte Michiel du Moleijn voor denzelven Gort intercederende, de welcke naedemael die eensdeels getermineert waeren bij accoordt van goede mannen, gedaen den 16 decembris 1598, volghende d'zelve onderteeckent bij den secretaris van Weerde, J. Tartron ende eensdeels noch in surcheantie gehouden op naerder blijcken oft liquidatie van parthijen oft goede mannen alsboven, Soo zijn andermael de voorseide questien ende geschillen geroert geweest ende in processe gecomen, daerinne soo verre es geprocedeert dat bij Commissarissen van 't Landtrecht van Zuyjdtbevelandt parthijen gheappelleert zijn te comen bij malcanderen. Ende dezelve vergaedert zijnde, dattet hun beter gedocht heeft alle de voorseide differenten te submitteren int segghen van Niclais Michielsz Oostdijck, Franchois van de Perre, Pieter Rijmelant ende Paulus van der Dale, alle inwoonders van Goes. Sulcx zijn gecompareert die weduwe des voornoemden Michiels du Moleijn, zoo voor haer zelven als voor haere kindren (Naerdijen den voorseiden Moleijn vercreghen had de Mainlevee van zijne goederen die hier gheannoteert waeren) gheassisteert met Gillis Jansz, alnoch haeren rentmeester ende gecoren voocht in desen ter eenre ende Marinus Claisz haeren voornoemden pachter wonende in Weerde ter anderen zijden, etc. Dwelcke voorseide gecoren Arbijters als goede mannen, de voorseide submissie accepterende Gesien ende gehoordt hebben alle tghene parthijen hebben willen verthoonen ende segghen, Verclaeren bij haere Vuijtspraecke bij desen Dat die voorseide heijtschen die den voornoemde Moleijn gepretendeert heeft, zoo vande nieuwe Schuijre, brabantsch gheldt ende acht ponden grooten Jaerlijcx, boven den ordinaris pacht, zullen werden gecompenseert ende gequeten Jeghens de 51 £ grooten bij Marinus gepretendeert als breeder int voorseide accoordt binnen Weerde gedaen, verhaelt es. Midts dat Marinus Claiss vuijtreijcken zal aen den voornoemden Wedu de Somme van Sessendertich ponden grooten Vlaems eens, Te betaelen deene helft in de goesche Jaermarckt naestcomende ende die reste Sinte Martinsmisse daeraenvolghende. Wel verstaende ooc dat alzulcke derthien ponden, schellinghen ende grooten die Marinus Gort inden naem van Marinus Claiss, aenden voornoemden Rentmeester Gillis Jansz betaelt heeft van d'afgecapte fruijtboomen ende haeghen, daarvan hij zijde profijt genoten te moghen hebben, Verclaeren d'Arbijters dat Marinus die praetensie niet en zal moghen opwor-

⁴⁰⁶ RAZE 2041, fol 338, 11-7-1600

⁴⁰⁷ RAZE 2041, fol 339, 15-7-1600

pen, ten waere Jeghens den pacht vande Jaere Sesthienhondert Indien hij meent wel gefundeert te zijne. Alzoo d'Arbijters verstaen dat die Wedu die verschenen pachten zal zuijver ontfanghen tghene haer noch resteert. Reserverende d'Interpretation vande duijsterheden in desen aen hun, Sullen ooc alle die rechtelijcke oncosten van beijden zijden worden gecompenseert. Dies zal Marinus Claiss bethaelen die vertheerde costen zoo op de zelve opde submissie als vuijtspraecke, Ende die Wedu aenden Aermen vijf schellinghen grooten, d'een helft in Goes, dander in Weerde. Ende zij beide aenden Notaris die dese submissie compromis ende vuijtspraecke geminuteert, gegrosseert, gedoubleert ende geregistreert heeft elcx ses schellinghen acht grooten vlaems. Aldus vuijtgesproken binnen der stede Goes Opden 15en Julij Anno Sesthienhondert. Dies toirconden bij ons Arbijters voorseit, dese onderteckent. Ende zijn d'Instrumenten onderteckent aldus: N. Oostdijck, Francoijs van de Perre, Pr. Rijmelandt, Paulus vanden Dale met hunne signature lineale.

1.358 Procuratie Adriaen Arnoudts ivm verkoop land in Oud-Vossemeer⁴⁰⁸

(Type acte:) *procuratie ad tendendum*

Compareerde Adriaen Arnoudtsz geboren van Romerswalle ende nu inwoonder van Goes, als voocht van Gelijns wijlen zijns broeders sonen, ende heeft geconstitueerd Henric Diericxsz, rentmeester van Vossemaer, om te compareren waar nodig, om op te dragen zeecker stuck landts groot ontrent een half gemet en roeden geleghen in Oudt Vossemaer, als hij comparant aen Melchior Inghelsz de Bonte vercocht heeft. Aldus ter presentie van Pieter Rijmelandt ende Paulus van der Dale inwoonders van Goes als getuigen.

1.359 Verklaring Hubrecht Jans en Jan Broeckaert over verdeling erfenis in Hulst⁴⁰⁹

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Hubrecht Jansz stadtbode in Goes, ende Jan Broeckaert, eertijds wonachtigh binnen Hulst ende nu binnen Goes, oudt respectelijck ontrent 41 ende 54 jaeren. Ende hebben verclaert ten versoecke van Jacques van der Meeren, geboren vuijt Vlaenderen, ende nu ooc inwoonder van Goes, dat op den eersten aprilis 1594 zij comparanten daer bij ende mede geweest zijn ter herberghen genaemt den Rooden Leeuw, (daer hij Broeckert voorseid weerdte was binnen Hulst) daer vergaedert waeren Franchois Lampaert ende Jacques requirant voornoemd, Aldaer zijluijden gehoordt ende gesien hebben dat denzelven Frans met Jacques vriendelijck veraccordeert zijn ter oirzaecken van successie van Elijsabeth van Nijedonck wijlen zuster des voorseiden Franchois ende huijsvrouwe van Jacques. Ende dat midts die somme van drie ponden vijf schellinghen groote vlaems eens. Dwelcke zij comparanten gesien hebben dat Jacques in Franchois handen aldaer overgetelt heeft, Dat hij Franchois bekende vande voorseide successie al betaelt ende voldaan te zijne. Item attesteren zij deposanten dat den voornoemden Franchois aldaer ernstelijck verclaerde ende bekende det den voorseiden Jacques van der Meeren als getrouwt hebbende zijne zuster hem Franchois onderhouden heeft den tijdt van drie jaeren te weten 1583, 1584 ende 1585 jeghens zes ponden grooten vlaems jaerlicx. Sulcx als zijn Franchois voocht genaemt Franchois Danckards wonende binnen Caprijck hem aldaer besteedt hadde. Ende dat daeromme den voornoemden Franchois Lampaert alsdoen versochte aen zijn voochden ende vrienden dat zijluijden den voorseiden Jacques ofte zijns actie hebbende die somme van 18 £ grooten wilden betaelen. Midts dat Jacques ter liefden van wijlen zijnre voornoemde huijsvrouwe aldaer beloofde aen Frans Lampaert te gheven als hij die volle betaelinghe ontfinch de somme van 6 £ grooten vls.eens. Alvolghende twee scriftelijcke bekentenissen die aldaer bij Hubrecht comparant voornoemt gescreven ende bij Franchois Lampaert onderteckent werden. Aldus ter presentie van Paulus van der Dale ende Jaspar van der Horst loopende bode, beide inwoners van Goes als getuigen.

⁴⁰⁸ RAZE 2041, fol 341, 15-7-1600

⁴⁰⁹ RAZE 2041, fol 341, 17-7-1600

1.360 **Accoord sterfhuys Jan Cloeckaert**⁴¹⁰

(Type acte:) *accoort van een sterfhuys*

Zijn gecompareerd Jan Cloeckaert geboren van Breskens in Vlaenderen ende nu wonende in Goes, ter eenre ende Jan Jansz⁴¹¹ geboren van Seraerskercke ende nu wonachtigh in Oosterlant in Duvelandt als getrouwt hebbende Jacobmijne Cornelisdochter ter anderen zijden, etc. zijn gheaccordeert ter oirzaecken van tsterfhuys Neelkens Jacobs de Knuijtdr, nu ontrent 3 jaeren overleden, wijlen huijsvrouwe van de voorseide Cloecks ende zusters des voornoemden Jacobmijne, beide geboren in Oosterlant, de weduwnaar zal in het bezit blijven van het goed, en zal uitkeren aan zijne huijsvrouws dochterken Adriaenken, nu ontrent 7 jaeren oudt, onderhouden etc. Adus ter presentie van David Jansz Schoudee ende Hubrecht Jansz stadtode in Goes als getuigen.

1.361 **Procuratie jr Jhaen Jhaene**⁴¹²

(Type acte:) *procuratie om te arresteren etc. ad lites*

Compareerde Jr. Jhaen Jhaene, ambochtsheere in Ellewoudsdijck etc, heeft geconstitueerd Joos Benedictus poorter van Goes met Dierck Jansz wonachtigh in Elfsdijck, om te moghen metten rechten heijsschen, innen ende ontfanghen tsij bij arreste op den vruchten op den grondt oft anderssins alzulcken somme van £ 9:8:8 van pachten van zaijlandt groot 3 gemeten 2 roeden ligghende aldaer in Westerschelhoek, daer af pachter was Jan Joosz Braem, jeghens 15 gulden t'gemet. Aldus ter presentie van Pieter Claisz Ovesant ende Cornelis Cornelis Balthens, poorters van Goes als getuigen.

1.362 **Verzoening tussen Jan en Cornelis Crijns met Leonora Hendricx Boogaerts, weduwe Pieter Crijns**⁴¹³

(Type acte:) *Afquijtinghe ende Verclaers*

Compareerden Jan en Cornelis Crijnsz, gebroeders, ter eenre ende Leonora Hendricx Boogaertsdr weduwe Pieters Crijnsz (die wijlen ooc hunnen gemeenen broeder was) gheassisteert met Andries Adriaensz schipper ende Anthonis van der Putte, smit, ter anderen zijden, allen poorters van Goes, hebben tegader verclaert dat zij wel vriendelijck veraccordeert zijn van alle questien, geschillen ende heijsschen die de voornoemde parthijen over wederzijden doen jeghens d'andere tot noch thoe, etc. Item noch verclaert naerdijen den voornoemden Pieter Crijnsz oft zijn sterfhuys aen Jan Diericxsz timmerman vercocht hadde een huijs int zuijdeijnde, t'welck daernaer bij gebreck van betalinghe vuijt gewonne zijnde, min gegolden heeft dan t vercocht was. Dat hoewel die voornoemde weduwe aende pajementen vanden voorseiden huijse egheen recht noch actie en heeft behouden, etc. Aldus ter presentie van Willem Costens vendumeester ende Hubrecht Jansz, stadtode.

1.363 **Procuratie Cornelis Bartholomeeuss uit Nisse vor het Hof van Holland**⁴¹⁴

(Type acte:) *procuratie voer de gedaeghde voir den Hove van Hollant*

Compareerde Cornelis Bartholomeusz wonende onder die prochie van der Nisse ende heeft geconstitueerd Jacob van den Ancker ende Anthonis Florij, procureurs postulerende voir den Hove van Hollant, om te moghen inbrengghen alzulcken questie, zaeck ende procuratie als hij con-

⁴¹⁰ RAZE 2041, fol 343, 20-7-1600

⁴¹¹ Trouwboek 's Heer Arendskerke, 19-9/10-1592????, Jan Jansz van 's Heer Arendskerke en Coppemijntgen Cornelis, van Oostduivelant, wonende te 's Heer Arendskerke

⁴¹² RAZE 2041, fol 343, 20-7-1600

⁴¹³ RAZE 2041, fol 344, 24-7-1600

⁴¹⁴ RAZE 2041, fol 345, 26-7-1600

stituut gedaeghde bij mandement en rau actie⁴¹⁵ van Jan Andriesz wonachtigh in Eversdijck nomine Lonis Andriesz weesen, etc. Aldus ter presentie van Willem Martins Drijeweghen ende Jan Joosz schoenmaker, poorters van Goes als getuigen.

1.364 Procuratie van Jan Jans van Laer⁴¹⁶

(Type acte:) *procuratie om gecocht ende niet betaelt goet te vervolgen*

Compareerde Jan Jansz van Laer, coopman tot Amsterdam, ende heeft geconstitueerd Wolphardt Aerdsz, ooc coopman tot Amsterdam, hem ghevende macgt (etc.) te vervolgen, prosequeren ende vendiceren⁴¹⁷ binnen Middelburgh ende alomme daer hij 't geraden vinden zal bij recuperatie, apprehensie, arreste, retentie ofte vuyt winninghe al zulcke 6 lasten 14 mudden ende 1 schepel Amsterdamsche maete Rogge als hij constituent binnen Amsterdam aen Jan Maes, facteur aldaer, vercocht heeft tot 101½ gold guldens (van 28 stuvers t'stuck).elck last comptant te betaelen ende d'welcke den voornoemden Maes int schip van Willem Aerdsz schipper van Amsterdam gescheept ende zonder betaelinghe oft contentement te doene verzonnen heeft ende nu binnen Middelburgh ghearriveert zijn. Ofte emmers te heijtschen ende ontfangen die prompte betalinghe der voorseide quantiteit. Aldus ter presentie van Willem Zacharus ende Willem Martinsz Drijeweghen, inwoners van Goes als getuigen.

1.365 Testament Nicolaes Michiels Oostdijck en Adriaenken Adriaensdr⁴¹⁸

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met reciprocque legaet*

In den naem ons heeren Amen etc, zijn gecompereerd Niclaes Michielsz Oostdijck, poorter van Goes ende Adriaenken Adriaensdr zijne huijsvrouwe, beide gesondt etc. Langstlevende erf en krijgt voren vuyt haer huijs daer zij nu inne wonen genaemt 't Gulden Hooft, met all dat aertvast ende naeghelvast is, cleederen, juwelen, 't beste bedde etc, stellen tot hun erfgenaemen hun kinderen en kindskinderen oft vrienden, aen de aermen van Goes 25 guldens eens, Aldus ter presentie van Dignus Geerdsz lakensnijder ende mr. Marinus Joosz chirurgijn, poorters van Goes als getuigen.

1.366 Voltooijng van ruil van land tussen Hugo Adriaens Brouwer en Jacob Adriaens Smallegange⁴¹⁹

(Type acte:) *afmaeckinghe van manghelen oft transactie*

Alzoo zeeckere permutatie oft manghelinghe gedaen was tusschen Hugo Adriaensz Brouwer, van een stuck landts (alsdoen bosch zijnde) hem thoebehoorende, ligghende in Heijnkenssandt ende Jacob Adriaensz Smallegange van zeecker quantiteit van landt onlanx bij hem bedijckt bij de Mole der heerlicheijt van H'Iersicke, daeromme verscheijden geschillen ende processen geresen waeren, zoo om dies wille dat Jacob t'voorseide Bosch nae de voorseide manghelinghe terstont vuytgedaen hadde, als ooc omdat den zelve Jacob in gebreecke bleef t'voorseide landt in H'Iersicken te leveren ende daeromme in hechten van vanghenisse⁴²⁰ gestelt zijnde, Soo heeftet vuytterlijck den voorseiden parthijen beter gedocht alle deselve questien ende differenten bij vriendelijcke afmaeckinghe ende transactie te assopieren ende termineren. Hugo en Jacob zijn gecompereerd ende hebben verclaert veracordeert te zijne dat de voorseide manghelinghe etc. zijn afgemaect. Ende elck zal behouden die landen zulcx als die voor de manghelinghe hun waeren pretenderende. Midts dat Jacob boven tghene hij belooft heeft van Huijghens

⁴¹⁵ De betekenis van rau actie is in dit verband onduidelijk, volgens het Praktisyns woordenboekje is het als men van nieuws, ende van rauwlyks wat eischt ende word alzoo onderscheiden van Appel of reformatie?????. Het Middeleeuws Nederlands Woordenboek geeft voor rouwelijck of rauwelijck: bedroefd, droevig, betreurenswaardig

⁴¹⁶ RAZE 2041, fol 345, 29-7-1600

⁴¹⁷ vendiceren, venditie = verkoping

⁴¹⁸ RAZE 2041, fol 346, 3-8-1600

⁴¹⁹ RAZE 2041, fol 347, 7-8-1600

⁴²⁰ hechten van vanghenisse: hechte = hechtenis, gevangen

landt te ploeghen, Belooft bij desen aen Hugo oft zijns actie hebbende alnoch vuijt te reijcken de somme van £ 29:10:0 grooten vlaems eens, te betaelen bij paijementen. Tot verzeeking verbindt hij de vruchten in zijn boogaert geleghen in de Goessche polder. Aldus in de poorters camer in den toren des stadtshuijs in Goes. Ter presentie van Pieter Vitu, apothecaris ende Tobias Wicxdorp, beide poorters van Goes als getuigen.

1.367 Uitspraak in kwestie tussen Jan van de Borre en Dignus Jobs over erfenis Come Leijn Adriaens Tekenburg⁴²¹

(Type acte:) *compromis ende vuijtspraecke*

Naerdijen nae t'overlijden van Coome Leijn Adriaensz Tekenburgh, wijlen poorter van Goes, midsgaders van Maijken Jans, wijlen zijn huijsvrouw, different ende geschil geresen was tuschen Jan van den Borrhe ter eenre, ende Dignus Jobsz, ter anderen zijden, als getrouwt hebbende Cornelia ende Maijken des voorseiden Leijns ende Maijkens dochters, ter oirzaecken van de collatie ofte inbrenghen ten sterfhuijse van tghene hen beijden ouders gegeven, vuijten winkel gehaelt oft anders zijluijden ontfanghen moghen hebben. Heeftet den voorseiden zwaeghers goet gedocht alle dezelve questien ende pretensien ter voorseiden oirzaecken te submitteren ende blijven int zegghen van den eersaemen Cornelis Martinsz ende Niclais Michielsz Oostdijck, ooc beijde poorters van Goes. (Zij zijn verschenen en geaccordeerd etc.) Aldus ter presentie van Anthonij de Buijscher, smit, ende Crijn Cornelisz Crauwel bocxmaker, poorters van Goes als getuigen.

1.368 Afrekening Leijns Teekenburg zijn zoon Jan⁴²²

Ende naerdijen Jan des voorseiden Leijns zone (nu buijten desen lande zijnde) eer hij vertrock voir Jacob Jansz Braingendijck ende Pieter Willemsz als schepenen op denzelven voorseide keersluijden versocht heeft over zijne deelinghe in de voorseide successie te willen overstaen ende d'afrekeninghe te maecken, etc.etc. Aldus in kennisse ons handtgescrijften hier onder gestelt.

1.369 Transport obligatie door Adriaen Jans Wijdee uit Nissestelle⁴²³

(Type acte:) *transport op de rugghe van d'obligatie gescreven*

Is gecompareerd Adriaen Jansz Wijdee, wonachtigh in de Nissestelle ende heeft getransporteerd aen Hubrecht Jansz stadtbode van Goes, dese jeghenwoordighe obligatie verleden bij Segher Pietersz de Pauw, inhoudende £ 20:10:0 grooten vls. etc. Ende Crijn Jansz wonende in Baerlant, des voorseiden Ariaens broeder etc. hem gestelt borghe. Aldus ter presentie van Jan Mazuer ende Leonard Jansz beenhouwer, als getuijghen.

1.370 Betaling huis in het Zuijdeinde door Dierick Pauwels⁴²⁴

Is gecompareerd Dierick Pauwelsz schoenmaecker, verhaelende Naerdijen hij eertijds gecocht hebbende zijn huijs staende in 't Zuijdeijnde binnen Goes, ende te dier oorzaecken voir Schepenen alhier op den 2-11-1598 verleden aen Pieter Pietersz Valcke een schuldbrief tot duijsent guldens eens, te betalen met paijementen, etc. Pieter Valcke had dese brief, noch inhoudende 156 £ 13 sch. 4 grooten vls. vercocht hadde voor 61 £ 10 sch. grooten comptant midsgaders 2 gulden ten gelaeghe ende 10 stuvers voor den aermen. Hij comparant begherende zijnen commer oft schuldt t'zijnre minsten laste te quijten, dat hij denzelven gelost heeft, dan niet hebben de den middelen om zulcken somme gereedt op te brenghen. Dat mr. Pieter Vitu apothecaris zijne naeste gebuijre vuijt vriendschap de helft van de voorseide 61 £ 18 sch.4 gr. hadde ver-

⁴²¹ RAZE 2041, fol 349, 16-8-1600

⁴²² RAZE 2041, fol 350, 16-8-1600

⁴²³ RAZE 2041, fol 351, 20-8-1600

⁴²⁴ RAZE 2041, fol 351, 23-8-1600

schoten etc. Aldus verclaert etc. ter presentie van David Inghelsz tinneghieter ende Jaspar van der Horst, loopende bode, inwoners van Goes, als getuigen.

1.371 Procuratie Adriaen Jonghens⁴²⁵

(Type acte:) *procuratie generalis ad lites*

Is gecompareerd Adriaen Jonghens ende heeft geconstitueerd Adam Pieters, om te compareren waar nodig, aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Clais Antheunisz bode van 't Landrecht over Zuijdtbevelandt, als getuigen.

1.372 Accoord vuytcoop door Willem Stoop⁴²⁶

(Type acte:) *approbatie ende retihabitie⁴²⁷ van een vuytcoop tusschen d'ooms der weesen ende weduwe's moeder gemaect tot Berghen voir Antheunis du Marchie, notaris 19 Junij 1597.*

Daerop gescreven ende bij den comparant onderteeckent

Is gecompareerd Willem Stoop geboren van Berghen ende nu wonende te Goes, heeft als oom geconsenteerd ende laudeert bij desen t'accoordt van den vuytcoop d'welcke zijne voorseiden broeder gedaen heeft van wijlen Hans zijns broeders weesen met zijne weduwe in alder voeghen zoo hierboven verhaelt es, etc. Aldus ter presentie van David Jansz Ketelaer ende Jobs Aereuntsz metsers, beide poorters te Goes als getuigen.

1.373 Testament van Maijken en Adriaenken Claisdr⁴²⁸

(Type acte:) *testament van twee zusters, jonghe dochters*

In den naem ons heeren Amen, etc. zijn gecompareerd Maijken Martinsdr. ende Adriaenken Claisdr, gezusters van eenre moeder, beide noch jonghe dochters, geboren van Antwerpen ende nu wonende te Goes, Maijken zijeckelijck, nochtans. Langstlevende erft. Aldus ter presentie van Wouther Jacobsz portier ende Cornelis Willemsz Speecke, beide poorters van Goes als getuigen.

1.374 Testament Jan Jooss Capelle⁴²⁹

(Type acte:) *testament van Jan Joosz van Capelle, vide supra pag.10. Obiit 19 sept. 1600*

In den naem ons heeren Amen, etc. is gecompareerd Jan Joosz, inwoonder der prochien van Capelle ende nu ter Goes zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc. Houdt alsoch van weerden alzulcken donatie etc. als hij met Jacobmijnken zijne huijsvrouwe reciprocelijck voir mij Notario op den 10 february '98 gemaect hebben. Stelt hij testateur tot zijne erfgenamen die kinderen oft kindtskinderen van wijlen Digne zijne eenighe dochtere naegelaeten, naemelijck 't kindt van wijlen Maijken ende Adriaen geprocreert bij Marinus Ravens, Marinus geprocreert bij Cornelis Gillisz, Cornelis ende Pieter geprocreert bij Lodgier Pietersz, Sulcx als zijluijden volghende die keure behooren te succederen, etc. Soo legateeert hij aen den kinderen van Jan Dignusz. te Valckenisse, te weten aen zijn ende Jacobmijnkes Pieters tsame 100 guldens, Aen 't kindt van Janneken midsgaders aen Lijsbeth Cornelis Crillens dochters (oft indien Lijsbeth overleden es aen Bette haere moedere) aen elcx van haer beijden vijftich guldens. Aen Maijken Claisdr. daerof moeder es Janne Dignus te Capelle ooc hondert guldens, etc. Aen Janne Danielsdr in Onse Lieve Vrouwe polder vijftich guldens ende aen Geerdken haere zuster vijftich gulden, Aen Grietken Jans Barthels Willouts twee ponden grooten, Ende die reste vuyt d'een voorseide hondert ponden vant eerste pajement gheeft hij testateur aen Christiaen Jobsz boven zijn huijre. Item van dander hondert ponden vuyt tvoorseide eerste pajement wil hij datter vijf-

⁴²⁵ RAZE 2041, fol 353, 2-9-1600

⁴²⁶ RAZE 2041, fol 353, 7-9-1600

⁴²⁷ Niet duidelijk wat het betekent

⁴²⁸ RAZE 2041, fol 353, 7-8-1600

⁴²⁹ RAZE 2041, fol 354, 7-9-1600

tich ponden gegeven werden aen Adriaen Ravens ende dander vijftich ponden aen Marinus Cornelisz. Alnoch dat vuijt die twee hondert ponden van het tweede pajement gegheven werden aen Adriaen Ravens voorseid hondert ponden ende dandere hondert ponden aen den voorseiden Marinus Cornelisz. Legateert voren vuijtte aen den zelve Adriaen met Marinus tsaemen zijn thiende van 44 gemeten roovens velts geleghen in Valckenisse in Paephoec die gehouden wordt vande Capelle van Oudemunster t'Utrecht, etc.etc. Adus ter presentie van Jr. David van de Werfve ende Marinus Henricxsz lantmeter, beide inwoners van Goes als getuigen.

1.375 Testament Jacobmijnken Bartels huijsvrouw van Jan Jooss⁴³⁰

(Type acte:) *testament van Jan Joosz van Capelle huijsvrouwe, vide supra pag. 10, 354*

In den naem ons heeren Amen, etc. is gecompareerd Jacobmijnken Barthelsdr huijsvrouwe van Jan Joosz, inwoonders der prochie van Capelle, gesondt etc. Zij houdt van weerden het testament als boven, Zij stelt tot haere erfgenamen Jan ende Cornelis haer broeders germains⁴³¹, midsgaders de kinderen van wijlen Marinus Cornelisz van Schuijle, haers half broeders van smoeders zijden, etc. Zij legateert aen Adriaen Raevens ende Cornelis Lodgiersz haer peterens aen elcx 3 ponden. Aldus, datum en getuigen als boven.

1.376 Transport obligatie voor een rantsoen⁴³²

(Type acte:) *obligatie*

Is gecompareerd Adriaen Jonghe, (etc. ut supra pag. 300), Verhaelende hoe dat hij met Clais Adriaen Wellens, Hugo, Marinus ende Jaspar Adriaens zonen gebroeders, midsgaders Jacques de Jonghe op den 16 sept. '98 voir schepenen in Baerlant verleden hebben Obligatie aen Niclais Pietersz coopman tot Middelburgh, ter somme van 440 ponden grooten vlaems, om daermede te betaelen het Rancoen⁴³³ voor Cornelis Bastiaensz woonende t'Everinghe, alsoo en viandeijck binnen Hulst gevanghen zijnde, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Jacobsz van Sundert ende Cornelis Lenardsz in die Blau Schoe, beide poorters van Goes als getuigen.

1.377 Betaling van obligatie voor dat rantsoen⁴³⁴

(Type acte:) *cessie van actie*

Is gecompareerd Niclais Pietersz, coopman tot Middelburgh, verhaelende naerdijen Adriaen Jonghens met Jacques zijn broeder, midsgaders Hugo Marinusz ende Jaspar Adriaensz gebroeders, eensamentlijck met Clais Adriaen Wellens opden 16 sept. '98 voir schepenen van Baerlant aen hem comparant verleden hebben Obligatie ter somme van 440 £ grooten, hemluijden aengelt om te betaelen t'Rancoen voor Cornelis Bastiaensz en d'welcke somme zijluijden elck als principael belooft hebben te betaelen den 14 febr. '99, Ende naedemael de zelve noch niet voldaan zijnde, dat den voorseiden Adriaen Jonghens ter voorseider volder sommen zijne Obligatie aen hem comparant gegheven heeft. Soo heeft hij comparant ter goeder trouwen ende wandelen zijne actie die hij heeft op den voorseiden zes schuldenaers ende op elcken van hun gecedeert bij desen, aen ende ten proffijte desselfs Adriaen Jonghens omme indient noodt waere daermede aen te spreken zijne voormelden correos oft mede verobligeerden. etc. Aldus ter presentie van Jacob Jansz Blauduve ende Adriaen Cornelis Adriaen clerck tot bijle, beide inwoonders van Goes.

1.378 Procuratie mr Jan de Ridder⁴³⁵

(Type acte:) *procuratie ad lites*

⁴³⁰ RAZE 2041, fol 357, 7.9.1600

⁴³¹ germains = volle broer of zuster

⁴³² RAZE 2041, fol 358, 8-9-1600

⁴³³ losgeld

⁴³⁴ RAZE 2041, fol 359, 11-9-1600

⁴³⁵ RAZE 2041, fol 359, 11-9-1600

Compareerde Niclais als voren ende heeft geconstitueerd Mr. Jan de Ridder, om met rechten te innen alzulcken 440 £ grooten, metten interesse als Adriaen Jonghens met (zie voorgaande acte) met Clais Adriaensz Wellens aen hem noch ten achteren resterende zijn per obligatie, te ageren. Etc. datum als voren.

1.379 Procuratie Cornelis Corneliss Matthijss⁴³⁶

(Type acte:) *procuratie*

Compareerde Cornelis Cornelis Mathijsz, poorter van Goes, ende heeft geconstitueerd Cornelis Lucq, procureur (zie voren) bij mandement van appellatie van Laureijs Adriaensz medepoorter van Goes, impetrant etc. Aldus ter presentie van Franchoijs van de Perre ende Cornelis Martins Mazuer, beide inwoonders van Goes.

1.380 Procuratie Livina Marinusdr weduwe Martin van de Weerde⁴³⁷

(Type acte:) *procuratie totte administratie van j weese*

Compareerde Joncvrouwe Livina Marinusdr. weduwe van Joncheer Martin van de Weerde, als zuster van wijlen Marinus Marinus Ockersz ende in dijer qualiteit als voochdesse van desselfs Marinus eenigh dochterken, ende heeft geconstitueerd Gerardt Cornelis Willem Nieupoorter, wonende binnen Ziericzee, om te comen ende treden int sterfhuijs ende hereditieit van Willem Cornelis Willemsz geseijt Stavenisse ende de voorseide weese daerinne erfgenaem (benefens d'andere) te funderen, etc. Aldus ter presentie van Lenard Jansz ende Martin Jansz Mesoeck, beide beenhouwers te Goes als getuigen.

1.381 Verklaring Logier Foorts en Gerardt Jacobs over wezenrekening van 1598⁴³⁸

(Type acte:) *attestatie*

Compareerden Lodgier Foortsz ende Gerardt Jacobsz oudt ontrent 38 ende 36 jaeren, inwoonders der prochien van Wemeldinghen ende hebben verclaert ten versoecke van Harrent Pietersz inwoonder van Goes warachtigh te zijne Naedemael den voorzeiden Harrent als recht voocht over Gerardt, zone ende weese van Marinus Marinus, den ontfangh gehadt heeft van desselfs goederen. Dat zij comparanten te weten Lodgier als Schepene (benefens Joachim Jansz) ende Geerd Jacobsz als secretaris der voorseide prochien (onder d'welcke d'voorzeide weese ter weescamer resorteert) van de voorseide requirant versocht zijnde om t'aenhooren zijne rekeninghe over den jaere 1598. Aldaer zij comparerende op den 20 decembris 1599 benefens den Schoutteth der voorseide prochien ende Pieter Cornelisz van Schuijlen als wedervoocht van de voorseide weese, etc. (de rekening is gehoord en gesloten) etc.etc. (Volgt nog een vrij lang stuk, hier niet overgenomen). Aldus binnen Wemeldinghen ter presentie van Frans Laureijsz geboren van Wemeldinghe ende Olivier Adriaensz, aerbeijder alhier als getuigen.

1.382 Procuratie mr Lambrecht Heijns en Cornelis Jacobs van Zundert voor het Hof van Holland⁴³⁹

(Type acte:) *procuratie*

Compareerden Mr. Lambrecht Heijns ende Cornelis Jacobsz van Sundert vervanghende ende hem sterckmaeckende voor Jan de Ridder, corencooper, hunnen medegeselle, alle inwoonders van Goes en hebben geconstitueerd Martin Rosa ende Anthonis Florij, beide postulerende voor den hove van Hollant, zij als gedaagden, bij mandaat van appellatie van Lowijs Frutiers, mede inwoonder van Goes, impetrant, etc. aldus ter presentie van Hieronimus Griewaert poorter van Goes ende Jacob Ghijbels, deurwaerder wonende te Middelburgh

⁴³⁶ RAZE 2041, fol 360, 11-9-1600

⁴³⁷ RAZE 2041, fol 360, ?????

⁴³⁸ RAZE 2041, fol 361, 13-9-1600

⁴³⁹ RAZE 2041, fol 362, 14-9-1600

1.383 Transport obligatie door Pieter Suije⁴⁴⁰

(Type acte:) *verclaers op een transport van een obligatie*

Is gecompareerd Pieter Suije, graincooper, inwoonder van Goes ende heeft etc. verclaert dat 14 daeghen voor de Goesse jaermarkt laetstleden, hij etc. getransporteerd heeft aan Jacob Pietersz wonende in die prochie van Wemeldinghe, zeeckere obligatie verleden bij Marinus Cornelisz Vriese, ooc wonachtigh in Wemeldinghe, ter somme van £ 8:8:2, gedateerd 10-5-1600, etc. aldus ter presentie van Herman Jochims ende Willem Stoop inwoonders van Goes als getuigen.

1.384 Accoord onderhoud wezen Pieter Crijns⁴⁴¹

(Type acte:) *ratificatie oft verclaers van j accoordt eertijds gedaen ende alsdoen bij den zelveu gett. onderteeckent, d'welcke gegrosseert es achter d'afsluytinghe oft verclaers staende hier voren pag. 345*

Die voornoemde Jan ende Cornelis Crijnsz als voochden van Pieter⁴⁴², wijlen hun broeders weesen, ende die voorseide weduwe, hebben alsoch verclaert dat zij luijden overgesien hebben den zoeren staet van den sterfhuijse op den 16 novembris 1595 gheaccordeert zijn dat Cornelis heeft aengenomen Loonken ende die weduwe Henric des voorseiden Pieters dochter ende sone, te onderhouden etc. voor den tijdt van 7 jaeren. Aldus ter presentie van Willem ende Hubrecht voornoemd.

1.385 Testament Job Antheunisz uit de Langemaire en Jacobmijnken Jacobsdr⁴⁴³

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf met reciproque legaten ende institutie nepotis naturalis, videto j pag. 468*

In den naem ons heeren Amen etc. zijn gecompareerd Job Antheunisz, eertijds wonende in de Langemaere onder die prochie van Coudorpe ende nu binnen Goes, ende Jacobmijnken Jacobsdr. zijne huijsvrouwe, hij zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc. zij redelijck te passe zijnde, doch alle beijde metten ouderdom bezwaert, langstlevende erft, en ontvangt de jaerlijckse pajementen van 21 £ gr. vls. van de hoeftve in Drijeweghen, de jaerlijckse pachten van 9 gemeten 36 roeden in Ovesandt in den Zack, midtsgaders van 833 roeden in oudt Ovesandt, alwaer Cornelis Marinusz Heule baender is, Item alsoch alzoo zijluijden hebben een renthebrief sprekende op Govaert Cornelisz, daervan die hoofdsomme beloopt tot 43 £ 16 sch. gr, dat die brief alleen toecomt aen de erfgenamen van de eerst overledene. Stellen tot erfgenamen: hij: Cornelis ende Jan, zonen van Anthonis, wijlen zijns testateurs zone en zij: Claissen, natuurlijke dochter van Jacob Claisz wijlen haer zoons. Alsof zij haer wettighe dochter waere. Aldus ter presentie van Marinus Cornelisz Nelemans ende Jan Reijmersz timmerman, beide inwoonders van Goes.

1.386 Verklaring en op verzoek van Cornelis Adriaens Calloo en Pauwels Willems Goeree over de erfenis van Willem Jobs Goeree⁴⁴⁴

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd de naevoghende personen, die ten verzoecke van Cornelis Adriaensz Calloo ende Pauwels Willemsz Goeree, poorters van Goes, hebben verclaert etc. In den eersten Maijken Pauwels Dijkwel dr oudt ontrent 77 jaeren, weduwe van Lenard Willemsz Goeree, wijlen

⁴⁴⁰ RAZE 2041, fol 363, 18-9-1600

⁴⁴¹ RAZE 2041, fol 364, 18-9-1600

⁴⁴² Weeskamer Goes, VN5, fol.352-355, 4-5-1601, Pieter Crijns, schipper, vrouw Geertruijt Adriaenss, overleden, volwassen kinderen: Adriaen, Stoffel, Cornelis, Janneken. Leenken Pieters c.13 jaar, oom is Jan Crijns. Ik weet niet hoe dit te rijmen is met de acte op p. 345, waar genoemd worden Jan en Cornelis Crijnsz, gebroeders ter eenre en Leonora Hendricx Boogaertsdr., weduwe Pieters Crijnsz (die wijlen ooc hunnen gemeenen broeder was)

⁴⁴³ RAZE 2041, fol 364, 23-9-1600

⁴⁴⁴ RAZE 2041, fol 366, 20 ende 25-9-1600

ooc poorter van Goes, Dat zij daermede genoodt es geweest ter maeltijdt als die vrienden vergaert waeren om te contracteren ende besluyten t'houwelijk tusschen wijlen Willem Jobsz Goeree (daervan haeren voorseiden man oom was) ende Liele Pauwels Piersdr Ende naer dattet wat langhe aenlijep eer dat zij thuys wachtende ontboden werde, verclaert zij deposante dat zij aen haeren voornoemden die redenen afvraeghende, dat hij daerop wel ernstelijck antwoordede : d'Oorsaecke waerom datmen hier dus langhe gedraelt heeft es om dat hier over weder zijden verhaelt es ende vuytterlijck expresselijck voorsproken ende geconditioneerd dat Lijele vuyt haer voornoemde vaders goederen volghen zal die Somme van Seven hondert ponden grooten vlaems, d'welcke zij wel zal moghen gebruijcken dan dat naer haer doot die Somme moet comen op haer kinderen, zoo bij haeren voorgaende man geprocreert als die zij van desen zal moghen vercrijghen.

Maijken Dignus Rijcke dochter, oudt ontrent 40 jaeren, weduwe van Adriaen Willemsz, ende nu huijsvrouwe van Cornelis Bijsterman, mede poorters van Goes, verclaert Naerdijen Liele voornoemt (die was haers moeders zuster) overleden was, dat Daniel, (Lijelens zone geprocreert van Marinus haeren eersten man), thaeren deposantes huijse gecomen es, die daer verhaelde dat de voorseide zijne moeder in haer zijeckbedde verclaert hadde datter tusschen haer ende Willem Jobsz Goeree, haeren man, die zij doen hadde, een huwelijxse voorwaerde gemaect ende bescreven was, ligghende ten huijse van Jobken, die weduwe was van den voornoemden Pool Piersz, Lielens vadere, ende dat Daniel dezelve aldaer gehaelt hadde ende t'haeren deposantes huijse brachte, als meenende dat Adriaen Willemsz haeren man voocht zijn zoude over Pieter ende Maijken, zijne broeder ende zuster. Sulcx verclaert zij deposante dat zij tselve gescrifte (een wijle t'haeren huijse berustende) wel gelesen heeft, ende daer vuyt verstaen dat bij den voornoemden Pauwels Piersz int contracteren van t'houwelijk tusschen Liele zijn dochter met Willem Jobsz Goeree duijdelijck bedongen was dat naer Pauwels doot zeeckere somme (die zij deposante meent geweest te zijne tot 700 ponden grooten vlaems, doch en zoude die juijste somme niet derfven affirmeren) comen zoude op Lielens kinderen, zoo van den eersten man als van Willem Jobsz te procureeren, daervan Liele oft Willem haere man wel hebben zouden tgebruijck, Dan dat de zelve somme naer Lielens doot op haeren voorseide kinderen zoude blijven. Verclaert voorts alzo den vorseiden Daniel ongeschickt was van leven, dat Adriaen Wilemsz die voorseide voochdijs refuseerende, zoodat Pieter Cornelisz Croone die voochdijs aenveerdende tvoorseide gescrifte aen Croone overgelevert es. Alnoch attesteert zijn deposante dat zij tghene vorseid es meermael heeft hooren verhaelen van wijlen haeren vader Dignus Piersz Rijcke als dat hij als getrouwt hebbende des vorseiden Lielens zuster (over tselvint des vorseiden houwelijcx geweest es geweest es ende dat bij Pauwels Pietersz zulcken somme voren vuyt besproken ende behouden was. etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Michiel Cornelisz Blaubeen, beide poorters van Goes als getuigen.

1.387 Huwelijxse voorwaarden tussen Dierick de Vriese en Anna Cornelisdr⁴⁴⁵

(Type acte:) *contract antenuptiael / haer zusters contract vide supra pag. 306*

In den naem ons heeren Amen, etc Zijn gecompareerd Dierick de Vriese de Jonghe, thoecomende bruijdegom, vergeselschap met Dirck de Vriese den ouden ende Joncvrouwe Anna Cornelisdr. zijne vader ende moeder, alle wonende tot Middelburgh, ter eenre ende Joncvrouwe Maria Gillis de Brouwersdr, toecomende bruijt, gheassisteert met Cornelis Gillisz Brouwer borchmeester der stede Goes, haeren broeder ende voocht, midtsgaders Joncheer Jan Peters van Cats getrouwt hebbende Joncvrouwe Jacobmijna Gillisdr. haere zuster, ter anderen zijden. Hij comparant zal inbrengen een erfelijcke renthe te lossen den penninck sesthiene, van 166 £ 13 sch. 4 grooten vlaems tsiaers, die zijn ouders geven. Zij comparante zal inbrenghe alle haere goederen gespecificeert in zeecker cohier gemaect bij maniere van staet op den 17 meije laetst-

⁴⁴⁵ RAZE 2041, fol 368, 30-9-1600

leden onderteeckent bij Johan Pietersz van Cats, Jacobmina Gillis, Cornelis Gillisz brouwer, P. Borsselaer, Albertus Joachimi ende mij Notario onderscreven, etc. Aldus gedaen ter Goes ten huijse des voorseiden borghmeesters ter presentie van Niclais de Vriese broeder des bruijdegoms, Jan Cannoije ende Albertus Joachimi als getuigen.

1.388 Procuratie Marinus Jans voor het Hof van Holland⁴⁴⁶

(Type acte:) *procuratie voor een gheappelleerde*

Compareerde Marinus Jansz als bailliu der prochien van Ovesandt ende heeft geconstitueerd Anthonis Florij ende Martin Rosa, procureurs postulerende voor den Hove van Hollant, om te moghen inbrengghen bij mandementen van appellatie in proces jegghens Matheus Willemsz wonende in dezelfde prochie. Aldus ter presentie van Cornelis Antheunisz ende Cornelis Bartoen, beide inwoonders van Goes als getuigen.

1.389 Verklaring Pieter Corneliss in de drie haringen⁴⁴⁷

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Pieter Cornelisz in de Drije Haeringhen, poorter van Goes, oudt ontrent 50 jaeren ende heeft verclaert, ten versoecke van Jan Gandolphsz geboren in Wemelinghe, warachtigh te zijne dat hij daerbij ende mede geweest es aldaer den voorseiden Jan Gandolphs aen Jan Pietersz Cole vercocht heeft die quantiteijt van ontrent 3 gemeten 100 roeden landts, anno 1598 bedijckt in den Polder genaemt den Goeschen Polder ligghende in Vlaenderen onder 't quartier ter Neusen, ende dat denzelven vercooper consenterende t'selve landt aen den cooper voorseit wettelijck te leveren. Dat Jan Pietersz Cole daerop zeijde dese oft gelijcke woorden in substantie, Tes noodeloos tselve Landt geleverd te werden alzo ic wel weet hoe ghij daeraen gecomen zijt als tselve bedijckt hebbende ende evenwel hebbe ic aldaer noch ander Landt, zoo dat ic niet meer en behoeve te doene dan op mijn naem in mijne caevelinghe zoo veel meer landt te trekken. Ende want recht etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Hubrecht Jansz stadtbode als getuigen.

1.390 Huwelijks voorwaarden Pieter Schockaert en Maijken Govaerds⁴⁴⁸

(Type acte:) *huwelicxse voorwaerde. Videto Prothocol E pag. 16*

In den naem ons heeren Amen, etc. zijn gecompareerd Pieter Schockaert coopman ende smit van maillerije⁴⁴⁹, geboren van Nijmegen ende nu poorter van Goes, ter eenre ende Maijken Govaerds in den Beemdt dr. geboren van Antwerpen ende nu ooc woonachtigh in Goes, ter anderen zijden, zij waren weduwnaer en jonghe dochter. Indien de man eerst comt te overlijden dat zij behouden zal alle haere cleederen, 't bedde, juweelen etc, aldus gedaen binnen Goes in de brouwerij genaemt de weerelt, ter presentie van Mr. Henric Claisz Waelburgh van Venloo ende Jacques Denijs brouwer aldaer, beide inwoonders van Goes.

1.391 Persoonlijke notitie Levendale⁴⁵⁰

(Type acte:) *onderaan de pagina een persoonlijke notitie:*

Den 7 oct. ben ic gereyst ende den 9 ghearriveert op de vaert ende binnen Utrecht, dan 13 wederom ts...? 14 roet, delft, haghe, delft, ende roet, is voor dort 17, bin G. gekeert, Sulcx vuytgeveest xj daeghen.

⁴⁴⁶ RAZE 2041, fol 370, 1-10-1600

⁴⁴⁷ RAZE 2041, fol 371, 4-10-1600

⁴⁴⁸ RAZE 2041, fol 371, 5-10-1600

⁴⁴⁹ smit van maillerij = maelgerie = allerlei kleine voorwerpen van ijzer of staal (zie MNW)

⁴⁵⁰ RAZE 2041, fol 372

1.392 Testament Foordeken Adriaens Foorts Rhijn⁴⁵¹

(Type acte:) *codicil, Vide supra pag. 65*

Compareerde Foordeken Adriaens Foortsz Rhijn⁴⁵² dr. verhaelende dat zij op 9-9-1598 voir mij notaris gemaect had haer testament, dwelcke zij alnoch begheert dat in zijn cracht blijfve ende onderhouden werde. Doch midts t'verloop des tijdts ende gemoet ende oirzaecken heeftet haer goet gedocht dese naevolghende articulen daerbij te voeghen. Stelt i.p.v. haere halfve zuster Janneken, nu haere kinderen. Idem zoo legateert zij aen Janneken haere nichte (die ongevalligh es) te weten die dochter van Neelken geprocreert bij Jan Jansz Smit te Scherpenisse die somme van 100 gulden eens. Alnoch alzo Geerdt haer half broeder onder hem gebruijckt zeeckere penninghen op renthe, wilt zij testatrice dat hij wel gehouden zij die hoofdsomme int sterfhuijs bij te brenghen, dan dat hij ongehouden zij eenighe renthe oft interest daervan te gheven totten daeghe thoe dat zij overlijden zal. Aldus ter presentie van Harrent Pietersz ende Willem Cornelisz Brune beide wonende te Goes.

1.393 Procuratie Pieter Winckelman te Cleve⁴⁵³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites in forma brevi*

Is gecompareerd Peter Winckelman wonende te Cleve als momboir van de kinderen van Cornelis Bordincx, geprocreert bij wijlen Digna de Vos Andriesdr, wonende t'Amsterdam, ende heeft geconstitueerd Geerdt Jansz secretaris binnen Cattendijcke, om te moghen maenen etc. pachten schulden etc. als Cornelis en zijn kinderen toecomen, aldus ter presentie van Harrent Pietersz ende Jan Fransz clerck van den secretaris Albertus, beide wonende te Goes.

1.394 Testament Job Hubrechts en Digna Jansdr⁴⁵⁴

(Type acte:) *testament met reciproque legaten*

In den naem ons heeren Amen etc, zijn gecompareerd Job Hubrechtsz eertijds woonende in de Cappelle Polder ende nu binnen Goes, en Digna Jans zijne huisvrouw, zij zijeck te bedde ligghende, nochtans etc. vermaken aan elkaar kleding huisraad etc. Zij geven beide aan Janneken Cornelis, dochter van Digna een silver schaele gecomen van Jan Jansz stadtbode tot Middelburgh, wijlen Digna's broeder. Aen de armen in Cappelle vier zacken broodts te deelen bij de langhstlevende ende des aflijvighens erfgenamen aen den gheenen daert hun oirbaer dunc-kende ende believen zal. Item te gheven aent Ghilde van den Soeten naem Jhesus binnen Cappelle twintich schellinghen grooten eens etc. Stellen tot hun erfgenamen zij haer voorseide eenighe dochter of haer kinderen ende hij zijne zusters en zusters kinderen ofte andere naeste vrienden, aldus ter presentie van Cornelis Cornelisz Balthens ende Jacob Adriaensz Boom, beide poorters van Goes als getuigen.

(In de marge:) *een persoonlijke aantekening van Levendale: dan zo ist ic ben ick zijeck geworden febri tertiani et dolore lienis*

1.395 Bevestiging van vorige procuratie Adriaen Arnoudts⁴⁵⁵

(Type acte:) *confirmatie van voorgaende procuratie vide supra pag. 341*

Compareerde Adriaen Arnoudsz, verhaelende dat hij op den 15en Julij laetstleden een procuratie gepasseert heeft op Henric Diericxsz om zeecker stuck landts in Vossemeer te leveren, etc. aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Jaspar Verhorst loopende bode als getuigen.

⁴⁵¹ RAZE 2041, fol 373, 18-10-1600

⁴⁵² Volgens de stamboom Rijn II in dr C. Dekker's Een Zeeuws dorp in de Middeleeuwen was Foordeken een dochter van Adriaen Foorts Rijn (circa 1529 - 1596) en Maaïke Anthonisdr en waren haar broer Geerdt en haar zuster Janneken haar halfbroer en zuster

⁴⁵³ RAZE 2041, fol 374, 18-10-1600

⁴⁵⁴ RAZE 2041, fol 374, 30-10-1600

⁴⁵⁵ RAZE 2041, fol 376, 4-11-1600

1.396 Uitspraak kwestie Jan Bartels⁴⁵⁶

(Type acte:) *vuijtspraecke opt Compromis oft transactie vide supra pag. 325 etc*

Dwelcke gecosen arbiters als goede mannen die voorseide submissie aenveerdende, etc. Verscheijden specificaties geexhibeert bij voorseide Barthel oft Jan Barthelsz. Jan Barthels zal als weduwnaer moghen in den staet vanden sterfhuijse voor vuijtgheven brenghen de somme van 625 guldens eens, etc. aldus en hebben d'arbijters bedanckt.

1.397 Verklaring over tolvrijheid voor inwoners van 's Heer Arendskerke⁴⁵⁷

(Type acte:) *attestatie tot Vrijdom van Thol*

Compareerden Pieter Jansz van Oosten ende Jan Jansz van Stapelen, beijde poorters ende oudt schepen of schepene deser stadt Goes, oudt zoo zij zeijden ontrent 56 ende 49 jaeren en hebben verclaert ten verzoecke van Jan Hubrechtsz van Oosten, nu secretaris tot Sheeraerdschercke, warrachtigh te zijne te weten Pieter voorseid dat hij Secretaris geweest es der zelve prochie van shr. Aerskercke den tijdt van ontrent 3 jaeren, te weten van 1570 tot 1572, ende hij Jan van Stapelen secretaris van Heijnkenssandt ende Ovesandt van den jaere 1569 tot 76, Binnen welcken tijde verclaeren zij deposanten dat zijluiden in derzelve qualiteijt Tholbriefven gescreven, geteeckent ende vuijtgegheven hebben aen allen den inwoonders der voorseide prochien respectivelijcken (Dwelcke alle drie gedient werden oft resorteren onder Sheer Aerenhaven, die tselve aen hun versochten Al naer ouder gewoonten ende stijll zoo zij deposanten hoorden dat te voren aldaer gepleeght werde. Ende dat die parochianen die alzulcke tholbrieven gelicht hebben, daermee vrij ende francq gepasseert zijn deur alle Thollen van Zeelandt ende dat zij deposanten noijt hebben gehoordt dattet eenighe Tholenaers oft iemandt anders daerjehens eenighe moeijte, zwaericheijt oft contradictie gedaen hebben. Ende want recht etc. Aldus ter presentie van Jan Claisz Backer schepen ende Dignus Jansz aerbeijder, beijde wonende te Goes als getuigen.

1.398 Procuratie Jan Corneliss Hertz⁴⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerde Jan Cornelis Hertz, secretaris in Drijeweghen, zoo voor hemzelve ende ooc als voocht van Susanne zijne zuster, midtsgaders Paschier Boogaert wonende aldaer als getrouwt hebbende Adriaenken, alle kinderen van wijlen Cornelis Hertz wonende in Zuijdtbevelandt. ende hebben geconstitueerd Martin Cornelis Hertz, haeren broeder wonende in Vossemaer, etc. om te moghen maenen etc. alzulcke penninghen, achterstellen etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Hubrecht Jansz stadtbode, beide inwoners van Goes als getuigen.

1.399 Procuratie voor Pieter Cornelis Matthijsz tot rentmeester⁴⁵⁹

(Type acte:) *commissie oft procuratie van een ontfangher ende ad lites*

Compareerde Joncheer Philips van Asperslagh wonende binnen der stadt Coelen, (Keulen) als getrouwt hebbende joncvrouwe Maria van Romerswalle Adriaensdr. ende heeft geconstitueerd Pieter Cornelis Matthijsz poorter van Goes, te zijne sijnen Rentmeester ende administrateur van haeren goederen, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Willem Martinsz Drijeweghen, beide poorters van Goes als getuigen.

1.400 Verklaring Cornelis Jans Stelleman over impost⁴⁶⁰

(Type acte:) *attestatie*

⁴⁵⁶ RAZE 2041, fol 376, 7-11-1600

⁴⁵⁷ RAZE 2041, fol 377, 24-11-1600

⁴⁵⁸ RAZE 2041, fol 378, 28-11-1600

⁴⁵⁹ RAZE 2041, fol 379, 29-11-1600

⁴⁶⁰ RAZE 2041, fol 379, 8-12-1600

Is gecompareerd Cornelis Jansz Stelleman wonachtigh onder die prochie van Capelle, oudt ontrent 21 jaeren ende heeft verclaert ten verzoecke van mijnheer den Baliu deser stede Goes, warachtigh te zijne dat hij onlanx geleden, onbegrepen den juijsten dagh, gecomen es van der Goes, ontrent Dijckwel, vergeselschapt met Jacob Cornelisz, die getrouwt heeft die dochter van Andries Bouwensz, molenaer, beijde ooc wonende onder Capelle, Aldaer propoost vallende van dat den voorseiden Jacob als Impostmeester van het gemael aldaer eenighe van der Vlacke ende Schore quijt gescholden hadde ofte hem gecontenteert hield mette helft vande imposten, Verclaert hij deposant dat Jacob Cornelisz daeroppe antwoordede dese of gelijcke woorden in substantie, Wat ic van den Impost quijte schold dat comt ons weder in den mouwer ofte t'recht van t'maelen. Ende want recht, etc, aldus ter Goes ten balenz Logijse ter presentie van Cornelis Gortsz twijndere ende Hugo Adriaensz Brand?, beide wonende te Goes als getuigen.

1.401 Testament Pieter Eeuwouts Geldersman⁴⁶¹

(Type acte:) *testament Pieters Euwoudsz met zijnen huijsvrouwe, videto pagina 498*

In den naem ons heeren Amen, etc, Zijn gecompareerd Pieter Euwoudsz Gheldersman, geboren van Romerswallen ende nu wonende op zijn landthoeve in de Groe, onder de parochie van Cloetinghe, Midtsgaders Sijtken Laurens de Wintherdr, geboren van Heijnkenssant, zijne huijsvrouwe, zij ziejck bij de viere sittende, nochtans etc. ende maeckt zij testatrice aen haeren voornoemden lieven man, het huijs, hoeft, ende landtstede met hun gevolg ende Landen daerthoe behoorende, sulcx als hij die ten huijwelijcke ingebraght heeft, met alle bestiael als peerden, koeijen, schaepen, vercken, hoenderen ende alle d'Instrumenten ter bouwerij dienende, etc. ende alle haere cleederen die in Heijnkenssant bevonden sullen worden. Midtsgaders ooc alle den huijsraet etc. etc. alle die gereede penninghen die Anthonis haeren broeder bij slote van Rekeninghe bevonden zal worden, etc. Aldus t'haeren comparanten woonhuijse staende in de Groe onder Cloetinghe. Ter presentie van Jan Pietersz wonende onder dezelfde parochie, midtsgaders Dignus Geerdsz lakensnijder ende Jaspas Geleijnsz Vosbergh, beide inwoonders van Goes, als getuigen.

1.402 Procuratie Maijken Pauwels Dijckwel⁴⁶²

(Type acte:) *procuratie om een vonnis elders ter executie te doen stellen*

Is gecompareerd Maijken Pauwels Dijckwel dr. poorteresse van Goes, heeft geconstitueerd Jan Gillisz procureur, poorter van Goes, hem ghevende macht te compareren alomme ter vierscharren daert van noode zal zijn ende aldaer bij brieven requisitoriaal te versoeken dat alsulcken vonnis t'haeren constituanten als heijsseres voordeel ende tot laste van Niclaes Geerdsz, gedaeghe bij schepenen deser stede onlanx gewesen, ter behoerlijcken executie werde gestelt, etc. Aldus ter presentie van Jan Willemsz Goeree ende Willem Jacobsz Braeniendijck, poorters van Goes als getuigen.

1.403 Verklaring Arent Jans uit Oudelande⁴⁶³

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Arent Jansz oudt ontrent 36 jaren inwoonder der prochien van Oudelande, heeft verclaert ten verzoecke van Tobias Henricxsz Nimmegher, mede inwoonder aldaer warachtigh te zijne dat ontrent baefsmisse laetstleden, etc, hij comparant geghaen es van Oudelande naer Heijnkenssant, aldaer hij onderweghe verstont dat Tobias derwaerts ghingh om eenighe sommen van penninghen te ontfanghen die Coor Cornelisz weerd op Heijnkenssant aen hem zoude overtellen, Ende naedemael hij comparant den voorseiden Tobias ende Coor met malcanderen apaert hadde sien spreken, Soo heeft hij comparant hem gevonden ende gevolgt bij Coor voor

⁴⁶¹ RAZE 2041, fol 380, 13-12-1600

⁴⁶² RAZE 2041, fol 381, 14-12-1600

⁴⁶³ RAZE 2041, fol 382, 19-12-1600

zijn herberghe ende aldaer benefens hem op de baille ligghende, heeft hij denzelven Coor afgevraeght in substantie Oft hij met Tobias gheaccordeert was, Ende verclaert hij attestant dat Coor daerop duijdelijck antwoorde Wij zijn gheaccordeert, conste hij mij borghe stellen. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Hubrecht Jansz stadtbode, beide poorters van Goes als getuigen.

1.404 Procuratie Roger de Vriese⁴⁶⁴

(Type acte:) *procuratie ad negocia recipiendum et lites, brevis italicis perscripta in membrana manu van Mr. Rogier de Vriese*

Gegheven hem voor t'parchement 6 stuvers ende voort schrijven 15 stuvers, Den secretaris voor d'approbatie 12 stuvers, zijn clerq 5 stuvers, Vant zeghel 3 stuvers ende voir mij ontfanghen 5 sch. gr.

1.405 Procuratie Frederick de Lutiano⁴⁶⁵

IN NOMINE DOMINI amen, ANNO a nativitate eiusdem Domini nostri IHESV Christi Millesimo et Sexcentesimo DIE XXIIIa Decembris . Coram me Petro Levendale van Romerswalle, Notario ac Tabellione Aplicam publico et a magno Belgii Consilio admissio et ordinata in civitate Goesa in Zuijdtbevelandia (una Insularum provincie Zeelandia) residente atque in presentia testium infrascriptorum personaliter constitutis

Comparuit Nobilis et generosus Dominus FREDERICUS DE LUTIANO in hac dicta civitate Goesa modo habitans mihi.

Notario probe notus Qui omnibus quibus potest melioribus Jure forma et modo Constituit commisit ac solemniter ordinavit et ordinat tenore presentium suum verum certimi et legitimum Procuratorem actorem et negotiorum suorum infrascriptorum Gestorem et nuncium generalem ac specialem Nobilem probum et circumspectum BERNARDUM VAN ...WERVE antwerpiensum, Mercatorum Florentinum absentem tamquam presentem Insolidum Concedens et Dans illi omnimodant potestatem auctoritatem et Mandatum speciale. Ut sui ipsius domini constituentis vice et nomine moneat postulet et exigit a domino Leonardo Sancta Croce, Computum Rationes et reliqua sue administrationis quam alhinc aliquot omnis habuit Bonorus immobilium prefati domini constituentis subsequentium Vcg (MPS : ubicumque ?) de praedio unosito in Montoni . Item de altero praedio nominato Lutiano Vijj? Communitate Burgi Sancte Laurentii, Item de alio predio vulgariter nuncupato Valle di faltone in eodem loco sito. Item praetatem conferens predictum computum sine Rationes reddendas examinandi totas que vel ex parte approbandi subscribendi vel improbandi Et que ex illis reliqua superverunt? recipiendi atque si necesse fuerit cum predicto Leonardo Iure agendi et constringendi Tum etiam dictos fundos villas sine predia omnia et singula cum accessorys Providendi, curandi aut prout ad commodum domini expedire visum fuerit, elocandi, Pensiones, census ac Redditus. (Volgen nog een gehele pagina en zes regels en nog een kwart pagina latijnse tekst. Ik ben geen latinist, als iemand een aandere en completere transcriptie van deze acte heeft, ik houd mij aanbevolen!)

1.406 Accoord Cornelis Henricxsz Lick en Charles de Prato⁴⁶⁶

(Type acte:) *accoordt oft coop van de toelatinghe van een serviteijt van water oft gotte te moghen ende moeten leijden*

Zijn gecompereerd Cornelis Henricxsz Lick ter eenre ende Charles de Prato ter anderen zijden, beide poorters van Goes, zijn gheaccordeert dat Cornelis (midts zeeckere somme van penninghen dwelcke hij bekent bij desen in gereeden getelden ghelde ontfanghen te hebben en wel vernoecht te zijne), vercocht of toegelaten heeft etc. dat Charles als proprietaris van den huijse

⁴⁶⁴ RAZE 2041, fol 383

⁴⁶⁵ RAZE 2041, fol 383, 23-12-1600

⁴⁶⁶ RAZE 2041, fol 383

genaemt Den Bonten Osse, staende in den Aermenhoeck, zal moghen doen legghen een servit-
uijt van waterloop, gote oft rijole om des voorseides huijs ende erfve water oft vuijlicheijt te
leijden ende lozen tot 18 voeten (meer oft min tot scoopers gerijefde) Ende om dijer oorzaecken
dat Charles in zijn thuijn oft heijninghe zal moghen stellen een deurken om dezelve ghote, rijole
oft pompe te doen zuiveren ende claeren, zoo menichmael den inwoonder vanden voorseide
huijse belieffen zal. Aldus ten huijse van De Bonte Osse, ter presentie van Alexander Str....?
(staat in de vouw van het boek) schotsman weerdt aldaer ende Jan Jansz Craemer, beijde in-
woonders van Goes als getuigen.

1.407 Begin 1601⁴⁶⁷

Januarius 1601: PROTHOCOL van allen verclaeringhen, Instrumenten ende Acten Voir mij
Pieter Levendale van Romerswalle als publicq Notario etc. bekent, gepasseert ende verleden,
Beghinnende metten nieuwen Jaere Sesthiehondert ende Een, j January.

Stetit ita que Sol in medio celi et non festinavit occumbere / spatio unius diei / Josae x
Qui diligunt te Domine, sicut Sol in ortu suo splendet ita rutilent / Judicum v.
Adimplebis me letitia cum vultu tuo / Psal xv Conserva / in fine /

1.408 Testament Christiaen Vermuijen⁴⁶⁸

(Type acte:) *testament van Christiaen Vermuijen met zijn huijsvrouw, Videto supra pag. 191*
In den naem ons heeren Amen, etc, zijn gecompareerd Christiaen Vermuijen, Barthols z. poor-
ter van Goes ende Geerdken Willems Dignus d'Eversdijck dochter, zijne huijsvrouw, beijde
gesondt ende welvarende etc. (doch zij zwaer met kinde) etc. Alzoo zijluijden onlancx gecocht
hebben hun huijs staende op de haeven, soo prelegateren zij comparanten elcanderen reciproce
over wederzijden ende laeten de langhstlevenden van haer beijden die woninghe ende
t'gebruick derzelver zoo langhe hij oft zij overleven zal. Item alzoo aen die voorseide hoeftve in
de Groe, ligghende ontrent 13 oft 14 gemeten weije. Soo wilt ende ordineert zij testatrice dat die
weijen mette zelve hoeftve aengecaevelt zullen werden, etc. Ende voorts noch vuijtreijcke aen
zijne zuster huijsvrouw Jacobs Manteau etc. die somme van 400 ponden grooten vlaems ende
aen die kinderen van zijn broeder Cornelis ook 400 ponden. Noch legateert hij comparant aen
Maijken Clercx zijn jonghwijf hondert guldens eens, Aldus thaeren huijse ter presentie van
Adriaen Arnoudsz ende Pieter Rijmelant, beijde inwoonders van Goes.

1.409 Testament Maijken Pauwels Dijckwel⁴⁶⁹

(Type acte:) *testament van Maijken Pauwels*
In den naem ons heeren Amen, etc. Is gecompareerd Maijken Pauwels Dijckwel dr weduwe Le-
nards Willemsz Goeree, poortersse van Goes, gezondt ende wel varende etc, doch metten ou-
derdom bezwaert, etc. Alzoo zij gehadt heeft twee dochters naementlijck Janneken die getrouwt
es geweest met Jacob Jansz Braeniendijc ende Pieternelle die huijsvrouw was van Jan Jansz
van Stapelen. Ende dat zij comparante metten zelve van Stapelen gecocht hebben zeeckere
Thijenden zoo in H'Iersicken als Eversdijc, daarvan zij comparante d'een helft van de coopen-
ninghen betaelt heeft, hoewel nochtans die Thijenden gestelt zijn op den naem van Stapelen,
ende zulcx alleene op zijne kinderen zullen succederen, soo legateert ende maeckt zij testatrice
voren vuijtte aen Jannekens voorseide kinderen oft kindt seeckere erffelijcke renthe tot 10 pon-
den grooten tsaers, etc, sprekende op j stuck landts van 11 gemeten genaemt die Bertweije,
thoecomende Martins Willems erfgenamen, zij geeft ooc haeren boogaert geleghen aen
d'oostzijde van de cinghel deser stede, groot ontrent 1 gemet, daarvan Willem Jacobsz hebben

⁴⁶⁷ RAZE 2041, fol 387

⁴⁶⁸ RAZE 2041, fol 387, 1-1-1601

⁴⁶⁹ RAZE 2041, fol 389, 2-1-1601

zal d'een helft beghinnende van westen inne mette huijsinghen daerop staende ende dander helft aen Pauwels Jacobsz, etc. Item t'corenhuijs staende aen den oostdijc deser stede, gemeen onder de erfgenamen, etc. Stelt als erfgenamen de kinderen van Janneke en Pieternelle, etc. (volgen verdere voorwaarden), etc. doch indulgeert zij dat Willem Jacobsz zal hebben die vrije alienatie tot duijsent guldens.. Zij stelt tot voochden van de kinderen van Pieternelle hunne voornoemde vader en over Jannekens kinderen Willem Jacobsz, doch alomme met t'overstaen van Simon Pauwelsz haeren broeder ende Jacob Braeniendijc voornoemt. Ghevende elcx van de voorseide Jan, Jacob ende Simon tot een vereeringhe drie oude Rosenobels in specie. Aldus t'mijnen comparante, ter presentie van Jan Fransz Bocxmaker ende Gillis Geerdsz Craemer, beijde poorters van Goes als getuigen.

1.410 Pachtcontract door Jan Ambrosius van hoeve in Yerseke⁴⁷⁰

(Type acte:) *contract van coop van een hoeve met Pacht van landen, Videto diergelijcken pag. 472*

Compareerde Franchijnken Jans Bolsdr als weduwe Jans Cornelisz Croone, gheassisteert met Pieter Willemsz ende Cornelis Martins haeren broeder ende zwaegher, alle wonenden binnen Goes, midtsgaders Marinus Cornelisz wonende in s'Gravenpolder, als geboren voocht van de weesen des voornoemden Jans Croone ter eenre ende Jan Ambrosius, inwoonder der heerlicheijt H'Iersicken ter anderen zijden, zijn gheaccordeert dat die voorseide weduwe mette weesen voocht hebben vercocht ende verpacht ende Jan Ambrosius gecocht ende gepacht, thuijs ofte hoeve staende in den ringh der voorseide prochien van H'Iersicken beneden die paerde-marckt, op d'Ambachtsheeren vroone van Romerswalle, heere van Lodijck, met alle zijne thoebehooren etc. sulcx als die Jan Croone ende te voren van Marinus Jacobs Simonssen beseten ende gebruijckt es geweest. Onder dese gemercken: Noordt ende oost tsheeren straete ofte wegh, zuijdt die vroone den kinderen des presidents, nu Jr. Jan Peters geseijt van Cats thoecomende, ende west zeecker stuck landts die Capelrije heer Jans Cuper competerende, etc. al voor den prijs van 1800 guldens eens. Ooc de missinghe in den misput ende alle ongebonden ruijghte op de hoeve zijnde, Alnoch het beste bruijn ruijn peerdt, met zijn harnas en getuijgh. etc. zal volghen den pacht van 25 gemeten 112½ roeden ligghende in den Burenpolder, etc. Alnoch zal volghen den pacht van 5 gemeten 85 roeden weije volghende den overlooper dezelve proprietarissen thoebehoorende ligghende aen den Dweerswegh inden moer etc, zal ooc volghen het Capelrije ende Curelandt, zoo zaeijlandt als weije tot ca.29 gemeten volghens die grootte int boeck des rentmeesters van de gheestelijcke goederen, etc. (volgt nog tamelijk veel tekst). Aldus ter presentie van Pieter Jansz van der Hooghe, rentmeester van Zeelant bewesterschelt ende Quirijn Cornelisz Vlasman minister in H'Iersicken, ende Govaert Govardsz broeder der voorseide pachters.

1.411 Testament Josijne Mans huisvrouw Vincent Claïs hovenier⁴⁷¹

(Type acte:) *testament van Cents den hoveniers huisvrouw, Obiit des anderen daeghs hieraen* In den naem ons heeren Amen, etc. is geccompareerd Josijne Mans, geboren van Bernhem bij Brugghe, huisvrouw van Vincent Claessen hovenier, poorter van Goes, zijeck ende cranck int kinderbedde ligghende, nochtans etc. Gheeft aen haer man al haere goederen zowel in Zeeland als in Vlaenderen ligghende. Aldus ter presentie van Aerdt Iorisz hovenier ende Jan Fransz cleermaker, beide poorters van Goes als getuigen.

1.412 Transport obligatie door Hubrecht de Munck⁴⁷²

(Type acte:) *transport van een obligatie daer den decent in borghe blijft*

⁴⁷⁰ RAZE 2041, fol 391, 3-1-1601

⁴⁷¹ RAZE 2041, fol 394, 14-1-1601

⁴⁷² RAZE 2041, fol 395, 18-1-1601

Compareerde Hubrecht de Munck, poorter van Goes ende heeft getransporteerd aen Cornelis Jansz Waeghemaker dese jegenwoordighe obligatie hier aen gehecht, verleden bij Jan Thomasz t'Hooft wonende in Cattendijcke, ter somme van £ 26:13:4 vls. Aldus ter presentie van Henric Adriaensz Nissepadt ende Hubrecht Jansz stadtbode als getuigen.

1.413 Procuratie Pieter Crijns schipper⁴⁷³

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites in forma brevi*

Compareerden Pieter Crijnsz schipper ende Willem Martins Drijeweghen, in den naem des sterfhuys Willems Jobs Goeree, beide poorters van Goes, ende hebben geconstitueerd. Jan Crijnsz ooc poorter alhier broeder des voorseiden Pieters ende medegeselle in d'actie, om te moghen maenen etc. als Cornelis Bommenee met zijn zwaegher ende hunne consoorten wonende tot Ziericzee noch schuldigh zijn. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Jacob Jansz Blauduve beide poorters als getuigen.

1.414 Testament Harrent Pieters en Adriana Cornelisdr Macharisdr⁴⁷⁴

(Type acte:) *testament, herroepen ende wat geaddeert ut pag. 463*

In den naem ons heeren Amen etc, Zijn gecompareerd Harrent Pietersz geboren van Wemeldinghe ende nu wonende te Goes, ende Adriana Cornelis Macharisdr zijne huijsvrouw. etc. verclaeren dat zij eertijds 15-1-1585 voir Mr. Sebastiaen Baerensteijn, notaris, gemaect hebben zeecker huwelicxe voorwaerde. De wijziging betreft percelen in Wemeldinghe tot 4 gemeten 256 roeden, een weije in Capelle van 2½ gemet 32 roeden en 2 gemeten 11 roeden in Cloetinghe, noch in Cloetinghe in den Meulhoeck 2 gemeten 70 roeden en verdere regelingen. Adrianaenken, testatrice legateert aen Aelken Harrents haers beminde mans (eenighe) dochtere of aen haere kinderen, den eigghendom in haere testatrices helpt scheijdinghe int voorseide huijs en huijsraet. etc. De kinderen van haer zuster Geerdken geprocreert bij Henric Adriaensz zullen succederen elcx als een half staeck, etc. Aldus ter presentie van Jacques van der Moeren ende Jacques Christoffelsz pachter, beide inwoners van Goes als getuigen.

1.415 Testament Christoffel Pieter Crijnsz⁴⁷⁵

(Type acte:) *testament van een jonghman overzee reijssende. Sijn ouders testament vide supra pag. 295*

In den naem ons heeren Amen, etc, is gecompareerd Christoffel Pieter Crijns zone, poorter van Goes, verhaelende naerdijen hij jonghman nu t'sijnen jaeren van discretien gecomen zijnde, van intentie, bereedt ende veerdigh es over zee naer Oostindien als bootsgeselle te vaeren, ende oversiende die menighfuldighe periculen ende cranckheijt s'levens, etc. Stelt tot eenighe erfgenaemen Tanneken ende Leenken zijne zusters. Zullen alleene deelen en erfven, sonder dat Adriana of Cornelis zijne broeders (dwelcke hij wetens willens om redenen voorbij ghaet) daerinne eenigh part oft deel zullen moghen genieten oft hebben te verwachten. Aldus ter presentie van Foort Pietersz ende Willem Willemsz de Jonghe graincooper, beide inwoners van Goes als getuigen.

1.416 Kwestie Carel Tulck en Ghisbrecht Henricxsz⁴⁷⁶

(Type acte:) *compromis*

Questie, geschil ende Proces geresen zijnde voir schepenen deser stede Goes tusschen mr. Carel Tulck, chirurgijn, als getrouwt hebbende Janneken Hc ter eenre ende Ghisbrecht Henricxsz getrouwt hebbende Tanneken, beide dochters van wijlen mr. Joos Persoons, geprocreert bij Eli-

⁴⁷³ RAZE 2041, fol 395, 19-1-1601

⁴⁷⁴ RAZE 2041, fol 396, 20-1-1601

⁴⁷⁵ RAZE 2041, fol 399, 26-1-1601

⁴⁷⁶ RAZE 2041, fol 399, 26-1-1601

zabeth de Raeve, ter anderen zijden. Pretenderende den voorseide Hr van Ghisbrecht als die (met mr. Titus haeren gemeenen broeder) geweest executeur, administrateur oft reeder, eerst van tsterfhuys van haere voornoemden moeder, ende daernae ooc onderwinder vant sterfhuys wijlen Jans haeren al gemeenen broeder, Te hebben Staet Inventaris ende Rekeninghe van de naegelaeten goederen in beijde sterfhuysen, ende vervolgghens zijne portie inde zelve, Partijen willen nu hun questie oplossen met hulp van Cornelis Martins, Harrent Pietersz, ende Pieter Pietersz Bolbergh van Breda als goede mannen etc. Aldus gedaen ter presentie van Jan Crijnsz weerdt in den Horen, ende Dignus Jacobsz backer, beide poorters van Goes als getuigen.

1.417 Procuratie Adriaen Geerts Michiels⁴⁷⁷

(Type acte:) *procuratie qual. ad lites*

Compareerde Adriaen Geerdts Michielsz timmerman, poorter van Goes, ende heeft geconstitueerd Cornelis Aelbertsz de Otter, procureur wonachtigh in Noordtbevelandt, om te beghinnen te vervolgghen alzulcken processen in Noordt Bevelandt etc. etc. en te innen £ 3:12:6 als Cornelis Jansz Bevelander wonachtigh onder die heerlicheijt van Cats aen hem constituant noch schuldigh is. Aldus ter presentie van Pieter Andriesz Cuijper ende Martin Jansz Mesoeck, poorters van Goes als getuigen.

1.418 Procuratie Adriaen Arnoudts⁴⁷⁸

(Type acte:) *procuratie ad affirmandum*

Comp. Adriaen Arnoudsz geboren van Romerwalle, wonende te Goes, Alzoo te zijner kennisse gekomen is door 't scrijven van Matthijs Mathijsz zijnen procureur, dat in die zaecke tusschen hem ende Mr. Jan van Ziericzee, verweerder, bij schepenen van Scherpenisse gewesen es dat hij comparant zonder? verclaeren dat mr. Jan voorseit noch te cort is die geheijste acht guldens die hij mr. Jan seght aen Pieter Cornelisz Rontvisch betaelt te hebben, etc. Aldus ter Goes ter presentie van Cornelis Cornelisz Balthens en Cornelis Leijnsz schipper, poorters van Goes

1.419 Testament Jan van den Putte en Susanna de Jongheere⁴⁷⁹

(Type acte:) *testament reciprocque tusschen man en wijf noch gheen kinderen hebbende*

In den naem ons heeren amen etc, zijn gecompareert Jan van den Putte Roelands zoon geboren te Brugghe ende nu poorter te Goes, en Susanna de Jongheere Pieters dochter, zijne huijsvr, beijde gesondt ende wel te passe, doch sij beswaert met kinde. Langstlevende erft. Aan de armen van Goes 50 gulden en als zijn vader Roelandt van de Putte nog leeft, aen Maijken zijne zuster met Cathrijne Willemijns zijne stiefmoeders nichte, samen 200 guldens. Als zij eerder overlijdt moet uitgekeerd worden aan haar zusters Maijken en Catlijne 200 guldens, Aldus ter presentie van Pieter Martsz van Drijeweghen en Hubrecht de Munck, greelmaker, inwoners van Goes

1.420 Verklaring reis Marinus Geleijns naar Frankrijk⁴⁸⁰

Gecompareerd Adriaen Arnoudsz poorter van Goes als oom en vooght, midsgaders Jaspar Geleijnsz Vosbergh als broeder van Marinus Geleijnsz, ter eenre ende Steven Bernards, geboren van Antwerpen en nu wonende te Goes, ter anderen zijden. Verhaelende Alzoo den voorseiden Marinus Geleijnsz geleden ontrent twee en een half jaeren als jonghman in Franckrijck es gereijst omme die Taele ende trafficque te leeren ende gecomen zijnde binnen die stadt Rouan, corts daernae voorts getrocken es tot Orleans daer hij nu noch hem es onthoudende, in de welke reijse hem es bejeghent dat door die dreijghementen van 2 of 3 franchoijsen hem accompag-

⁴⁷⁷ RAZE 2041, fol 400, 6-2-1601

⁴⁷⁸ RAZE 2041, fol 401, 7-2-1601

⁴⁷⁹ RAZE 2041, fol 401, 7-2-1601

⁴⁸⁰ RAZE 2041, fol 402, 12-2-1601

nerende omdat hij hun gheen bescheedt naer hun believen en wilde doen, hij zulcken schrick ende vreesse in zijne fantasie heeft begrepen dat hij hem te Orleans comende ende aldaer zijn woonstede houdende de voorseide vreesse ende fantasie zulcx es bij gebleven dat hij door die voorseide geconcipeerde fantasie voorstaen gevanghen te werden, twelcke hem gemoveert heeft niet thuyswaerts te keeren, hoe wel hij met vele diversche missiven ende met een expres-sen bode derwaerts gesonden ontboden es geweest. Waeromme den voornoemden Oom ende Broeder vuijt zoo groote Liefde ende affectie genoodtsaeckt zijnde, heeftet hum goet gedocht eenen andren specialijck daerthoe gecommiteert derwaerts te zenden om hem mede thuys te brengen. Sulcx zijn die voorschreven comparanten over weder zijden gheaccordeert dat Steven hem heeft aengenomen ende belooft vastelijck bij deesen met Gods hulpe ende bij weder ende windt binnen drie weken naer daeghe des accoordts zonder eenigh vuijtsel zijne reijse te voor-deren naer die stadt Orleans in Franckrijck . Alzijnden costen ende periculen te water ende te lande, int ghaen ende keeren, al waert ooc dat hij gevanghen ende op rancoen gestelt werde, daer hem Godt almachtigh voren behoede, Ende aldaer gecomen zijnde zal hij zijn vuijterste debuoir doen om met alle gevoeghelijcke middelen den voorseiden Marinus te t'induceren ende pooghen, om den zelven met hem herwaerts thuys te brengen. Ooc indient noodt zij met dwangh te constringeren, tsij met danck oft ongewillich Soo hij Steven best gevonden vinden zal. Gelijck hij Steven aen hun comparanten vastelijck belooft heeft . Ende zoo wanneer Steven zijne voorseide reijse zal hebben voldaan ende denzelven Marinus met hem hier mede gebraght Soo belooft Adriaen Arnoudsz aen hem te gheven de Somme van 26 ponden grooten vlaems, met eenen neuen hoet daer hij Adriaen eere t'hebben verhoopt. Wel verstaende dat hij Steven niet meer zal moghen pretenderen, noch voor eenighe vacatien, noch ooc van eenighe theeren, waghenhuijren ofte schipvrachten die Marinus int herwaerts keeren zoude moeten draeghen, die alle zullen staen tot Stevens laste. Dan indijen Steven ijert zal moghen voor Marinus verschieten voor een nachttabbaert oft andre extraordinaris nootelijcheijt, tselve zal hem gerembourseert werden, Maer indijen Marinus van desen weereldt waere gepasseert (als zij comparanten verho-pen neen) aleer Steven bij hem arriveerde, zoo dat hij denzelven niet mede en brengt, Soo en zal Steven niet meer ontfanghen dan 14 ponden grooten eens, metten voorseiden hoet. Ende wordt Steven gheauthoriseert te mogen vercoopen tghene Marinus aldaer oft elders heeft in cof-fers oft andre zwaere lasten, die de voorspoedt in hunne reijse zouden moghen retarderen, doch tot Marinus proffijte. Aldus ter presentie van Pieter Claisz Ovesant ende David Jooss Schoudee, beijde poorters van Goes.

1.421 Nog meer in het Frans over Marinus Geleijns⁴⁸¹

(Type acte:) *commissien*

A tous ceulx qui ces presentes verront Nous Adrien Arnould et Caspar Gisleijn Vosbergh, de-meurans en ceste ville de Goes au Contee et paijs de Zeelande Scavoir faisons Comme ainsij que notre Couzijn et frere germain Marinus Gisleijn Vosbergh, demeurant a cestheur a Orleans en France par quelque fantasie crainte ou timidite se trouve malade et en dangier de devenir Melancolique et Avons Mande et envouee Estienne Bernards, natif d'Anvers de s'en transporter et aller en France vers la ville D'Orleans, et d'illecq en d'ailleurs qu'il trouvera le dit Marinus de le ramener et conduire vers nous en sa patrie, Avecq tous moijens soit que induction ou par contrainte (s'il besoning sera) ainsi que trouvera convenir. Et a ce faire Nous comme oncle, tu-teur et frere l'Avons expressement Commis et Authorise par cestes faict soubsonnez? signa-tures,

1.422 Weer akte betreffende Willem Jobs Goeree⁴⁸²

(Type acte:) *attestatie gevoeght achter aen die voorgaende, supra pag. 368*

⁴⁸¹ RAZE 2041, fol 404, 12-2-1601

⁴⁸² RAZE 2041, fol 405, 16-2-1601

Alnoch es voir mij insgelijcx gecompareert Gheijlken Boene Cornelis dochter oudt ontrent t'seventich jaeren, nu huijsvrouw van Dieric Adriaens Verstelle, wonende zoo in shr. Aerskercke als binnen deser stede Goes, Ende heeft ten versoecke van den voirnoemden requiranten gheattesteert als voren, dat zij eertijds getrouwt zijnde met Adriaen Pietersz Boogaert, wonende binnen deser stede, ooc mede geroepen ende jeghenwoordigh geweest es daer Pauwels Pietersz (des voorseiden Adriaens heurs mans broeder) metten anderen vrienden versaemt waeren om 't huijwelijck te sluijten tusschen Lijele Pauwels voorseide dochter met Willem Jobs zoon Goeree. Aldaer zij comparante gehoordt heeft dat Pauwels voornoemt groote zwaericheijt maeckte als willende bespreken dat alle zijne goederen naer zijn doot zouden voren vuijt comen op Lijelens kinderen, die zij behouden hadde van wijlen Marinus Daene haeren voorgaende man, Om dat Marinus Daene rijck zijnde met Lijele veel goedts ten houwelijkke gehadt hadde. Soo dat daerna Pauwels willende emmers voren vuijt laeten aende kinderen Duijsent ponden. Verclaert zij deposante dat aldaer vuijterlijck voorsproken es ende daerna een houwelijkse voirwaerde gescreven bij Dignus Pieterssen Rijcke, aldaer ooc present zijnde als getrouwt hebbende een ander dochter van Pauwels voorseit. Dat die kinderen van Lijele voornoemt zoo van Marinus Dane geprocreert, als die zij bijden aenstaenden houwelijkke met Willem Jobsz zoude moghen vercrijghen, naer t'overlijden van Pauwels Pietersz voornoemt hunne grootvadere, vuijt 't gedeelte in zijne goederen voren vuijt te trecken ende behouden zouden de somme van 700 ponden grooten vlaems eens, daarvan Willem Jobsz wel hebben zoude den tocht of jaerlicxe incomen, zoo langhe Lijele zoude leven ... dat naer haer doot die voorseide somme voren vuijt comen ende blijfven zoude op alle Lijelens voorseide kinderen. Attesteert voorts zij deposante dat zij wel gehoordt heeft, als Pauwels Pietersz overleden was, dat Lijele die voormelde voirwaerde overgelevert ende te bewaeren gegeven heeft (als niet willende die zelve onder Willem laeten, zoo zeijde te vreesen dat hij die scheuren zoude) aen Jobken des voorseiden Pauwels weduwe. Verclaerende zij attestante dat zij gehoordt heeft dat Jobken tselve bekende dat zij die voornoemde houwelijkse voorwaerde onder haer hadde. Daerenboven attesteert zij deposante, als Lijele overleden was, dat zij attestante de vrijende die op haer Vuijtvart waeren geweest, heeft hooren verhaelen dat Willem Jobsz alsdoen terstont wilde scheeden ende deelen. Dan dat zij deposante jeghens den voorseide vrienden ernstelijck verclaerde ende zeijde, Laet Willem Jobsz den kinderen alvoren bewijzen die 700 ponden dwelcke hij (met zijne portie in dandere goeden) van Pauwels hunnen grootvader ontfanghen heeft ende nochtans bij houwelijkse voirwaerde voor den kinderen voren vuijt zijn besproken, Ende dat zij attestante den voornoemden vrienden heeft hooren verhaelen dat Willem Jobsz daerop gheantwoordt hadde dese ofte gelijcke woorden: Soude ic die aen de kinderen voren vuijt moeten bewijzen, Ic moghte wel die poorte opden hals nemen. Consenterende zij comparante den requiranten insgelijcx Acte te moghen gheven. Aldus gheattesteert ende verclaert tmijnen. Ter presentie van Cornelis Jacobsz van Sundert ende Jan Jacobsz Bom, beijde poorters van Goes.

1.423 Testament Steven Bernaerts⁴⁸³

(Type acte:) *testament van een jonghman over zee reisende met een legaat aen zijn natuurlijcken dochter ende fidei commis*

In den naem ons heeren amen etc, is gecompareerd Steven Bernards geboren van Antwerpen ende nu te Goes, Verhaelende naerdijen hij jonghman nu bereedt ende veerdigh es om over zee te reisen, oversiende die periculen etc. Hij vermaakt aan zijn natuurlicken dochter, geprocreert bij Grietken Lakemans, ooc geboren van Antwerpen ende nu woonachtich in Bordeaux in Franckerijck, de somme van 700 ponden grooten vlaems, te beleggen in land. Hij stelt tot erfgenaam zijn broeder Bernardt wonende te Middelburg... vuijtsluijtende ende wetens willens voorbijgaende Herman, Neelken ende Aelken zijne broeder en zusters Omdat zijlieden wonen in

⁴⁸³ RAZE 2041, fol 406, 19-2-1601

Antwerpen, jeghens dwelcke dese landen parthije draeghen ende oorloghe voeren. Doch belast hij testateur die discretie ende trouwe zijns voorseiden broeders dat zoo geringhe den voor-
noemden Herman, Neelken ende Aelken oft hunne kinderen zijne successie zullen moghen ge-
nieten ende vrijelijck ontfanghen dat die voorseide Bernardt oft zijne erfgenamen zullen moeten
vuijtreijcken vrij ende zonder eenighe defalcatie van quarter trebellianiacq hunne erffelijcke
portie. Aldus ter presentie van Willem Geerds, Clais Pietersz ende Lenardt Henricxsz cleerma-
ker, beijde inwoonders van Goes.

1.424 Testament Janne Jans Geleijns Smitsdr⁴⁸⁴

(Type acte:) *testament Janne Pieters van der Schore*

In den naem ons heeren amen etc, is gecompareerd Janne Jans Geleijns Smit dochter, weduwe
van Jan Pietersz Duvelander, eertijds wonende binne die prochie van der Schore ende nu bin-
nen Goes, gesondt etc. Stelt tot erfgenamen die naergelaeten kinderen ende kindtskinderen van
wijlen Cobmijne(Lenards Janss ende haer testatrices dochter) geprocreert bij Marinus Adriaen
Theune te Schore in d'eene helft ende de kinderen ofte kindtskinderen van Barbel (des voorsei-
de Jans Pieterss ende haere dochter) alreede geprocreert ende die noch geboren moghen wor-
den, in d'andere helft, etc. Aldus ter presentie van Dignus Geerdsz ende Pieter Clais Pietersz,
beijde bocxmakers wonende te Goes

1.425 Pachtcontract voor Jacob Simons Smit in het Noorteinde Goes⁴⁸⁵

(Type acte:) *pachtcedulle*

Zijn gecompareerd Franchijnken (ut supra pag. 391 = Franchijnken Jans Bols) gheassisteert met
P (etc. = Pieter Willemsz) haeren broeder ende zwaegher, ende Jacob Simonss Smit int Noord-
teijnde, ter anderen zijden, allen poorters van Goes, Ende hebben tsaemen verclaert veraccor-
deert te zijne dat die voorseide weduwe heeft verpacht ende Jacob gepacht, Die naebescreven
parceelen van erfve. Eerst ont oude Goesche ambacht in Mr.Claishoeck, Een stuck zaylants
groot 446 roeden, midsgaders een stuck weije west daeraen ligghende groot 447 roeden Voor
die resterende Jaeren vanden heventijnden alhier nu lopende Tot 11 guldens oft 36 schellingen
8 grooten elck gemet jaerlicx, Afslaens geldts, daarvan teerste jaer pachts verschijnen zal Sinte
Catharinae misse naestcomende. Alnoch inden Goeschen Polder in den Oostervolgher, een
stuck zaylants groot 5 quartier 15 roeden dwelcke bereedt zijnde den voorseide pachter alreede
bezaijet heeft met tarwe ende om dijer oirzaecken belooft heeft nu Catharinae naestcomende te
betalen 22 guldens oft 3 £ 13 sch. 4 gr. tgemet. etc. Aldus ter presentie van Jan Pietersz bocx-
maker ende Cornelis Lenardts in de blau schoe, poorters van Goes.

1.426 Procuratie Jacob de Witte⁴⁸⁶

(Type acte:) *procuratie qua..lis ad recipiendum et lites*

Compareerde Joncheer Jacob de Witte ende heeft geconstitueert Joncvrouwe Beatrix de Witte
etc. om te mogen maenen etc van cheijnsen, renthen etc.

1.427 Procuratie Christiaen Vermuijen⁴⁸⁷

(Type acte:) *procuratie voor een Appellatie*

Compareerde Christiaen Vermuijen als gemachtight vanden gemeenen Ambachtsheeren van
Catz in Noordtbevelandt, ende heeft geconstitueert Jacob van den Ancker procureur voor den
Hove van Hollant in verband met een proces voor Daniel de Lettre wonende te Catz, gearres-
teerde in Colijnsplaete, voor den hove geprovoceert zijnde jeghens Jan Cousijn wonachtigh in

⁴⁸⁴ RAZE 2041, fol 408, 1-3-1601

⁴⁸⁵ RAZE 2041, fol 409, 1-3-1601

⁴⁸⁶ RAZE 2041, fol 410, 8-3-1601

⁴⁸⁷ RAZE 2041, fol 410, 10-3-1601

Colijnsplaete, arrestant, etc. Aldus ter presentie van Jan de Ridder (ooc notaris) Cornelis Balthens ende Pauwels vanden Dale, inwoners van Goes.

1.428 Accoord sterfhuijs Janneken Willemsdr weduwe van Philips Adriaens viskoper⁴⁸⁸

(Type acte:) *accordert in een sterfhuijs met vuytcoop van een huijs*

Alzoo Janneken Willemsdr. weduwe van Philip Adriaensz viscooper, nu onlanx deser weereldt overlijdende naergelaeten heeft drie staecken Naemelijck Neelkens (wijlen haere dochters} kinderen, Adriaenken ende Jacob, allen geprocreert bij den voornoemden Philips (ende naerdijen die voornoemde Neelken voor wijlen haer vaders gedeelte was voldaan ende Adriaenken ende Jacob noch niet, Soo hadde die voorseiden Janneken (vuijt dien respecte ende omdat Adriaenken haer zeer langhe in haeren ouderdom hadde onderhouden) bij haere vuyjterste wille begheert ende gheordineert dat haer huijs zoude comen ende blijfven alleene op Adriaenken ende Jacob midts dat elck van hun beijden vuyjtreycken zoude aen Neelkens voorseide kinderen vijff ponden grooten vlaems eens. Zijn geaccordeerd Adriaenken Philipsdr gheassisteert met Sijmon Janss, haeren man, ter eenre ende Jacob Philipsz ter anderen zijden, als alleene eijgeners van 't voorseide huijs staende op den hoeck van de Maerstraete, etc. Aldus ter presentie van Marinus Harrentsz Brucom viscooper ende Blais Janss aerbeijder, inwoonders van Goes.

1.429 Testament Marinus Mesoeck en Lijsbeth Pieters zijn huisvrouw⁴⁸⁹

(Type acte:) *testament van Marinus Mesoeck met zijne huisvrouw. Die vrou obiit 3 aprilis 1601*

In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Marinus Janss Mesoeck beenhouwer, poorter van Goes, ende Lijsbeth Pietersdr. zijn huisvrouw, zij zijeck te bedde ligghende, nochtans etc. Stellen tot erfgenamen hun kinderen en kindtskinderen, prelegateren aan hun zoon Jan den tocht of jaerlicx innecomen van 8½ gemet 28 roeden landts gelegen in de Goessche polder ontrent Pieter Claissens boogaert, etc. Aldus ter presentie van Adriaen Arnoudsz ende Pieter Niclaiz Ovesant, poorters van Goes.

1.430 Schulden Adriaen Domiss⁴⁹⁰

(Type acte:) *transactie, Accoordt ende afmaeckinghe*

Naerdijen verscheijden crediteuren om te hebben betaelinghe van hunne schulden procederende waeren op Adriaen Domisz ende zijne huijs ende erfve staende ende geleghen onder die prochie van Cruninghen ende sonderlinghe die weesen van Jan Adriaenss, pretenderende 19 ponden, schellingen ende penninghen te betaelen met pajementen (heel verhaal) genoemd Pieter Pieter Emmericx met Mathijs Dignusz als voogden. d'Vuijtspraecke hier op gevolght es ger ...greert int voorgaende protocol C (ut.. in secunda ♀ pag. 453 (= RAZE 2039) ende om dat aldaer noch veel papiers was resterende).

1.431 Procuratie Tanneken Boudewijnsdr, weduwe Engel Melchiors de Bonte⁴⁹¹

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et redendum*

Compareerde Tanneken Boudewijns, de weduwe van Inghel Melchiors de Bonte, die commissaris is geweest boven Steenberghen, gheassisteert met Pieter Willemsz rentmeester van de Staeten van Zeelandt, ende Cornelis Soetwater Borghemeester van Goes, haeren behouwt broeder ende couzijn, alle inwoonders van Goes, heeft geconstitueert Melchior Hubrechtsz de Bonte wonende tot Steenbergen, de vader van Inghel, om te moghen maenen etc. over 200 guldens die rentmeester Clootwijck haar schuldig is over een pajement van een huis en schuur in Steenber-

⁴⁸⁸ RAZE 2041, fol 411, 21-3-1601

⁴⁸⁹ RAZE 2041, fol 412, 27-3-1601

⁴⁹⁰ RAZE 2041, fol 413, 28(?) - 3-1601

⁴⁹¹ RAZE 2041, fol 415, 3-4-1601

gen. Aldus ter presentie van Hieronimus Grieuwaert en Cornelis Geerdsz Bijsterman, poorters van Goes.

1.432 Testament Hugo Jooss schipper⁴⁹²

(Type acte:) *testament van Hugo Jooss*

In den naem ons heeren amen etc, is verschenen Hugo Joos zoon, schipper, poorter van Goes, zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc. Legateert aan Maijken zijn voordochter alle die cleederen etc. en de helft in zijn schip. Erfgenaam Janne Marinusdr. zijne huijsvrouw. Aldus ter presentie van Cornelis Cornelis Baltens en Adriaen Diercxsz Verstelle, poorters alhier.

1.433 Testament Jacob Pieters van Everke en Maijken Pieters Gilliss van Biessemen⁴⁹³

(Type acte:) *testament tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende. Vide prothocol B oft ♀ (= RAZE 2039) pag. 391*

In den naem ons heeren amen etc. zijn gecompareerd Jacob Pieterss van Everke, geboren van Breda, nu poorter te Goes ende Maijken Pieters Gillisdr. van Biessemen, geboren van Diest, zijne huijsvrouw, beide redelijk gesondt etc. Langstlevende erft en moet uitkeren aan de armen van Goes 20 schellingen grooten, en aan zijn zuster Maijken Pieters en kinderen 25 ponden grooten vlaems, Aen Jan zijn broeder of zijn kinderen 20 schellingen groten tot een memorie. Aan Janneke Pieters haar zuster en kinderen 25 £ gr. vls. Aan haar zuster Catelijnken 20 schellingen vlaems. Aldus ter presentie van Hubrecht Janss stadtbode alhier ende Lenardt Henricxsz cleermaker, poorters van Goes.

1.434 Procuratie Thomas Foorts over koop van een grijze merrie⁴⁹⁴

(Type acte:) *gedoelt in den dagh, behoorde gescreven te zijn den elfsten, Procuratie*

Compareerden Thomas Foorts zone, verthoonende zeecker Obligatie verleden bij Cornelis Blaiss wonende in de Nissestelle, aen Foort Cornelisz te Blancxkinderen, zijn comparants vader, nu onlanx overleden ter somme van £ 9:10:0 over coop van een grauw merrijpeerdt. etc. Ende naerdijen Cornelis Blaiss onlanx fugitif oft verhuijst es ende alnoch absent latiterende, heeft den voorseiden Thomas, gheassisteert met Pieter Cornelis Mathijss poorter van Goes, (aen wijen alle de voorseide Foorts goeden verbonden staen) geconstitueert ende machtich gemaect bij desen Jacques Stevens van Strasburgh, nu ooc woonachtich te Goes, om metten rechten te vervolghen tvoorseide gehijpotheceert peerdt oft den persone ende goederen des voormeldens Cornelis Blaiss, alomme etc. Aldus ter presentie van Hieronimus Grieuwaert (ooc mede notaris) ende Lowijs serWouthers, poorters van Goes.

1.435 Testament Sebastiaen Hooghcamer⁴⁹⁵

(Type acte:) *testament van Bastiaen Hooghcamer*

Op den 2 febr. 1606 heeft Sebastiaen Hooghcamer dit testament ende vuyjterste wille herropen ende gecasseert ter presentie Pieters Marinus Sijskercke ende Franchoijs Vervoort als getuijgen. In den naem ons heeren amen etc. gecompareert Sebastiaen Jansz Hooghcamer, olijslaegher poorter van Goes, gesondt ende wel etc. Stelt tot erfgenamen zijn kinderen en kindtskinderen, vuyjtgesondert dat hij in plaetse van Josijne zijne dochter tot zijnen erfgenamen stelt den kinderen die van haer geboren zijn ende noch zullen werden, Soo dat hij testateur verclaert bij desen dat zijn verstandt ende (etc.ut supra pag. 312 mutatis nominibus) t'welcke den voorseide kinderen van Josijne thoecomende zal ende (etc. ut ibi) Daervan die voornoemde Josijne met Pauwels Willemsz Goeree haeren man genieten zal (etc.) Sulcx dat zij Josijne noch Pauwels

⁴⁹² RAZE 2041, fol 416, 3-4-1601

⁴⁹³ RAZE 2041, fol 417, 6-4-1601

⁴⁹⁴ RAZE 2041, fol 418, 12-4-1601

⁴⁹⁵ RAZE 2041, fol 418, 14-4-1601

den Eijghendom niet en zullen moghen vercoopen (etc.) gevendiceert ende gheeiighent zullen moghen werden. Ende zal die voorseide blaedinghe ofte 't jaerlicx incomen aen Josijne met Pauwels blijven zoo langhe zij leeft, etc. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Jasper van der Horst, loopende bode, inwoners van Goes.

1.436 Testament Leunken Claisdr weduwe Adriaen Foorts Rhijn⁴⁹⁶

In den naem ons heeren amen etc, is gecompareerd Leunken Claisdochter weduwe van Adriaen Foortsz Rhijn, eertijds wonende in Wemeldinghe ende nu binnen Goes, (dit prelegaet es herroepen ende ontrocken, als int Prothocol E, pag. 298.) ghaende, staende etc. Gheeft zij voren vuijt aen Hubrecht haeren zone een stuc zaeijlandts ontrent 408 roeden geleghen onder Wemeldinghe benoorden t'dorp inden hoeck daerinne Cornelis Wittens huijs staet. Midts dat hij vuijtreijcke aen elcken staeck van zijn broeder ende zusters naegenoeft twee ponden grooten vlaems eens. Zij stelt tot erfgenamen Geerdt, Hubrecht ende Tanne haere zonen ende dochter midsgaders de kinderen van Neelken ende Janneken ooc haere dochters, alle geprocreert bij den voornoemden Adriaen Foortsz. Elcke staeck in een vijfste deel. Ende verclaert zij testatrice dat haer verstandt ende ernste wille es dat tgedeelte twelcke den voorseide kinderen van Neelken ende Janneken thoecomen zal ende (etc. ut supra pag. 312) ende erfrenthen daervan die voornoemde Neelken ende Janneken met Jan Jansz Smit ende Foort Jansz Backer haeren mans respectvelijck genieten zullen etc. Aldus ter presentie van Harrent Pieters zoon ende Michiel Cornelisz Blaubeen, inwoners van Goes.

1.437 Procuratie Pieter Marinuss Sinoutskercke⁴⁹⁷

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et tradendum*

Compareerde Pieter Marinus zoon van Sijnoudskercke, poorter van Goes ende heeft geconstitueert Hubrecht Jansz, stadtbode van Goes, om op te draeghen gemeten 185 roeden landts onlancx bedijckt in den Goeschen polder bij ter Neusen in Vlaenderen zulcx als hij comparant d'zelve aen Nicolais Meijers vercocht heeft. Aldus ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo ende Cornelis Fransz van der Straeten, stadtboden deser stede.

1.438 Huwelijks voorwaarden Marinus Adriaens Coster en Janneken Jans⁴⁹⁸

(Type acte:) *huwelijks voorwaerde Marinus Adriaensz Coster*

In den naem ons heeren amen etc. zijn gecompareerd Marinus Adriaensz Coster inwoonder der heerlicheijt van H'lersicken ter eenre ende Janneken Jansdochter gheassisteert met Jan Cornelisz Nelemans haeren vader en inwoonders ...van H'lersicke. Beide jongheluijden, etc. etc. Ter presentie van Pieter Adriaensz Coster ende Marinus Cornelisz Nelemans des bruijdegoms broeder ende bruijts oom.

1.439 Accoord sterfhuijs Reijmer Cluijskens en Elisabeth Kippen⁴⁹⁹

(Type acte:) *vuijtcop van een sterfhuijs oft herediteijt*

Compareerde Jan Kippen wonende tot Meuwen⁵⁰⁰ int landt van Luijck, onder 't graefschap van Loon ter eenre ende Hendrick Reijmers, craemer, wonende ter Goes ter anderen zijden, beide broeders germains, zijn veraccordeert ter oirzaecken van de successie in de goederen van hunnen gemeenen? vader ende moeder Reijmer Cluijskens ende Elisabeth Kippen. Jan zal boelhouder zijn en uitkeren aan Hendrick 25 £ gr. vls. eens, etc. Aldus ter presentie van Joost Joos zoon cleermaker ende Pieter Adriaensz Craemer, inwoonders van Goes.

⁴⁹⁶ RAZE 2041, fol 419, 18-4-1601

⁴⁹⁷ RAZE 2041, fol 421, 19-4-1601

⁴⁹⁸ RAZE 2041, fol 421, 24-4-1601

⁴⁹⁹ RAZE 2041, fol 423, 30-4-1601

⁵⁰⁰ Meeuwen is nu een gemeente in de Belgische provincie Limburg

1.440 Tienden in Yerseke⁵⁰¹

(Type acte:) *informatie op de proprieteijt van thijenden*

Op huijden den eersten Meijdag Anno 1601, compareerde Marinus Dignus zoon Meijongh wonende onder die prochie van Wemeldinghe, zoo voor hem selven ende inden naem van Ocker Gillis zoon met hunne consoorten, Naerdijen zeecker stuck landts groot ontrent zes gemeten 48 roeden geleghen onder die heerlicheijt van H'Iersicken in den hoeck tusschen den schelvrenwegh ende den oostwegh, staende bekent in den Overlooper opden naem van Heer Jan Roelands capelrije, langhen tijdt weije geleghen hebbende nu onlanx in den voorleden jaer 1600 gebroken ende gecultiveert es tot zaijlandt, ende zulcx questie ende proces gmoveert werdt aen wijen die thijenden van tzelve stuck zouden moghen competeren, Heeft daeromme hij comparant aen den naebescreven personen (etc. al ut supra pag. 289) Sulcx zijn (etc.) warachtigh in den eersten Marinus Jacob Simonsz geseijt Rooms ende Jan Jansz Verleijen oudt ontrent 71 ende 54 jaeren inwoonder der voorseiden heerlicheijt van H'Iersicken, Attesteren dat zijluijden het voorseide stuck in questie zeer wel kennen ende tselve gesocht hebben in den oude Overloopers ofte veldtboecken van ontrent die jaere 1524 oft 1525 (Daerinne alle de Heeren van H'Iersicken ambachten verdeelt staen) vinden dat tselve geleghen es onder t'ambacht van Maelstede. Sulcx dat die thijenden van tvorseide stuck landts behooren te volghen aende Heeren ot possesseurs van der Maelstede thienden ende niet aen Pannemans thienden daeraen sommighe pretenderen de zelve te trecken etc. ende hoewel zij comparanten gehoordt hebben datter geseght werdt dat wijlen Oolardt Cornelisz (in pachte hebbende die thijenden thoebehoorende den Abt van Sinte Michiels binnen Antwerpen, daeronder Pannemans thijenden geseijt werden te resorteren) eertijds geleden 40 oft meer jaeren die thijenden van dit stuck in questie gevoert heeft, Soo verclaert hij Marinus comparant voorseid dat t'selve wel mogelijk zijn magh dattet gewschie es bij gedooghsaemhede oft accoordt, Alzoo hun deposanten wel kennelijck es dat Lenardt Jacobsz (zijn deposants broeder) die maelstede thijenden ende meer andere daerontrent insgelijcx alsdoen in pachte hadde, Ende dat den voorseiden Oolard ende Lenard menighmael gheaccordeert hebben d'een in des anders hoecken die thijenden te collecteren thunnen meesten gerijefve ende minste moeijte, die somwijlen wijdt ende verre geleghen zijn. Anders vanden voorseiden questieuse thijenden niet wetende.

Gillis Jacobsz Cole ende Clais Hubrechtssen, oud ontrent 48 ende 40 jaeren, inwoonders der zelve heerlicheijt verclaeren als voren dat zijluijden (geduijrende tproces van dese thijenden in questie) Jan, des voorseiden Oolards zone, nu Schoutteth over H'Iersicken (die pretenderende es dat die Pannemans thijenden hem aencomen) hebben respectivelijck ernstelijck hooren zeggen dat hij tproces niet en zoude willen vervolghen (als segghende t soude mij eer duncken dat mij die thijenden niet thoe en comen) ten waert de met importuijn versoeck van Lenardt Adriensz Peerdecooper die d'actie heeft van Andries Jacobsz aen d'welcken ic pannemans thijende voor een jaer verhuijrt hebbe, hier mede hunne verclaeren besluijtende etc. Aldus ter presentie van Dignus Marinus Loete ende Cornelis Ponce Noom, beijde schuijtluijden van H'Iersickendamme.

1.441 Procuratie Tobias Joos van der Werfve⁵⁰²

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites*

Compareerde Tobias Joos zoon van den Werfve poorter van Goes ende heeft geconstitueert etc. Jan Jansz Brouwer zijn neve ende medepoorter om hem te transporteren binnen der stede van Delft in Hollant ende aldaer van Evert Cornelisz van der Pol ofte van Dirck Evertssz van der Pol pondtgaerders, af te heijtschen rekeninghe en reliqua van 162 zacken terwe goesche maete, d'welcke hij constituent heeft gesonden ende hij Dirck vercocht heeft jeghens 26 sch. 6 grooten

⁵⁰¹ RAZE 2041, fol 424, 1-5-1601

⁵⁰² RAZE 2041, fol 425, 2-5-1601

den Delfschen zack ende daervan hij constituent alsnoch niet meer ontfanghen en heeft als 97 £ 19 sch. 8 grooten, tsurplus te moghen heischen. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Heijndrick Jansz stadtboden van Goes.

1.442 Huwelijks voorwaarden Jan Jansz Backer en Blasijna Jansdr⁵⁰³

(Type acte:) *contract antenuptiael daer eenighe goederen vuyt gehouden werden*

In den naem ons heeren amen etc, zijn gecompareerd Jan Jansz Backer geboren van Ziriczee ende nu wonende in St.Jans Hooft binnen deser stede Goes, ter eenre ende Blasijna Jans dochter geboren van Heijnkenssant gheassisteert met Cornelis Jansz Stellenaer, haer broeder, midsgaders Jacob ende Jan Cornelisz schoenmakers wonende te Wemeldinge haere ooms ter anderen zijden, Weduwnaer ende jonghe dochter. In geval van scheiding van het huwelijk zal de bruid weer ontvangen een stuck landts geleghen in d'Ouderman in Heijnkenssant groot ontrent 5 gem. 240 roeden genaemt crockmeet, Noch een weije geleghen int oostambacht van cappelle groot ontrent 2 gemeten, etc. Aldus ter presentie van Guilleam de Hont daer die bruidt bij woont ende Jan van de Voorde, mesmaker, beide poorters van Goes.

1.443 Huwelijks voorwaarden Pieter Weijs goudsmid en Catlijne Engelsdr⁵⁰⁴

(Type acte:) *huwelijks voorwaerde*

In den naem ons heeren amen, etc. compareerden Pieter Weijs goudtsmit ter eenre ende Catlijne Inghelsdr weduwe van Anthonis Jobsen, eertijds secretaris in Ellewoutsdijk ter anderen zijden, beide wonende in Goes, weduwnaer ende weduwe. Aldus ter presentie van Paulus van den Dale ende Arnoudt Heijs wachtmeester, beide wonende te Goes.

1.444 Verkoop obligatie Jacob Adriaens Smallegange⁵⁰⁵

(Type acte:) *cautie oft constitutie van garand*

Is gecompareerd Jacob Adriaensz Smallegange, verhaelende dat hij aen Jan Oliviers, molenaer op de windtmolen binnen Goes, vercocht heeft een obligatie tot 25 guldens. Dat hij comparant daerom ten ernsten verzoecke desselfs Jan om hem te verzoeken tot garande gestelt heeft ende verbindt bij desen alzulcken recht ende actie als hij heeft jeghens tsterfhuys van Frans Dignusz tot 3 gem. 212 roeden weije in Hoedekenskerke in Veerhoeck? Dwelcke aen Baldijne Frans dochter (wijlen zijne comparantes huijsvrouwe) en daervan hij erfgenaem gestelt is. Aldus ter presentie van Hans de Graeve servetwever ende Clais Jansz Fraes, metser

1.445 Persoonlijke aantekening Levendale⁵⁰⁶

(Type acte:) *voetnoot van Levendale:*

De 2.4.6.8.10 maij hebbe ic een stercke cortse gehadt ende den 12 bleef die achter

1.446 Pachtcontract land te Moerdamme onder Oud Crabbendijcke en Vrijen polder van Waarde⁵⁰⁷

(Type acte:) *pachtcedulle*

Kennelijck zij eenen ijeghelijck bij dese cedulle dat op huijden veraccordeert zijn Pieter Willemsz, zoo voor hemzelven ende inden naem van Jan Bommare ende Clais Jansz (zonen wijlen Adriaenken Jans Oostdijck), Francijnken Jans Bol voor haer zelve ende voor haer weesen, Cornelis Martins zoon getrouwt met Geerdken Jans Bol, hem sterck maeckende voor Mr. Cornelis Cornelis Bruijne getrouwt met Soutken Roosboom (daer moeder af was Janneken Jans Oostdijck) Alle erfgenamen (onder andere) van Jan Adriaensz Blancx ter eenre ende Pieter

⁵⁰³ RAZE 2041, fol 426, 5-5-1601

⁵⁰⁴ RAZE 2041, fol 427, 7-5-1601

⁵⁰⁵ RAZE 2041, fol 428, 9-5-1601

⁵⁰⁶ RAZE 2041, fol 428

⁵⁰⁷ RAZE 2041, fol 429, 15-5-1601

Geerdsz Jongh ter anderen zijden, hebben verpacht al hun landt geleghen aen de hoeve van Moerdamme onder Oud Crabbendijcke ende in den vrijen polder van Weerde, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Geerdsz Bijsterman en Franchoijs Vervoort

1.447 Scheiding Pieter Michiels van de Voorde en Maijken Clercqs⁵⁰⁸

(Type acte:) *quijtschelding van trouwe*

Naerdijen Pieter van de Voorde filius Michielsz wonende onder de jurisdictie van Hulst in Vlaenderen voir schepenen derzelver stede op den 28sten april laetstleden met zijn vrijen danc-ke ende wille in schepenen handen verclaert heeft als dat hij nu ende ten ewigen daghe es ontslaende ende quijtscheldende Maijken Clercqs⁵⁰⁹ van den trouwe die hij nu ontrent 9 jaeren geleden met tvoornoemde Maijken Clercqs aengeghaen heeft voor een ministre ofte predicant binnen der prochiekercke der voornoemde stede van Hulst. Belovende t'voornoemde Maijken ter causen van voornoemde trouwe nu nochte in der ewicheijt niet meer te molesteren. Al volghende die Schepenen certificatie oft attestatie daarvan zijnde bezeghelt onder t'cachet van den voornoemde stede Hulst ende gehantteeckent bijden Griffier Roods met zijn signatuur (In de marge:) *dese certificatie staet geregistreert int voorgaende Prothocol C pag 455*. Soo es voor mij ... verschenen die voornoemden Maijken Clercqs filia Jans, nu wonende binnen Goes, ende heeft die voorseide ontslaeghinghe ende quijtscheldinghe van trouwe bij den voornoemden Pieter van de Voorde zoo voorseid es solemnelijck gedaen, gheaccepteert ende gheapprobeert, etc. etc. Aldus gedaen, ter presentie van Christiaen Barthols Vermuijen ende Mr. Marinus Joos zoon chirurgijn, beide poorters van Goes.

1.448 Kwestie tussen Bouduin Assuerus en Pauwels van Dale over huis in het Zuijndeinde van Goes⁵¹⁰

(Type acte:) *compromis*

Questie, different ende processe geresen zijnde tuschen Bouduin Assuerus als beschadigde borghe voor Jacob Jobs zone heijsscher ter eenre ende Paulus van den Dale als besitter van zijn huijs staende int zuijdtelijnde van Goes, eertijds thoebehorende den voornoemden Jacob Jobs zoon verweerders ter anderen zijden, Segghende den voorseiden heijsscher tselve huijs hem specialijck verbonden te zijne tot indempniteijt van zijne borghtochte ende zulcx concluderende dat tvoorseide huijs verclaert werde executabel voor 100 ponden grooten vlaems ofte zooveel min oft meer als Jacob voornoemt noch schuldigh magh wesen aende weesen van Marcus van Dijcke, etc. (Verder in de acte staat: het voornoemde huijs met olijmole). geconvoijeert aen goede mannen, etc, zonderlinghe zoo Bouduin ende Jacob voornoemd zwaeghers zijn, (de goede mannen zijn:) Cornelis Martins zoon, Adriaen Andriesz, Harrent Pietersz ende Tobias Cornelisz Wicxdorp alle inwoners van Goes, Sulcx zijn voor mij gecompareerd Bouduin Assuerus, Paulus van den Dale, Jacob Jobs midsgaders Magdaleenken Jobsdr weduwe van Marcus van Dijcke, gheassisteert met Hubrecht Jansz stadtbode, en hebben gecompromitteert etc. Ter presentie van Hieronimus Marinus Grieuwaert, ook notaris ende Adriaen Cornelisz Maenee, beide poorters van Goes.

1.449 Testament Pieter Germaens en Jobken Marinusdr te Yerseke⁵¹¹

(Type acte:) *donatie reciproque causa mortio tusschen man ende wijf*

Zijn gecompareerd Pieter Germaens zoon ende Jobken Marinus dochter zijne huijsvrouwe, inwoonders der heerlicheijt van H'Iersicken, beijde gesondt etc. De langstlevende magh besitten ende gebruijcken intochte den backhoven met alle zijn gevolgh ende thoebehooren daerinne zij

⁵⁰⁸ RAZE 2041, fol 430, 29-5-1601

⁵⁰⁹ Maijken is ongehuwd overladen te Goes op 16-7-1601

⁵¹⁰ RAZE 2041, fol 431, 22-5-1601

⁵¹¹ RAZE 2041, fol 433, 29-5-1601

nu wonen, midsgaders den boomgaardt oft erve daerop dezelve es staende bij twerf van de grote mole binnen der voorseide heerlicheijt, etc. midts vuijtrijckende de somme van 100 £ vls, waarvan een vierde deel voor Cornelia Pieters voordochter, ende dandere drie vierendelen naar Gabriel Pietersz hunnen gemeenen zoon. Aldus gedaen ter presentie van Foort Pieter Jansz ende Hubrecht Jansz stadtbode, beide inwoners van Goes.

1.450 Verklaring Pieter Pieters Emmericx over het dreigen van Lievin van Cats⁵¹²

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Pieter Pietersz Emmericx, oudt ontrent 44 jaeren, inwoonder der prochien van Capelle, heeft verklaard ten verzoeke van Mr. Jacob Witte als super intendant over de wachten van desen eijlande, warachtich te zijne dat nu onlancx op maendagh naer beloken Paeschen⁵¹³, twelck was den laetsten aprilis ontrent 8 uren voor noene, als hij comparant quamp geghaen vuijten dorpe van Capelle naer zijn huijs, ontrent die dreve van Jkhr. Willem van Cats, hem int gemoet gecomen es Jr. Lievin van Cats d'welcke hij comparant goeden dagh segghende: heeft den zelven Jr. Lievin hem afgevraeght waerom hij comparant hem dede mede waecken: Daerop hij comparant zegghende dat hij tselve niet en dede dan dattet hem als capiteijn van 't vendel aldaer van den overichte zulcx belast was, ende volghende ordinantien, hij Jr. Lievin terstont zijde: Ick zal U eens vraeghen ende achterwaerts deijsende hijef zijn stock (zijnde eenen groenen clippel van waterwillighen van de lenghte van j tuijnstaeck) oppe, om zo 't scheen hem comparant te slaene Maer hij comparant tselve aenmerckende ende zegghende: zoudt ghij mij vaeghen, es hem ingeschoten ende heeft hem gegrepen boven bij zijn wambaix, zulcx dat zij beide tsaemen achterwaerts deijnsende Den voorseiden Jr. Lievin in de dulfve gevallen es, met t'hooft in den grondt ende die beenen in de lucht. Dan zoo hij comparant sagh dat hij zijn hoofd wederom op hijeff es van daer voorts nae zijn huijs geghaen, latende hem ligghen; hiermede zijn verclaeringhe sluijtende etc. Aldus ter presentie van Jan Gillisz in den bruijnvisch ende Hubrecht Jansz stadtbode.

1.451 Accoord sterfhuis vader Jan Cabbelliau⁵¹⁴

(Type acte:) *transport met vuijtcop van een herediteijt*

Gecompareerd Jan Cabbelliau voor hem zelven ende als man ende momber van zijn huijsvrouw Joffr. Maria de Roovere; Jr. Willem de Roovere ende jonckvrouw Helena de Roovere, met Jacob Jansz Blauduve, haeren in desen zaecken gecoren vooght, alle dochters en zone van wijlen Jr. Willem de Roover, baliu der stede Ziriczee ende van Joffr. Marie Pecx, ter eenre, midsgaders Jan Kellenbergh wonende tot Ziriczee haeren neve, ter anderen zijden; ende hebben zij comparanten te gader verclaert gheaccordeert te zijne aldat zijlieden dochters ende sone overgezien, overgeleijt ende ondersocht hebbende den Staete van wijlen hunne vaders herediteijt ende erf-fenisse Dwelcke zijluijden inden jaere 1593 onder t'beneficie van Inventaris hebben aengeghaen, hebben getransporteert, gecedeert etc. aen Jan Kellenbergh (d'zelve accepterende ende aenvaerdende onder tvoorseide Beneficie) ende aen zijne naecomelinghen die voorseide herediteijt ende erf-fenisse etc.... die zal leveren een rentebrief van £ 10:8:4 vls. jaerlicx als onder hem berustende waermede belast es hemliedder hoefve geleghen inden Ruijghenhill, wesende den 25ste cavel aldaer. Met quijtscheldinghe van de verlopen van dijen bijden voorn. Kellenbergh betaelt aende erfgenamen van Dominicus de Herde, etc... belooft hij de cedenten te bevrijden en schaedeloos te stelle van alzulcken actien als Doctor Alvaro Nonius, d'erffgenamen van Romboldt Pauwels ende Nicolaes de Punder op t voorseide sterfhuijs zijn pretendeerende. etc. Aldus ter presentie van Joos Benedictus deurwaerder ende Jan Adriaensz Goeree gezwooren van 't landrecht over Zuijdtbevelandt.

⁵¹² RAZE 2041, fol 433, 30-5-1601

⁵¹³ Beloken Pasen = de zondag na Pasen

⁵¹⁴ RAZE 2041, fol 434, 5-6-1601

(In de marge:) *Op den 4 febr. 1602 heeft Jan Cabbeliau mij getooght beijde de instrumenten gesceurt te zijne. Ende daerbij mette handt van Kellenbergh onderteeckent Dat hij begheerde dit contract in mijn register te annuleren, Quod attestor Levendale*

1.452 Accoord sterfhuys Martine van Zuidt wijlen huisvrouw van Jan Corneliss Beenhouwer⁵¹⁵

(Type acte:) *vuijtkoop van een sterfhuijs*

Zijn gecompareerd Jan Cornelisz Beenhouwer geboren van Ghendt, ende nu inwoonder van Goes, ter eenre ende Jacob Pietersz van Zuidt, wonende binnen Rotterdam, ter anderen zijden, hebben verclaert dat zijluijden gheaccordeert zijn ter oirzaecken van 't sterfhuijs van Martine van Zuidt wesende huijsvrouw des voorseijden Jan ende zuster van Jacob. De weduwe zal aenvaerden, behouden etc. baten ende lasten. Hij boedelhouder belooft de vijf kinderen van hem geprocreert, naemelijck Cornelis, Pieter, Levijnken, Jan ende Jacob, nu oudt ontrent 19, 15, 14, 11 ende 5 jaeren te onderhouden etc. Aldus ter presentie van Pieter Cornelisz Rontvisch ende Hans de Backer passementier, beide inwoonders van Goes.

1.453 Huwelijks voorwaarden Jan Claisz en Cornelia Cornelisdr Smallegange⁵¹⁶

(Type acte:) *veranderinghe oft verclaeren van voorgaende huwelicxe voorwaerde*

Zijn gecompareerd Jan Claesz ter eenre ende Cornelia Cornelisse Smallegange, nu t'saemen in houwelicx vergaert, poorters deser stede, verhaelende dat zijluijden eertijds ten aenvanghe van hun voorseide houwelijk opden 4 octobris 1596, voir mij notaris gemaect hebben zeecker contract antenuptiael, dwelcke zij beijden begheren dat alsnoch in vigeure blijfve ende onderhouden werde vuijtgesteken in de poincten ende articulen hier naer verclaert, etc.... te weten: in gevalle zij vrouwe eerst comt te passeren dat in plaetse van de 40 gemeten landts oft daerontrent, metten gedeelten in den thijenden aldaer verhaelt, d'welcke haere kinderen oft erfgenamen themwaerts zouden voren vuijttrecken ende behouden, de selve kinderen oft erfgenamen haelen ende trecken zullen voren vuijt die somme van 2500 guldens eens, etc. (indien man eerst komt te overlijden) ... Gelijck hij man ooc thoegelaeten heeft dat in desen gevalle zij weduwe tgeheel huijs zal moghen blijfven bewonen zo langhe zij overleeft. Aldus ter presentie van Simon Pauwelsz Dijckwel ende Pieter Jansz van Oosten, poorters van Goes.

1.454 Verklaring over een nachtelijk gevecht in Antwerpen⁵¹⁷

(Type acte:) *attestatie*

Compareerde Christophel Baten filius Guilleaem geboren van Antwerpen, mij Notario wel bekend, ende heeft ten ernsten versoecke van Hans Batens verclaert, warachtich te zijne Dat Hans Batens requirant voorseid als hij met hem deposant op den tweeden februarij anno 1600 voorleden des avonts tslaepen ghinghen, op den capstock in den achterkeucken int huijs genaempt den Handtboghe binnen Antwerpen, gehanghen heeft een rou Mantel die geheel was zonder gaten of sneden, ende dat hij daernae ontrent middernacht onder hunne slaepcamer inde voorseide keucken als hem dochte heeft hooren roepen bij t'Jonckwif van Aelken Caluwaerts, met groote tumulte, al ofter al vermoordt werde tot diversche reijsen, Moort, moort ende daerenboven bij eenighe vant vrouwvolck noch geroepen werd Hans en doettet niet. Ende dat Hans Wandelaer daerop replicqueerde Ick zalt doen. Met noch meer ander geraes. Verclaeren voorts dat hij deposant noch Christophel voorseid dien nacht van hun bedde niet en hebben geweest. Item als hij Christophel ende Hans Batens voorseid smorghens daernae vuijten huijse mejnden te ghaen, dat zijluijden den voorseiden Hans Mantel op den capstock niet en hebben gevonden, dan daernae vraeghende zoo heeft eenen Pieter ende Anneken, knecht ende meisjes des voornoem-

⁵¹⁵ RAZE 2041, fol 436, 12-6-1601

⁵¹⁶ RAZE 2041, fol 436, 12-6-1601

⁵¹⁷ RAZE 2041, fol 438, 19-6-1601

den Aelkens den zelven Mantel gebraght vuijt die voorkeucken van Elken met gaten ende sneden bedorven zijnde Segghende dat zij dijen Mantel al zulcx hadden gevonden op de plaetse tusschen de voorseide achter ende voorkeucken. Item dat Aelken voorseid ooc geseijt heeft ten huijse van Mr. Balthasar Robiano dat t Gevecht tusschen Hans Wandelaers ende Cornelis Jansz begonst is in haer voorkeucken ende al zoo zij Cornelis Jansz vuijt die keucken hadde gecregghen om tslaepen te ghaen over die voorseide plaetse, dat alsdoen Hans Wandelaers gelooopen es door die camer staende tusschen die voor ende achter keucken met een poeniaerdt om den voorseiden Cornelis te anticiperen. Ende dat hij wederom van daer gecomen es met eenen gebroken poiniaert, dwelcke hij in stucken hadde geslaeghen, zoo die voorseide Aelken aldaer verclaert heeft, hier mede hij comparant zijne attestatie sluijtende, Aldus ter presentie van Mr. Marinus Joos chirurgijn ende Cornelis Geerdsz Beenhouwer, poorters van Goes.

1.455 Transport goederen van de familie Baten in Brabant⁵¹⁸

(Type acte:) *protestatio animi declaratoria*

Compareerde datum als voren Christophel ende Hans Baten, geboren van Antwerpen, mij Notario wel bekend, verhaelende dat zijluijden zoo voor hun selven als actie ende transport hebbende van Ann ende Dingna Baten hunne zusters, voir schepenen van Antwerpen, aen Guillaeme hunnen broeders, (alle tsaemen kinderen van wijlen Guilleaem Baten ende Elizabeth Joris, hunnen gemeenen vader ende moeder) overgegeven etc, hebben alle hunne goederen ligghende in Brabant ende Vlaenderen. Hebben hun broer Guillaem procuratie gegeven om alle goederen te mogen verkopen den 9-3 laetstleden, Dan zoo de zelve tot gheen andere intentie of meeninghe en zijn gedaen, dan om de voorseide hunne goeden (dese inlandsche oorloghe ende troublen geuijrende) vuijt die confiscatie te bevrijden hebben zijluijden comparanten wel expresselijck willen verclaeren ende protesteren bij desen dat de voorseide transport, bekentenisse ende procuratie anders niet en zijn dan simulaet, loos ende tot egheenen anderen fijnen ofte effecten dienende dan zoo voorseid es gepractiseert. Ende consequentelijck dat zijluijden cedenten ende acceptanten de zelve van gheender weerden noch ernst en achten noch houden. Maer dat alle hunne goederen ende den eijghendom der zelve zullen blijfven aen elcker zijde zoo die te voren waeren ende aenden ghenen daeraen zij inder waarheijt thoebehooren. Al zonder argh ende list, aldus verhaelt ende verclaert etc.

1.456 Borgstelling voor Macharis Martins⁵¹⁹

(Type acte:) *cautie of borghtochte*

Naerdijen Macharis Martins zoon poorter van Goes, appellant, gedaegde Pauwels de Vos, smit, medepoorter alhier, bij den Hove van Hollant gheordineert was te stellen souffisante cautie voor t'achterwesen van voorseide gedaegde, om te genijeten atterminatie tot St. Gillis daeghe⁵²⁰ thoecomende, Zoo zijn voir mij etc. gecompareerd Willem Zagarus, Pieter Rijmelant ende Pauwels van den Dale, inwoonders van Goes, hebben zich borg gesteld. Ter presentie van Adriaen Cornelisz Calloo, stadtode ende Lowijs de Waele beenhouwer, poorters van Goes. Notaris heeft zich begeven naar het huis van Pauwels de Vos, en daar deze niet thuis was heeft hij de insinuatie van de voorseide borghtochte gedaen aen zijn twee smitsknechts ende daernae (hij thuis comende) aen zijne persone in de presentie van de knechts. Pauwels versoch copie om zich te beraden.

1.457 Testament Jacob Matthijss en Eva Joosdr⁵²¹

(Type acte:) *testament tusschen man ende wijf alnoch gheen kinderen hebbende*

⁵¹⁸ RAZE 2041, fol 439, 19-6-1601

⁵¹⁹ RAZE 2041, fol 440, 20-6-1601

⁵²⁰ = 1 september, Egidii abbatis

⁵²¹ RAZE 2041, fol 441, 23-6-1601

In den naem ons heeren amen, etc, zijn gecompareerd Jacob Matthijsz⁵²² eertijds wonende t'Abbekinderen ende nu binnen Goes, ende Eva Joosdr. nu zijn getroude huisvrouw, beide gezondt etc. Indien zij eerst komt te overlijden vermaakt zij al haar goederen aan haar man, die moet uitkeren aan Ghisbrecht Joos zoon haar broeder al haar kleren, juwelen etc. Indien de man eerst komt te overlijden, dito, en zij moet uitkeren aan de vrienden van zijne moeders zijde 100 guldens eens, etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Willem Costens venduemeester, poorters van Goes

1.458 Afbetaling schuld door Adriaen Corneliss Faess schipper⁵²³

(Type acte:) *cessie met procuratie in remissie*

Compareerde Adriaen Cornelis Faes zoon, schipper van Goes, verhaelende hoe dat hij eenighe maenden geleden aen Jr. Michiel van Halmale, wonachtich binnen Antwerpen, gecedeert etc .heeft te ontfanghen 350 guldens, die Anthonis Haeck, schipper van Mechelen schuldigh is aen Willem de Gorttere, ooc schipper van Mechelen, over de coop van een pleijtschip, volghende den waterbrieff daarvan zijnde, etc. Aldus ter presentie van Jr. David van de Werfve ende Pieter Gillisz Pluijm, inwoners van Goes.

1.459 Verklaring op verzoek van Jacques de Jonge te Baarland⁵²⁴

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd de na te noemen personen, die ten verzoeken van Jacques de Jonghe wonende te Baerlandt verclaert hebben warachtigh te zijn etc. Marinus Cornelisz Schipper, oudt ontrent 31 jaeren, wonende onder die prochie van Ellewoudsdijck, attesteert dat hij daerbij ende mede geweest es ter herberghen van Jan Joosz Braem in de camer, als vergadert waeren Niclais Adriaens Wellens baljuw derzelver prochien, met Jacques de Jonghe voornoemt, ende meer andere, daer hij comparant gehoordt heeft dat Niclais van Jacques zeecker stuck landts cochte, daervoren Jacques hebben zoude die Meede in een ander stuck landts te velde ligghende, dan die grootte van beide de stucken en heeft hij niet onthouden. Ende dat boven der voorseide groen meede hij cooper aen den voorseide vercoopere alnoch in ghelde toegheven zoude de somme van 19 £ gr.vlaems. Cornelis Cornelisz Schipper, oudt ontrent 25 jaeren wonende in Ellewoudsdijck, verclaert als voren een stuck wijelandts groot ontrent 1½ gemet, en als voren vermeld is. Verder gesproken van meedekijen. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Anthoni Cornelisz de Witte ende Jaspar Verhorst, loopende bode, inwoners van Goes.

1.460 Testament Jacob Corneliss en Janneken Lenards

(Type acte:) *testament tusschen man ende wijf reciproque kinderen hebbende*

In den naem ons heeren amen, etc. zijn gecompareerd Jacob Cornelisz wonende achter de Veluwe onder die prochie van Wiskercke ende Janneken Lenards dochter zijne huisvrouw, beide gezondt etc. Langstlevende zal moeten onderhouden de twee weeskinderen Luenken ende Cornelis die Neelken wijlen hunne gemeene dochter heeft naegelaeten, midtsgaders ooc die joncxste kinderen tot zij bejaert zijn. En als die langstlevende komt te verlijden alle haere kinderen (daervan nu vijf hoofddeelen zijn) naementlijk die kinderen van Neelken, Lenardt, Jan, Maijken ende Hubeken zullen haelen ende erfven alle tghene alsdan int sterfhuijs bevonden zal worden. Aldus ter presentie van Jan Jacobsen Bom ende Jan Cornelisz Mazuer, poorters van Goes.

⁵²² Jacob Matthijsz weduwnaer van Kloetinge en Eva Joosdr, jongedochter van Biezelinghe zijn op 24-03-1601 te Goes getrouwd

⁵²³ RAZE 2041, fol 442, 25-6-1601

⁵²⁴ RAZE 2041, fol 443, 26-6-1601

1.461 Procuratie Jacomijna Barthels weduwe Jan Jooss⁵²⁵

(Type acte:) *procuratie om thijenden te verheffen*

Compareerden etc. Jacobmijna Barthels dochter weduwe van Jan Joosz van Capelle, wonende binnen Goes, ende insgelijcx ooc Adriaen filius Marinus Ravens met Marinus filius Cornelis gebroeders daer moeder af was wijlen Digna des voorseiden Jans dochter wonende onder die prochie van Bieselinghe, ende hebben geconstitueert Mr. Jan de Castro om te compareren (etc. ut supra pag. 39) dal alzulcke thijenden geleghen in Weerde, zuijtpolder plaets meet, Westpolder bij Cruninghe tot ontrent een gemet 28 $\frac{3}{4}$ roeden dewelcke den voorseiden Jan Joosz met zijne huijsvrouwe staens houwelijcx vercreghen hebben, nu verlijdt ende verleent werden op Jacobmijne comparante voornoemt ende haere erfgenamen als langhstlevende volghende des voorseiden Jans met zijne huijsvrouwe testament reciproque voor mij notario 10 febr. 1598 gepasseert, ende alzulcken vier gemeten thijenden in Valckenisse die denzelven Jan waeren competerende, op Adriaen ende Marinus comparanten voirnoemt. (als wijlen zijne dochters sonen). Volghende desselfs Jans testament insgelijcx gepasseert den 7 sept. 1600 ende den 19 sept. daeraen volghende met zijn doot geconfirmeert gestelt worden. Aldus ter presentie van Mr. David Geerdsz Vernissius, advocaet ende Cornelis Franz van der Straten, stadt bode.

1.462 Accoord sterfhuis Jacobmijne Jacobsdr⁵²⁶

(Type acte:) *vuijtcop van een sterfhuys*

Compareerden Leijn Claisz schipper van Goes ter eenre ende Clais desselfs Leijns zoon, nu oudt 29 jaeren, zoo voor hem zelve ende in den naem van Jan, Jacobmijne ende Tanneken nu oudt 15, 16 ende 9 jaeren respectelijck, Midtsgaders Lodgier oudt 19 jaeren, alle sonen ende dochters van Leijn, geprocreert bij Jacobmijne Jacobsdr. ter anderen zijden, etc. zijn veraccordeert in de erfenis van de overleden Jacobmijne, de vier oudste kinderen krijgen ieder £ 100, d.w.z. elk £ 25, en zal Tanneken, de jongste dochter moeten onderhouden. Aldus ter presentie van Pieter Jansz van Oosten en Jan Claisz Backer, schepenen van Goes.

1.463 Koop land door Jacob Corneliss Claiss in Coudorpe⁵²⁷

(Type acte:) *coop van landt ende pacht desselfs tzedert verandert ut primum pag 463*

Zijn op heden gecompareert Jacob Cornelis Claiss wonende in Drijeweghen ter eenre ende Jacob Jacobsz Keijser inwoonder van Goes, ter anderen zijden, zijn gheaccordeert dat Jacob Cornelisz heeft vercocht ende Jacob Jacobsz gecocht die helftscheijdinghe in een stuck zaeijlandt van 3 gemeten geleghen in Coudorpe, voren in Dijckwel aen Jan Jacobsz Haij weije jeghens £ 12 grooten tgemet, waarop reeds £ 8 betaald zijn, de verkoper zal het land in pacht houden; Aldus ter presentie van Martin Mesoeck ende Willem Lambrechtsz, beide aerbeijders te Goes.

1.464 Procuratie Christiaen Leulieur⁵²⁸

(Type acte:) *procuratie ad vendum, tradendum et recipiendum*

Is gecompareerd Christiaen Luelieur, geboren van Duijnkercke, als man ende voocht, midsgaders ooc Johanna de Turck, zijne huijsvrouwe, geboren van IJpre, nu beide te Goes, hebben geconstitueert etc. mr. Franchoijs Vlamingh, mr. Louijs Vlamingh, joncvrouwe Maria Vlaminckx weduwe van Jr. Pieter vanden Corenhuijse, Gillis van Cliftoghen, mr. Pieter Cortkene, Pieter Boom, om te moghen vercoopen een lijne 38 roeden landts geleghen onder die prochie van Westervoort in Veurnambacht, in een meerder stuck gemeen met die kinderen van Jr. Jacob van Provin, Heere van Jonckershove ende met Jr. Jacob van Provin, Heere van Vergieres etc, als hun constituenten aenbestorven is van hun moeije joncvrouwe Marie weduwe van Adriaen

⁵²⁵ RAZE 2041, fol 445, 30-6-1601

⁵²⁶ RAZE 2041, fol 446, 2-7-1601

⁵²⁷ RAZE 2041, fol 447, 3-7-1601

⁵²⁸ RAZE 2041, fol 448, 11-7-1601

Casen ende van Jan Weins haere eerst ende tweede mans, midsgaders ooc zooveel landt als hun aenbestorven is deur t'overlijden van Joncvrouwe Johanne haere moeije filia Jr. Pieter van Provin, te compareren ter vierscharren etc. Aldus ter presentie van Jacob Laureijsz Vornzee, coster ende Jacob Jansz Blauduve, poorters van Goes.

1.465 Accoord crediteuren Cornelis Pieter Jan Lems en Harrent Pieters⁵²⁹

(Type acte:) *accordt tusschen crediteurs om den oudtsten die handen te vullen ende zijn actie te hebben*

Compareerden Jacob Cornelisz Vliet als voocht van Cornelis Jan Pier Lemss weesen, midsgaders ooc denzelven Cornelis Jansz, inwoonders der prochie van Cruninghe ter eenre ende Harrent Pietersz inwoonder van Goes ter anderen zijden, Verhaelende Naerdijen Harrent voornoemt als vader ende voocht zijn dochter Aelken, sprekende heeft zeeckere renthe tot 3 £ grooten vlaems jaerlicx gehypotheceert bij den voornoemden Cornelis op een stuck landt van 7 gemeenten, geleghen onder de prochie ter Schore in den Anghelhoeck naer vuijtwijzen des briefs gepasseert voir schepenen aldaer den 4-12-1591 onderteeckent Jan de Winter, Ende dat van dezelve hypotheecque bij den rechte voir dijkgrave ende gezworens van de wateringhe bewesten H'Iersicken, bij faulte van betaelinghe der penninghen ter Dijckagien, fortificatien oft ander onghelden geschoten een parthije bij Marinus Steijn afgeghaen ende vercocht was, etc. accoord, tot cautionaris gestelt Andries Sebrechts, aldus ter presentie van Paulus van den Dale ende Tobias Wicxdorp, inwoonders van Goes.

1.466 Testament Maijken Clercqs⁵³⁰

(Type acte:) *testament oft Donatie van Maijken Clercqs, Videto supra pag. 430, Sij es noch ten zelve daghe overleden des avonts wat voor 9 uren*

In den Naem ons Heeren amen etc, is gecompareert Maijken Clercqs filia Jans geboren van Oudenaerde ende nu binnen Goes, ziejck te bedde liggheende, nochtans etc. Gheeft bij desen aen Susanne Henricxdr. die in haer cranckheden haer bijgestaen heeft 8 ponden grooten vlaems eens met twaelf ellen lijne laecken. Aen Josijnken wonende te Capelle, vier ponden grooten vlaems met twaelf ellen lijnwaets, aen Tanneken Jans van den Plavutse, wolle spinster in de Corte Vorst diergelijcken vier ponden grooten, laetende ooc aen haer twee ringhskens om te gheven daer zijt aen haer mondelick belast heeft ende haer derde ringhskens gheeft zij aen Adriaenken Matheus Smalleganghe dochter, haere meeteren, met een rosen nobel. Aen Catlijne haere meeteren, die dochter van Joos Cleenken haer stamette keurs, Aen Adriaenken Dicke Diericx dochter haeren hoet, aen Maijen, oude schaemele vrouw, die bij Heer Jacob t'H'Iersicken plagh te wonen twee pondt ende aen Adriaenken haer gevaere ter Aermuijden neghen guldens, Soo verre voor beijde deze voorseide zoo vele overschiet, ende indien in haer sterfhuijs ijet meer bevonden werde, soo begheert ende belast zij comparante aen Christiaen Vermuijen, haeren meestere, aen haere naeste vrienden die hier behoorden te erven te gheven twintich schellingen grooten vlaems eens onder hun allen voor een memorie ende de reste te deelen aen zulcken aermen alst hem goet dunct ende zij hem betrouwt. Aldus ter Goes ten huijse van de voorseide Christiaen, ter presentie van Adriaen Arnoudsz ende mr. Marinus Joosz inwoonders van Goes.

1.467 Verkoop terwe door Jacob Jobs⁵³¹

(Type acte:) *coop van terwe die gezajit zal worden in betalinghe Vide supra pag. 211*

Is gecompareerd Jacob Jobsz, poorter van Goes, verhaelende alzoohij noch schuldigh bekende te zijne aen Henric Lubbertsz, coopman binnen der stadt Utrecht de somme van 145 guldens mette de costen daeroppe getaxeert volghende zeecker vonnisse bij schepenen deser stede, den

⁵²⁹ RAZE 2041, fol 449, 13-7-1601

⁵³⁰ RAZE 2041, fol 451, 16-7-1601

⁵³¹ RAZE 2041, fol 452, 17-7-1601

7 dec. 98, dat hij om den voorseiden crediteur te contenteren aen denzelven bekend bij desen vercocht te hebben die quantiteit van drie gemeten terwe, te weten die keure vuyt acht geme-ten terwe, die hij nu baefmisse naestcomende zaijen zal op zijn landt in Crabbendijcke dat hij van Simon Henricxs in de Moijses gecocht heeft jeghens vijf ponden thien schellingen grooten vlaems tgemet etc. dwelcke keure gedaen zal werden bij Jan van Attendael als gecommiteerde van de voorseide comparant vuythaende meije naestcomende, etc. Aldus etc ter presentie van Willem Geerdsz, borger t'Utrecht ende Jan Cornelisz Mazuer poorter van Goes.

1.468 Procuratie Pieter IJsack te Veere⁵³²

(Type acte:) *procuratie ad recipiendum et lites, vide supra pag. 288*

Is gecompareerd mr. Pieter IJsack wonachtich ter Vere, ende heeft geconstitueert Jan Jacobsz Bom, poorter van Goes om te moghen maenen, heijsschen etc. als hem comparant zijn competente vuyt Crabbendijce ende alomme, etc. Aldus ter presentie van mr. Marinus Joosz, chirurgijn ende Jaspar van der Horst loopende bode, inwoonders van Goes.

1.469 Testament Aechte Claes weduwe Christaen Antheunissen te Roosendaal⁵³³

(Type acte:) *transport van goederen tot bewijs van eens portie hereditaire in een erfvenisse, Videto prima pag. 478 et Prothocol E pag. 13*

Compareerden Bernard Berwijns, wonende t'Amsterdam ende Ghisbrecht Hermans, wonende tot Middelburg, als mans ende voochden van Cornelia ende Elizabeth haere huijsvrouwen ooc mede hier comparerende als dochters ende erfgenaemen van Christiaen Antheunissen, geboren van Rosendale: eentsaementlijk Costen Pauwelsz, Clais Marinus Cob Hughe zoon, Lenard Jacobsz wonende ontrent den Zantdijc onder Cruninghe, Pieter Ponce in Eversdijc, Marinus Jorisz Boeije in Capelle, ende Cornelis Job Hertsz nomine Jan Gandolphs zoon in Hoedekinskercke, vervanghende allen hunne medeerffgenaemen van Aechte Clais dochter weduwe wijlen des voorseiden Christiaens huijsvrouwe was. Ende hebben zij comparanten zoo van des overleden mans als vrouwe voorseid zijde, te gader verclaert, Naerdijen zijluijden den Staet gemaect hebbende van de goederen in den sterfhuijs ende gemeene erfvenisse des voorseiden Christiaens ende Aechte bevonden ende elcx zijne portie gerekent ende aengecaevelt, om aen Jan Inghels zoon als getrouwt hebbende Margriete des voorseiden Christiaens derde dochter, zijn gedeelte te bewijzen, Dat zijluijden comparanten in betaelinghe hebben gegeven, getransporteert, gecedeert etc. aen den voornoemden Jan Inghels in der voorseide qualiteit, wonende tot Hamburg, alle alzulcken huijs, renthen ende goederen die de voornoemde Christiaen met Aechte hebben naegelaeten, staende ende geleghen binnen der stadt Antwerpen, etc. etc. Behalfven dat zij comparanten verclaeren expresselijck dat zijluijden hier inne niet ende hebben begrepen noch hun onderwonden mettet gedeeltken thoecomende Gheerdt Jansz Frais? nomine Maijken Jans zijne huijsvrouwe twelcke es een tweeentseventichtste part int geheele sterfhuijs des voorseiden Christiaen met Aechte gemeene. Aldus ter Goes ter presentie van Job Cornelis Hertsz ende Adriaen Cornelisz Castaengie, beide inwoonders van Goes.

1.470 Koop ambacht Nisse door David Gerardts Vernissius⁵³⁴

(Type acte:) *coop van 1/8 int ambacht van der Nisse, Vide Prothocol B pag. 103 et 40*

Compareerden Willem Martinsz Drijeweghen, poorter van Goes ter eenre ende mr. David Gerardts Vernissius, nu ooc inwoonder van Goes, hebben verclaert dat Willem heeft vercocht ende David gecocht zijn aenpaert, te weten een achtste deel inden Dorpe ende Ambachtsheerlicheijt van der Nisse metten omliggghenden polders, groot int gheeele volghende die Steenrolle ten vol-len schote bij der breede 1521½ gemeten 70 roeden die steenschieten 1239½ gemeten 19 roeden

⁵³² RAZE 2041, fol 452, 17-7-1601

⁵³³ RAZE 2041, fol 452, 17-7-1601

⁵³⁴ RAZE 2041, fol 454, 31-7-1601

metten overambachte van 152 gemeten 77 roeden oft zoo groot als dezelve in hemelsbreede bij den overlooper bevonden wordt. Midsgaders den parthijen van d'ambachten inden Lowijsen polder etc. etc. etc. molen incluijs, etc. aldus ter presentie van Job Cornelis Hartsz ende Jan Cornelisz Mazuer, inwoonders van Goes.

1.471 Pauwels Jooss in Heinkenszand door vrouw verlaten⁵³⁵

(Type acte:) *attestatie oft informatie*

Compareerden Stoffel Joosz ende Henric Philipsz, out ontrent 54 en 35 jaeren, inwoonders der prochie van Heijnkenssandt, hebben verclaert ten ernsten versoecke van Pauwels Joosz, ooc inwoonder van Heijnkenssandt, dat den voorseiden Pauwels Joosz met Neelken Meus, die ooc alsdan wonende was in Heijnkenssandt, solempnelijck getrouwt zijn geweest binnen der kerken aldaer ontrent naer Sinte Martinsmisse, twelck nu zijn zal ontrent 9 jaeren. Dan verclaeren zij deposanten dat die voornoemde twee personen boven die 6 weken tsaemen bij malkanderen niet gewoont hebben. Alzoo t'voorseide Neelken haeren voorseiden man alsdoen heeft verlaeten ende van hem gescheijden es. Sonder dat hun comparanten es bekent eenighe wettighe oirzaecke. Dat ooc dezelve daernaer haer niet al te eerlijck en heeft gedraeghen. Ende hoewel den voornoemden requirant haeren man allen middelen gebruijckt heeft om haer tot vereenninghe te persuaderen, zoo met vriendschap als ooc met dreijghementen oft dwangh metten stehouwer van desen eijlande, die haer scherperlijck belast heeft met haeren man wederom wederom te versaemen ende versoenen. Dat nochtans d'zelve gheenssins daerthoe en heeft willen verstaen oft naercomen, Maer ter contrarien verclaeren zij attestanten dat de voorseide Neelken (ontrent meije nu geleden 5 jaeren, den juijsten tijdt alomme onbegrepen) met een jonghgeselle es deurgeghaen ende vuijten lande vertrocken. Dwelcke geselle ontrent 1 half jaer daernae haer ooc verlaeten hier binnen desen parochie gekeert es, Segghende dat hij meent dat zij nu in Brabant zoude moghen wesen. Aldus te Goes, ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende Jan Pietersz Pappot, poorters van Goes

1.472 Verklaring Pieter Willems over omploegen van vruchten⁵³⁶

(Type acte:) *attestatie*

Is gecompareert Pieter Willemsz, poorter van Goes, verhaelende dat eenighe personen pretenderen oft hen beroemen hem comparant aenspraecke ende heijsch te maecken oft eenighe moeijte oft querelen aen te doen, omdat hij int saijsoen van lenten laetstleden eenighe vruchten oft ruijghte heeft doen vuijt eerren oft ploeghen, Ende hoewel de zelve apparentelijck van gheender weerden en waeren ende oirboorlijcker was in plaetse van dijere andere te zaijen, Sonderlinghe naedemael hij comparant den grondt van d'ervve ende landen eertijds thoebehoorende Adriaen Jacobsz molenaer, vuijtgewonnen ende ingecocht hadde. Omme nochtans jeghens die voorseide pretensien oft querelen hem te verweeren, heeft hij comparant aen den naebescreven personen versocht kennisse der waerheijt te gheven van wat qualiteijt die voorseide gepretendeerde vruchten waeren ende in wat gestaltenisse als die vuijtgeploeght werden.

Sulcx zijn voir ons insgelijcx gecompareert die personen naegenoeemt etc. In den eersten Jan Cornelisz Hillewerfve, oudt ontrent 32 jaeren, schoutteth ende secretaris der prochien van Cappen ende Bieselinghe, attesteert als boven dat hij met zijn broeders ende zusters heeft ligghende in Simons polder, ontrent 13 gemeten landts dewelcke hij den voorleden zomer anno 1600 meestendeel gebraeckt heeft ende ooc gedolfven, gekarret gheoirboort ende met coolsaet bezaeijet. Twelcke saet opcomende ende die winther gepasseert zijnde, es bevonden zeer zober ende cranck gewassen te zijne, sulcx dat hij metten sijnen dickmaels twijfelden offet niet oirboorlijcker en was tselve vuijt te eerren ende ander zomer vruchten in dat landt te zaijen, ofte te

⁵³⁵ RAZE 2041, fol 454, 31-7-1601

⁵³⁶ RAZE 2041, fol 457, 7-8-1601

laeten ligghen. Emmers hebbende tselve laeten ligghen en es nu van elck gemet niet meer gedorschen dan twee vierthelen zaets, emmers gheen drije. Met ooc die thijenden daerinne gerekent, Ende aldaer 3 oft 4 gemeten met terwe bezaeijt zijnde, Heeftet hun beter gedocht de zelve vuijt te ploeghen ende met zomer terwe te bezaijen, die nu ooc insgelijcx t afdoen weerdigh es. Segghende hij deposant dat hij zijne voorseide vruchten als die gesaeijt waeren ende ooc naer den winther zoo goedt (jae beter) achtete dan eenighe andere die inden voorseiden polder waeren wassende. Ooc merckelijck beter dan die vruchten die ligghende waeren op de caevelinghe van de landen die den voornoemden Adriaen Molenaer waeren thoe gevallen. Dwelcke te presumeren was zulcx misvallen te zijne omdat Adriaens landen niet zoo wel als zijne deposanten landen gecultiveerd en waeren, als eensdeels niet gekarret noch gegript zijnde. Sulcx dat Adriaens vruchten vant winther waeter meestendeel verdroncken waeren, etc.

Dierick Jansz Schipper, schepen der voorseide prochien, oudt ontrent 50 jaeren, (soortgelijke verklaring). Aldus gheattesteert ter presentie van Jan Claisz Backer ende Willem Martins Drijeweghen, beide schepenen van Goes.

Frederic van Hacque, Cornelis Jansz opt Clooster, beide wonende onder Bieselinghe, Joos Gillisz wonende te kitskinderen onder Capelle ende Jacob Jacobsz Valckier onder Cruninghe, oudt ontrent 58, 30, 40, 38 jaeren respectelijcken verclaren als vooren, soortgelijke verklaring. Aldus ter presentie van Claes Jansz Cousmaker ende Lieven Mussenbroeck, inwoonders van Goes.

1.473 Accoord over afrekening van schuld⁵³⁷

(Type acte:) *accordt met afrekeninge ende Obligatie*

Alzoo Michiel Hardewel geboren van Stekene ende nu wonende binnen Alcmaer, aen Lievin Hardewel sijnen zone goedt gedaen ofte afgesproken hadde zeeckere Somme van penninghen ende de zelve heeft moeten voldoen, Dwelcke so afgerekent zijnde bevonden es noch te resteren tot 39 £ 18 sch. 4 gr. vlaems, Ende naerdijen den voorseiden Lievin nu over langhen tijdt overleden es, naelaetende Jozijnken Borms zijne weduwe ende twee noch weeskinderen bij haer geprocreert, Sulcx zijn voir mij als publ. notaris ende getuijghen ondergescreven den voorseiden Michiel ter eenre, ende Jozijne voornoemt gheassisteert met Christiaen van Borm haeren cozijn beide nu wonende binnen Goes ter anderen zijden ende hebben tsaemen verclaert veraccordeert te zijne dat zij wedu voor haere helftscheijdinghe in de voorseide schuldt bekend bij desen schuldigh te zijne aen Michiel voornoemt haeren schoonvadere die somme van 19 ponden groten vlaems eens, etc. Aldus ter presentie van Michiel Blaubeen ende Lenard Jansz Beenhouwer.

1.474 Huwelijkse voorwaarden Jan Adriaens van Tolen met Margriete Bourgeois van Capelle⁵³⁸

(Type acte:) *Contract antenuptiael*

In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Jan Adriaensz geboren van der Tolen ende nu inwoonder der prochie van Capelle, ter eenre ende Margriete Bourgeois weduwe mr. Floris Vleeschouwere ooc wonachtigh aldaer, huwelijkse voorwaarden. Aldus ter presentie van Pieter Cornelisz van Schuijlen ende Jan Jansz Brouwer, winckelier, beide inwoonders van Goes

1.475 Testament Janneken Jan Crijnsdr⁵³⁹

(Type acte:) *testament van een jonghe dochter*

In den naem ons heeren amen, is gecompareerd Janneken Jan Crijnsdochter wonende te Goes, redelijck welvaerende etc, de welcke nu noch jonghe dochter ten jaeren van discretien gecomen zijnde ghaende in haer 16^e jaer, testament. Zij herroept een voorgaand testament gemaakt voor

⁵³⁷ RAZE 2041, fol 460, 27-8-1601

⁵³⁸ RAZE 2041, fol 461, 28-8-1601

⁵³⁹ RAZE 2041, fol 462, 29-8-1601

notaris Sebastiaen Baerensteijn op 13-9-1600, Aan de armen van Goes 2 ponden vlaems. Aan de kinderen van haer zuster Tanneken acht gemeten landts geleghen in den Goeschen Polder in Crabbenhoecke daervan Tanneke en haer man de bladinghe van zal genieten. Aan Leenen Jansdr twee gemeten landts genaemt die baghijne meet geleghen in de voorseiden polder, mids-gaders noch ontrent 5½ gemet ligghende in Eversdijck gecomen van Adriaen Willemsz ende daerthoe alle die cleederen thaeren lijfve behoorende, item aen Maijken Verhaghen haer stiefmoeder gheeft zij haer messen mette silvere hechten met den koker ende t'ketenken daert-hoe behoorende. Voor de rest maakt zij aan Jan Crijnsz haeren beminden vader etc. Aldus ter presentie van Ismael Melsz ende Pieter Cornelisz Cleermaker, poorters van Goes.

1.476 Koop van land door Jacob Corneliss Claiss⁵⁴⁰

(Type acte:) *coop van landt ende pacht desselfs*

Zijn gecompareerd Jacob Cornelis Claissz, woonende in Drijeweghen ter eenre ende (etc. ut ibi) jeghens 12 pond groten tgemet. Aldus ter presentie van Job Aertensz metser ende Jacob Jansz Blauduijve, inwoonders van Goes.

1.477 Testament Harrents Pieters en Adriana Cornelisdr Macharisdr⁵⁴¹

(Type acte:) *testament*

In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Harrent Pietersz, geboren van Wemeldinge ende nu inwoonder deser stede, ende Adriana Cornelis Macharis dochter, zijne huijsvrouw, herroepen testament gemaakt 20-1-1601 en 15-1-1585 voor meester Sebastiaen (etc. ut supra pag. 396) etc, aldus ter presentie van (etc. ut ibi)

1.478 Verkoop land en beesten in Krabbendijke⁵⁴²

(Type acte:) *confessie van afgerekende schuldt met Obligatie ende vercoopen van erfve ende bestiaelen op taxatie*

Compareerden Zacharias de Jonghe nu wonachtigh in Crabbendijcke ter eenre ende Pieter van Dijke wonende binnen Leijden ter anderen zijden, hebben verclaert dat zijluiden onderlinghe op huyden gerekent ende geliquideert hebben, hij Zacharias verlijdt ende bekent bij desen schuldigh te zijne aene Pieter voirseit die somme van 732 ponden 4 schell. 9 grooten vlaems eens van geleende gelden, om de welcke somme hij Zacharias heeft vercocht twee bruijne ruijnpeerden jeghens 40 ponden grooten, twee marrijpeerden om 24 £ grooten, noch een lijerdt rijdpeerdt tot 10 £ gr, zes koeijen voor 5 £ groten tstück, noch 32 oijeschaepen tstück 20 schellingen belopende tvoorseide bestiael 136 £ gr. Alnoch twee waeghens, twee egghen, twee prouwetten, twee ploeghen metten raeckels, touwen ende tuijgh, tsaemen geprijseert voor 17 £ gr. Item 11 gemeten landts ligghende in Crabbendijcke in Maeghspolderken tot 20 £ tgemet ende daerthoe die baete van 10 gemeten die verobligeert staen aen Jan Bom ende Pauwels de Vos, etc. etc, aldus ter presentie van Harrent Pietersz ende Tobias Cornelisz Wicxdorp, inwoonders van Goes. Pacht van landen met tgebruijck van bestiael etc. Betreft het voorgaande land.

1.479 Transport pajement door Jacob Cornelis Jacobs Bouwens⁵⁴³

(Type acte:) *transport van een pajement*

Is gecompareerd Jacob Cornelis Jacob Bouwensz wonende tot Weerde als vader ende voocht van zijn weeskindt daer moeder af was Jacobmintje Pauwels, ende heeft getransporteert aen David Roelands, schoolmeester binnen Goes, een pajement tot 16 ponden grooten vlaems verschenen kerstmisse 1600 verleden voor schepenen van Onse Lieve Vrouwe Polder oft Hincke-

⁵⁴⁰ RAZE 2041, fol 463, 31-8-1601

⁵⁴¹ RAZE 2041, fol 463, 1-9-1601

⁵⁴² RAZE 2041, fol 463, 1-9-1601

⁵⁴³ RAZE 2041, fol 467, 1-9-1601

lenpolder, bij Frans Jansz schouth aldaer aen wijlen den voornoemden Pauwels over coop van landt, volghende den brief gedateerd 26-6-1598, etc. Aldus ter presentie van Jan Mazuer ende Jaspas van der Horst, bode, beide inwoonders van Goes.

1.480 Verklaring Jan Storm en Jacques Simonsz de Hamer⁵⁴⁴

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Jan Storm ende Jacques Simonsz de Hamer, smit, oudt ontrent 39 ende 47 jaeren, beide inwoonders van Goes, hebben verclaert ten versoecke van Pieter Weijmans, ooc wonende onder de jurisdictie van Goes, dat zij aanwezig geweest zijn ter herberghen van Lucas de Cuijper, daer ooc vergadert waeren den voorseiden requirant ende David Jobs zoon (geseijt den boer bij nachte) Ende tes geleden ontrent 2 oft 3 weken voor d'oughstvacantie ende naerdijen den voorseiden requirant aldaer verhaelde dat hij aen Harrent Pietersz vercocht hadde 26 schaepen jeghens 19 sch. 6 grooten tstuck midts dat daermede ghaen ende binnen den zelven coop volghen zouden ram ende 31 lammeren. Dat hij ooc in inden zelven coop bedonghen hadde (Naedemael hij requirant die wolle daervan aen eenen anderen te voren hadde vercocht te weten van den schaepen elck vlijes om 11 stuivers ende van de lammeren om 2 stuivers) Dat Harrent de zelve wolle daervan zoude moeten leveren. Ende dat om die voorseide coopmanschappe alhier proces was, Attesteren zij deposanten dat zijluijden daeromme aldaer aen den voorseide David Jobsz (die als die voorseide coopmanschappe gedaen werde aldaer was present) ernstelijck afvraeghden oft aldaer bedongen was dat die lammeren moesten zijn van de zelve schaepen als moeders. Ende dat David daeroppe antwoordede Neen, dat en es niet besproken, etc. Aldus ter presentie van Hubrecht Jansz stadtbode ende Matheus Wuijts, beide inwoonders alhier.

1.481 Testament Job Antheunisz en Jacomijna Jacobsdr⁵⁴⁵

(Type acte:) *testament. Videto Prothocol E pag. 189*

In den Naem ons Heeren amen, etc, compareerden Job Anteunissen, eertijds (etc. ut supra pag. 364) ende Jacobmijnken Jacobsdr. zijne huijsvrouw, beijde gesondt etc. Maken elkaar erfgenaam ende zijns wijlen soons Anthonis kindt ofte kindtskinderen, etc. Aldus ter presentie van Marinus Cornelis Nelemans, geboren tot H'Iersicken ende Willeboordt Willemsz geboren in Drijeweghen, nu beijde inwoonders van Goes. Verclaerens van erfgenamen opt voorseide testament. Voor mij es gecompareerd Jacobmijnken Jacobsdr. huijsvrouw van Job Antheunissen, eertijds wonende onder Coudorpe ende nu binnen dese stede, Verhaelende Alzoo zij op huijden voor mij Notario gheordineert heeft haer testament ende vuijterste wille met haeren voorseiden man te saemen, daerinne zij seght haeren erfgenamen bij anderen testamente beneffens t'voorseide te willen noemen, Heeft zij testatrice verclaert bij desen Dat zij tot haeren Erfgenamen Stelt haere Vrijenden die naer costuijme van Zeelandt behooren te erven, Behalfven zoo Laet ende maeckt zij grootmoeder aen Clasijnken, natuijrljcke dochter Jacobs Claisz wijlen haer zoons hondert guldens eens (die direct na haar overlijden aan haar uitgekeerd moet worden)

1.482 Testament Magdaleene Leunisdr⁵⁴⁶

(Type acte:) *donatie causa mortis. Vide supra pag. 225*

Is gecompareerd Magdaleene Leunisdr. huijsvrouw van Lievin Aerentsz, zijeck te bedde ligghende, nochtans etc. De welcke aenmerckende den geduijrhghen aerbeijt, dienste ende bijstandt die haeren voorseiden man es doende ende haer bewijsende, heeft vuijt haeren eijghen vrijen wille aen hem gelaeten, gemaect ende gegeven ... vijf ponden grooten vlaams vooren

⁵⁴⁴ RAZE 2041, fol 467, 9-9-1601

⁵⁴⁵ RAZE 2041, fol 468, 10-9-1601

⁵⁴⁶ RAZE 2041, fol 470, 11-9-1601

vuijt. Aldus, ter presentie van Hubrecht Henricxsz passementier ende Joos Oliviers, inwoonders alhier.

1.483 Herroepen procuratie aan Nicolaes Geerds⁵⁴⁷

(Type acte:) *procuratie*

Is gecompareerd (etc. ut supra pag. 325 remissive) Simon (etc.) ende Adriaen (etc.), herroepen hun procuratie van 12-6-1600 op Niclaes Geerdsz en hebben nu geconstitueerd IJsebrandt de Mijtere, procureur postulerende voor den gerechte ter Neusen. etc. etc. Aldus ter presentie van Jan Vermeulen, cleermaecker ende Guilleaem Pauwels Smul, metser, inwoonders van Goes.

1.484 Testament Vincent Geerds en Josijne Ostens⁵⁴⁸

(Type acte:) testament reciproque tusschen man en wijf gheen kinderen hebbende.

In den naem ons Heeren amen, compareerden Vincent Geerdsz, aerbeijder, geboren van Sinte Margriete in Vlaenderen ende Josijne Ostens, van Yeghem bij Geerdsberghe, zijne huijsvrouwe, hij wat zieckelijck bij de viere zittende, doch zij beide (nu wonende buijten buijten die Gansepoorte deser stede Goes) ghaende, staende, etc. Aldus (etc.) buijten die Gansepoorte thaeren comparanten huijse genaempt Den Voghelensang ter presentie van Jacob Daniels Goeman, besenmaecker ende Anthonis Jansz van den Broecke, cleermaker, beide wonende buijten dezelve poorte.

1.485 Verklaring Cornelis Pieters Cole over Hongersdijk⁵⁴⁹

(Type acte:) *attestatie, vide prima 480*

Is gecompareerd Cornelis Pietersz Cole, oudt ontrent 55 jaeren, geboren van Ziericzee, stellerenaer, nu wonende binnen den polder genaempt den Craeijert in Zuijdtbevelandt ende heeft ten ernsten verzoecke ende institutie van Christiaen Vermuijen inden naem van de gemeen Ambachtsheeren van Wolphaardsdijck verclaert warachtigh te zijne ende hem wel kennelijck dattet nu geleden es drie jaeren dat hij vertrocken es van de Stelle van Honghersdijck daerop hij tevoeren gewoont heeft 21 jaeren continuelijck, zonder daervan te verhuysen. Dwelcke tijdt geduerende (verclaert hij attestant) dat hij menichmael gesien ende zelfs drooghs voets (met zulcke schoenen hij gemeenlijck draeght) van de voorseide Stelle op Honghersdijck geghaen heeft om ende wederom tot opt Schorreken genaempt die Hooghplaete, daerop alsdoen noch gheen stelle en stondt, noch bij eenighe schaepen gheett werden Doch het wiesch jaerlijcx aen, soo datter nu onlanx binnen 4 ofte 5 jaeren onbegrepen een Stelleken opgesteld ende met schaepen beslaeghen es. Jae (seght hij deposant) hij zonder van de voorseide Stelle op Honghersdijck (ligghende annex aent eijlandt van Wolpharsdijck wel twee maels om en wederom op een getijde geghaen hebben tot opt voorseide Schorreken hadde hij gewilt. Ende ghevende d'oorsaecke waerom dat hij daerop dickmaels ghinge zijde: Om de voghelen te vanghen. Aldus ter presentie van Pieter Willemsz ende Adriaen Cornelis Maenee, beide poorters van Goes.

1.486 Pachtcontract Jan Ambrosius⁵⁵⁰

(Type acte:) *pachtcedulle op de helft. Vide diergelijcken supra pag. 391 ende in prothocoll E pag. (niet ingevuld)*

Zijn gecompareerd Dionijs (etc.) ende Jan Ambrosius (etc.) ende hebben (etc. ut ibidem) aen H'lersickendamme anno 1597 gediickt tot zulcken grootte als tselve bij den Overlooper bevonden zal worden, Onder die conditien hier nae bescreven. etc. etc. condities o.a. Voorts indient den verpachtere belieft jaerlicx te zijnden twee jonghe verckens, zoo es den pachter verbonden

⁵⁴⁷ RAZE 2041, fol 471, 17-9-1601

⁵⁴⁸ RAZE 2041, fol 471, 17-9-1601

⁵⁴⁹ RAZE 2041, fol 471, 18-9-1601

⁵⁵⁰ RAZE 2041, fol 472, 22-9-1601

die op te houden, bij te vetten tot den slaghtijdt, daervan den verpachter genieten zal die helft van de proffijten. etc.etc. Aldus binnen die heerlickheijt van H'lersicken, ende andermael voir mij Notario verclaert binnen der zelve heerlicheijt op Woonsdaghe in de Jaermarkt den 26-9 daeraenvolghende ter presentie van Quirijn Vlasman minister etc. ende Jan Cornelis Nelemans inwoonders derzelve heerlicheijt.

In de marge ... onderteeckent met tmerck van Jan

1.487 Persoonlijk opmerking Levendale⁵⁵¹

Onderaan de pagina: *Allia regalis in hungaria a Christianis recuperata xxj sept.*

1.488 Testament Pieter Corneliss Anthonies⁵⁵²

(Type acte:) *subscriptio testamenti clausi. Tselve es ooc bijden gett. onderteeckent ende met ons allen cachetten ende vuythanghende bezeghelt*

Voir mij es gecompareerd Pieter Cornelis Anthonisz poorter van Goes ende heeft verclaert (etc. ut ibidem pag. 58 mutato gne sexus) hij exhibeerde, gescreven staet zijn testament ende vuytste wille, etc. Aldus ter presentie van Cornelis Bruno secretaris ende Willem Zagarus, beijde inwoonders van Goes

1.489 Procuratie familie Batens⁵⁵³

(Type acte:) *Procuratie generalis ad lites*

Zijn gecompareerd Sr.Christoffel ende Johan Baten, gebroeders, geboren binnen Antwerpen, voor henzelven als procuratie hebbende van joncvrouwen Digna ende Anna Batens hunne zusters, ende hebben geconstitueert (etc. ut supra pag. 233) Sr. Guilliaem Batens wonende binnen Antwerpen, om te compareren ter vierschare binnen Antwerpen ende alomme in Brabant, om te agere etc. Aldus ter presentie van Pieter Claisz Ovesandt ende Cornelis Cornelis Balthens, poorters van Goes.

1.490 Attestatie Joachim Jansz Snoep in Wemeldinge⁵⁵⁴

(Type acte:) *attestatie bijgevoeght ende gescreven achter die voorgaende, supra pag. 362* Joachim Jansz alias Joos Jansz, hier voren verhaelt, oudt ontrent 50 jaeren, ooc inwoonder in Wemeldinghe, voir ons insgelijcx gecompareert, naerdien hem die voorseide Attestatie bij Lodgier Foortss ende Geerd Jacobsz gegheven es voorgelesen, heeft insgelijcx gheattesteert alsvoren. Aldus ter presentie van Laureijs Adriaensz weerd in de Meebale ende Willem Costens cleermaker, poorters van Goes.

1.491 Verklaring Jan Jans en Joachim Snoep over kwestie Pieter van Schuijlen en Harrent Pieters⁵⁵⁵

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Joachim (alias geheeten Joos) Jansz ende Jan Jansz Snoep oudt ontrent 50 ende 61 jaeren inwoonders van Wemeldinghe, ende hebben ten ernsten versoecke ende (etc. al ut supra pag. 361 remissive) warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck dat geleden ontrent een jaer, (onbegrepen den juijsten tijdt), zijluijden als schepenen met Marinus Dignus Mejongh als Schoutteth present zijn geweest binnen Wemeldinghe ten huijse oft herberghe van Gillis Crombien daer vergadert waeren Pieter Cornelisz van Schuijlen, als wedervoocht van Geerd Marinusz. (noch weese zijnde) ende Harrent Pietersz voornoemt, Alwaer zij comparanten verclaeren gehoordt te hebben dat den voorseiden Schuijlhoeck van Harrent afheijtschte het interest

⁵⁵¹ RAZE 2041, fol 472, 22-9-1601

⁵⁵² RAZE 2041, fol 474, 28-9-1601

⁵⁵³ RAZE 2041, fol 474, 2-10-1601

⁵⁵⁴ RAZE 2041, fol 475, 2-10-1601

⁵⁵⁵ RAZE 2041, fol 475, 2-10-1601

van de penninghen die Harrent resterende was schuldigh gebleven, bij slote van rekeninghe gedaen etc. Harrent heeft hierop geantwoord: Hoe comt ghij nu daeraf te vermaenen? Waerom zoud'ick daarvan interest moeten gheven? Ghij met den Schouth ende Schepenen hebt mijne voorgaende rekeninghe gehoordt, gepassert ende gesloten ende en hebt in dien tijdt van gheen interesten vermaent. Haddet ghij daeraf geseijt, ick hadde die penninghen opgeleijt. Maer daer is bij u ende bij Schouth ende Schepenen int doen van de rekeninghe geseijt dat die voocht tot proffijte vande weese behoorde te houden een merckelijcke Somme gheldts in burse jeghens t'ongeluck geduijrende desen troubelen tijdt in Zeelandt. Pieter Schuijlhoeck heeft daarop geantwoord: Ick weet wel dat zulcx wel geseijt es. Dan nae vele andere onbehoorlijcke woorden (al waer op nochtans hij Harrent niet veel en antwoordede emmers niet sonderlings om hem te vergrammen) seijde den voornoemden Schuijlhoeck Tghene dat ic doe ende dat dat ic den interest heijlsche dat doen ick vuijt een pijcke. Ende daer nae ist gebeurt dat Schuijlhoec zijn handt stack in zijnen zack. Om (zo t'scheen) zijnen opsteecker vuijt te trecken. Dan hij Joachim comparant verclaert dat hij Schuijlhoecx handt in zijnen zack zijnde, vast hijelde. Hiermede zij comparanten hunne depositie besluijtende, etc. Aldus gedaen als voren.

1.492 Nog een verklaring⁵⁵⁶

(Type acte:) *ander attestatie*

Zijn gecompareerd Joachim (etc.) ende Jan Henricxz, oudt ontrent 50 ende 46 jaeren, inwoonders (etc. ut ibidem) en hebben verklaard dat zij op 2 of 3 junij als schepenen met Marijnus Dignus Meijongh als Schoutteth present zijn geweest binnen Wemeldinghe ter herberghen van Marinus Vrijese op d'achtercamer, daer vergadert waeren Jan Pierss ende Pieter Cornelisz van Schuijlen als voochden ofte wedervoochden van Geerdt Marinusz (noch weese zijnde), ende Harrent Pietersz voornoemt. Alwaer zij comparanten verclaeren gesien ende gehoordt te hebben dat Harrent (als gecommitteert bij Schouth ende Schepenen) totten ontfangh van des voornoemens weesens goederen) presenteerde zijne rekeninghe van den jaere 1599 te doene, etc. etc. Aldus als voren.

1.493 Procuratie aan Adam Pieters van koop in Oud Krabbendijke in hoeve Moerdamme⁵⁵⁷

(Type acte:) *procuratie ad retrahendum*

Zijn gecompareerd Pieter Willemsz, Francijnken en Geerdken Jans Bollaerts dochters, alle drie sone ende dochters van wijlen Maijken Adriaens Blancx dr, poorters van Goes en hebben geconstitueert Adam Pietersz, medepoorter, om te compareren ter vierscharren ende alomme daart van noode zijn zal, ende aldaer wettelijck te versoecken, te retraheren, aenboorden ende ver-naerderen alzulcken Coop van de helft in 18 gemeten 146 roeden landts int geheele of deele geleghen in Oud Crabbendijke onder hunne hoofve van Moerdamme, als zij comparanten verstaen dat Pauwels de Vos oft eenen andren vremden gedaen ende gecocht heeft van Jan Fransz Bommaer, zone van wijlen Adriaenken Jansdr. daer moeder af was Lammeken des voornoemden Maijken Adriaens zuster. Te versoecken dat die vercochte erfve hun comparanten geleverd (onder behoorlijcke presentatie van Prijs volghende dijen coop) ende zijluijden daerinne gheerft ende bevesticht werden. Aldus ter presentie van IJeman Thomasz Speciael ende Foort Piersz poorters van Goes.

1.494 Procuratie Pieter Jacobs Borsselaer⁵⁵⁸

(Type acte:) *procuratie ad lites generael*

⁵⁵⁶ RAZE 2041, fol 476

⁵⁵⁷ RAZE 2041, fol 477, 8-10-1601

⁵⁵⁸ RAZE 2041, fol 478, 22-10-1601

Compareerde Pieter Borsselaer Jacobsz, poorter van Goes ende heeft geconstitueert Gillis Rubbens, procureur voor den gerechte der stede van Berghen op den Zoom, om te mogen heijtschen, innen etc. alle alzulcken schulden die hem toecomen volgens specificatie, etc. Aldus gedaen opt stadthuys, ter presentie van Jan Claesz Backer, schepene ende Jan de Ridder, ooc notaris.

1.495 Procuratie Ghisbrecht Herman de Vrije⁵⁵⁹

(Type acte:) *procuratie om een verleden renthe te doen hypothecceren oft etc. vide supra pag. 4 53 et Prothocol E pag 13*

Compareerde Ghisbrecht Hermans de Vrije, wonende tot Middelburgh als man van Elijsabeth zijne huijsvrouw ende als procuratie hebbende van Bernard Berwijns gemaghticht van Jan Inghels, in den naem haerder huijsvrouwen Cornelie ende Margriete, alle dochters en erfgenamen van Christiaen Anthonisz, geboren van Rosendaele, dewelcke procuratie en volmaght wij hier gesien hebben, eensaementlijcken Pieter Ponce, Jan Gandolphs ende Lenard Jacobsz, vervanghende Costen Pauwelsz ende allen hunne mede erfgenamen van Aeghte Claesdr wijlen des voorseiden Christiaens huijsvrouw was. Ende hebben geconstitueert Marinus Cornelisz Voghel, wonachtigh tot Bieselinge, om te compareren ter vierscharren ende alomme etc. om te innen de hoofdsomme van tot 20 ponden grooten vlaams als Govardt Adriaensz wijlen wonende binnen Schore van Christiaen voornoemt eertijds ontganghen heeft, etc. Aldus ter presentie van Dignus Cornelisz Mazuer ende Hubrecht Jansz stadtbode alhier.

1.496 Transport twee obligaties⁵⁶⁰

(Type acte:) *transport van obligatien*

Is gecompareerd Clais Ezechiels ende heeft getransporteerd aen Marcus van Dijke weduwe twee obligatien d'eene verleden bij Cornelis Pietersz Hollander wonende ter Nisse tot 20 ponden groten vlaems ende en het andre bij Lenard Adriaensz wonende aldaer tot 9 ponden grooten vlaems, beijde over huere of pachte van lande. Aldus den naestlaetsten Octobris 1601 ter presentie van Jan Gandolphs ende Hubrecht Jansz stadtbode.

1.497 Verklaring Leijn Claess schipper⁵⁶¹

(Type acte:) *attestatie*

Is gecompareerd Leijn Claisz Schipper, oudt ontrent 56 jaeren, geboren poorter van Goes, ende heeft verclaert warachtigh te zijne dat hij buijten schoot dezer stede, te weten in de Schenghe ontrent Wolpharsdijck, Honghersdijck ende int Noordtoordt, van joncx op met zijn oom gevischt heeft ende zulcx hem voor staet ende wel weet dat ten tijde hij ontrent 10 oft 11 jaeren oudt was voor Honghersdijck (twelcke voren op Sinte Pontiaens avent anno 1552 gheinundeert was) gelegen heeft een Plaete daer alsdoen noch gheen gors op en wijes, want dezelve alle getijde onder vloeyde, ende daerover hij menighmael met zijn schuijte gevaeren heeft, ende dat tusschen die zelve Plaete ende t'vaste Landt van Honghersdijck liep een slouwe oft creecke, daermen met een schuijte moghte deur vaeren alst waeter een voet oft anderhalf gewassen was ende met een schip alst was half vloet comende van int Noordtoordt. D'welcke plaete alencxkens hoghende ende aenwassende ten laetste aent voorseide schor van Honghersdijck met dammen aengedijckt ende aengeheelt ende bij den ambachtsheeren van Honghersdijck beheert es ende verhuert werdt. Attesteert voorts dat hij wel gekent heeft over langhen tijdt een ander plaete geleghen voor Wolphardsdijck genaemt die Hooghplaete, ende dat hij menighmael gesien heeft dat men vuijt t'eijlandt van Wolpharsdijck te voete conste ghaen tot op die Hooghplaete. Merckelijck zoo hij daerop gehanghen hadde vlooden om voghelen te vanghen. Dat hij gesien heeft den ghenen die de zelve gelicht hadden, dat zijlieden te voete wederkeerden

⁵⁵⁹ RAZE 2041, fol 478, 23-10-1601

⁵⁶⁰ RAZE 2041, fol 479, 30-10-1601

⁵⁶¹ RAZE 2041, fol 480, 5-11-1601

in Wolphardsdijck. Ende want Recht etc. Aldus ter presentie van Willem Adriaen Willemsz ende Frans Willemsz d'Eversdijck, beide poorters van Goes.

1.498 Persoonlijke aantekening Levendale⁵⁶²

Onderaan pag 480: sHertoghen Bosch werdt van de Geusen beleghert 1^e november ende den 27 wederom verlaeten.

1.499 Procuratie om schulden te innen⁵⁶³

(Type acte:) *procuratie om op den grondt te arresteren*

Is gecompareerd Cornelis Cornelisz Balthens, poorter van Goes en heeft geconstitueerd Joos Benedictus, medepoorter, om schulden te innen van Jan Willem Leunisz, wonende te Ovesant (Ovezande). Om te moghen bestellen, arresteren ende becommeren alsulcke goeden als hij vindt op zijn huys oft erve vor zulcke schulden of pachten als die huijzman hem schuldigh is. van een jaers. Aldus ter presentie van Lowijs Serwouters ende Lowijs Frutiers, inwoonders van Goes.

1.500 Testament Vincent Clais hovenier⁵⁶⁴

(Type acte:) *testament Cents Claisses hovenier ende zijne huysvrouw, vide supra pag. 94.*

Obiit Maijken int kinderbedde 8 aprilis 1602

In den naem ons Heeren Amen, compareerden Vincent Claisz hovenier poorter van Goes ende Maijken Pietersdr zijne huysvrouw, hij zijeckelijck te bedde ligghende, nochtans etc. ende zij wel te passe. Langstlevende erft. Aldus ter presentie van Cornelis Crijnsz in de trouwe ende Jan Fransz cleermaker, poorters van Goes.

1.501 Kwestie Cornelis Maertens en Marinus Gilliss uit Vlake⁵⁶⁵

(Type acte:) *compromis oft Submissie*

Questie, different ende proces geresen zijnde voir Commissarissen van het Landrecht over Zuijdbevelandt, tusschen Cornelis Martinsz met zijn consoorten als possesseurs van verscheijden vroomen geleghen onder de heerlicheijt van der Vlaecke, heijrschers ter eenre ende Marinus Gillisz wonende onder dezelfde heerlicheijt, verweerder, ter anderen zijden, Pretenderende ende heijrschende de pachten van 250 roeden vroomen, als goede mannen Pieter Jacobsz Borselaer, Pieter Niclaisz Ovesandt ende Harrendt Pietersz en zijn gecompareerd Cornelis Martsz, Jr. Jan Peters van Cats, David Jansz Schoudee nomine Dirck de Vrijese den jonghen ende Jan Jacobsz Bom nomine zijn schoonvaeder ter eenre ende den voornoemden Marinus Gillisz ter anderen zijden, ende hebben gecompromitteert etc. Aldus ter presentie van Jan Crijnsz Duvelander ende Marinus Martsz bijgenaemt Boeve..

(In de marge:) *D'vuijtspraecke hier op gevolght es geregistreert int voorgaende Prothocol pag. 456*

1.502 Verklaring Jan Gors en Adriaen Boef⁵⁶⁶

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Jan Gors ende Adriaen Boef aerbeijders, oudt zoo zij zeijden ontrent 50 ende 34 jaeren, hebben verclaert ten versoecke van Jan Claisz als gemachtigh van Maijken Cornelis Smalleganghedr warachtigh te zijne dat Jan Gors voorseid vant zedert dat den oughst voorleden in schuijren gebraght werde ende Adriaen van geleden ontrent 6 weken herwaerts tot noch thoe continuelijck gedorschen hebben ende noch huijdensdaeghs dorschende ende zijn in de schuijre van Aerent Jansz, pachter op de hoeftve genaemt ter Heernisse, die voornoemde Maij-

⁵⁶² RAZE 2041, fol 480, 5-11-1601

⁵⁶³ RAZE 2041, fol 481, 8-11-1601

⁵⁶⁴ RAZE 2041, fol 481, 11-11-1601

⁵⁶⁵ RAZE 2041, fol 482, 14-11-1601

⁵⁶⁶ RAZE 2041, fol 483, 16-11-1601

ken thoebehoorende, te weten hij Jan heeft gedorschen terwe ende Adriaen gheerste ende haever. Merckelijck ooc tzedert dat zij verstaen hebben dat er eenen deurwaerder aen Arent van Maijken gesonden es geweest. Verclaerende hij Jan dat hij onder andere gedorschen heeft die terwe d'welcke hij wel weet dat gecomen es van twee stucxkens ligghende achter t'berghken, Sonder dat hij weet op wijens landt d'ander terwe die hij gedorschen heeft gewassen es. Attesteert voorts hij Jan dat Arent Jansz van een stuck geleghen neffens Davids boomgaerd zeecker tijdt gheerste ingevoert heeft, dwelcke bij anderen luijden gedorschen zijnde, hij Jan depositant gesien heeft dat Arent ter marckt heeft gesonden, emmers dat dezelve wegh es. Ende hij Adriaen comparant verclaert dat hij daerbij gestaen heeft op de marckt deser Stede Goes daer Arent zeeckere gheerste, nu in den voorleden oughst gewassen tot ontrent 14 oft 15 zacken Pieter Rijmelant, inwoonder van Goes almede vercocht heeft geproduceert, verclaert insgelijcx dat hij zeer wel kent 't stuck landts groot ontrent 4 gemeten, daarvan den voorseiden Jan depositant verclaert heeft datter tijdt gheerste op heeft geleghen, ende dat t'selve Maijken requirante voornoemt met haeren kinderen es thoebehoorende, zoo hij ooc wel weet van wijen zijlieden tselfve gecocht hebben, dat hem ooc wel kennelijck es, dat Arent Jansz voornoemt aen Jan van Staplen vercocht ende geleverd heeft zeecker quantiteit van boonen bij den schooffve, die gewassen zijn opt Landt aen de baeninghe van de voorseide hoeve behoorende. Gelijck hij tselve van Staplen heeft hooren zegghen.

Alexander Stranghet, schotsman, inwoonder van Goes, verclaert als voren dat Naerdijen Arent Jansz voornoemd aen hem zeeckere somme van ghelde schuldigh was van licenten van peerden ende vertheerde costen, dat Arent daerop in betalinghe op rekeninghe aen hem geleverd heeft ontrent 150 schoofven boonen van den gewasse des jaers 1601.

Jaspar Sporckmans poorter van Goes attesteert insgelijcx dat geeden 6 oft 7 weken, onbegrepen den juijsten tijdt, hij alhier op de marckt van Arent Jansz voornoemd gecocht ende ontfanghen heeft 9 oft 10 zacken gheerste ende 6 zacken terwe. Aldus ter presentie van Jan Jacobsz Bom ende Jan Cornelisz Mazuer (Daervoren Jan ende Adriaen voorseid hun verclaers deden) Pauwels Willemsz Goeree ende Cornelis Anthonis Crijnsz (daervoren Pieter ende Xander ende Pauwels Jacobsz Booghmaker ende Cesar Gailleris (daervoren Jaspar) allen inwoonders van Goes

1.503 Procuratie jr Guido van Ghistelles⁵⁶⁷

(Type acte:) *procuratie om gemelten crediteurs t'accorderen*

Compareerde Jr. Guido van Ghistelles, zoo voor hemselven als vervanghende ende hem sterck maeckende voor zijne zusters als erfgenamen van wijlen Jr. Willem hunnen broeders. Ende heeft geconstiteert etc. Cornelis Gheensz schrijver van de compaignier van Jr. Balthasar van Ghistelles zijn broeders, om te overcomen etc. met Jan Verbeecque binnen Middelburgh ende Bartholomeus Lippens tot Ziericzee, midsgaders met noch eenighe andere cleene crediteuren van wijlen hun voorseiden broeders. Aldus ter presentie van Job Antheunis van Coudorpe ende IJeman Thomasz Speciael, inwoonders van Goes.

1.504 Procuratie in sterfhuys Antheunis Antheunis⁵⁶⁸

(Type acte:) *procuratie om in een sterfhuijs te treden, die goederen te deelen ende d'erfve wegh te leveren*

Zijn gecompareerd Hieronimus Marinus Griewaert, voor zijn sone Marinus, Niclais Michielsz Oostdijc, Willem Marinusz Zoute, Geerd Andriesz Vrijese, in den naem van haeren huijsvrouwen, Cornelis Lenardsz van der Welle, Anthonis Stevens, vervanghende Adriaen zijn broeder, allen poorters van Goes. midsgaders Hubrecht Jansz, wonende binnen Vlissinghe, ende Foort zone van Adriaen Willem Theunis, woonachtigh in Wolphardsdijck, alle als erfgenamen in de

⁵⁶⁷ RAZE 2041, fol 484, 16-11-1601

⁵⁶⁸ RAZE 2041, fol 485, 17-11-1601

goederen wijlen Antheunis Antheunisz in zijn leven wonende binnen die prochie van Sheer Aernskercke ('s Heer Arendskerke), ende hebben t'saemen geconstitueert Jan Cornelisz Mazuere, ooc poorter dezer stede ende mede-erfgenaam in de zelve herediteijt, hem gevende (etc. al van woorde te woorde ut supra pag. 26, usque ad finem). Aldus ter presentie van Jacob Lau-reijsz Vornzee, coster, ende Guilliaem Spildoren, beijde wonende alhier.

1.505 Transport obligaties Hugo Adriaens Brouwer, o.a. van Crabbendijcke⁵⁶⁹

(Type acte:) *transport ofte permutatie van obligatien*

Compareerden Hugo Adriaensz Brouwer, ter eenre ende Tobias Cornelisz Wicxdorp, ter anderen zijden, beijde inwoonders van Goes, accoord dat Hugo heeft getransporteerd twee schriftelijke acten van transport gepasseerd voor schepenen van Goes, daermede Jacob Maegh vuijt eenen schepenen renthebrijef inhoudende 483 £ 6 sch. 8 gr. hoofdsomme sprekende tot laste van Jr. Jhean de la Salle, gepasseert voir schepenen in Crabbendijcke, den 14 martij 1598, Aen Hugo voornoemt getransporteert heeft de somme van 64 £ 13 sch. 4 gr, sijnde tzelve transport gedateert den 16-9-1598, d'Ander acte gepasseert voir schepenen van Axele, Neusen ende Bier-vliet, daerinne Jan Herbaut getransporteert heeft aen Hugo voorseid Thien ponden grooten verschenen geldts hem Jan aencomende van den zelve voornoemen La Salle, sijnde deze acte van date den 12-6-1599 bezegheld ende onderteeckent Mijtre, etc. etc. Aldus ter presentie van Hans de Backer passementier ende Jacques Christoffelsz Pachter, beijde herbergiers te Goes.

1.506 Testament Adriaen Lenards en Digna Jansdr⁵⁷⁰

(Type acte:) *testament reciproque tusschen man en wijf gheen kindt hebbende met reciproque legaten, vide supra pag. 32*

In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Adriaen Lenardsz, geboren van H'Iersicken ende inwoonder van Goes ende Digna Jansdr zijne huijsvrouw, hij zijeck te bedde ligghende, nochtans etc, zij wel te passe. Gheven aen die langhstlevende van hen beijden voren vuijt t'huijs daerinne zij nu wonen, mette schuijre, peerden, waeghens ende alle die gereedschap ter Landt neringhe dienende (staat niet bij waar.) Verder besten bedde etc. Aldus ter presentie van Marinus Hubrechtsz Boone ende Joos Jansz Timmermans ende Adriaen Jan Scharis, allen poorters van Goes.

1.507 Procuratie Adolph van de Weerde⁵⁷¹

(Type acte:) *procuratie ad transportendem*

Compareerde den Edelen en Eersaemen Joncheer Adolph van de Weerde, wonende binnen Goes, als gecoren voocht over Joncvrouwe Clara ende Joncvrouwe Magdalena Manricques dochters wijlen joncheer Jacques, ende heeft geconstitueert joncheren Philips ende Hieronimus van Ghindertalen, om te compareren ter vierscharren alomme etc. om te transporteren aan Jacques Manricque broeder des voorseiden Clara ende joncvrouwe Magdaena, Seeckere Twee Custingh briefven, den eenen gepasseert voir die weth in Piershill tot laste van Jacob Jansz ter sommen van 2277 £ 8 sch. 6 gr. tot 4 grooten t'pondt, voort overgheven van 27 marghen 221 roeden landts in Nieu Piershil mette timmeragien daerop staende, te betale kerstavondt 1596 77 £ 8 sch. 6 gr. ende 97 300 £ ende zoo voorts, den welcken brieff gedateert es den 6-10-1593, etc. Aldus ter presentie van Henric Adriaensz Nissepadt ende Lambrecht Lambrechtsz Cuijper, poorters van Goes.

⁵⁶⁹ RAZE 2041, fol 485, 5-12-1601

⁵⁷⁰ RAZE 2041, fol 487, 6-12-1601

⁵⁷¹ RAZE 2041, fol 487, 8-12-1601

1.508 Procuratie om toestemming huwelijk David van de Werfve⁵⁷²

(Type acte:) *procuratie om consent ten houwelycke te gheven. Videto prothocol E pag. 136*
Compareerde joncheer David van de Werffve filius Joost, nu zijnde binnen Goes, Verhaelende dat t'zijnder kennisse gecomen es dat Jr. Philips van de Werffve, sijnen oudtsten sone, wel gesint es om hem ten huwelijken staete te begheven, dan dat hij tselve niet en wil beghinnen sonder voorweten ende expres voorgaende Consent van hem comparant sijnen Vader, zoo die civile ende natuerlijcken redene tselve es raedende, Ende zoo nochtans hem comparant nu ongeleghen es daer bij ende over te zijne, Heeft daeromme geconstitueert etc. den Edelen etc. Jr. Michiel van Halmael, voocht des voorseiden Philips, als getrouwt hebbende die zuster van wijlen zijne joncvrouwens moedere, Jr. Henric van Halmael zijnen couzijn, jonchr. Willem van de Werfve Heer van Schilde, om te compareren ter vergaederen van Vrijenden ter kercken ende alomme daert van noode zijn sal, ende aldaer te interponeren sijne Authoriteit ende volcomen consent te gheven totten houwelycke met alzulcken joncvrouwe als hunne discretie (d'welcke hij comparant gansselijck betrouwt) geraeden oft goedduncken zal, etc. Aldus ter presentie van Mr. Jan de Ridder, ooc notaris, en Dignus Geerdsz lakensnijder, poorter van Goes.

1.509 Verklaring Jan Pieters Suije⁵⁷³

(Type acte:) *attestatie*
Is gecompareerd Jan Pietersz Suije, oudt ontrent 39 jaeren, poorter ende graincooper te Goes, ende heeft verclaert ten versoucke van Jan Claiss, dat hem, geleden vier weken hij comparant alhier op de marckt van Aerent Janssens huijsvrouwe, wonende ter Heernisse, gecocht ende ontfanghen heeft Acht zacken terwe ende dezelve deur last ende inde presentie vande voorschreven huijsvrouwe betaelt heeft aen Jan Gandolphsz. Aldus ter presentie van Lenard Jansz beenhouwer ende Jaspas Verhorst, beijde inwoonders van Goes.

1.510 Verklaring over het “Couwe polderken” in Yerseke⁵⁷⁴

(Type acte:) *attestatie*
Zijn gecompareerd Jan Cornelisz Neleman, Dignus Marinusz Loete ende Jan Janss van Leijen, alle inwoonders der heerlicheijt van H'Iersicken, ende hebben verclaert ten versoucke van Cornelis Geerdss Bijsterman, dat 't polderken (genaemt t'couwe polderken) ligghende oost aen 't polderken thoebehoorende die kercke ende Aermen van H'Iersicken, twelcke wijlen Coome Mels was gebruijckende, dat t'selve couwe polderken t'welcke hij requirant was besittende, bij storme ende hooghen vloedt gheinundeert es den 21 november 1600 oft emmers ende oft twee daeghen voren oft naer onbegrepen. Ende dat t'selve alnoch besouten mette zee gemeene es ligghende. Aldus ter presentie van Mr. Jacob Fransz van der Straeten ende Pieter Weijs, smit, poorters van Goes.

1.511 Procuratie Willeboort Willems van Ovezande⁵⁷⁵

(Type acte:) *procuratie ad tradendum*
Is gecompareerd Willeboordt Willemsz eertijds wonachtich onder die prochie van Ovesande ende nu binnen deser stede Goes. ende heeft geconstitueert Leunis Cornelisz Huijsen, wonachtich in de Nissestelle, zijn halfven broeder, om te compareren ter vierscharren om te leveren een stuck weijlants groot ontrent anderhalf gemet ligghende onder die prochie van Oudelande int Zaccken, dwelcke hij aen Pieter Niclaisz. Ovesandt vercocht heeft. Aldus ter presentie van Willem Martinsz Drijeweghen ende Adriaen Cornelisz Ghendt, clercq van de griffie alhier.

⁵⁷² RAZE 2041, fol 487, 15-12-1601

⁵⁷³ RAZE 2041, fol 489, 18-12-1601

⁵⁷⁴ RAZE 2041, fol 490, 19-12-1601

⁵⁷⁵ RAZE 2041, fol 490, 20-12-1601

1.512 Procuratie Adolph van de Weerde⁵⁷⁶

(Type acte:) *procuratie ad arrestandum*

Is gecompareerd Jr. Adolph van de Weerde als vader ende voocht van Bouduin zijnen zone ende heeft geconstitueert Dierick Pietersz, wonende in Drijeweghen om te compareren ter vier-scharren voor zulcke schulden als Cornelis int Busch wonachtigh aldaer als huijzman van zijns voorseiden zoons goeden schuldigh es. Aldus ter presentie van Lowijs Serwoutersz. ende Adriaen Anthonis Gabriels, inwoonders van Goes.

1.513 Kwijtschelding schuld Cornelis Jacobs Meulman⁵⁷⁷

(Type acte:) *legatum liberationis oft donatie causa mortis*

Op huijden kerstavendt den 24 decembris anno 1601 compareerde Cornelis Jacobsz Meulman, eertijds wonende onder die prochie van Cattendijcke ende nu binnen Goes, Ende heeft bij Ghifte oft Schuldts quijte bij desen voor zijne Ghifters helftscheijdinghe alzulcken somme van penninghen als Cornelis sijnen sone aen hem schuldigh es, te weten ontrent 37 ponden grooten vlaems eens, etc. Aldus ter presentie van mr. Henric Mispelblom, schermmeester alhier ende Marinus Willemsz secretaris op Heijkenssant.

1.514 Verklaring Marinus Joos Mesouck en Hubrecht Adriaens⁵⁷⁸

(Type acte:) *attestatie*

Zijn gecompareerd Marinus Joosz Mesouck, oudt schepen ende Steven Adriaen Huijsen ende Hubrecht Adriaensz, schepenen deser stede van Goes, oudt ontrent 61, 60 ende 58 jaeren respectelijck, ende hebben verclaert ten versoucke van Joos Jansz timmerman, poorter van Goes, warachtigh te zijne ende hen wel kennelijck, dat zijluijden zeer wel gekendt hebben Willem Michielsz Schooff, tinneghieter, die geweest es eerst schepen ende daernaestadt bode deser voorseide stede, Ende dat denzelven deeser weereldt overlijdende naegelaeten heeft 6 kinderen, 3 sonen ende 3 dochters, Naemelijck Michiel (zonder hoir overleden) Heer ende Meester Anthonius priester, Xander, wijlen timmerman, Aeghtken wijlen huijsvrouwe Jacobs Baerentsen, Crijnken noch jonghe dochter ende Apollonia des voorseiden requirants huijsvrouwe, Segghende voorts den voorseiden Hubrecht Adriaensz dat Heer Anthonius als pedagoge met Cornelis Jasparsz (als die Religie hier veranderde) gereijst es in Vranckerijck ende als Cornelis wederkeerde, daer gebleven es Soo dat men t'zedert van Heer Anthonis niet gehoordt en heeft. Oft hij noch leeft oft van desen weereldt es gescheijden. Ende want Recht etc. Aldus ter presentie van Cornelis Adriaensz Kalloo ende Crijn Cornelisz Bocxmaker, poorters van Goes.

1.515 Latijnse acte over Hieronimus Gruywaert en Pieter van Nieuwenhuijsen⁵⁷⁹

In nomine domini Amen, Omnibus hoc scriptum visaris natum sit ad Corum me P. L. van R. Not. acc. publicus, etc. Comparuit honestus et probus Hieronimus Griewaert, huius predictae Civis et Hospes in celebri diversorio, quod ab urbe Rijssel nomen habet, mihi Notario probe cognitus Qui omnibus qui potest melioribus (etc.) et nuncium generalem et specialem honestum et circumspectum Petrum van Nieuwenhuijsen Mercatorum insignem Concedens ut Dius illi omnium (etc.) monent postuletuet exigat ab heredibus aut Amicis solutiorem 27 Libri et octo grossorum monete flandriae que illi debent es quod in edibus suis exceperit Nobilem Juvenum sine Virum M. Georgius Waalten Anglum (qui ubi militia dimissus in crepitate vulneratus erat), eum qz multo tempore? alimenta etc. etc. Ultima die mensis decembris 1601, ubi presentis adsuerunt Cornelius Adriani Calloo et Johannes de Mulder, pietor huius civitatis Jacoby testes, etc.

⁵⁷⁶ RAZE 2041, fol 491, 23-12-1601

⁵⁷⁷ RAZE 2041, fol 491, 24-12-1601

⁵⁷⁸ RAZE 2041, fol 492, 27-12-1601

⁵⁷⁹ RAZE 2041, fol 492, 12-1601

1.516 Oog verloren door Adriaen Gilliss Waeijtack⁵⁸⁰

Compareerde Adriaen Gillisz Waeijtack, inwoonder van Goes, verhalende dat hij nu (zijnde een ooghe bij accident geheel vuytgezworen zijnde) den chirurgijn alleneen ten noode heeft om tholle? alnoch te onderhouden ende bekennde den dienst ende neersticheijt die mr. Fredericq Waghenasers chirurgijn hem om d'zelve te bewaren haddet Goede almachtigh (die van als gedanckt belieft) Dat hij metten zelven mr. Frederic veraccordeert es, gelijk mr. Frederic hier ooc comparerende bekent zulcx te zijn, Dat mr. Fredericq belooft te continueren inde cure vant voorseide Accident om die caviteijt (daer t'ooghe in geweest es) te preserveren van voorder ex-hulceratie oft inconvenienten, Soo langhe Godt almachtigh den voorseiden Adriaen in dit Leven spaeren zal, Ende denzelven Adriaen comparant belooft bij desen aen mr. Fredericq te betaalen de somme van vier ponden grooten vlaems voor t'Jaer 1602, tsij oft Adriaen t'geheele Jaer vuyt leeft oft niet. Ende van den eersten Januarij 1603 ende voortaan zal Adriaen betaalen drie ponden jaerlicx, naer rata van den daeghen hij alsdan overleven zal. Al zonder argh oft list, etc. Aldus binnen Goes ten huijse genaemt de Zwaene daer Adriaen nu woont op den laetsten decembris 1601, ter presentie van Dignus Geerdsz lakensnijder ende Henric in den Nissepadt, poorters van Goes.

1.517 Testament Adriaen Gilliss Waeijtack⁵⁸¹

(Type acte:) *constitutie van een voocht oft administrateur ende executeur van zijnen testamente. Obijt 19 novembris 1602 (niet duidelijk)*

Als in de voorghaende es gecompareert Adriaen (als voren) verclaerende dat hij nu geheel met den ouderdom bezwaert zijnde ende niet wel ziende (nochtans noch ghaende staende daert hem belieft) zijn goederen niet en connende administreren, bedrijven noch ontfanghen, zoo hij wel plagh (te doene) Dat hij daeromme heeft geconstitueert etc. den eersaemen Henric Adriaensz Nissepadt, poorter dezer stede, om te moghen maenen etc. Aldus als voren.

1.518 Verklaring voor Pieter van der Voorde uit Hulst over Maijken Clercx⁵⁸²

(Type acte:) *attestatie. vide supra pag. 451*

Zijn gecompareerd Adriaen Arnoudsz ende Christiaen Vermuijen, poorters van Goes, en hebben verclaert ten versoucke van Pieter van de Voorde, wonende onder die jurisdictie van Hulst, warachtigh te zijne ende hun wel kennelijck, Dat Maijcken Clercx filia Jans, geboren van Oudenaerde ende alsdoen wonende als dienstmaerte ten huijse van des voorseiden Christiaen binnen deser stede van Goes, (die eertijds metten voornoemde Pieter van de Voorde, voor een predicant binnen Hulst gezeceert oft getrouwt zijnde, vanden zelven Pieter ende trouwe wederom ontslaeghen was) Deser weerdlt overleden es op den 16en Julij 1601. Ghevende redenen van hunne wel weten, want d'zelve Maijken ten huijse desselfs Christiaen es verscheijden ende den voorseiden Adriaen omdat hij als getuige over des voorseiden Maijkens testament ten zelven daeghe des morghens geroepen es geweest als zij des avondts daeraen tusschen tusschen 8 ende 9 uren gestorfvn es. Aldus ter presentie van Dignus Geerdsz lakensnijder ende Jan de Wolf scipper, poorters van Goes.

1.519 Erfpacht door Pieter Corneliss timmerman getrouwd met de weduwe van Pauwels Diericxs in Kruiningen⁵⁸³

(Type acte:) *erfpacht*

Zijn gecompareerd Job Cornelisz Hertsz eertijds wonende onder Hoedekinskercke ende nu binnen Goes, ter eenre ende Pieter Cornelisz timmerman als getrouwt hebbende die weduwe

⁵⁸⁰ RAZE 2041, fol 493, 31-12-1601

⁵⁸¹ RAZE 2041, fol 494, 31-12-1601

⁵⁸² RAZE 2041, fol 496, 31-12-1601

⁵⁸³ RAZE 2041, fol 496, 31-12-1601

van Pauwels Diericxsz wonende binnen die prochie van Cruninghe, ter anderen zijden, hebben verclaert dat Job vercocht heeft of uitgegeven in erfpacht, en Pieter gecocht, ratificerende bij desen den coop oft t' contract bij wijlen den voornoemden Pauwels eer hij overleedt gedaen, een stuck zaijlandts, groot wat bet dan 811 roeden gelegen in Cruninghe in Welhoeck beoosten den boomgaerd achter des coopers huijs (Deur den welcken boogaert dit stuck een rijdt heeft tot aen die straete. jeghens Seven guldens oft 23 sch. 4 gr. vlaems tgemet, etc. Aldus ter presentie van Jan Cornelisz Mazuer ende David Benedictus, poorters van Goes.

1.520 Testament Adriaen Splinters bakker in Goes en Grietken⁵⁸⁴

(Type acte:) *testament reciproque met institutie tusschen man en wijf gheen kindt hebbende*
In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Adriaen Splintersz backer, poorter van Goes, metten fleercijne⁵⁸⁵ bij de vuere sittende, ende Grietken Splinters zijne huijsvrouw geboren van Antwerpen, Willemsdr. Begheeft aen Jan zijnen broedere thuijs in den armenhoeck, daervan Jan van alsdan voortaan zal hebben t'gebruijck zoo langhe hij leeft, alnoch vuytrijcken aen zijne zusters Erasmus kinderen te weten aen Splinter⁵⁸⁶ drie ponden ende aen Hubrecht twee ponden grooten vlaems eens. Aldus ter presentie van Jacob Bernardsz ende Jacob Euwoudsz poorters van Goes.

1.521 Testament Pieter Eeuwouts Gheldersman en Sijtken⁵⁸⁷

(Type acte:) *testament Pieters Euwoudsz. met zijne huijsvrouw, vide supra 380*
In den naem ons heeren amen, zijn gecompareerd Pieter Euwoudsz Gheldersman, geboren van Romerswalle, midsgaders Sijtken L. (etc. ut ibi) zijne huijsvrouw, beide gesondt ende wel vaerende (doch zij bevrucht met kinde zoo het scheen) Langstlevende erft, o.a. huijs, hoeft ende landt geleghen in de Groe Haer man zal trecken een stuck zaijlandts groot ontrent 3½ gemet, geleghen in de Selnisse oft Craijepolder. Aen zijn beminde huijsvrouw en huijs en de boogaert in de Groe. Aldus ter presentie van Adriaen Arnoudsz ende Dignus Geerdsz lakensnijder, poorters van Goes.

1.522 Eind jaar 1601⁵⁸⁸

Ende zulcx es gepasseert tJaer 1601 ende voleijndt dit Prothocoll D thoegescreven.
links een schetsje van een stralende zon.

Ecclesiastis cap. 1°.

Oriter Sol et occidit et ad locum suum revertitur ibiqz. renascens gijrat per meridiem et flectitur ad Aquilonem Lustrans universa in circuitu pergit spiritus, et in cirrulos suos revertitur.

1.523 Erfenis Adriaen Lenardts van Yerseke⁵⁸⁹

(Type acte:) *acte van vuytcoop van een herediteijt die behoorde te zijne int naevolghende Prothocol E pag. 8, Dan om dat die haer refereert aen t'voorghaende testament supra pag. 487 es alhier gheinsereert*

Zijn gecompareerd Martin Gillisz met Jacobmijnken Lenardsdr zijne huijsvrouw wonende onder die heerlicheijt van H'Iersicken, ende Cornelis Adriaenss met Janneken Lenardsdr zijne huijsvrouw wonende onder Colijnsplaete in Noordtbevelandt, als erfgenamen van Adriaen Lenardsz geboren van H'Iersicken wijlen inwoonder ende overleden te Goes, haeren broeder, hebben verclaert gheaccordeert te zijne met Digna Jansdr des voorseiden Adriaens weduwe, dat zij weduwe, boven die prelegaten bij testamenten den 6 decembris 1601 bij haer gemaect, zal aen-

⁵⁸⁴ RAZE 2041, fol 497, 31-12-1601

⁵⁸⁵ fleercijne in diverse spellingen is jicht

⁵⁸⁶ Splinter is dus een voornaam

⁵⁸⁷ RAZE 2041, fol 498 of 499, 31-12-1601

⁵⁸⁸ RAZE 2041, fol 500

⁵⁸⁹ RAZE 2041, fol 500, 2-4-1602

veerden, behouden ende blijfven etc. Aldus gedaen ter presentie van Gillis Cole ende Jan van Leijen beijde wonende onder H'Iersicken.

Hierna volgt de index, maar is niet in alfabetische volgorde.

Een gedrukt stuk gedateerd den lesten junij 1582, dat Jacques de Geendt is aangesteld als administrateur van de domeinen.

Helemaal aan het eind nog de volgende akte.

1.524 Vernieuwen pacht Jan Ambrosius⁵⁹⁰

Zijn gecompareerd Franchijnken Jans Bolledr weduwe van Jan Cornelisz Croone, poorterse deser stede, ter eenre ende Jan Ambrosius, inwoonder der heerlicheijt van H'Iersicken, ter anderen zijden. zijn veraccordeert dat de weduwe heeft verpacht en Jan Ambrosius vernieuwt de pacht van 25 gemeten 112½ roeden, ligghende in den Burenpolder voor die heventijdt van H'Iersicken, die ingeghaen es Baefsmisse laetstleden ende daervan den eersten pacht van zevenen verschijnen zal Sinte Catharinemisse naestcomende binnen desen loopende Jaere 1603 Tot Twintich schellingen grooten vlaems elck gemet, d'een deurt ander Jaerlicx, Midsgaders met noch vijff zacken terwe ongeschoten ende ongebroeijt over t'eerste Jaer ende voorts diergelijke Acht zacken terwe over dandere thoecomende zes iaeren. tsrs. Afslaens gheldt.

EINDE

⁵⁹⁰ RAZE 2041, helemaal achteraan